

Bihang B

Uppställning över utrikesförvaltningens diplomatiska och konsulära personal (utom kanslister) avseende budgetåren 1946/47—1958/59

Budgetår	S:a	1			2	3
		Kabinettssekr. Avdelningschefer Sändebud Generalkonsuler	Byråchefer Besiktningsråd Handelsråd Konsuler		Förste sekr. » bes.k.sekr. » vicekonsuler	Andre sekr. Besk.sekr. Vicekonsuler Attachéer
1946/47	176	42	34	35		65
1947/48	177	42	36 ^a	34 ^a		65
1948/49	179	43 ^a	35 ^a + 1 ex ^a	34		66
1949/50	188	43	35 + 2 ex ^a	37 ^a + 3 ex ^a		68
1950/51	207	43 ^b	40 ^a + 2 ex	39 ^a + 3 ex		80
1951/52	202	41 ⁷	36 ⁷ + 2 ex	39 + 3 ex		81
1952/53	199	41	36 + 2 ex	39 + 3 ex		78
1953/54	197	41	36 + 2 ex	40 ^a + 3 ex		75
1954/55	199	41	36 + 2 ex	45 ^a + 3 ex		72
1955/56	209	41	37 ¹⁰ + 2 ex	47 ¹⁰ + 3 ex + 5 tf ¹⁰		74
1956/57	213	41	38 ¹¹ + 2 ex	49 ¹¹ + 3 ex + 5 tf		75
1957/58	220	42 ¹²	41 ¹²	53 ¹² + 7 tf ¹²		77
1958/59	221	42	42 ¹³	55 ¹³ + 7 tf		75

¹ Här till kommer en tjänst som sändebud och finanssakkunnig (intill 1950/51) samt tre dubbelrade tjänster såsom biträdande kabinetssekreterare (III ht 1946 s. 5 och 9) respektive biträdande avdelningschefer (prop. 1950: 153 s. 12).

^a Med hänsyn till den reglerade beföringströskeln har någon åtskillnad icke gjorts mellan andra sekreterare, inklusive fullmaktstjänster i denna grad, och attachéer.

⁸ En förste sekreterare uppflyttad till byråchef = protokollchef (III ht s. 3).

En rådstjänst inrättad vid Förenta Nationerna (III ht s. 11).

* En rådstjänst vid Förenta Nationerna uppflyttad till sändebudstjänst (III ht s. 11).

En extra byråchefstjänst inrättad i utrikesdepartementet för OEEC-ärenden (prop. 1948: 258 s. 3).

⁵ En extra rådstjänst inrättad vid OEEC i Paris (III ht s. 9).

Tre extra tjänstemän å handelsavdelningen i förste sekreterarebefattningar överförda å extra ordinarie stat (III ht s. 5); tidigare redovisade å särskilt anslag rubricerat Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen (III ht 1948 s. 5).

Två extra förste sekreterare och en extra förste besiktningssekreterare inrättade för OEEC-ärenden (III ht s. 9).

* Tjänsten som chef för handelsavdelningen dubblerad, medan befattningen som sändebud och finanssakkunnig indragen (prop. 1950: 153 s. 13).

Fyra rådsbefattningar inrättade vid besikkningsarna i New Delhi, Djakarta, Tel Aviv och Montevideo och en konsulsbefattning i Houston (prop. 1950: 153 s. 36 och 37).

En befattning som förste sekreterare överförd från finansdepartementet (prop. 1950: 153 s. 13) och en befattning som förste beskickningssekreterare inrättad vid beskickningen i Karachi (prop. 1950: 153 s. 37).

⁷ Sändebudsbefattningarna i Bukarest och Lissabon indragna (III ht s. 12). Fyra rådsbefattningar indragna (III ht s. 13 och 14).

⁸ En befattning som förste sekreterare inrättad (III ht s. 2).

⁹ Fem andre sekreterare uppflyttade till förste sekreterare (prop. 1953: 165).

¹⁰ En tjänst i byråchefs-/rådsgraden och två i förste sekreterare-/förste beskickningssekreteraregraden samt fem vikariatslöneförordnanden som förste sekreterare inrättade (III ht s. 2).

¹¹ En tjänst i byråchefs-/rådsgraden och två i förste sekreterare-/förste beskickningssekreteraregraden inrättade (III ht s. 2).

¹² En sändebudsbefattning, en byråchefs-/rådsbefattning och en förste sekreterarebefattning inrättade samt två extra rådstjänster och tre extra förste sekreterare-/förste beskickningssekreteraretjänster överförda å extra ordinarie stat. Två vikariatslöneförordnanden som förste sekreterare inrättade (III ht s. 2).

¹³ En rådstjänst inrättad samt två tjänster i reglerad befordringsgång utbytta mot två tjänster som förste sekreterare/förste beskickningssekreterare (III ht s. 2).

Bihang C

Översikt av utrikesdepartementets diplomatiska och konsulära personals
(utom kanslistern) placering den 1 oktober 1958

	Kabinettssekr. Avdelningschefer Sändebud Generalkonsuler	Chargé d'affaires med sändebuds, konsuler med gene- ralkonsuls ställning	Byråchefer Beskickningsråd Handelsråd Konsuler	Förste sekr. • besk.sekr. • vicekonsuler	Andre sekr. Besk.sekr. Vicekonsuler Attachéer
	1.	2.	3.	4.	5.
<i>Hemma:</i>					
Kab.sekr., bitr. kab.sekr.	2 ¹				
Politiska avd.	1		4 ^a	6	4
Rättsavd.	2 ¹		2	3	8
Handelsavd.	2 ¹		3	7	10
Personalavd.	1		1	2	4
Protokollet			1	1	2
Pressbyrån			1	1	2
<i>Ute:</i>					
Addis Abeba		1			
Ankara	1			1	
Antwerpen, gk		1			
Athen	1				1
Beirut		1			
Belgrad	1				1
Berlin, gk		1			1
Bern	1			1	
Bogotá		1			1
Bonn	1		2	2	2
Bryssel	1			1	1
Budapest				1	
Buenos Aires	1		1		1
Canberra		1			1
Caracas		1			1
Chicago, gk	1			1	
Djakarta		1			1
Dublin		1			
Gdańsk, k ³					
Genève ⁴					1
Genua, gk		1			
Haag	1			1	1
Hamburg, gk		1			
Helsingfors	1			1	1
Hongkong, k				1	
Houston, k				1	
Istanbul, gk				1	
Kairo	1			1	1
Karachi		1			1
Köpenhamn	1			1	1
Léopoldville, k				1	
Lima	1				
Lissabon	1				1

	1.	2.	3.	4.	5.
Luxemburg ⁵					1
London, b	1		1	3	1
London, gk	1			1	1
Madrid	1			1	1
Mariehamn k ⁸					
Mexico	1			1	
Minneapolis, k			1		
Montevideo		1			
Montreal, gk				1	
Moskva	1		1		2
New Delhi	1			1	2
New York, FN	1		1	1	1
New York, gk	1		1	2	1
Oslo	1			2	
Ottawa	1			1	
Paris, b	1		1	1	2
Paris, OEEC	1			2	2
Peking	1				2
Prag	1			1	
Pretoria	1				1
Rabat		1			
Reykjavik		1			
Rio de Janeiro	1			1	3
Rom	1		1		1
San Francisco, gk	1			1	
Santiago de Chile		1			
Teheran	1			1	
Tel Aviv		1			
Tokio	1			1	1
Warszawa	1			1	1
Washington	1		2	2	3
Wellington		1			
Wien	1			2	
Summa	45 ⁷	18	24	62	74 ⁸

42

¹ varav 1 dubblerad tjänst.² varav 1 byråchef som biträdande avdelningschef.³ Konsulatet förestås för närvarande av en kanslist.⁴ Befattningen som chef för den ständiga representationen vid Förenta Nationernas Europakontor är en arvodesbefattning.⁵ Befattningen som chef för delegationen hos den europeiska kol- och stålunionens Höga Myndighet är en arvodesbefattning.⁶ Konsulatet förestås för närvarande av en extra tjänsteman.⁷ varav tre dubblerade tjänster.⁸ vartill kommer en vakant rekryteringsbefattning.

Register
till
Tredje huvudtiteln för budgetåret 1959/60

A. Utrikesförvaltningen

Sid.		Kronor
2	Utrikesförvaltningen: Avlöningar	31 636 000
14	Utrikesförvaltningen: Omkostnader	6 390 000
16	Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat....	800 000
17	Ersättningar åt olönade konsulter	600 000
Säger för utrikesförvaltningen		39 426 000

B. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

18	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag ..	4 000
18	Förenta Nationerna	5 200 000
19	Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete	1 700 000
20	Europarådet	400 000
20	Särskilda förhandlingar med främmande makter	1 650 000
21	Bidrag till internationell hjälpverksamhet	20 875 000
27	Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté	30 000
Säger för bidrag till vissa internationella organisationer m. m.		29 859 000

C. Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

27	Beskickningsfastigheternas delfond	3 804 000	
27	Byggnadsstyrelsens delfond	447 000	4 251 000
27	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare		150 000
28	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		45 000
28	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige		1 763 000
32	Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater.....		12 500

42 *Statsverkspropositionen år 1959: Bil. 5: Tredje huvudtiteln*

32	Utländska pressbesök	30 000
32	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och ut- rikespolitiska frågor	100 000
33	Kostnader för vissa nämnder m. m.	15 000
33	Extra utgifter	120 000
34	Tillfälliga representationskostnader	110 000
		Säger för diverse 6 596 500
		Summa 75 881 500

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
ÅR 1959

FÖRSTA SAMLINGEN

ANDRA BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1
angående statsverkets tillstånd och behov:
fjärde—sjunde huvudtitlarna*

FJÄRDE HUVUDTITELN

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1959.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, af GEIJERSTAM.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, redogör för de frågor som tillhör regleringen för budgetåret 1959/60 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel och anför därvid följande.

[1] Inledning

Vederbörande myndigheters beräkningar m. m.

Vid 1958 års B-riksdag fattades beslut om försvarshuvudtitelns utveckling under de närmaste budgetåren. Enligt detta beslut skall försvarshuvudtiteln, som för innevarande budgetår bestämts till 2 700 miljoner kronor, tillåtas stiga med i genomsnitt $2\frac{1}{2}$ % årligen för teknisk utveckling. Härutöver förutsattes från och med budgetåret 1959/60 skola utgå kompensation för löne- och prisstegringar.

I överbefälhavarens direktiv för myndigheternas budgetarbete föreskrevs, att förslagen till medelsäskanden för budgetåret 1959/60 skulle anpassas inom följande kostnadsramar för försvarsgrenarna:

armén	1 020	miljoner kronor,
marinen	400	» » ,
flygvapnet	1 152	» » (inkl. luftförsvarsrobot).

För gemensamma ändamål (försvarsdepartementet, centrala förvaltningsmyndigheter, försvarsstaben, vissa för försvaret gemensamma ändamål och diverse) beräknades 208 miljoner kronor. De angivna kostnadsramarna, som förutsattes ansluta sig till kostnadsläget enligt 1957 års ÖB-utredningar (i allmänhet den 1 april 1957), borde enligt överbefälhavaren omräknas med hänsyn till löne- och prisstegringar under tiden 1 april 1957 — 1 april 1958.

Enligt vederbörande myndigheters beräkningar, som i huvudsak uppgjorts i överensstämmelse med överbefälhavarens direktiv, skulle huvudtitelnslutsumma för budgetåret 1959/60 stiga till i runt tal 2 860 miljoner kronor, en ökning med 160 miljoner kronor. Fördelningen av det åskade beloppet åskådliggöres i följande sammanställning (beloppen i denna likasom i inledningens övriga sammanställningar i miljoner kronor).

	Anslag		Skillnad	Härav enl. myndigheterna	
	1958/59 enl. riksstaten	1959/60 enl. myndigheternas förslag		löne- och prisstegringar	andra orsaker
armén	988,9	1 037,3	+ 48,4	+ 15,2	+ 33,2
marinen	420,4	412,2	— 8,2	+ 10,3	— 18,5
flygvapnet	1 102,4	1 194,4	+ 92,0	+ 41,0	+ 51,0
gemensamt	188,5	216,1	+ 27,6	+ 4,0	+ 23,2
Summa	2 700,2	2 860,0	+ 159,8	+ 70,5	+ 89,3

Den huvudsakliga fördelningen på viktigare ändamål av de förändringar som föreslagits med annan motivering än prisstegringar framgår av följande sammanställning.

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Gemensamt	Summa
Avlöningar (nya tjänster o.d.)	+ 4,5	0	+ 4,2	+ 7,6	+ 16,3
Avlöningar m.m. till värnpliktiga	— 0,4	+ 0,5	— 2,3	—	— 2,2
Intendenturmateriel m.m.	+ 11,6	+ 0,4	+ 0,3	+ 0,9	+ 13,2
Anskaffning av tygmateriel m.m. (motsvarande)	+ 10,0	— 18,5	— 30,8	+ 2,5	— 36,8
Luftförsvarsrobot	—	—	+ 55,8	—	+ 55,8
Underhåll av tygmateriel (motsvarande)	+ 0,1	— 0,7	+ 4,3	—	+ 3,7
Övningar m.m. (inkl. drivmedel för flygvapnet)	+ 2,4	— 0,4	+ 14,6	+ 0,2	+ 16,8
Underhåll av fastigheter	+ 1,0	+ 1,1	+ 3,4	+ 2,0	+ 7,5
Hemvärnet och frivilliga försvarsorg. .	+ 1,2	—	—	+ 0,2	+ 1,4
Övriga ändamål	+ 2,8	— 0,9	+ 1,5	+ 10,2	+ 13,6
Summa	+ 33,2	— 18,5	+ 51,0	+ 23,6	+ 89,3

Av myndigheterna begärda beställningsbemyndiganden uppgår till 1 616,2 miljoner kronor, varav 600 miljoner kronor belöper på anskaffning av tygmateriel för armén, 800 miljoner kronor på anskaffning av flygmateriel m. m. samt 115 miljoner kronor på luftförsvarsrobot.

I anslutning till följande tablå torde få lämnas en översiktlig redogörelse för verksamheten under anslagen till anskaffning av tygmateriel (mot-svarande).

	Budgetåret 1957/58		Budgetåret 1958/59		Budgetåret 1959/60 (myndigheternas förslag)	
	Bemyndi- gande	Anslagsbe- lastning	Bemyndi- gande	Anslag	Bemyndi- gande	Anslag
Armén: Anskaffning av tyg- materiel m.m.	215	305	76	350	600	362
Marinen: Fartygsbyggnader m.m.	100	134	—	108	2	97
Marinen: Anskaffning av va- penmateriel m.m.	85	86	—	85,5	60	82
Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m.m.	640	662	¹ 750	¹ 674	800	748
Flygvapnet: Luftförsvars- robot	8	5	51	24	115	80
Summa	1 048	1 192	877	1 241,5	1 577	1 369

¹ Härutöver har anvisats 78 miljoner kr. i beställningsbemyndiganden och 68 miljoner kr. i betalningsmedel för att täcka merkostnader på flygmateriel efter den 1 april 1957 m.m.

För arméns *tygmaterielanskaffning* antog 1958 års B-riksdag en åtta-årsplan, vars kostnadsram bestämdes till 2 995 miljoner kronor. För anskaffningar av materiel m. m. inom kostnadsramen lämnades samtidigt ett beställningsbemyndigande av 76 miljoner kronor, varvid tillika förut-sattes att av kvarstående äldre beställningsbemyndiganden 374 miljoner kronor skulle kunna utnyttjas för anskaffningar enligt den nya planen. För utbetalningar belöpande såväl på äldre beställningar som på beställ-ningar enligt 1958 års plan anvisades för innevarande budgetår ett anslag av 350 miljoner kronor. Armétygförvaltningen föreslår, att tygmateriel-planen från och med nästa budgetår ändras till sjuårsplan. Kostnadsramen föreslås skola bestämmas till 2 655 miljoner kronor, varvid förutsatts dels minskning med en årskvot, 350 miljoner kronor, dels ökning för prisför-ändringar den 1 juli 1957—den 1 april 1958, 10 miljoner kronor. Armé-tygförvaltningen hemställer om bemyndigande att inom planens ram utlagga beställningar till ett belopp av 600 miljoner kronor samt om ett betalningsanslag av 362 miljoner kronor.

För marinens *fartygsbyggnader* fastställdes icke någon ny plan år 1958. Det förutsattes, att utredningar rörande marinens materielanskaffningar skulle bedrivas med sikte på att till 1960 års riksdag framlägga planer för marinens materielanskaffningar. I avbidan härpå skulle verksamheten under anslaget till fartygsbyggnader inriktas på att — med vissa undantag — i första hand fullfölja tidigare beslutade objekt. Ovisshet föreligger emellertid rörande verksamhetens omfattning i avvaktan på slutreglering

av avbeställningskostnaderna för objekt som enligt riksdagens beslut icke skall fullföljas. Marinförvaltningen, som förutsätter att avbeställningskostnaderna icke skall belasta fartygsbyggnadsanslaget, hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 2,4 miljoner kronor och ett anslag av 97,4 miljoner kronor. Beställningsbemyndigandet och motsvarande belopp av anslaget motiveras med prisstegringar under tiden den 1 april 1957—den 1 april 1958.

Marinens anskaffning av *vapenmateriel m. m.* har sedan år 1953 reglerats enligt en sexårsplan, kostnadsberäknad till 647,5 miljoner kronor. Enligt beslut av 1958 års B-riksdag skall verksamheten under anslaget — i avbidan på nya planer för marinens materielanskaffningar — bedrivas enligt sexårsplanen med vissa begränsningar. Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om 60 miljoner kronor i beställningsbemyndigande och 82 miljoner kronor i anslag. Av anslaget belöper enligt marinförvaltningen två miljoner kronor på prisstegringar under tiden den 1 april 1957—den 1 april 1958.

För anskaffning av *flygmateriel m. m.* under budgetåren 1958/65 fastställdes av 1958 års B-riksdag en kostnadsram av 5 294 miljoner kronor enligt prisläget den 1 april 1957. För innevarande budgetår anvisades 674 miljoner kronor i betalningsmedel och medgavs utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 750 miljoner kronor. Härutöver ställdes för att täcka uppkommande prisstegringar intill medelpriserna för budgetåret 1958/59 68 miljoner kronor i betalningsmedel och 78 miljoner kronor i beställningsbemyndigande till Kungl. Maj:ts förfogande. Det förutsattes emellertid samtidigt, att omkring 10 miljoner kronor av angivna belopp skulle få disponeras för att täcka vissa ökade lönekostnader. Flygförvaltningen föreslår i sina medelsäskanden för nästa budgetår, att kostnadsramen för budgetåren 1959/66 fastställs till 5 589 miljoner kronor. Ökningen förorsakas främst av prisstegringar under tiden 1 april 1957—1 april 1958, uppgående till 281 miljoner kronor, och uppväges delvis av en föreslagen minskning med 156 miljoner kronor för överföringar till andra anslag. Flygförvaltningen hemställer om bemyndigande att utlagga beställningar inom en kostnadsram av 800 miljoner kronor samt om ett betalningsanslag av 748 miljoner kronor. Härvid förutsättes, att särskilda medel kommer att stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att täcka eventuella prisstegringar efter den 1 april 1958.

Anslaget till *luftförsvarsrobot* har intill innevarande budgetår avsetts för utveckling m. m. av en svensk luftförsvarsrobot. För innevarande budgetår medgivna beställningsbemyndiganden, 51 miljoner kronor, och anslag, 24,2 miljoner kronor, har däremot avsetts skola utnyttjas jämväl för anskaffningar av vissa robotar från utlandet och allmän robotutveckling. Flygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om medgivande att utlagga ytterligare beställningar för ifrågavarande ändamål inom en kost-

nadsram av 115 miljoner kronor. Samtidigt föreslås, att 80 miljoner kronor anvisas i betalningsmedel.

Överbefälhavarens yttrande

Överbefälhavaren konstaterar, att medelsbehoven enligt myndigheternas beräkningar uppgår till omkring 2 790 miljoner kronor om hänsyn inte tages till pris- och lönestegringar. Åskandena överstiger alltså den fixerade ramen med omkring 10 miljoner kronor. Detta belopp kan enligt överbefälhavaren innehålla poster som kunde hänföras till pris- och lönestegringar men likväl inte redovisats som sådana samt poster som kan anses dubbelredovisade. Det anses inte ankomma på överbefälhavaren att pröva riktigheten av myndigheternas beräkningar av pris- och lönestegringar eller andra beräkningar av förvaltningsmässig natur. Det siffermaterial som presenteras i åskandena synes emellertid överbefälhavaren väl ansluta till den avvägning mellan försvarsfunktionerna och den kostnadsram som de av riksdagen beslutade riktlinjerna för krigsmakten syftar till. Överbefälhavaren understryker att en sträng prioritering av och gallring i de olika utgiftsändamålen varit nödvändig för att åskandenas totalsumma skall hålla sig på den anbefallda nivån. Skilda uppfattningar råder, anför överbefälhavaren, om hur kompensation för pris- och lönestegringar skall regleras budgetärt. Det anses nödvändigt att klarläggande besked lämnas härom. — Av myndigheterna föreslagna beställningsbemyndiganden tillstyrkes.

I sitt yttrande framlägger vidare överbefälhavaren sin syn på hur den militärtekniska och militärpolitiska utvecklingen under det senaste året och vissa andra väsentliga frågor påverkat förslagen till anslagsåskanden samt riktlinjerna för krigsmaktens utformning inom ramen för 1958 års riksdagsbeslut.

Överbefälhavaren finner att utvecklingen under den aktuella perioden ej ger anledning att nu föreslå ändring av den avvägning mellan olika försvarsfunktioner, som framgår av riktlinjerna för försvarsbeslutet. Grundtanken måste enligt överbefälhavaren vara att krigsmakten skall utvecklas kontinuerligt i syfte att nå största samlade effekt inom den givna ekonomiska ramen. Krigsmaktens organisation måste därför anpassas efter utvecklingen. Detta medför även att ändringar i fredsorganisationen samt omplacering och omskolning av personal för nya uppgifter måste ske. Överbefälhavaren anser det vara betydelsefullt, att myndigheternas framställningar rörande förbättringar i personalorganisationen tillgodoses. Förslagen avser endast sådana behov av beställningar, som inte anses kunna tillgodoses genom omfördelningar inom nuvarande personalorganisation. Slutligen understryker överbefälhavaren betydelsen av att ramarna för kapitalbudgeten anslutes till vad som enligt 1957 års ÖB-utredningar bedömdes erforderligt för alternativ Adam.

För inhämtande av ytterligare upplysningar rörande innehållet i överbefälhavarens yttrande torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Överskridande av vissa anslag av beredskapsskäl

Från och med budgetåret 1948/49 har Kungl. Maj:t budgetårsvis inhämtat riksdagens medgivande att under vissa förutsättningar överskrida vissa av riksdagen anvisade reservationsanslag under fjärde huvudtiteln. Efter förslag i propositionen 1948:208 medgav sålunda riksdagen att, därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, reservationsanslagen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m. under budgetåret 1948/49 finge enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas. Syftet med åtgärden var, enligt vad föredragande departementschefen utvecklade vid anmälan av förenämnda proposition, att i ett skärpt beredskapsläge möjliggöra ett snabbt höjande av den personella beredskapen utan att därvid förskottsstaten för försvarsväsendet sattes i kraft — enligt departementschefens uppfattning borde det inte ifrågakomma att sätta förskottsstaten i kraft annat än i samband med inkallelser enligt 28 § värnpliktslagen.

I skrivelse den 10 oktober 1958 har *överbefälhavaren*, som inhämtat yttranden från försvarsgrenscheferna och försvarets sjukvårdsstyrelse, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande att — under samma förutsättningar som tidigare angivits — överskrida ytterligare ett antal reservationsanslag under fjärde huvudtiteln. Som skäl för sin hemställan har överbefälhavaren anfört i huvudsak följande. Avsikten med ifrågavarande medgivande torde vara, att merkostnaderna för den inkallade personalstyrkan skall kunna bestridas utan ytterligare medelsanvisning och utan att belasta de för andra ändamål beräknade beloppen. Uppkommande högre kostnader för personal skall sålunda automatiskt kompenseras, varigenom undviks att den förhöjda personella beredskapen inkräktar på den materiella beredskapen. I detta sammanhang är främst de kostnader aktuella som sammanhänger med underhåll och förbrukning av materiel. Vissa dylika kostnader belastar emellertid begränsade anslag som inte omfattas av ifrågavarande medgivande. Dessa anslag är försvarsgrenarnas anslag till beklädnad m. m. och inventarier m. m., Armén: Veterinärvård, Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m., Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. samt Sjukvårdsmateriel. Enligt överbefälhavaren borde utverkas medgivande att överskrida jämväl nyssnämnda anslag.

Riksräkenskapsverket, som yttrat sig över överbefälhavarens framställning, erinrar om att föredragande departementschefen vid anmälan av

propositionen 1948: 208 funnit det önskvärt, att bemyndigandet att överskrida anslag begränsades till så få anslag som möjligt och att beträffande intendenturanslagen och andra av riksdagen maximerade anslag, som kunde påverkas av de vidtagna beredskapsåtgärderna, uppkommande merkostnader vid behov borde få täckas genom att förstärkningsanslag i efterhand anvisades å tilläggsstat. Då enligt riksräkenskapsverkets mening anledning saknas att nu intaga annan ståndpunkt än den departementschefens angivna uttalande ger uttryck för, avstyrker riksräkenskapsverket bifall till den av överbefälhavaren gjorda framställningen.

Departementschefen

Genom beslut vid 1958 års B-riksdag godkändes det av mig i propositionen 110 till samma års A-riksdag framlagda förslaget rörande försvarsorganisationens utformning på längre sikt, i huvudsak baserat på det i 1957 års ÖB-utredningar ingående alternativet Adam, till vilket även 1955 års försvarsberedning i allt väsentligt hade anslutit sig. Detta beslut lade en fastare grund för planmässig utveckling av försvarskrafterna än den som varit för handen under en följd av år, då den inom försvaret så angelägna långtidsplaneringen försvårats på grund av ovisshet beträffande anslagsutvecklingen. Fjölårets riksdagsbeslut innebar ett godkännande av en årlig anslagsstegring med i genomsnitt $2\frac{1}{2}$ % per år för teknisk utveckling och därutöver kompensation för inträdande löne- och prisstegringar. Riksdagen godkände även långsiktsplaner för materielanskaffningen vid armén och flygvapnet. Genom dessa erhålles en grund för materielplaneringen på längre sikt samt vägledning för beställningsverksamhetens inriktning inom ramen för givna bemyndiganden. För marinens materielanskaffning har på grund av pågående utredning om nya materielplaner flerårig kostnadsram icke ansetts kunna bestämmas.

Fjölårets försvarsbeslut innebär betydande minskningar av krigsorganisationen med åtföljande nedskärningar inom fredsorganisationen. Dessa inskränkningar i organisationen är emellertid nödvändiga om man inom en rimlig kostnadsram skall kunna bereda möjligheter till viss teknisk utveckling inom försvarsmakten. Vår strävan måste vara att tillföra försvarskrafterna allt effektivare vapen. Det förhållandet att den politiska spänningen mellan stormaktsblocken liksom den ömsesidiga misstron dem emellan fortfarande präglar det internationella politiska läget belyser nödvändigheten av att vår försvarskraft vidmakthålles och vidareutvecklas. Mot denna bakgrund synes det mig angeläget att framhålla, att ett fullföljande av fjölårets försvarsbeslut ger oss goda möjligheter att även fortsättningsvis upprätthålla ett militärt försvar väl ägnat att underbygga våra möjligheter att utåt framgångsrikt hävda vår neutralitetspolitik.

Vid utarbetandet av föreliggande avsnitt av statsverkspropositionen har den dominerande uppgiften varit att arbeta vidare efter de allmänna, grund-

läggande riktlinjer som beslöts vid fjolårets riksdag och att ytterligare konkretisera dem. Någon annan avvägning mellan olika försvarsfunktioner än den, som angavs i fjolårets beslut, har icke synts påkallad av utvecklingen. Det ligger dock i sakens natur att vissa anpassningar kontinuerligt måste ske. Riktpunkten måste härvid vara att inom den fixerade ekonomiska ramen åstadkomma största möjliga samlade försvarseffekt. Jag har redan erinrat om att krigsorganisationen minskats och att en häremot svarande anpassning av fredsorganisationen måste ske, allt i syfte att erhålla vidgade möjligheter att främja den tekniska utvecklingen inom försvaret. Försvarsberedningen pekade härvid bland annat på robotområdet. Själv framhöll jag det vara en av de avgörande förutsättningarna för vårt försvars effektivitet på längre sikt, att arbetet med utveckling och anskaffning av robotar intensifierades.

Vid budgetarbetet har jag funnit det angeläget att i görligaste mån och utan tidsutdräkt söka fullfölja dessa riktlinjer. Sålunda upptas, i avbidan på särskild proposition, för anskaffning av luftförsvarsrobot ett preliminärt beräknat belopp av 65 miljoner kronor, vilket skulle innebära en ökning med omkring 40 miljoner kronor. Av annan materielanskaffning kan här bland annat nämnas tyg- och flygmateriel. Anslaget för anskaffning av flygmateriel föreslås vid oförändrat prisläge öka med 30 miljoner kronor, om hänsyn tas till i annat sammanhang anmält överförande av vissa lönekostnader till avlöningsanslag samt beräknat medelprisläge 1958/59, medan anslaget för anskaffning av tygmateriel under samma förutsättningar ökas med 10 miljoner kronor. Enbart för dessa anslag förutsättes sålunda en sammanlagd ökning med ca 80 miljoner kronor. Det är att märka att ifrågavarande tal representerar en reell ökning, då under budgetåret eventuellt inträdande kostnadsstegringar skall täckas i särskild ordning.

Även de av mig i förevarande sammanhang föreslagna personalförstärkningarna ansluter sig till fjolårsbeslutets riktlinjer för försvarets utformning. Sålunda föreslår jag att en betydande utökning sker av personalen vid robotbyrån inom flygförvaltningen bland annat i syfte att intensifiera arbetet på framtagande av attackrobot. Förstärkningen sker främst genom anställande av extra arbetskraft som koncentreras på nämnda arbetsuppgift. Denna personalförstärkning förutsättes vara av tillfällig karaktär. Liknande anordning föreslår jag beträffande flygförvaltningens elektroavdelning, som erhåller visst tillskott av arbetskraft som delvis är av tillfällig natur. Vid bedömning av behovet av personalförstärkning har jag särskilt uppmärksammat arbetet med vidareutveckling och förbättring av luftbevakning och stridsledning, som vid sidan om uppgiften som jaktstridsledning även bör vara ägnad att betjäna de förband som kommer att tillföras luftförsvarsrobot. I detta sammanhang vill jag vidare betona den stora vikt jag fäster vid behovet av telemotmedel. Även inom armétygförvaltningens fordonsavdelning föreslår jag viss personalförstärkning i

huvudsakligt syfte att vissa aktuella konstruktionsuppgifter beträffande stridsfordon skall kunna lösas. För marinens vidkommande pågår bland annat omfattande forskningar i syfte att utveckla ubåtsvapnet.

För verksamheten vid försvarets forskningsanstalt föreslås icke obetydliga anslagsökningar. Bland annat erhåller anstalten viss personalförstärkning. Verksamhetens inriktning bestämmes av en rullande, flexibel femårsplan. Studiet av atomvapnens verkan och skyddet mot dessa vapen gives hög prioritet, varvid strävan är att klarlägga vad atomvapnens utveckling kan komma att innebära för vårt försvar gentemot atomvapen-anfall. Det kan härvid gälla att skapa erforderligt underlag för strategiska och taktiska bedömningar, för utformning av egna vapensystem med hänsyn till fiendens atomvapen, för konstruktion av materiel och skyddsanordningar samt för normer för förbands och enskilda soldaters uppträdande vid atomvapen-anfall, liksom för civilförsvarsåtgärder m. m.

Riksdagen anslöt sig i fjol till den av försvarsberedningen och av mig intagna ståndpunkten att frågan om förberedande åtgärder för framställning av svenska atomvapen skulle uppskjutas tills vidare. Jag finner att de skäl som åberopades för detta uppskovsbeslut alltfört är giltiga. Sålunda är de tekniska förutsättningarna alltfjämt sådana att ett visst uppskov kan ske, utan att därför tidpunkten för eventuell framställning av ett svenskt atomvapen synes i nämnvärd grad påverkas. Vidare är det uppenbart att, såsom jag framhöll i fjol, frågan om en svensk atombeväpning har många andra aspekter än de rent militära. Icke minst måste i detta sammanhang det internationella läget i kärnvapenfrågan tillbörligt beaktas. Då det alldeles uppenbart måste ligga i vårt lands intressen, att de internationella rustningarna på detta område i största möjliga utsträckning begränsas och att innehavet av kärnvapen icke får allmän spridning, bör Sverige, i avvaktan på resultaten av pågående stormaktsförhandlingar, även av denna anledning nu avstå från att fatta beslut. En sådan avvaktande hållning är ägnad att utåt understryka den vikt svenska regeringen fäster vid ansträngningarna att få till stånd internationella överenskommelser om kärnvapen-provens upphörande samt begränsningar i produktionen av dessa vapen. Även andra omständigheter talar för att vi alltfjämt bör hålla frågan öppen. Det av försvarets forskningsanstalt — på överbefälhavarens förslag — gjorda äskandet om 2,8 miljoner kronor för forskning och undersökningar med ändamål att snarast framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar kan jag, med hänvisning till vad jag här anfört, icke nu biträda.

Såsom framgår av inledningsvis lämnad redogörelse uppgår myndigheternas anslagsäskanden under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1959/60 till sammanlagt omkring 2 860 miljoner kronor. I förhållande till riksstaten för innevarande budgetår innebär detta en ökning med ca 160 miljoner kronor. De gjorda äskandena ansluter sig till av överbefälhavaren lämnade

direktiv för petitaarbetet. Enligt dessa skulle kompensation begäras för prisstegringar som inträtt från våren 1957, som var tidpunkten för beräkning av de i ÖB-utredningarna 1957 angivna kostnaderna, till våren 1958. Jag anser icke att ett dylikt förfaringssätt överensstämmer med grunderna för 1958 års försvarsbeslut. Överbefälhavarens alternativ Adam slutade på en total anslagssumma av 2 625 miljoner kronor räknat i prisläget våren 1957. Denna summa uppräknades emellertid i försvarspropositionen till 2 700 miljoner kronor för täckande av beräknade prisstegringar. Vidare angavs att eventuellt inträdande prisstegringar ej finge föranleda äskanden om anslag på tilläggsstat. Av 1958 års riksdagsbeslut framgår således, att kompensation för prisstegringar skall utgå först från och med budgetåret 1959/60. Kostnadsstegringar under den tid som avses i myndigheternas äskanden skall alltså täckas inom medelsramen för innevarande budgetår.

Den innebörd av försvarsbeslutet som här återgivits har nödvändiggjort en justering av de äskade anslagssummorna, varvid den del som i petitorna angetts vara kompensation för under tiden våren 1957—våren 1958 inträdda prisstegringar borträknats. Återstående del av anslagsäskandena slutar på en totalsumma av ca 2 789 miljoner kronor.

Vid fastställandet av den totala budgetramen för budgetåret 1959/60 har följande omständigheter beaktats. Den 1958 träffade uppgörelsen mellan de fyra demokratiska partierna inkluderade för budgetåret 1959/60 en uppräkning av driftbudgetens totalsumma med 10 miljoner kronor till 2 710 miljoner kronor. Såsom redan nämnts fattade 1958 års B-riksdag beslut om en årlig anslagsstegring med $2\frac{1}{2}$ %. För budgetåret 1959/60 skulle således driftbudgetens totala anslagssumma, utifrån dessa förutsättningar, bli 2 778 miljoner kronor, vartill skulle komma medel för täckning av eventuellt inträdande löne- och prisstegringar. Emellertid har vid fastställandet av budgetens totalram beaktats att för innevarande budgetår omkring 10 miljoner kronor reserverats för täckning av vissa eventuellt uppkommande ökade lönekostnader under budgetåret. Med hänsyn till att de löne- och prisstegringar som kan komma att inträda under 1959/60 skall täckas i särskild ordning, har budgetramen ansetts böra reduceras med ett belopp motsvarande nämnda summa. Å andra sidan har den av mig föreslagna höjningen av avlöningen till värnpliktiga, kostnadsberäknad till ett belopp av 5,3 miljoner kronor, samt kompensation med 3,2 miljoner kronor för vidtagen höjning av folkpensionsavgifterna ansetts vara av sådan karaktär, att de böra läggas utanför den sålunda framräknade ramen. Innan medel för täckande av eventuella löne- och prisstegringar inräknats, är således budgetramen fixerad till 2 776 miljoner kronor.

I det föregående har jag erinrat om beslutet vid 1958 års B-riksdag om en årlig stegring av försvarshuvudtiteln med $2\frac{1}{2}$ % från och med budgetåret 1959/60 samt därutöver kompensation för inträdande löne- och

prisstegringar. Jag vill nu beröra frågan hur riksdagsbeslutet i berörda avseenden skall effektueras.

Ett realiserande av den i princip beslutade compensationen för inträdande löne- och prisstegringar kan otvivelaktigt vara förenat med vissa svårigheter ur såväl budgettekniska som andra synpunkter. För att inom försvarsdepartementet biträda med undersökningar rörande möjligheten att åstadkomma regler för beräkning av den sålunda förutsatta compensationen tillkallade jag därför den 12 september 1958 fyra sakkunniga¹. De sakkunniga, som antagit benämningen »Försvarsindexgruppen», har den 15 november 1958 avlämnat en promemoria med preliminärt förslag rörande löne- och prisomräkning av fjärde huvudtiteln. Gruppen fortsätter sina undersökningar.

Jag vill i detta sammanhang anföra följande. Riksdagens principbeslut med fastläggandet av principen om compensation för inträdande löne- och prisstegringar syftade till att skapa förutsättningar för ett effektivt och planmässigt utnyttjande av försvarsutgifterna. Ett fullföljande av denna strävan synes mig angeläget. Härvid bör man i första hand eftersträva bestämda regler för fastställandet av det totalbelopp, varmed fjärde huvudtiteln enligt riksdagens beslut skall kompenseras. Vidare finner jag det vara av värde att beräkningen av prisförändringarna (prismaterialet) i princip baseras på civila varor och tjänster. Härigenom synes man kunna eliminera risken för den cirkelpåverkan i kostnadshänseende som skulle kunna uppstå, om beräkningarna grundades på ett prismaterial som endast avsåg de faktiska upphandlingspriserna. Slutligen vill jag understryka betydelsen av ett system som möjliggör en smidig och ändamålsenlig anpassning till budgetära sammanhang; om compensation kan tillföras respektive anslag redan under löpande budgetår undviks förskjutningar mellan olika budgetår.

Jag är inte beredd att för närvarande taga slutlig ställning till hur prisförändringarna skall beräknas. Jag förutsätter emellertid, att reglering av prisstegringarna skall i princip verkställas under det budgetår de inträffar med tillhjälp av ett särskilt anslag. I enlighet härmed upptages i budgetförslaget ett anslag Reglering av prisstegringar om 60 000 000 kronor. Från anslaget avses skola täckas merkostnader för prisstegringar på andra anslag än avlöningsanslag i förhållande till det prisläge, medelprisläget för budgetåret 1958/59, vilket legat till grund för anslagsberäkningarna under budgetåret 1959/60. I avbidan på ytterligare överväganden rörande sättet för beräkningar av prisförändringar och den budgetära regleringen av desamma upptas anslaget tills vidare med allenast beräknat belopp. Jag avser att senare under riksdagen återkomma till dessa frågor.

¹ Överdirektören P. T. I. Ohlsson, ordförande, kommerserådet B. A. Eriksson, kanslidirektören C. A. Murray samt fil. dr E. H. Ruist.

Vad beträffar den fastlagda årliga anslagsuppräknningen med 2½ % synes mig den preciseringen böra göras, att uppräknningen skall vidtagas på basis av närmast föregående års riksstat exklusive prisregleringsanslag.

Såsom förutsatts i fjolårets försvarsbeslut har i förevarande proposition kostnadsramarna för anskaffning av dels tygmateriel och dels flygmateriel omräknats. Den sistnämnda kostnadsramen har dessutom förlängts ett år enligt den fastlagda principen om rullande flerårsplan. Kostnadsramen för anskaffning av tygmateriel förkortas från åtta till sju år och blir i fortsättningen rullande. Vid omräkningen har hänsyn tagits till överföringen av kostnader för avlöning till avlöningsanslag. Vidare har kostnadsramen för anskaffning av flygmateriel justerats med hänsyn till beräknat medelprisläge för 1958/59. Jag får i detta avseende vidare hänvisa till vad jag anför vid anmälan av anslaget i fråga. Kostnadsramen för anskaffning av tygmateriel har det icke nu varit nödvändigt att omräkna med hänsyn till prisutvecklingen.

Vid anmälan av propositionen 1958: 110 uttalade jag, att marinens kostnadsram för budgetåret 1960/61 borde bestämmas sedan chefen för marinen framlagt ny plan för marinens framtida materielanskaffning. I sina direktiv för budgetarbetet har överbefälhavaren angivit kostnadsinriktningen för armén och flygvapnet under de närmaste budgetåren. Att angiva marinens kostnadsram har överbefälhavaren däremot icke ansett möjligt. Marinförvaltningen har i sina anslagsäskanden påtalat de allvarliga olägenheter för verksamheten som skulle bli följden, om ämbetsverket vid uppgörandet av äskandena för nästa budgetår inte kan utgå från någon av statsmakterna godkänd kostnadsnivå. Ämbetsverket hävdar, att det är nödvändigt att räkna med att medelstillelningen under budgetåret 1960/61, oavsett ställningstagandet till de nya planerna, ej kommer att understiga anslagen under budgetåret 1959/60 räknat i fasta priser. Ämbetsverket har hemställt, att ett uttalande med nyssnämnda innebörd måtte göras i statsverkspropositionen. Jag delar marinförvaltningens uppfattning, att allvarliga olägenheter för verksamheten kan uppstå, därest inte några som helst riktlinjer för kostnadsutvecklingen efter budgetåret 1959/60 nu lämnas; vad beträffar anslag för vilka beställningsbemyndiganden lämnats torde det för övrigt vara erforderligt att, i avsaknad av långtidsplaner, ange vissa riktpunkter för beställningsverksamheten. Å andra sidan anser jag, att slutlig ställning till den framtida kostnadsutvecklingen bör tagas först sedan planer beträffande marinens materielanskaffning framlagts. Om detta oaktat någon prognos nu skulle göras beträffande marinens kostnadsutveckling under de närmaste budgetåren, vill jag erinra om att överbefälhavarens alternativ Adam — till vilket 1958 års försvarsbeslut anknyter — förutsätter en viss successiv minskning av kostnaderna för marinen under de närmaste budgetåren. Med anledning av marinförvaltningens hemställan vill jag där-

för i dagens läge endast uttala, att verksamheten bör planeras med utgångspunkt i att kostnadsramen för budgetåret 1960/61 i varje fall inte kommer att ligga över 1959/60 års nivå utan att i stället en minskning motsvarande den som föreslås ske mellan budgetåren 1958/59 och 1959/60 är sannolik. Till frågan om beställningsverksamhetens inriktning rörande marinens tekniska materiel återkommer jag vid anmälan av anslaget till fartygsbyggnader m. m.

Jag finner i detta sammanhang angeläget att göra klart, att om icke kostnadsramen för marinen anpassas i riktning mot vad som angivits i alternativ Adam, kommer förutsättningarna för den inriktning i stort av försvarsorganisationen som åsyftats i försvarsbeslutet att rubbas. En viss jämkning uppåt av marinens kostnadsramar under de första budgetåren har redan skett enligt försvarsbeslutet. Jag vill erinra om att i nu föreliggande proposition marinens kostnadsram — i enlighet med riksdagens uttalande — föreslås ligga ca 30 miljoner kronor högre än vad som angavs i alternativ Adam. Ytterligare förskjutningar till marinens förmån, som skulle innebära att dess kostnadsram icke sänkes efter det mönster som angavs i underlaget till försvarsbeslutet, måste inom den givna totalramen få konsekvenser för andra delar av försvarsmakten och nödvändiggöra begränsningar av de medel som avsetts för särskilda vapen, främst luftförsvarsrobot, eller av arméns och flygvapnets kostnadsramar. Begränsningar i kostnadsramarna måste i sin tur påverka såväl freds- som krigsorganisationen.

I anslutning till det sist sagda finner jag lämpligt att med några ord beröra läget i fråga om de fredsorganisatoriska förändringar inom krigsmakten, som är att emotse. Därvid vill jag först erinra om att i propositionen 1958: 110 redogjordes för de förslag i ämnet, som hade framlagts av försvarsgrensheferna, och för överbefälhavarens yttrande däröver. Jag anslöt mig för egen del i huvudsak till myndigheternas förslag men fann vissa modifikationer och förbehåll erforderliga.

Sedan 1958 års B-riksdag (SU 98; rskr. 125) behandlat organisationsfrågorna och därvid godkänt Kungl. Maj:ts förslag med vissa undantag, är läget följande.

Beträffande samtliga försvarsgrenar föreligger principbeslut om vissa förbandsindragningar m. m. Enligt tidsplanen skall under budgetåret 1959/60 ske indragning av K 3 och — i huvudsak — av flottans skolor i Göteborg.

För arméns del kvarstår frågorna om flyttning av InfSS och A 1, beträffande vilka jag vid anmälan av förenämnda proposition förklarade mig icke då kunna framlägga förslag. Möjligheterna till förflyttning var nämligen beroende av om lämpligt övnings- och skjutfält kunde anskaffas. Utredningsarbete beträffande sådant fält för InfSS pågår alltjämt och jag räknar med att på grundval av detta arbete senare under riksdagen kunna framlägga förslag i fråga om förflyttning av InfSS. Jag vill i detta samman-

hang vidare anmäla att jag avser att inhämta Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla särskilda sakkunniga att ytterligare utreda frågan om anskaffning av skjutfält för A 1.

Enligt riksdagens beslut skall den i propositionen 1958: 110 föreslagna indragningen av Lv 5 icke äga rum; i stället skall däremot svarande begränsningar och besparingar göras genom fredsorganisatoriska rationaliseringar, i främsta rummet inom luftvärnet. Vidare har riksdagen till sitt godkännande av att K 3 indrages knutit det villkoret, att den vid förbandet nu bedrivna spaningsutbildningen skall vid förflyttning till annat förband hållas samlad såsom en enhet i utbildningshänseende. Kungl. Maj:t har den 19 december 1958 lämnat chefen för armén av dessa riksdagens ställningstaganden betingade utredningsuppdrag. Jag räknar med att de kompletterande förslag m. m., som påkallas av riksdagens ifrågavarande beslut, skall föreläggas riksdagen under våren.

I fråga om marinen må nämnas att Kungl. Maj:t den 15 augusti 1958 uppdragit åt chefen för marinen att inkomma med utredning av den i propositionen 1958: 110 berörda frågan om att reducera KA 4 till skolförband, underställt befälhavaren för fo 32/31.

Här torde vidare böra anmälas att chefen för flygvapnet i skrivelse den 8 november 1958 framlagt vissa utredningar och förslag rörande förändringar i flygvapnets organisation, bland annat avseende förflyttning och uppdelning av flygvapnets centrala skolor i Västerås. Framställningen undergår för närvarande remissbehandling.

I den försvarsbudget för budgetåret 1959/60 som nu framlägges föreslås vissa överföringar mellan olika anslag och ändringar i huvudtitelns uppställning m. m. Förslagen innebär i huvudsak följande.

Avlöningskostnaderna för i princip all civil personal vid armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen föreslås skola bestridas från förvaltningarnas avlöningsanslag. Dessa uppräknas på grund härav med omkring 15 miljoner kronor. Motsvarande minskning förutsättes av försvarsgrenarnas anslag till anskaffning och underhåll av teknisk materiel.

Under avsnitt B. Centrala förvaltningsmyndigheter uppföres vidare två nya anslag till avlöningar vid armétygförvaltningens och arméintendenturförvaltningens anstalter. Från anslagen avses skola bestridas avlöningskostnaderna för personal vid arméns centralförråd för tygmateriel, ammunition och intendenturmateriel. Anslagen upptages med tillhopa ca 4,6 miljoner kronor, med vilket belopp arméns anslag till mathållning, beklädnad, inventarier, underhåll av tygmateriel m. m. samt veterinärvård minskas.

Beträffande avsnitt C. Försvarskrafterna föreslås att försvarsgrenarnas anslag till ekiperingersättning utgår och att ifrågavarande kostnader i stället bestrides från anslagen till avlöningar till aktiv personal m. fl. och till reservpersonal. Försvarsgrenarnas anslag till familjebidrag sammanföres till ett anslag som redovisas under D. Vissa för försvaret gemensamma

ändamål. Vidare föreslås att kostnader för förhyrning av motorfordon m. m., som belastat arméns övningsanslag, skall bestridas från ett särskilt för ändamålet uppfört anslag. Till avsnitt D. överföres de anslag som tidigare redovisats under armén, rubriken Bidrag och understöd; härvid sammanföres arméns anslag till understöd åt föreningar m. m. med marinen's motsvarande anslag. Anslaget Marinen: Bidrag till maritim ungdomsverksamhet föreslås utgå.

Från avsnitt D. avföres anslagen till inskrivningsrådet, vilket anslag sammanslås med Kostnader för vissa nämnder m. m. under avsnitt E., och till borttagande av pansarhinder, som i stället upptages under E. Anslagen Centrala värnpliktsbyrån: Omkostnader och Adresseringsmaskiner m. m. sammanföres till ett anslag. I anslutning till de nämnda överföringarna av anslag, som tidigare redovisats under Försvarskrafterna, göres vissa jämkningar i anslagsuppställningen under D.

De under avsnitt E. Diverse uppförda anslagen Ersättningar för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållanden under 1914—1919 års världskrig, och Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sammanföres till ett anslag. Som nämnts upptages vidare ett nytt anslag, Reglering av prisstegringar.

Anslagen till nya kapitalinvesteringar för försvarsändamål uppgick under budgetåret 1957/58 till omkring 109 miljoner kronor och är för innevarande budgetår upptagna till omkring 117 miljoner kronor. I proposition 110 till 1958 års A-riksdag underströk jag — i likhet med vad försvarsberedningen uttalat — behovet av en efter hand ökad kapitalbudget. Riksdagen anslöt sig till denna bedömning. I förevarande proposition framlägges förslag om kapitalinvesteringar till ett sammanlagt belopp av 172 miljoner kronor. Den icke obetydliga ökning som således i detta avseende föreslås bör vara ägnad att minska de eftersläpningar som föreligger på investeringssidan i förhållande till materielanskaffningen på driftbudgeten. Härigenom ökas möjligheterna att effektivt utnyttja de stridsmedel som anskaffas. Likaså skapas mera gynnsamma betingelser för att åstadkomma en rationell fredsorganisation inom försvaret.

Av de anslag på kapitalbudgeten, för vilka jag föreslår ökad medeltilldelning, vill jag nu särskilt omnämna följande. Anslaget för flygfältsarbeten föreslås ökat med 8 miljoner kronor i syfte att möjliggöra större spridning av flygstyrkorna. För kustartilleriets del sker en ökning av anslaget för vissa fortifikatoriska anläggningar från 4,3 miljoner kronor till 9 miljoner kronor, vilken uppräkningsprincip ansluter till vad som uttalades i samband med fjolårets försvarsbeslut. För fortsatt utbyggnad av radarstationer sker ökad medelsanvisning från 5,7 miljoner kronor till 8,8 miljoner kronor. Vidare ökas anslaget Övriga befästningsarbeten från 1,8 miljoner kronor till 9,6 miljoner kronor. Slutligen vill jag nämna den av mig under anslaget Flyttning av Stockholms örlogsbas (Muskövarvet) före-

slagna begränsade utbyggnaden av Muskövarvet till en kostnadssumma i stort motsvarande den som angivits för första etappen i chefens för marinen år 1957 avlämnade förslag. Enligt mitt förslag skall det fortsatta utbyggnadsarbetet anpassas till en period av sex år räknat från och med nästa budgetår. Jag föreslår att medelsanvisningen under anslaget i fråga ökas från 1 miljon kronor till 13 miljoner kronor. Jag förutsätter att verksamheten vid Stockholms örlogsvarv i sin helhet nedlägges, när Muskövarvet kan tagas i bruk.

Från och med budgetåret 1948/49 har riksdagen budgetårsvis medgivit, att vissa under fjärde huvudtiteln uppförda reservationsanslag må överskridas enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, om av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning eller till beredskapsövning eller om andra särskilda åtgärder av samma skäl måste vidtagas. Såsom omnämnts i det föregående har överbefälhavaren hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utverka ett motsvarande bemyndigande att överskrida ytterligare ett antal reservationsanslag, å vilka merbelastning kan uppkomma vid en förstärkning av den personella beredskapen. Då frågan om utverkande av ifrågavarande bemyndigande första gången prövades, anförde föredragande departementschefen vid anmälan av proposition 1948: 208, att bemyndigandet borde inskränkas till så få anslag som möjligt. Det ansågs därför, att bemyndigandet endast borde omfatta övningsanslag och anslag till underhåll av teknisk materiel. Beträffande intendenturanslagen och andra av riksdagen maximerade anslag, som kunde påverkas av vidtagna beredskapsåtgärder, borde uppkommande merkostnader vid behov få täckas genom att förstärkningsanslag i efterhand anvisades å tilläggsstat. I likhet med riksräkenskapsverket anser jag skäl saknas att nu intaga annan ståndpunkt. Beträffande anslagen till anskaffning av tygmateriel m. m. och anskaffning av flygmateriel m. m. för vilka anslag systemet med beställningsbemyndiganden tillämpas vill jag dessutom framhålla, att det i allmänhet bör föreligga vissa möjligheter att i ett skärpt läge tillgodose ur beredskapssynpunkt angelägna ändamål genom ändrad disposition av lämnade beställningsbemyndiganden. Från och med nästa budgetår föreslås emellertid, att vid armén uppkommande kostnader för förhyrning av motorfordon m. m. för övningar, som hittills belastat övningsanslag, skall bestridas från ett särskilt obetecknat anslag. Då detta anslag torde vara av natur att omedelbart påverkas av här ifrågavarande beredskapsåtgärder, torde böra utverkas ett riksdagens medgivande att överskrida detsamma. Kostnader för förhyrning av hästar samt förlägnings- och förrådslokaler förutsättes alltså jämt skola få bestridas av övningsanslag. På grund av det anförda föreslår jag alltså att — med angivet tillägg — Kungl. Maj:t för budgetåret 1959/60 av riksdagen utverkar motsvarande bemyndigande att överskrida vissa anslag under fjärde huvudtiteln som lämnats för budgetåret 1958/59.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1959/60 medgiva, att därest av beredskapsskäl värnpliktiga inkallas till repetitionsövning av större omfattning eller beredskapsövning eller ock av samma skäl andra särskilda åtgärder måste vidtagas, följande under rikstatsens fjärde huvudtitel uppförda, av riksdagen maximerade anslag, nämligen Armén: Övningar m. m., Armén: Underhåll av tygmateriel m. m., Armén: Förhyrning av motorfordon m. m., Marinen: Övningar m. m., Marinen: Underhåll av fartyg m. m., Flygvapnet: Övningar m. m. samt Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m., må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande överskridas.

A. Försvarsdepartementet

[2] 1. Försvarsdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 152 000	1 191 677
1958/59 (statsliggaren s. 163)	1 357 000	
1959/60 (förslag)	1 379 000	

Vid försvarsdepartementet bör inrättas en tjänst för kansliråd i Bo 1, avsedd för den enhet inom departementet vid vilken handlägges militära befordringsärenden och vissa andra personalärenden m. m. Därvid kan en tjänst för förste kanslisekreterare i Ao 23 indragas.

För statssekreterarens avdelning inom departementet bör inrättas en tjänst för förste kanslisekreterare i Ae 23.

Med hänsyn till att viss omorganisation genomförts beträffande försvarsdepartementets kassa, varigenom kassören erhållit en mera självständig ställning, föreslår jag att den för kassören avsedda tjänsten för kansliskrivare i Ao 10 utbytes mot en tjänst för förste kansliskrivare i Ao 12. Jag vill i detta sammanhang erinra om att utredning pågår rörande försvarets kommandoexpeditioners ställning, uppgifter och organisation samt att resultatet av denna utredning möjligen kan komma att påverka försvarsdepartementets kassaorganisation.

För två befattningshavare vid departementets kansliavdelning bör inrättas tjänster för kontorsbiträde i Ao 5.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att en tjänst vid statssekreterarens avdelning för kanslibiträde i Ao 7 utbytes mot tjänst för kontorist i Ao 9.

Under avlöningsanslag, avseende löneplansanställd personal, bör — i enlighet med vad chefen för civildepartementet tidigare anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — från och med nästa budgetår anvisas medel för kompensation för höjda folkpensionsavgifter. För ändamålet uppföres under vederbörligt anslag en såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter. Posten upptages med ca 0,7 % av posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän samt avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Med beaktande av, bland annat, det nu anförda beräknar jag förevarande anslag för budgetåret 1959/60 till 1 379 000 kronor enligt följande.

Avlöning till departementschefen 47 200 ($\pm$ 0) kronor;

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 685 000 (--- 2 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar
102 000 (+ 700) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.
Maj:t, 1 920 ($\pm$ 0) kronor;

Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft 100 000
(+ 14 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 260 000
(+ 14 000) kronor;

Rörligt tillägg 176 380 (— 11 200) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 6 500 (+6 500)
kronor.

Anslagsökningen utgör 22 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå
riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i
personalförteckningen för försvarsdepartementet, som förän-
ledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarsdepartemen-
tet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	685 000
3. Arvoden till pensionerad personal i arvodes- befattningar, <i>förslagsvis</i>	102 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 920
5. Ersättningar till expertis och tillfällig arbets- kraft, <i>förslagsvis</i>	100 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	260 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	176 380
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 500
Summa kronor	1 379 000

c) till Försvarsdepartementet: Avlöningar för budgetåret
1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 379 000 kronor.

[3] 2. Försvarsdepartementet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	120 000	145 865
1958/59 (statsliggaren s. 164)	125 000	
1959/60 (förslag)	117 000	

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet senare denna dag (VII ht, p. 2) anför i fråga om bestridandet av vissa expenser för statsdepartementen föreslår jag, att på försvarsdepartementet belöpande kostnader för bränsle, lyse och vatten samt för vissa rikssamtal och telegram från och med nästa budgetår skall bestridas från finansdepartementets omkostnadsanslag. Den härav föranledda kostnadsminskningen under försvarsdepartementets omkostnadsanslag beräknas till ca 23 000 kronor.

Med hänsyn till försvarsdepartementets utgifter för reseersättningar under budgetåret 1957/58, omkring 30 000 kronor, bör för ifrågavarande ändamål anvisade medel, 15 000 kronor, uppräknas med 15 000 kronor.

Med beaktande av det nu anförda föreslår jag att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 117 000 kronor, innebärande en minskning med 8 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Försvarsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret
1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

[4] Vissa gemensamma frågor m. m.

Innan jag anmäler anslagen för de olika förvaltningsmyndigheterna vill jag omnämna några frågor som är gemensamma för flera förvaltningsmyndigheter eller eljest är av mera allmän natur.

Till propositionen 1957: 110 (s. 3 ff) och 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 16 ff) har anmälts två delar av 1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas betänkande med synpunkter och förslag i anledning av verkställd översyn av försvarsförvaltningarnas organisation. Med skrivelse den 27 september 1958 har de sakkunniga överlämnat en tredje del (stencilerad) av betänkandet. Denna innefattar resultaten av de sakkunnigas översyn av vissa enheter inom de tygförvaltande verken samt den prövning av frågan om ersättning för uppdrag som sekreterare i flygvapnets haverikommission som Kungl. Maj:t med anledning av riksdagens skrivelse 1956: 234 uppdragit åt de sakkunniga. Yttranden över denna del av betänkandet har efter remiss avgivits av överbefälhavaren, chefen för armén, chefen för marinen, chefen för flygvapnet, försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, försvarets förvaltningsdirektion, statskontoret och riksräkenskapsverket. Vidare har försvarets civila tjänstemannaförbund i en den 25 oktober 1958 dagtecknad skrift yttrat sig över förslagen.

Jag återkommer i det följande med redogörelse för huvudpunkterna i de sakkunnigas förslag och anmäler därefter förslagen under de olika anslag som påverkas av dem.

Vid anmälan av arméintendenturförvaltningens avlöningsanslag i 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 50) uttalade jag, att behovet av en civil-militär veterinärkår borde omprövas. Sedermera har uppdragits åt 1954 års utredning rörande vissa personalkårer inom försvaret att verkställa denna prövning. I samband härmed har utredningen jämväl haft att beakta vad statsutskottet enligt dess av riksdagen godkända utlåtande 1958: B 34, punkt 4:o anfört rörande det militära veterinärväsendet.

Med skrivelse den 18 september 1958 har personalkårutredningen avgivit betänkande med förslag till organisation av det militära veterinärväsendet (stencilerat). Över betänkandet har efter remiss yttranden avgivits av överbefälhavaren, chefen för armén, försvarets civilförvaltning, försvarets sjukvårdsstyrelse, arméintendenturförvaltningen, försvarets förvaltningsdirektion, statskontoret, veterinärstyrelsen och medicinalstyrelsen samt Sveriges akademikers centralorganisation. Utredningens förslag berör personalupp-

sättningen bland annat vid sjukvårdsstyrelsen och arméintendenturförvaltningen. Förslaget anmäles i det följande innan ifrågavarande myndigheters avlöningsanslag behandlas.

Vid anmälan av fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag torde få upptagas fråga om omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen. Förslag i ämnet har överlämnats av överbefälhavaren med skrivelse den 12 juli 1958.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionerna 1958: 110 och 1958: B 1 (bil. 6) har från och med innevarande budgetår fastställts ny organisation för fortifikationsförvaltningen. Vid anmälan av detta ärende förutskickade föredragande departementschefen, att det skulle särskilt utredas dels huruvida ärenden rörande nybyggnad och underhåll av militära flygfält samt inköp och försäljning av mark för flygfält borde överföras till fortifikationsförvaltningen från flygförvaltningen, dels ock huruvida avlöningskostnaderna för viss personal i fortifikationsförvaltningen borde bestridas från andra anslag än avlöningsanslag. Genom beslut den 19 september 1958 har 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga erhållit i uppdrag att pröva ifrågavarande spörsmål. De sakkunnigas undersökningar har igångsatts, men något på undersökningarna grundat förslag torde inte kunna föreläggas 1959 års riksdag.

Vid anmälan av propositionen 1957: 110 anslöt sig föredragande departementschefen till uppfattningen, att avlöningskostnaderna för förvaltningarnas civila personal i princip helt borde bestridas av avlöningsanslag. Av tekniska skäl ansågs det dock icke möjligt att genomföra detta redan från och med budgetåret 1957/58. Överförandet borde emellertid kunna ske med början den 1 juli 1958 (prop. 1957: 110, s. 20). I enlighet med det sagda har från och med innevarande budgetår avlöningskostnaderna för all civil personal vid arméintendenturförvaltningen överförts till ämbetsverkets avlöningsanslag (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 49). Såsom framgår under de särskilda anslagspunkterna i det följande föreslås från och med nästa budgetår avlöningskostnaderna för civil personal i armétyg-, marin- och flygförvaltningarna på samma sätt skola överföras till vederbörande ämbetsverks avlöningsanslag. Som förut nämnts, föreslås härutöver två nya anslag skola uppföras under rubriken Centrala förvaltningsmyndigheter, till vilka anslag avlöningskostnaderna för personal vid armétyg- och arméintendenturförvaltningarnas centralförråd m. m. skall sammanföras.

Riksdagen har för budgetåren 1954/59 bemyndigat Kungl. Maj:t att med avseende å — såvitt här är ifråga — de under marinens allmänna avlöningsanslag redovisade militära och civilmilitära kårerna samt den ordinarie personalen vid flygvapnet vidtaga de provisoriska åtgärder — såsom meddelande av vikariatslöneförordnanden, vakantsättningar m. m. — som betingas av övergången till den år 1954 beslutade förvaltningsorganisa-

tionen. Motsvarande bemyndigande erfordras även för budgetåret 1959/60. Till frågan om utverkande av sådant bemyndigande avser jag att återkomma i samband med att jag framlägger slutliga medelsäskanden för marinens och flygvapnets avlöningsanslag.

För att statsmakterna skall hållas underkunniga om de verkliga avlöningskostnaderna vid envar av de förvaltningar, som berörts av 1954 års omorganisation, har Kungl. Maj:t — i enlighet med vad som förutsatts vid anmälan av förvaltningspropositionen 1954: 109 — utfärdat föreskrift av innehåll, att det fortsättningsvis skall åligga envar av armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen att årligen, i samband med att ämbetsverket avger förslag till medelsäskanden, inkomma med dels sammanställning över de beräknade totalkostnaderna för avlönande av personal vid ämbetsverket under nästkommande budgetår, dels ock uppgift om de verkliga kostnaderna under nästföregående budgetår för motsvarande avlöningar.

De av ämbetsverken lämnade uppgifterna rörande de verkliga avlöningskostnaderna för budgetåret 1957/58 framgår i avrundade tal av följande sammanställning.

Ämbetsverk	Personal med avlöning från			Summa
	vederbörande verks avlönings- anslag	sakanslag	vederbörande försvarsgrens avlönings- anslag	
Armétygförvaltningen	13 170 000	6 618 000	2 700 000	22 488 000
Arméintendenturförvaltningen	2 613 000	227 000	952 000	3 792 000
Marinförvaltningen	9 060 000	1 564 000	2 531 000	13 155 000
Flygförvaltningen	13 225 000	6 470 000	1 960 000	21 655 000
Summa	38 068 000	14 879 000	8 143 000	61 090 000

¹ Härav armén 26 000 kronor, marinen 114 000 kronor och flygvapnet 1 820 000 kronor.

För budgetåret 1959/60 har ämbetsverken beräknat avlöningskostnaderna till belopp, som i avrundade tal anges härefter.

Ämbetsverk	Personal med avlöning från			Summa
	vederbörande verks avlönings- anslag	sakanslag	vederbörande försvarsgrens avlönings- anslag	
Armétygförvaltningen	17 417 000	7 515 000	2 014 000	26 946 000
Arméintendenturförvaltningen	2 963 000	—	960 000	3 923 000
Marinförvaltningen	10 098 000	1 726 000	2 898 000	14 722 000
Flygförvaltningen	18 496 000	6 670 000	1 232 000	27 498 000
Summa	48 974 000	15 911 000	8 204 000	73 089 000

¹ Härav armén 28 000 kronor, marinen 118 000 kronor och flygvapnet 2 186 000 kronor.

Myndigheternas beräkningar har verkställts med utgångspunkt i deras förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1959/60. I flera fall innebär dessa förslag en betydande ökning av antalet tjänster. Enligt de anslagsberäkningar, som redovisas i det följande, kommer avlöningsanslagen för ifrågavarande myndigheter att uppgå till följande belopp, nämligen för armétygförvaltningen 22 900 000 kronor, för arméintendenturförvaltningen 2 950 000 kronor, för marinförvaltningen 11 500 000 kronor och för flygförvaltningen 23 300 000 kronor. Samtliga avlöningskostnader för den civila personalen förutsättes härvid skola bestridas från förvaltningarnas avlöningsanslag, dock bör för flygförvaltningens del avlöningskostnaderna för den personal vid ämbetsverkets förrådsbyrå som avlönas över förrådstitel även under nästa budgetår avlönas i denna ordning i avbidan på slutförandet av den utredning, som enligt Kungl. Maj:ts den 27 oktober 1957 lämnade bemyndigande igångsatts för att utreda förutsättningarna för överförande till avlöningsanslag av tjänstemannapersonal i verkstäder m. m. Beträffande flygförvaltningen kommer alltså avlöningskostnader till ett belopp om i runt tal 1 300 000 kronor att slutligt bestridas från sakanslag. Med utgångspunkt i de sålunda föreslagna avlöningsanslagen och då kostnaderna för personal med avlöning från försvarsgrenarnas avlöningsanslag i allmänhet kan förutses bli något lägre än myndigheterna räknat med, kan de sammanlagda avlöningskostnaderna för personal vid ifrågavarande fyra förvaltningar för budgetåret 1959/60 beräknas till i avrundat tal 69 900 000 kronor.

Ifrågavarande för- och efterkalkyl göres för närvarande endast i fråga om försvarsgrensförvaltningarna. Vid försvarets sjukvårdsstyrelse och fortifikationsförvaltningen är emellertid förhållandena så likartade med dem vid försvarsgrensförvaltningarna, att det kan förtjäna övervägas huruvida icke Kungl. Maj:t bör uppdraga även åt sjukvårdsstyrelsen och fortifikationsförvaltningen att göra motsvarande beräkningar.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga

Försvarsförvaltningssakkunnigas förut nämnda betänkande avser främst armétygförvaltningens tygförråds- och ammunitionsförrådsbyråer, centralsektioner vid ämbetsverkets vapen-, fordons- och elektroavdelningar, centralsektioner och centraldetaljer inom marinförvaltningens vapen- och skeppsbyggnadsavdelningar samt motsvarande organ inom flygförvaltningens flygplan- och elektroavdelningar. Såsom med centralsektioner(-detaljer) jämförliga organ har de sakkunniga räknat vapenplanering och expedition inom marinförvaltningens vapenavdelning samt den militärtekniska sektionen inom nämnda avdelnings torpedbyrå.

Betänkandet berör även, särskilt i vad avser redovisningsfrågor, de tygförvaltande verkens administrativa byråer, centralplaneringar och inköpsavdelningar.

Dessutom tar de sakkunniga upp vissa specialfrågor såsom exempelvis förstärkning av flygförvaltningens centralplanering med en kvalificerad tjänsteman och inrättande av en befattning för syssloman vid armétygförvaltningen.

I någon utsträckning berör förslagen försvarets civilförvaltning och i ett fall flygstaben.

De sakkunniga behandlar slutligen även frågan om arvode till sekreterare i flygvapnets haverikommissioner. Vad sistnämnda fråga angår må nämnas, att riksdagens militieombudsman i skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 november 1958 upptagit frågan om lämpligheten av den ordning som för närvarande tillämpas vid utredningar av haverier inom flygvapnet. Militieombudsmannens skrivelse är för närvarande föremål för remissbehandling. Frågan om ersättning till sekreterare i haverikommission torde böra prövas först sedan ställning tagits till den av militieombudsmannen aktualiserade frågan. De sakkunnigas förslag i ersättningsfrågan anmäles därför inte i detta sammanhang.

I det följande redogöres för de sakkunnigas principiella synpunkter i fråga om försvarsbeslutets återverkningar på förvaltningarna m. m., behovet av teknisk personal av olika slag, centralsektioner m. m. samt redovisningsväsendet. I övrigt lämnas redogörelse för de sakkunnigas förslag vid anmälan av vederbörliga anslag.

De sakkunniga erinrar om att föredragande departementschefen vid anmälan av propositionen 1958: 110 (s. 108) framhållit, att den föreslagna *försvarsavvägningen*, särskilt för marinförvaltningens vidkommande, kunde komma att nödvändiggöra vissa förändringar och förskjutningar i verksamhetens inriktning beträffande de centrala försvarsförvaltningarna, vilket förhållande medförde, att man hade anledning räkna med att jämkningar i organisation och personaluppsättning bleve erforderliga.

I anslutning till detta uttalande framhåller de sakkunniga, att det kan synas vanskligt att framlägga — låt vara begränsade — detaljförslag kort efter det att riksdagen i huvuddrag fastställt en plan för försvarets utformning på längre sikt, vilken plan självfallet kommer att återverka även på de centrala tygförvaltande verken. Från denna utgångspunkt kunde enligt de sakkunniga övervägas att avvakta intill dess större klarhet vunnits angående försvarsorganisationens konkreta utformning. De sakkunniga har dryftat en sådan åtgärd men likväl ansett sig böra framlägga förevarande förslag, vilka resulterar i kostnadsminskningar och, såvitt de sakkunniga kan bedöma, knappast kan anses ha något direkt samband

med de förändringar i fråga om de centrala försvarsförvaltningarna, som må komma att bli en följd av den framtida försvarsorganisationen. De sakkunniga anser det för dagen inte möjligt att över hela fältet göra ett närmare bedömande av hur förvaltningarna kommer att påverkas av försvarsplanens genomförande, eftersom den kvantitativa nedgången är avsedd att kompenseras genom höjd kvalitet i fråga om materiel m.m. De materielanskaffande verkens personalbehov m. m. är, anför de sakkunniga, mera avhängigt av materielens komplicitet och antalet materielslag än av de kvantiteter, som skall anskaffas.

Beträffande marinförvaltningen anför de sakkunniga.

Inom marinförvaltningen pågår enligt vissa allmänna av ämbetsverket fastställda riktlinjer, vilka delgetts de sakkunniga, en granskning och omprövning av, bland annat, organisation och personalbehov i syfte att så snart ske kan ernå en anpassning till det genom försvarsbeslutet ändrade läget. Motsvarande riktlinjer finnes beträffande örlogsvarven. Enligt dessa skall möjligheterna till omfördelning av tjänstemän mellan varven och marinförvaltningen beaktas. De sakkunniga vill inte bestrida att skälen att behandla samtliga organisations- och personalfrågor i ett sammanhang kan bedömas vara starkare för marinförvaltningens än för övriga berörda förvaltningars del.

De sakkunniga har även ägnat uppmärksamhet åt frågan om behovet av *personal med högre teknisk kompetens*. De konstaterar att en proportionellt sett betydande del av de tekniska tjänsterna är placerad i mellanlönegraderna eller lägre lönegrader. Det med hänsyn till den centrala försvarsförvaltningens effektivitet betydelsefulla spörsmålet om proportionerna mellan tekniska tjänster på olika nivåer kan enligt de sakkunniga knappast ännu anses löst. De sakkunnigas möjligheter att gå på djupet beträffande denna fråga har varit synnerligen begränsade. De sakkunniga har inte haft vare sig stöd i direktiven eller tillräckliga hjälpmedel för att utföra ingående expertundersökningar rörande behovet av teknisk personal av olika slag. Med ledning av erfarenheterna från översynsarbetet är de sakkunniga emellertid inte främmande för tanken att, med hänsyn till bland annat den snabba tekniska utvecklingen och det ökade utnyttjandet av industriell kapacitet för konstruktions- m. fl. arbeten, ifrågavarande proportion i sin helhet kan bära förskjutas till förmån för de mera kvalificerade teknikerna. Det måste enligt de sakkunniga från fall till fall bedömas, huruvida antalet tekniska tjänster i lägre lönegrad kan nedbringas utan att de högkvalificerade teknikerna därigenom berövas sina nödvändiga medhjälpare. Arbetsuppgifter för tekniker i mellanskiktet och det lägre skiktet kommer alltid att finnas i betydande omfattning. Bland annat är det, påpekar de sakkunniga, oundgängligt ur rationaliseringssynpunkt, att de kvalificerade teknikerna avlastas rutinmässiga uppgifter och arbetsmoment.

De sakkunniga framhåller, att det i praktiken knappast skulle vara möjligt att genomföra ett mera avsevärt utbyte av mindre angelägna tekniska tjänster i mellanskiktet och det lägre skiktet mot högre tjänster för nytillkommande utvecklingsarbete. Man måste nämligen enligt de sakkunniga i ett dylikt läge räkna med betydande svårigheter att besätta nyinrättade högre tjänster med kompetenta innehavare, vartill komme långvariga och dyrbara övergångsanordningar beträffande de tjänster, som skulle utgå. De sakkunniga förordar, att förvaltningarna fortlöpande ägnar här ifrågavarande spörsmål uppmärksamhet och överväger lämpliga åtgärder i samband med att tekniska tjänster blir lediga. Successivt inrättande av mera kvalificerade tjänster bör enligt de sakkunniga under i övrigt lika förhållanden på längre sikt kunna förenas med kostnadsbesparingar, i det att en nyinrättad högre teknisk tjänst i genomsnitt bör kunna motsvara mera än en indragen lägre tjänst.

Rörande de sakkunnigas principella synpunkter beträffande *centralsektioner* (motsvarande) må följande anföras. En ledande synpunkt för de sakkunniga har varit att från ifrågavarande organ föra bort sådana uppgifter, vilka på grund av sin natur bör vara lokaliserade till »rena» sakorgan eller till gemensamma funktionella organ, såsom exempelvis anskaffningsuppgifter, inköpsfunktioner, beskrivningsarbeten av det slag, som är tänkta att ankomma på normaliebyrå, m. m. Till centralsektioner m. m. har ansetts kunna hänföras ekonomiskt och tekniskt utredningsarbete, vissa för respektive sakorgan gemensamma ärenden av natur att lämpligen inte böra hänföras till någon sakbyrå respektive saksektion, expeditions- och skrivarbete, frågor rörande säkerhetstjänst, vissa frågor angående krigsindustriell planläggning, sammanställande av materielsatser och upprättande i anslutning därtill av sats- och tillbehörskort m. m. Någon fullständig likformighet i fråga om organisation och arbetsuppgifter för här ifrågavarande organ vid de olika förvaltningarna har de sakkunniga inte eftersträvat. Även vid bedömandet av arbetsuppgifterna har hänsyn tagits till förvaltningarnas i viss mån skiljaktiga struktur m. m. De sakkunniga har så långt möjligt sökt föra över expeditions- och registreringspersonal från saksektioner till för byrå eller avdelning gemensamma centralorgan. Personal för skriv- och därmed jämförligt kontorsarbete anses i organisatoriskt hänseende principiellt böra hänföras till skrivcentral vid centralsektion eller centraldetalj.

Vad beträffar ekonomisk redovisning (anslagsövervakning) har de sakkunniga utgått ifrån att detta arbete skall vara centraliserat och att sakorganen periodiskt skall tillställas erforderliga sammanställningar och översikter och inte lägga upp någon egen bokföring. Såvitt de sakkunniga kan bedöma, föreligger inom samtliga tre berörda förvaltningar system

för intern redovisning av sådan beskaffenhet, att de inte behöver kompletteras med bokföring vid sakorganen.

På centralsektionerna bör däremot enligt de sakkunniga ankomma sådana ekonomiska utredningar, som blir aktuella i olika sammanhang, såsom vid planläggning av anskaffningsverksamheten på mera begränsad sikt, vid medverkande i utarbetandet av materielplaner på längre sikt samt i samband med utarbetande av förslag till anslagsäskanden. För att sakavdelningarna skall kunna fylla på dem ankommande funktioner i detta sammanhang, bör enligt de sakkunniga vid varje centralsektion finnas en befattningshavare med uppgift bl. a. att svara för ekonomiskt utrednings- och planeringsarbete. Denne bör dessutom fungera som assistent i ekonomiska och administrativa frågor åt avdelnings- eller byråchefen. Vederbörande bör vidare kunna anförtros att handlägga ärenden av sådan art, att de lämpligen bör handläggas centralt inom avdelning eller byrå. De sakkunniga förordar därför att — i den mån en befattningshavare av här ifrågavarande slag inte redan ingår i organisationen — tjänster inrättas i erforderlig omfattning.

Beträffande *kassatjänsten* erinrar de sakkunniga om att de tygförvaltande verken, vilka tidigare i kassahänseende varit anslutna till försvarets civilförvaltning, erhöll egna kassor från och med den 1 juli 1957 (prop. 1957: 110, s. 18). Riksräkenskapsverket erhöll emellertid samtidigt uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar inkomma med förslag rörande kassarörelsen vid försvarets centrala förvaltningsmyndigheter. Från och med den 1 oktober 1958 gäller nya av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser av huvudsaklig innebörd, att förvaltningarna erhåller dragningsrätt på statsverkets checkräkning samt i redovisningshänseende får en i förhållande till civilförvaltningen självständig ställning.

Enligt de sakkunnigas mening behöver dessa bestämmelser — förutsatt att tillämpningsföreskrifterna utformas under tillbörlig hänsyn till den centrala försvarsförvaltningens egenart och de speciella problem som följer med den omfattande anslagsförvaltningen — emellertid inte medföra några konsekvenser ur vare sig organisatorisk eller personell synpunkt. Möjligen kan dock civilförvaltningens förändrade uppgifter med avseende å förvaltningarnas kassarörelse komma att återverka på personalbehovet inom delar av ämbetsverkets kameralbyrå. Civilförvaltningen skall, anför de sakkunniga, genom sin hålkortscentral allt fortfarande fungera som serviceorgan åt förvaltningarna i bokföringshänseende.

Med anledning av vunna erfarenheter har de sakkunniga omprövat organisationen av de tygförvaltande verkens kassor. I anslutning därtill föreslår de vissa personaljämkningar ävensom vissa organisatoriska förändringar, vilka senare i stort sett går ut på följande.

För armétygförvaltningens och flygförvaltningens del förlägges den egentliga kassarörelsen, d. v. s. utskrivande av giro- och utbetalningskort, framställande av olika redovisningshandlingar, kontrollen över vederbörliga postgirokonton m. m., till inköpsavdelningarnas räkningssektioner, till vilka den ojämförligt största delen av kassaverksamheten är att hänföra. Samtidigt organiseras kontantkassor (förskottskassor) vid de administrativa byråernas personalkontor. Dessa är närmast avsedda för kontantutbetalningar till personalen i samband med resor, för sjukvård m. m. En på detta sätt uppdelad kassaverksamhet synes vara den mest rationella för förvaltningar av denna storleksordning. Beträffande marinförvaltningen kan, åtminstone för närvarande, nyssnämnda modell lämpligen inte tillämpas i fråga om kassan. De sakkunniga förordar därför att detta ämbetsverks kassa, som för närvarande ingår i administrativa byråns ekonomisektion, utbrytes ur denna och tills vidare bildar ett direkt under amiralitetsrådet lydande organ (kassadetalj). Sedermera bör tas under omprövning att även för marinförvaltningens del förlägga det tekniska kassaarbetet till inköpsavdelningen. Det centrala arbetet med den interna anslagsövervakningen m. m. kommer att för flygförvaltningens del bli förlagt till inköpsavdelningens räkningssektion. Beträffande marinförvaltningen och armétygförvaltningen är frågan om verksamhetens hänförande till viss organisationsenhet delvis ännu svävande. Det arbete med prognoser rörande betalningsutfall, som är nödvändigt för att förebygga anslagsöverskridanden, bör handhas inom vederbörande centralplanering.

Vid bedömandet av behovet av kassapersonal har de sakkunniga utgått från att den pågående centraliseringen till försvarets civilförvaltning av avlöningsuträkning och avlöningsutbetalning är helt genomförd samt att hållbara rutiner och en arbetsfördelning, som utesluter dubbelarbete, skapats inom ifrågavarande område.

Yttranden

De sakkunnigas förslag har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissmyndigheterna. Rörande myndigheternas inställning till de i det föregående återgivna punkterna må följande anföras.

Överbefälhavaren anser — på samma grunder som de sakkunniga — att förevarande förslag bör kunna genomföras oavsett att 1958 års försvarsbesluts återverkningar på förvaltningarnas organisation och personalbehov inte klarlagts. Samma åsikt ger även *flygförvaltningen* uttryck för. *Chefen för marinen* och *marinförvaltningen* är däremot mera tveksamma. Detta motiveras med att marinens materielplaner ännu inte är utarbetade och att alltså oklarheten beträffande marinförvaltningens utformning är särskilt framträdande. Då de sakkunnigas förslag knappast berör den högre och mer kvalificerade personalen och med hänsyn till den effektivisering av tjänsten som förslaget genomförande beräknas medföra på flera områden, anser marinförvaltningen binder likväl inte möta mot förslagets genom-

förande. *Statskontoret* finner, att de kostnadsminskningar som redovisas är av ganska begränsad omfattning. Det borde enligt ämbetsverkets mening icke vara uteslutet att inom förvaltningarna åstadkomma ytterligare rationaliseringar, framför allt i samband med försvarsbeslutets genomförande. Då de täta omorganisationerna inom försvarsförvaltningarna torde ha inneburit olägenheter, är det enligt ämbetsverket av vikt, att de sakkunnigas förevarande förslag genomföres först sedan full klarhet vunnits om att den förordade organisationen bör bestå och är till fördel även i den nya försvarsorganisationen.

I likhet med de sakkunniga anser *överbefälhavaren* skäl föreligga för en ökning av antalet kvalificerade tekniker i de högre lönegraderna på bekostnad av tjänster för tekniker i lägre lönegrader. *Chefen för marinen* anser, att vad de sakkunniga uttalat i denna del ytterligare accentuerar nödvändigheten av att 1954 års personalkårutrednings arbete påskyndas liksom att mariningenjörkårens personal ökas. *Armétygförvaltningen* och *flygförvaltningen* finner det önskvärt att proportionerna mellan ingenjörspersonal i lägre och högre lönegrader förskjuts mot ett relativt ökat antal kvalificerade tekniker. Ämbetsverken hänvisar till sina förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1959/60, där ett antal nya tjänster för tekniker i högre lönegrader begärts. *Marinförvaltningen* förklarar sig dela de sakkunnigas uppfattning, att en förskjutning mot mer kvalificerad personal är önskvärd.

Vad de sakkunniga föreslagit beträffande organisation och arbetsuppgifter för centralsektioner och dylikt anser *överbefälhavaren*, *armétygförvaltningen*, *marinförvaltningen* och *flygförvaltningen* vara principiellt riktigt. Överbefälhavaren understryker särskilt, att materielplaneringen och materielanskaffningen måste göras beroende av ekonomiska faktorer. Även armétygförvaltningen betonar sammanhanget mellan de tekniska och ekonomiska övervägandena inom sakavdelningarna samt behovet av sammanhållande personal härför. *Marinförvaltningen* förutsätter, att till centralsektionernas arbetsuppgifter även bör räknas organisationsplanering på hög nivå.

Vad de sakkunniga föreslagit beträffande kassaverksamheten tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *försvarets civilförvaltning*, *armétygförvaltningen*, *marinförvaltningen* och *flygförvaltningen*. Däremot kan *riksräkenskapsverket* icke biträda förslaget att förlägga de tygförvaltande verkens kassor till inköpsavdelningarna. En sådan ordning torde enligt ämbetsverket få till följd att även förändet och upprättandet av verkens räkenskaper skulle ankomma på inköpsavdelningarna. Enligt vad riksräkenskapsverket inhämtat, är bokföringen inom flygförvaltningen sålunda för närvarande förlagd till dess inköpsavdelning. Då vid de tygförvaltande verken finnes administrativa byråer med uppgift att sammanhålla de juri-

diskt-administrativa och kamerala ärendena inom vederbörande verk, bör enligt riksräkenskapsverkets mening samtliga ärenden som avser kassaverksamhet, bokföring och redovisning av till verkens förfogande ställda anslagsmedel handläggas inom dessa byråer. Av Kungl. Maj:t den 26 september 1958 meddelade föreskrifter rörande kassarörelsen vid här ifrågasvarande verk förutsätter, att kassaverksamheten i sin helhet skall ankomma på administrativa byrån. Riksräkenskapsverket kan icke heller finna att vid ett organiserat samarbete mellan inköpsavdelningarna och de administrativa byråerna några praktiska olägenheter skulle vara förenade med kassans placering på administrativa byrån. Med den av riksräkenskapsverket föreslagna ordningen synes en till administrativa byrån knuten kamrerarbefattning allttjämt erforderlig även vid marinförvaltningen och flygförvaltningen. Inom förstnämnda verk synes för ledningen av kassa- och bokföringsarbetet böra tagas i anspråk den kamrerartjänst, som enligt de sakkunnigas förslag allttjämt finnes uppförd å administrativa byråns ekonomisektion. Beträffande flygförvaltningen anser riksräkenskapsverket, att den av de sakkunniga föreslagna tjänsten för ekonom i Ae 24 med placering å centralplaneringen bör kunna tagas i anspråk för förenämnda arbetsuppgift inom administrativa byrån.

Riksräkenskapsverket tar även upp formerna för tecknande av anordningsbeslut. Ämbetsverket hävdar, att på inköpsavdelning ankommande anordningsbeslut bör fattas av inköpsdirektören efter föredragning av kamreraren å inköpsavdelningen. I administrativa byrån tillhörande anordningsärenden anses beslut böra fattas av chefen för byrån efter föredragning av den befattningshavare, som berett ärendet. Riksräkenskapsverket framhåller att anordningsbeslut vid myndigheter med omfattande tekniska arbetsuppgifter och betydande medelsförvaltning inom den civila statsförvaltningen enligt för vederbörande myndighet meddelade kassaföreskrifter skall tecknas av tjänstemän i lägst byråchefes ställning.

Armétygförvaltningen och *flygförvaltningen*, som yttrat sig över vad riksräkenskapsverket anfört, finner inte att tillräckliga skäl anförts för att frångå de sakkunnigas förslag rörande kassornas förläggande till inköpsavdelningarna. *Marinförvaltningen* har vidare i skrivelse den 22 november 1958 framfört vissa synpunkter med anledning av vad riksräkenskapsverket anfört i sitt remissutlåtande.

Departementschefen

I det föregående har jag redogjort för vissa av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga i deras betänkande del III framförda synpunkter och förslag, som är gemensamma för flera förvaltningar. I likhet med de sakkunniga och flertalet remissinstanser finner jag, att de förslag som de sakkunniga framlagt i förevarande sammanhang i huvudsak bör kunna

genomföras, oaktat återverkningarna av 1958 års försvarsbeslut ännu ej klart kan skönjas. Det har även ansetts lämpligt att söka tillvarata de kostnadsbesparingar, som förslagets genomförande kommer att innebära.

Försvarsförvaltningssakkunnigas uttalanden rörande proportionerna mellan personal i teknisk tjänst i olika lönegrader anser jag mig särskilt böra understryka. Det bör emellertid betonas, att de sakkunnigas uttalanden främst torde avse sådana utbyten som kan äga rum inom oförändrad eller sänkt kostnadsram. Enligt min mening bör förvaltningarna ägna förevarande spörsmål ingående uppmärksamhet; frågan om lämpliga rationaliseringsåtgärder bör, som de sakkunniga föreslagit, tas upp i samband med inträffande avgångar.

I likhet med de sakkunniga anser jag, att centralsektionerna (motsvarande) bör ha ekonomiskt och tekniskt utredningsarbete som huvudarbetsuppgifter samt att de härutöver bör tas i anspråk för vissa för respektive sakorgan gemensamma ärenden såsom expeditions- och skrivarbete, säkerhetsfrågor, vissa krigsindustrifrågor m. m. Jag delar också de sakkunnigas uppfattning att ekonomisk redovisning inte bör ankomma på ifrågasvarande enheter. Frågan om skrivpersonalens omfattning bör vidare, som de sakkunniga förutsatt, särskilt uppmärksammas och följas av förvaltningarnas interna rationaliseringsorgan.

Vad gäller kassafrågorna kan jag däremot inte ansluta mig till de sakkunnigas förslag. Enligt min mening är det önskvärt, att de kamerala ärendena — räkningssgranskning, kassatjänst och medelsredovisning — inom varje förvaltning så långt möjligt hålles samlade. Riksräkenskapsverket har hävdad, att kassaärendena inom förvaltningarna bör hänföras till de administrativa byråerna. Även om vissa principiella skäl kan åberopas till stöd härför, måste det dock beaktas, att försvarsgrensförvaltningarnas administrativa byråer som huvudsakliga arbetsuppgifter har juridiska ärenden, allmänna kansliuppgifter och personalfrågor. Förutsättningarna för ett sammanförande av förvaltningarnas kamerala ärenden och de härmed sammanhängande organisationsfrågorna bör därför enligt min mening ytterligare prövas. De direktiv efter vilka försvarsförvaltningssakkunniga hittills arbetat har inte medgivit de sakkunniga att förutsättningslöst ta upp frågan om ett sammanförande av de kamerala ärendena. Det förefaller emellertid lämpligt, att försvarsförvaltningssakkunniga får i uppdrag att utföra de ytterligare undersökningar som erfordras under av mig nu angivna förutsättningar. Jag avser att snarast anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Intill dess de nyss angivna ytterligare undersökningarna kan genomföras, bör vissa provisoriska åtgärder vidtagas för att inom ramen för gällande organisation sammanhålla egentliga kassaärenden. I detta hänseende föreslår jag följande. Inom armétygförvaltningen bör tills vidare i

princip nuvarande provisorium bibehållas och kassan alltså vara förlagd till administrativa byråns ekonomisektion. Marinförvaltningens kassaärenden bör — som de sakkunniga föreslagit — handläggas på en under chefen för administrativa byrån lydande kassadetalj. Beträffande flygförvaltningen bibehållas tills vidare nuvarande organisation, och någon kontantkassa inom administrativa byråns räkningsssektion organiseras tills vidare inte. Jag vill emellertid understryka, att den nu föreslagna organisationen endast är provisorisk. Möjlighet bör föreligga att under det fortsatta utredningsarbetet försöksvis pröva andra organisationsformer som innebär ett mera fullständigt sammanförande av ärenden av kameral natur.

Försvarsförvaltningssakkunnigas förslag innebär att ett antal befintliga tjänster skall utgå ur organisationen. De förslag som jag framlägger beträffande de olika förvaltningarna innebär i vissa fall ytterligare indragning av befintliga tjänster. De nya tjänster som föreslås torde i allmänhet inte vara av samma art som de utgående. Med hänsyn härtill torde det såvitt rör armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vara erforderligt att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande att vidtaga vissa övergångsanordningar liknande dem som vidtogs i samband med 1954 års omorganisation av försvarsförvaltningarna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i anslutning till genomförandet av de personalförändringar som för budgetåret 1959/60 föreslås beträffande armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen vidtaga särskilda övergångsåtgärder enligt vad som angivits i det föregående.

[5] Ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m.

Nuvarande organisation

Veterinärtjänsten inom försvaret bestrides för närvarande av fältveterinärkåren tillhörande personal på aktiv stat, på reservstat och i reserven samt värnpliktiga veterinärer ävensom enligt avtal anlitade civila veterinärer.

Enligt personalförteckningarna för budgetåret 1958/59 är följande beställningar uppförda under fältveterinärkåren.

Beställningar	Antal	Lönegrad	Fördelning
Överfältveterinär	1	Ao 26	en vid envar av I.—VI. militärbefälsstaberna två vid arméledningen och en vid envar av fo 11, K 4, A 1, AUS och RS
Fältveterinärer	6	Ao 24	
Regementsveterinärer . .	7	Ao 23	
Bataljonsveterinärer . . .	2	Ao 21	en vid vardera arméledningen och T 3 (HS)
Bataljonsveterinärer . . .	3	Ao 19	
			en vid envar av K 3, K 4 och A 4

Beställningarna för regementsveterinärer vid fo 11 och A 1 skall indragas vid uppkommande ledighet. Beställningarna för bataljonsveterinärer vid K 3 och A 4 må vid vakans icke återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Sistnämnda beställningar är för närvarande obesatta. Regementsveterinären vid fo 11 må tills vidare, dock längst intill den 1 juli 1960, ställas till förfogande såsom chefveterinär vid djursjukhuset i Hälsingborg.

Enligt beslut av 1956 års riksdag (statsverkspropositionen, bil. 6, s. 37) må beställningar vid fältveterinärkåren för en regementsveterinär i Ao 23 och en bataljonsveterinär i Ao 21 utnyttjas inom försvarets sjukvårdsstyrelse för uppgifter sammanhängande med den hygieniska livsmedelskontrollen.

För livsmedelshygieniska uppgifter i samband med anskaffning av livsmedel skall vidare fr. o. m. innevarande budgetår en regementsveterinär i Ao 23 vara placerad vid arméintendenturförvaltningens förplägnadsbyrå (drift- och kontrollsektionen).

Antalet bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren, vilka räknas till kårens aktiva personal, har successivt minskats och skall fr. o. m. budgetåret 1958/59 utgöra 6. Sådan bataljonsveterinär är skyldig att tjänstgöra högst 60 dagar årligen. Avlöning utgår i form av visst arvode för år, för närvarande 7 416 kronor. Härjämte utgår dagarvode under tjänstgöring. Bataljonsveterinär vid kåren erhåller vidare ekiperingshjälp.

Fältveterinärkårens reservstat upptager för närvarande endast en beställning, vilken skall indragas vid uppkommande ledighet.

Fältveterinärkårens reserv omfattar ett 80-tal anställningshavare. Fler-talet av dessa är reservanställda. Tjänstgöringsskyldigheten för reservanställd personal i kårens reserv är densamma som för annan civilmilitär personal i arméns reserver.

Grundläggande bestämmelser om värnpliktiga veterinärers tjänstgöringsskyldighet återfinnes i värnpliktslagen 27 § 1 mom. D. För närvarande omfattar tjänstgöringstiden 540 dagar, av vilka 146 dagar utgör s. k. fortsatt tjänstgöring.

För innevarande budgetår har anvisats ett belopp av 21 500 kronor för veterinärvården vid de förband m. m., där dylik vård icke bestrides av militärveterinär, samt 60 000 kronor för livsmedelskontroll. Därjämte utgår vissa smärre belopp för särskilda ändamål. Samtliga dessa belopp avses för anlitande enligt avtal av civila veterinärer.

Beträffande ledningen av det militära veterinärväsendet gäller följande.

Överfältveterinären är chef för fältveterinärkåren, inspektör för veterinärtjänsten samt chef för hästsektionen inom arméintendenturförvaltningens centralbyrå. I egenskap av chef för fältveterinärkåren och tjänste-

grensinspektör för veterinärväsendet är överfältveterinären direkt underställd chefen för armén. Såsom chef för hästsektionen är han närmast underställd chefen för centralbyrån.

Militärveterinär står under överinseende av överfältveterinären beträffande sin militärveterinära tjänstutövning och veterinärstyrelsen beträffande utövningen av sin medicinska verksamhet. Den centrala ledningen av den veterinärmedicinska livsmedelskontrollen inom försvaret utövas av försvarets sjukvårdsstyrelse.

Överfältveterinären har att efter samråd med veterinärstyrelsen lämna anvisning å veterinärer, vilka kan utses till hästbesiktningsmän enligt militära uttagningsförfordningen.

Militärveterinärernas arbetsuppgifter har ursprungligen avsett endast djursjukvård och därmed sammanhängande frågor. Under senare år har personalens uppgifter kommit att omfatta även den hygieniska livsmedelskontrollen inom försvaret. Militärveterinär är numera skyldig att utan särskild gottgörelse utöva hygienisk livsmedelskontroll vid försvaret tillhörande förband på förlägningsorten ävensom, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, på annan närbelägen ort.

Av kårens aktiva personal har de vid *arméledningen* placerade beställningshavarna huvudsakligen administrativa och inspekterande uppgifter, bland annat registrering, utbildning och krigsplacering av veterinärpersonal. Den vid *arméintendenturförvaltningens hästsektion* placerade veterinären biträder överfältveterinären med inom sektionen förekommande ärenden avseende främst hästuttagnings. Uppgifterna för de veterinärer som är avsedda för *arméintendenturförvaltningens förplägnadsbyrå* samt *sjukvårdsstyrelsen* ligger helt inom den hygieniska livsmedelskontrollens område. Stabsveterinärerna vid *militärbefälsstaber* har främst administrativa och inspekterande uppgifter. De vid *förbanden* placerade militärveterinärerna ombesörjer hälso- och sjukvård för hästar och hundar samt viss undervisning. Flertalet befattningshavare har att ombesörja veterinärtjänst vid annat än eget förband samt hygienisk livsmedelskontroll.

I fråga om militärveterinärernas *arbetsförhållanden* gäller att det ansetts önskvärt att veterinärerna i viss utsträckning beredes möjlighet att utöva privatpraktik. Militärveterinärernas normala arbetstid har ansetts höra utgöra 5 timmar för dag.

Utredningens förslag

Personalkårutredningens uppdrag avsåg enligt Kungl. Maj:ts den 10 januari 1958 lämnade bemyndigande prövning av behovet av en civilmilitär veterinärkår. Det skulle ankomma på utredningen att framlägga de förslag angående det militära veterinärväsendets organisation och ledning som befrågades av dess ställningstagande i kårfrågan.

Vid fullgörandet av uppdraget har utredningen jämväl haft att beakta vad statsutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr B 34 till 1958 års riksdag, punkten 4:o, Försvsarssjukvårdens centrala ledning uttalat rörande det militära veterinärväsendet (med anledning av riksdagens revisorers berättelse år 1957, § 3). Utskottet har i denna del anfört följande.

Otvivelaktigt tala vissa skäl för att det militära veterinärväsendet bör överföras från arméintendenturförvaltningen till försvarets sjukvårdsstyrelse. Det torde emellertid få erinras om att 1954 års utredning angående vissa personalkårer inom försvaret jämlikt Kungl. Maj:ts den 10 januari 1958 lämnade bemyndigande fått i uppdrag att i samråd med nyssnämnda båda myndigheter samt veterinärstyrelsen ompröva fältveterinärkårens storlek och sammansättning ävensom att framlägga de förslag angående det militära veterinärväsendets organisation och ledning som betingas av dess ställningstagande i kårfrågan. Utskottet anser sig böra förutsätta, att vid denna omprövning de av revisorerna i förevarande sammanhang anförda synpunkterna komma att vederbörligen beaktas.

Utredningen har vid sin bedömning av behovet av veterinärer inom försvaret utgått från föreliggande beslut rörande djurbeståndets omfattning inom freds- och krigsorganisationen samt rörande livsmedelskontrollen inom försvaret. I fråga om antalet stamridhästar vid armén har utredningen räknat med den ytterligare minskning — utöver den av 1955 års riksdag beslutade — som föränledes av att K 3 indrages.

Utredningen anser, att ett antal fast anställda veterinärer i fredstid allttjämt erfordras såväl för djursjukvård som för den hygieniska livsmedelskontrollen. Härutöver anses behov föreligga av ett antal särskilt utbildade veterinärer för vissa viktigare befattningar i krigsorganisationen, huvudsakligen inom armén.

Vid bedömandet av frågan om den lämpligaste formen för det militära veterinärväsendets organisation och ledning har utredningen, som i detta sammanhang erinrar om statsutskottets i det föregående återgivna uttalande, ansett följande synpunkter böra vara vägledande.

Djursjukvården inom försvaret är så gott som helt anknuten till armén. Försvarets djurbestand i såväl fred som krig ingår — bortsett från ett antal bevakningshundar vid marinen och flygvapnet — i arméns organisation. Antalet hästar (och hundar) i arméns organisation anses därför vara huvudsakligen avgörande för behovet av veterinärer för djursjukvården.

Livsmedelskontrollen ingår såsom ett led i den allmänna hälso- och sjukvården inom försvaret och berör således samtliga försvarsgrenar. Den högsta ledningen härav ankommer på försvarets sjukvårdsstyrelse. För livsmedelskontrollen tages i anspråk — förutom veterinärer — jämväl läkare och hälsovårdsassistenter samt, för mera rutinmässiga kontrolluppgifter, intendenturpersonal.

Med hänsyn till veterinärernas arbetsuppgifter och ställning i organisa-

toriskt hänseende anser utredningen, att de för djursjukvården vid arméns förband m. m. verksamma fast anställda veterinärerna bör vara civilmilitärer. Däremot anses behov av civilmilitär ställning icke föreligga för de fast anställda veterinärer som avses för livsmedelshygieniska uppgifter. Dessa blir uteslutande knutna till den centrala förvaltningen och specialister inom sitt område.

Utredningen, som anser avgörande skäl tala för att chefen för armén eller honom underställda myndigheter bör ha ett avgörande inflytande på organisation och ledning av djursjukvården inom armén, finner det för sin del naturligt, att ledningen av veterinärväsendet vid armén i denna del sorterar under arméchefen. Ledningen av den livsmedelshygieniska verksamheten åter anses naturligt höra samman med ledningen av hälso- och sjukvården i övrigt.

Vad som enligt utredningens mening kan synas tala för att veterinärväsendet inom försvaret ställes under enhetlig ledning torde närmast vara att veterinärer tas i anspråk för såväl den ena som den andra verksamhetsgrenen. Djursjukvården och den hygieniska livsmedelskontrollen anses emellertid i övrigt icke ha några närmare beröringspunkter. Utredningen anför, att utvecklingen också synes gå mot att veterinärernas utbildning specialiseras till att avse endera av dessa verksamhetsgrenar.

Därest ledningen av djursjukvården inom armén skulle ankomma på sjukvårdsstyrelsen, anser utredningen att väsentliga svårigheter kan befaras uppkomma, då det gäller att säkerställa att arméchefen erhåller tillräckligt inflytande på verksamheten. Det får enligt utredningen icke förbises, att en ej oväsentlig del av de arbetsuppgifter som ankommer på de vid armén fast anställda veterinärerna har samband med planläggning och organisation av arméns förband i krig.

På grundval av det anförda föreslår utredningen att ledningen av de olika verksamhetsgrenarna inom veterinärväsendet underställes skilda myndigheter, arméchefen i vad avser djursjukvården och sjukvårdsstyrelsen i vad avser livsmedelskontrollen. Frågor som sammanhänger med att vissa veterinärer, vilkas huvudsakliga arbetsuppgifter hänför sig till djursjukvården, jämväl utnyttjas för livsmedelshygieniska uppgifter samt frågor som rör värnpliktiga veterinärers utbildning i livsmedelshygien, uppgifter inom humanmedicinen m. m. anses utan svårighet kunna lösas genom samråd mellan arméledningen och sjukvårdsstyrelsen.

Med dessa utgångspunkter finns det enligt utredningens mening icke skäl att organisatoriskt sammanhålla all inom försvaret verksam fast anställd veterinärpersonal. Vid sådant förhållande och med hänsyn till det förut anförda saknas enligt utredningens mening anledning att överväga annan än civil anställningsform för de veterinärer, som uteslutande är verksamma inom livsmedelskontrollen.

Vid bedömandet av frågan, huruvida de för djursjukvården anställda civilmilitära veterinärerna bör vara sammanslutna i en gemensam kår, har utredningen bland annat beaktat att beställningarna vid fältveterinärkåren för närvarande är avsedda för bestämda befattningar och att de tillsättes efter ansökan. Även om icke någon ändring sker härutinnan, anser utredningen vissa fördelar kunna vinnas genom att veterinärpersonalen sammanhålls i en kår. Bland dessa fördelar nämnes mera enhetlig ledning beträffande utbildning och tjänstgöring samt därmed sammanhängande kommenderingar. Vidare anses en eventuell reservorganisation på ett naturligt sätt kunna anslutas till en gemensam kår. Däremot bedömes några påvisbara fördelar icke kunna vinnas genom att veterinärbeställningarna redovisas på annat sätt.

Utredningen föreslår därför, att den för djursjukvården inom armén avsedda fast anställda veterinärpersonalen sammanhålls i en kår, fältveterinärkåren. Det förutsättes härvid att beställningarna alltjämt fördelas på och anknytes till bestämda befattningar på sätt hittills skett. I fältveterinärkåren bör ingå en reservkader avsedd för särskilda befattningar i krigsorganisationen.

Chefen för fältveterinärkåren, överfältveterinären, föreslås skola placeras i arméledningen.

Utredningen räknar med att för djursjukvård skall utnyttjas dels fältveterinärkårens personal, dels ock mot avtal anlitade civila veterinärer.

Fältveterinärkårens sammansättning anser utredningen, som räknat med nuvarande tjänstebenenämningar och lönegradsplaceringar samt arbetsförhållanden för löneplansanställd militär veterinärpersonal, böra beräknas i enlighet med följande tablå.

Beställningar	Antal	Lönegrad	Placering
Överfältveterinär	1	Ao 26	arméledningen
Fältveterinärer	2	Ao 24	II. och VI. militärbefälsstaberna
Regementsveterinärer . .	3	Ao 23	en vid envar av arméledningen, arméintendenturförvaltningen (hästsektionen) och K 4
Bataljonsveterinärer . . .	3	Ao 21	en vid envar av arméledningen, HS och RS
Bataljonsveterinär	1	Ao 19	K 4

Av utredningens motiveringar för sålunda beräknade beställningar må följande återgivas.

Vid förbanden bedömes särskilda veterinärtjänster erforderliga endast vid K 4, arméhundskolan (HS) och arméns rid- och körskola (RS).

För K 4 avses för närvarande två veterinärbeställningar, en för regementsveterinär och en för bataljonsveterinär. Den sistnämnda beställ-

ningen är vakant sedan den 1 januari 1957. De med veterinärtjänsten förenade arbetsuppgifterna — djursjukvården vid K 4 och I 20 samt utbildning av bland annat hovslagare och värnpliktiga veterinärer jämte vissa försök med ny veterinärmateriel — anses vara för omfattande för att i längden kunna ombesörjas av endast en veterinär. Med hänsyn till den särskilda betydelse som tillgång till fast anställd veterinärpersonal vid förbundet måste tillmätas för ifrågavarande uppgifter anser utredningen att för förbundet bör liksom hittills avses två militärveterinärer. Utredningen har vidare beaktat att ett behov av praktiserande veterinärer föreligger i Umeåområdet med hänsyn till önskemålet att länsveterinären i Västerbottens län erhåller viss lättnad i sin praktikskyldighet. Utredningen erinrar i detta hänseende om att frågan om avlösning av praktikskyldigheten för länsveterinären i Västerbottens län vid flera tillfällen under de senaste budgetåren prövats i anslutning till förslag från veterinärstyrelsen i dess petita (se senast prop. 1958: 1, bil. 11, s. 324 ff.).

För vardera HS och RS bör liksom för närvarande avses en militärveterinär bland annat med hänsyn till den omfattande undervisning som förekommer vid nämnda skolor. Veterinären vid HS bör även ombesörja förekommande djursjukvård vid I 21. I fråga om RS kvarstår behovet av särskild veterinär så länge skolan bibehålles i Strömsholm.

De för *militärbefälsstaberna* avsedda veterinärerna, stabsveterinärerna, ombesörjde ursprungligen jämte egen tjänst djursjukvården vid ett eller flera förband. Dessa uppgifter har numera till största delen bortfallit och beräknas komma att ytterligare reduceras vid genomförande av 1955 års riksdagsbeslut om nedskärning av stamhästantalet.

Det minskade antalet hästar i arméns krigsorganisation beräknas även i väsentlig grad komma att påverka omfattningen av stabsveterinärernas huvudsakliga arbetsuppgifter vid staben — krigs- och mobiliseringsplanläggningen inom veterinärtjänsten. Detta gäller särskilt i fråga om I. och III. militärområdena men även beträffande IV. och V. militärområdena. Krigsplanlägningsarbetet inom dessa militärområden anses, såvitt nu är i fråga, komma att begränsas till att avse i huvudsak planläggning av tillgodoseende av ersättningsbehovet av hästar och därmed sammanhängande frågor. Omfattningen av dessa uppgifter motiverar enligt utredningens mening icke att fast anställda veterinärer i fred är placerade vid här ifrågavarande militärbefälsstaber.

Med hänsyn bland annat till att stabsveterinären vid IV. militärbefälsstaben ombesörjer jämväl djursjukvården vid K 1 anser utredningen att ett bibehållande av denna stabsveterinärtjänst skulle kunna ifrågasättas. Utredningen förutsätter emellertid att vissa av stabsveterinärens nuvarande arbetsuppgifter skall kunna åläggas veterinärerna i central instans och räknar därför icke med att särskild stabsveterinär skall erfordras vid militärbefälsstaben.

Inom II. och VI. militärområdena beräknas däremot omfattningen av planlägningsuppgifterna inom veterinärtjänsten icke komma att nedgå i större utsträckning i förhållande till nuläget. Då stabsveterinärerna vid dessa militärbefälsstaber därjämte kan utnyttjas för djursjukvården vid I 5 respektive I 19 samt för den hygieniska livsmedelskontrollen vid ett antal förband m. m., anser utredningen att stabsveterinärtjänster vid ifrågavarande militärbefälsstaber alltför sällan bör finnas.

Utredningen har uppmärksammat att minskningen av stabsveterinärtjänstens omfattning inom vissa militärområden medfört att ifrågavarande veterinärer kommit att tagas i anspråk för uppgifter, vilka icke förutsätter veterinär utbildning. Vidare synes de i icke ringa utsträckning ha utnyttjats för planläggning bland annat av undanförsel av boskap i krig, vilka uppgifter egentligen är att hänföra till civilförsvarets område. Förekomsten av i och för sig angelägna uppgifter, vilka icke är att räkna till den militära veterinärtjänsten, kan emellertid enligt utredningens mening icke utgöra ett tillräckligt motiv för att bibehålla särskilda stabsveterinärer i fred.

I krig däremot anser utredningen att dessa synnerligen betydelsefulla frågor måste handläggas i intimt samarbete mellan militära och civila myndigheter. Detta förhållande jämte andra omständigheter anses aktualisera kravet på att kvalificerad och erfaren veterinärpersonal i krig finns placerad vid militärbefälsstaberna.

För *arméledningen* beräknas ett sammanlagt behov av tre militärveterinärer, överfältveterinären inräknad. Denne bör vara chef för fältveterinärkåren samt tjänstegrensinspektör för veterinärtjänsten. Förutom de uppgifter som i dessa egenskaper ankommer på överfältveterinären bör denne jämte övriga veterinärer i *arméledningen* främst handha frågor rörande utbildning och krigsplacering av veterinärpersonal. Ökningen med en veterinär i jämförelse med nuläget motiveras bland annat av att vissa av de uppgifter som för närvarande ankommer på stabsveterinären i IV. militärområdet bör överföras på veterinärerna i *arméledningen*. Dessa bör sålunda även ombesörja djursjukvården av K 1 hästar.

För uppgifter inom *arméintendenturförvaltningen* (uttagning och registrering av hästar m. m.) bör avses en veterinär, chef för förvaltningens hästsektion. Överfältveterinären bör dock, såsom även förutsatts av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga, delta vid handläggningen inom *arméintendenturförvaltningen* av sådana förvaltningsärenden, vilka är av större betydelse ur veterinärmedicinsk synpunkt. Det anses även lämpligt att överfältveterinärens nuvarande uppgift att efter samråd med veterinärstyrelsen lämna anvisning å veterinärer, vilka kan utses till hästbesiktningsmän enligt militära uttagningsförfordningen, överföres på *arméintendenturförvaltningen*.

Med den av utredningen föreslagna sammansättningen av fältveterinärkåren kommer behovet av veterinärer vid vissa förband icke att kunna täckas av kårens personal. Detta gäller i fråga om I 2, I 3, I 4, I 13, I 14, I 17 och JS. Utredningen förutsätter att behovet av veterinär sakkunskap vid dessa förband tillgodoses genom att civil veterinär anlitas mot arvode. Så sker redan nu vid samtliga berörda förband med undantag av I 2, där djursjukvården för närvarande ombesörjes av stabsveterinären vid V. militärbefälsstaben.

Utredningen räknar med att det antal veterinärtjänster som hittills särskilt avsetts för livsmedelskontroll — två vid försvarets sjukvårdsstyrelse och en vid *arméintendenturförvaltningens* förplägnadsbyrå — allt-

jämt erfordras för den centrala ledningen härav. Behov av ytterligare fast anställd veterinärpersonal för livsmedelshygieniska uppgifter inom försvaret anses för närvarande icke föreligga.

Såsom förut nämnts, räknar utredningen med att för befattningarna inom livsmedelshygienen bör avses civila tjänster. Utredningen föreslår sålunda att å försvarets sjukvårdsstyrelses personalförteckning redovisas tjänster för en förste byråveterinär i Ao 23 och en byråveterinär i Ao 21 samt å personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen en tjänst för förste byråveterinär i Ao 23. Utredningen har därvid icke ifrågasatt någon ändring i personalens nuvarande arbetsförhållanden. Pensionsåldern, som för närvarande är 60 år, föreslås skola bestämmas till den för civila tjänster i ifrågavarande lönegrader gängse.

För livsmedelskontrollen vid försvarets regionala och lokala myndigheter räknar utredningen med att arvodesanställda civila veterinärer normalt skall komma att anlitas. Det bör dock enligt utredningen liksom hittills ankomma på de militära veterinärerna att vid sidan av egen tjänst ombesörja erforderlig livsmedelskontroll vid förband på förlägningsorten och på annan närbelägen ort. I utövandet av denna verksamhet bör de — liksom fallet är för närvarande — närmast vara underställda vederbörande militära läkare. Utredningen förutsätter även att överfältveterinären skall underrätta sjukvårdsstyrelsen om sådana iakttagelser inom livsmedelshygienens område, som han gör i samband med inspektion av veterinärtjänsten.

Förutom innehavare av beställningar vid fältveterinärkåren räknar utredningen icke med något behov av civilmilitär aktiv personal för veterinärtjänsten inom försvaret. Utredningen har sålunda icke funnit anledning att bibehålla befattningar av typen bataljonsveterinärer vid kåren. Som motivering för en avveckling av denna kategori anför utredningen i huvudsak följande.

Ehuru inrättandet av befattningarna såsom bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren ursprungligen motiverades av behovet av extra veterinärer vid den ordinarie personalens semester etc. har under senare år i medeltal endast omkring hälften av vederbörandes tjänstgöringstid tagits i anspråk för detta ändamål. I övrigt har bataljonsveterinärerna vid kåren utnyttjats för tjänstgöring i befattning vid krigsförband under övningar samt för utredningar och krigsplanläggning m. m.

Vid föreslagen minskning av antalet beställningar vid fältveterinärkåren synes behovet av vikarier bliva förhållandevis ringa. I den mån oundgängligt behov av vikarie anses föreligga torde detta kunna tillgodoses genom anlåtande av civil veterinär eller, undantagsvis, värnpliktig veterinär eller veterinär i reserven.

Att bataljonsveterinärerna vid kåren utnyttjas för tjänstgöring under övningar sammanhänger med vederbörandes krigsplacering. Bataljonsveterinärerna vid kåren fullgör under sin anställningstid icke någon värn-

pliktstjänstgöring. För att de skall kunna få erfarenhet av sina krigsbefattningar har det därför varit nödvändigt att en del av deras tjänstgörings-skyldighet utnyttjas på angivet sätt. Behovet av kvalificerad personal för vissa viktigare krigsbefattningar synes emellertid lämpligen kunna tillgodoses i annan ordning.

Såsom förut angivits tages bataljonsveterinärer vid kåren i anspråk även för särskilda utredningar m. m. Denna form av tjänstgöring fullgöres som regel på överfältveterinärens tjänstegrensinspektion. På detta sätt har en viss förstärkning skett av personalen i central instans. Då utredningen i det föregående föreslagit en utökning med en veterinär i arméledningen i jämförelse med nuvarande organisation torde härigenom föreliggande behov av veterinärer i central instans bli tillgodosett.

Antalet anställningshavare i fältveterinärkårens reserv bör enligt utredningens mening kunna icke obetydligt minskas. Utredningen utgår därvid från att antalet värnpliktiga veterinärer för närvarande är tillräckligt för att jämte den aktiva personalen täcka behovet av veterinärer för samtliga krigsbefattningar. Flertalet krigsbefattningar anses även skola kunna bestridas av värnpliktiga veterinärer. Utgående från att reservorganisationens omfattning bör avpassas efter det aktuella behovet av särskilt utbildad personal för viktigare krigsbefattningar uppskattar utredningen behovet av för krigsplacering disponibla veterinärer i fältveterinärkårens reserv till högst 25.

Utredningen erinrar om att fältveterinärkårens reserv för närvarande rekryteras i huvudsak med bataljonsveterinärer vid kåren. En avveckling av kategorien bataljonsveterinärer vid kåren förutsätter därför en omläggning av formerna för rekrytering av reservanställda veterinärer.

Enligt utredningens mening bör i fältveterinärkårens reserv kunna anställas värnpliktig veterinär, vilken fullgjort minst 394 dagars värnplikts-tjänstgöring. Såsom ytterligare villkor för anställningen i reserven bör enligt utredningen gälla *dels* att vederbörande det år, under vilket anställning i reserven vinnes, uppnår en ålder av högst 31 år, *dels* att den praktiska tjänstgöring som ingår i veterinärutbildningen avslutats.

Första anställning i reserven bör enligt utredningens förslag vinnas såsom militärunderveterinär. I sådan egenskap bör vederbörande ha att fullgöra en sammanlagd tjänstgöring om 230 dagar. Tjänstgöringen bör fullgöras i omgångar och förläggas till tiden för uppehåll i studierna vid veterinärhögskolan eller efter avlagd examen. Det föreslås även att tjänstgöringen skall fullgöras inom fyra år räknat från tiden för anställning i reserven. Under tjänstgöringen bör enligt utredningen militärunderveterinär åtnjuta avlöning enligt lönegrad Ae 17.

Den som avlagt veterinärexamen och inom föreskriven tid fullgjort första reservtjänstgöring skall enligt utredningen kunna antagas såsom bataljonsveterinär i fältveterinärkårens reserv. Utredningen föreslår, att

den som under tjänstgöring såsom militärunderveterinär icke visat sig lämplig för fortsatt anställning i reserven eller icke inom föreskriven tid fullgjort här avsedd tjänstgöring skall entledigas.

Bataljonsveterinär i fältveterinärkårens reserv förutsättes skola fullgöra samma tjänstgöring som för närvarande åligger reservanställd veterinärpersonal, d. v. s. 48 dagar för varje hel treårsperiod intill 47 års ålder, samt, för den som medgives kvarstå i reserven för tid därefter, 30 dagar för varje treårsperiod intill 55 års ålder.

Förutom reservanställda veterinärer bör enligt utredningen även förtidsavgången aktiv personal efter prövning i varje särskilt fall medgivas inträde i reserven. Däremot räknar utredningen icke med någon rekrytering av värnpliktsavgångna veterinärer.

Reservtjänstgöringen förutsättes i första hand skola inriktas på att göra vederbörande kompetent för placering i viktigare krigsbefattningar och att vidmakthålla denna kompetens.

Ett fullständigt genomförande av utredningens förslag beräknas komma att medföra en kostnadsminskning med ett årligt belopp av i runt tal 140 000 kronor. Härutöver beräknas på längre sikt ytterligare besparingar för statsverket uppkomma till följd av minskade pensionskostnader för anställningshavare i fältveterinärkårens reserv.

Vid ett genomförande av förslaget blir, anför utredningen, vissa övergångsanordningar erforderliga. Utredningen konstaterar att ordinarie innehavare av här avsedda veterinärbeställningar är pliktiga underkasta sig förflyttning till annan ordinarie beställning eller befattning inom försvaret. Det förutsättes att möjligheterna att omplacera övertalig veterinärpersonal till annan befattning tillvaratages i möjligaste mån. Innan åtgärder vidtages för att tillsätta vakant veterinärbefattning inom försvaret bör alltså enligt utredningen undersökas, om icke övertalig militärveterinär i första hand kan avses för befattningen. Det bör ankomma på överfältveterinären att utreda möjligheterna till omplacering. Prövning av dylika förflyttningsfrågor bör lämpligen ske med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall.

Utredningen anser sig kunna räkna med att de militärveterinärer, som enligt förslaget blir övertaliga, inom rimlig tid skall kunna placeras i lediga veterinärbefattningar inom försvaret. Skulle det emellertid visa sig, att svårigheter uppkommer att verkställa omplacering, synes uppmärksamhet böra ägnas åt de möjligheter som kan föreligga att placera övertalig militärveterinär i befattning inom det civila veterinärväsendet.

Om övertalig militärveterinär placeras i civil veterinärtjänst vid försvarets sjukvårdsstyrelse eller arméintendenturförvaltningen, bör enligt utredningen vederbörande få möjlighet att bibehålla civilmilitär anställningsform och kvarstå i fältveterinärkåren.

Yttranden

Huvuddragen av utredningens förslag har biträttats eller lämnats utan erinran av försvarets civilförvaltning, försvarets förvaltningsdirektion och statskontoret samt medicinalstyrelsen, vilken sistnämnda myndighet dock endast yttrat sig över förslaget i vad det avser livsmedelskontrollen. Därjämte har en reservant i veterinärstyrelsen (byråchefen Lindström) i allt väsentligt anslutit sig till utredningens förslag. Erinringar mot vissa delar av förslaget har framförts av överbefälhavaren, chefen för armén, försvarets sjukvårdsstyrelse, arméintendenturförvaltningen, veterinärstyrelsens majoritet samt Sveriges akademikers centralorganisation, som i ärendet inhämtat yttrande från Sveriges veterinärförbund.

I det följande behandlas remissinstansernas inställning till de särskilda frågor för vilka redogjorts i det föregående.

Beträffande *den centrala ledningen av veterinärtjänsten* föreslår försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen att denna i sin helhet överföres från chefen för armén och arméintendenturförvaltningen till sjukvårdsstyrelsen och där koncentreras till en veterinärbyrå med överfältveterinären såsom byråchef. Liknande synpunkter framföres även av Sveriges akademikers centralorganisation, som dock anser att överfältveterinären i lönehänseende bör jämföras med veterinärråd. Å andra sidan har chefen för armén uttalat sig för en lösning av ansvarsfrågan enligt utredningens förslag. Likaså vill överbefälhavaren, som anser att slutlig ställning i förevarande fråga bör tagas först sedan av riksdagen (SU 1958: B 34; rskr. 1958: B 56) begärd utredning om samordning av den militära sjukvårdens högsta ledning verkställt, icke motsätta sig att personalkårutredningens förslag lägges till grund för en provisorisk lösning av ansvarsfördelningen. Överbefälhavaren uttalar dock att en lösning enligt sjukvårdsstyrelsens förslag otvivelaktigt skulle medföra fördelar och att det därvid icke torde vara omöjligt att genom ändring av vederbörliga instruktioner säkerställa arméchefens inflytande över djursjukvården. Statskontoret, som varit något tveksamt i frågan om ledningen av veterinärväsendet, har dock icke velat framställa erinran mot den föreslagna uppdelningen mellan arméledningen och sjukvårdsstyrelsen.

Förslaget att de veterinärer som avses för *den centrala ledningen av livsmedelskontrollen* skall ha civil ställning biträdas av chefen för armén och försvarets civilförvaltning. Däremot anser försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen, med instämmande av Sveriges akademikers centralorganisation, att ifrågakvarande personal bör vara civilmilitär och tillhöra fältveterinärkåren. Som motiv

härför anføres bland annat att fältveterinärkåren på grund av sin ringa omfattning måste bestå av medlemmar med allmän användbarhet inom veterinärtjänstens olika områden. Vidare åberopas befordrings- och omsättningssynpunkter. Arméintendenturförvaltningen, som delar utredningens uppfattning att fullgörande av hygienisk kontroll i samband med ämbetsverkets anskaffning av livsmedel icke i och för sig fordrar militärveterinär utbildning, föreslår dock att för befattningen vid förplägnadsbyrån avses regementsveterinär. Ämbetsverket hänvisar därvid till att vederbörande skall deltaga vid försök, bland annat under fältförhållanden, med förplägnadsmateriel samt att han bör kunna vikariera för chefen för hästsektionen. Överbefälhavaren delar de av sjukvårdsstyrelsen och arméintendenturförvaltningen framförda synpunkterna.

Utredningens beräkningar rörande *behovet av veterinärer* har godtagits av försvarets civilförvaltning. Statskontoret anser att utredningen föreslagit för närvarande möjliga inskränkningar i fältveterinärkåren. Där emot anser överbefälhavaren, chefen för armén, försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen samt Sveriges akademikers centralorganisation att fältveterinärerna (stabsveterinärerna) vid I. och III.—V. militärbefälsstaberna bör bibehållas. Enligt arméchefen kommer omfattande, väsentliga arbetsuppgifter alltså att åvila fältveterinärerna även vid en fortsatt planlagd minskning av arméns hästbestånd. Såsom exempel på dylika uppgifter nämnes, bland andra, inspektioner i samband med utbildning och livsmedelskontroll, uppgifter i samband med vissa övningar samt rekognosceringar avseende mobiliserings- och krigsplanläggningen. Arméchefen framhåller vidare, att fältveterinärerna genom sin kännedom om gällande krigsplanläggning på såväl militär som civil sida är särskilt lämpade att leda planläggning av sådan verksamhet, som visserligen huvudsakligen åvilar den civila sidan av det totala försvaret men som måste lösas i samråd med de militära myndigheterna och som i hög grad berör den militära och civila försörjningen inom ett militärområde. Arméchefen bedömer det ej heller vara möjligt att dessa uppgifter inom veterinärtjänsten skall kunna åläggas andra befattningshavare vid sidan av vederbörandes ordinarie arbetsuppgifter.

Försvarets sjukvårdsstyrelse, som finner livsmedelskontrollen inom försvaret ingalunda vara utbyggd i tillräcklig omfattning, anser att den ifrågasatta indragningen av stabsveterinärbefattningar skulle innebära att organisationen för livsmedelskontroll inom försvaret raserades. Möjlighet att ersätta stabsveterinär med kompetent civil fackman, anställd mot arvode, anses ej heller föreligga inom alla ifrågavarande militärbefälsstabers förlägningsorter. Enligt styrelsens mening bör utvecklingen i stället gå därhän, att stabsveterinär åläggas att bestrida livsmedelskon-

trollen vid samtliga förband inom ett militärområde. Vidare kan militär-veterinär lämpligen åläggas att tjänstgöra såsom hästbesiktningsman. I den mån dessa skyldigheter kan komma att olägligt inverka på vederbörandes möjlighet att utöva enskild praktik föreslås dock att compensation härför lämnas. Vad särskilt gäller stabsveterinären vid IV. militärbefälsstaben, framhåller sjukvårdsstyrelsen att denne de senaste åren varit och alltjämt bör vara chef för fackutbildningskursen för värnpliktiga veterinärer, vilken kurs av utbildningstekniska skäl även i framtiden bör förläggas till Stockholm.

Enligt veterinärstyrelsens uppfattning har utredningen icke i tillräcklig grad beaktat sådana uppgifter som ligger inom livsmedelshygienens område. Även denna del av veterinärtjänsten anses fordra noggrann krigsplanläggning samt ingående kännedom om hithörande detaljer. Styrelsen, som anser det betydelsefullt för såväl folkförsörjningen som folkhälsan att den veterinära sektorn i den lokala totalförsvarsorganisationen fungerar tillfredsställande, säger sig ha svårt att inse att samarbetet i denna del med de militära myndigheterna skall kunna fungera med nödig effekt om icke inom varje militärområde finns tillgång till veterinärpersonal, som ges tillfälle att kontinuerligt deltaga i den under fredstid ständigt pågående planläggningen.

Arméintendenturförvaltningen förklarar sig icke vara övertygad om att stabsveterinär ej erfordras inom de ifrågasatta militärområdena. Ämbetsverket biträder förslaget att överfältveterinären icke längre skall ingå i förvaltningens organisation. En förutsättning härför anses dock vara att befattningen som chef för hästsektionen avses för fältveterinär. Utredningens förslag att överfältveterinärens åliggande i fråga om utseende av hästbesiktningsmän överföres på arméintendenturförvaltningen tillstyrkes av ämbetsverket.

Förslaget om att helt *avveckla* kategorien *bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren* biträdes icke av försvarets sjukvårdsstyrelse och Sveriges akademikers centralorganisation, som föreslår att tre dylika befattningar alltjämt bibehållas, bland annat för att tillgodose behovet av vikarier och för att till fältveterinärkåren kunna knyta specialister inom olika områden.

I fråga om *fältveterinärkårens reserv* har chefen för armén och försvarets sjukvårdsstyrelse, med instämmande av överbefälhavaren, uttalat sig för en mindre uppräknig av antalet för krigsplacering disponibla veterinärer. För att skapa rekryteringsunderlag till reserven föreslår försvarets sjukvårdsstyrelse och Sveriges akademikers centralorganisation, vilka motsätter sig utredningens förslag rörande militärunderveterinärer, att fyra befattningar inrättas för fältveterinärstipendiat med anställnings-, avlönings- och tjänstgöringsför-

hållanden motsvarande dem som gäller för fältläkarstipendiat. Veterinärstyrelsen, som finner benämningen militärunderveterinär både språkligt och i sak mindre lämplig, föreslår i stället benämningen fältveterinärstipendiat.

Departementschefen

I samband med att jag i statsverkspropositionen till 1958 års A-riksdag (bil. 6, s. 50) behandlade arméintendenturförvaltningens avlöningsanslag uttalade jag, att behovet av en civilmilitär veterinärkår borde omprövas. Utredning i ärendet har sedermera verkställts av 1954 års utredning angående vissa personalkårer inom försvaret, som framlagt det förslag till organisation av det militära veterinärväsendet m. m. för vilket redogjorts i det föregående.

Huvudpunkterna i personalkårutredningens förslag är följande. Utredningen konstaterar, att inom försvaret behov föreligger av veterinärer dels för djursjukvård, dels ock för livsmedelskontroll. Ledningen av djursjukvården anses böra ankomma på ett arméchefen underställt organ, medan livsmedelskontrollen anses böra ledas av försvarets sjukvårdsstyrelse. För djursjukvården erforderliga veterinärer föreslås skola sammanhållas i en civilmilitär kår, fältveterinärkåren, under chefskap av överfältveterinären. Utredningen förutsätter, att denne placeras i arméledningen, varvid hans nuvarande funktion som sektionschef i arméintendenturförvaltningen upphör. Antalet beställningar vid fältveterinärkåren beräknas — överfältveterinären inräknad — till 10, varav 2 fältveterinärer i Ao 24, en vid vardera av II. och VI. militärbefälsstaberna, 3 regementsveterinärer i Ao 23, en vid envar av arméledningen, arméintendenturförvaltningen (hästsektionen) och K 4, 3 bataljonsveterinärer i Ao 21, en vid envar av arméledningen, hundskolan samt rid- och körskolan, samt en bataljonsveterinär i Ao 19 vid K 4. I förhållande till nuläget innebär detta minskning med 4 fältveterinärer, 4 regementsveterinärer och 2 bataljonsveterinärer i Ao 19 samt ökning med en bataljonsveterinär i Ao 21. För livsmedelskontroll bör enligt utredningen avses civila veterinärer, byråveterinärer, varav en i Ao 23 och en i Ao 21 vid försvarets sjukvårdsstyrelse samt en i Ao 23 vid arméintendenturförvaltningen (förplägnadsbyrån). Behovet av byråveterinärer har beräknats i anslutning till nuläget. Till fältveterinärkåren bör enligt utredningen knytas en reservkader, omfattande högst 25 för krigsplacering disponibla anställningshavare. Utredningen föreslår vissa ändringar beträffande rekryteringen av fältveterinärkårens reserv. Slutligen föreslås att kategorien arvodesanställda bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren avvecklas.

Mot utredningens förslag rörande ledningen av det militära veterinärväsendet har vissa remissinstanser rest invändningar. Sålunda bar, bland

andra, försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen hävdar, att djursjukvård och livsmedelskontroll hör så intimt samman att veterinärväsendet i sin helhet bör anknytas till sjukvårdsstyrelsen. Överbefälhavaren har icke velat motsätta sig, att utredningens förslag lägges till grund för en provisorisk lösning av ansvarsfördelningen, men hävdar att slutlig ställning bör tagas först i samband med av riksdagen (rskr. 1958: B 56) begärd översyn av den militära sjukvårdens högsta ledning.

För egen del ansluter jag mig till utredningens uppfattning och anser således, att med nuvarande organisation av försvarets högsta ledning ansvaret för djursjukvården bör ankomma på arméchefen, medan livsmedelskontrollen bör ledas av sjukvårdsstyrelsen. Förutsättningarna för ansvarsfördelningen kan emellertid rubbas vid en ändrad organisation av försvarets högsta ledning. Likaså är enligt min uppfattning frågan om det militära sjukvårdsväsendets ledning beroende av hur försvarets högsta ledning utformas. Frågan om försvarets högsta ledning är för närvarande under omprövning. Det finns därför anledning att dröja någon tid, innan en utredning om försvarssjukvårdens ledning påbörjas. Sedan utgångspunkterna blivit klara, kan det däremot bli aktuellt att, möjligen i anslutning till pågående översyn av försvarets högsta ledning, taga upp frågan om försvarssjukvårdens och det militära veterinärväsendets centrala organisation.

Utredningens förslag, att de för livsmedelskontrollen avsedda veterinärerna skall vara civila, har mött invändningar från bland andra försvarets sjukvårdsstyrelse, veterinärstyrelsen och arméintendenturförvaltningen; sistnämnda myndighet har dock vitsordat att arbetsuppgifterna för den veterinär, som beräknats för ämbetsverkets förplägnadsbyrå, icke kräver att vederbörande är civilmilitär. Jag anser utredningens förslag stå i god överensstämmelse med de grunder som i allmänhet tillämpas vid bedömandet av frågan huruvida en tjänst bör vara civilmilitär eller civil. Med tanke på möjligheten av att det militära veterinärväsendet i en framtid kan komma att ställas under gemensam ledning, kan det emellertid finnas skäl att nu icke alltför starkt skilja mellan veterinärer som avses för livsmedelskontroll och veterinärer avsedda för djursjukvård. Möjlighet bör därför hållas öppen att låta för livsmedelskontroll avsedda veterinärer ha civilmilitär ställning. Fördenskull ansluter jag mig på det sättet till utredningens förslag, att jag räknar med inrättandet av byråveterinärtjänster, avsedda för civilmilitära eller civila innehavare, två vid sjukvårdsstyrelsen och en vid arméintendenturförvaltningen. Jag återkommer till denna fråga vid anmälan av dessa myndigheters avlöningsanslag i det följande.

Flertalet remissinstanser har motsatt sig eller anfört betänkligheter mot utredningens förslag om att indraga fyra fältveterinärbeställningar. I allmänhet har härvid framhållits att beställningarna erfordras för livsmedels-

kontroll och för kontakt med civila myndigheter. Chefen för armén, som anser stabsveterinärerna erforderliga för bland annat angivna arbetsuppgifter, bedömer det sålunda inte möjligt att ålägga andra befattningshavare vid militärbefälsstab dessa arbetsuppgifter. Arméchefen hänvisar i samband härmed till att han framfört förslag om förstärkning av militärbefälsstaberna från och med budgetåret 1959/60. Försvarets sjukvårdsstyrelse, som betvivlar att det är möjligt att vid samtliga ifrågavarande militärbefälsstaber erhålla civil fackman mot arvode, för fram tanken att stabsveterinär skall utföra livsmedelshygienisk kontroll vid samtliga förband inom militärområdet och i vidgad omfattning förordnas som hästbesiktningsman. Enligt min mening synes det ovedersägligt, att det bortfall av arbetsuppgifter för stabsveterinärerna vid ifrågavarande militärbefälsstaber, som äger rum i samband med begränsningen i hästbeståndet, inte uppväges av nytillkomna arbetsuppgifter inom livsmedelskontrollen. Detta torde även kunna utläsas ur remissmyndigheternas uttalanden. En indragning av stabsveterinärtjänsterna bör emellertid ses i samband med personalbehovet i övrigt vid militärbefälsstaberna. Jag är med hänsyn härtill icke beredd att för närvarande taga ställning till förslaget om indragning av fyra fältveterinärbeställningar och den härmed sammanhängande frågan om inrättande av ytterligare en beställning för bataljonsveterinär i Ao 21, avsedd för arméledningen. Till dessa frågor avser jag att återkomma i samband med att slutligt äskande framlägges rörande arméns allmänna avlöningsanslag.

Med nyss angivna undantag har jag icke funnit anledning till erinran mot utredningens beräkningar av fältveterinärkårens personalbehov. Jag räknar alltså med regementsveterinärbeställning för hästsektionen inom arméintendenturförvaltningens centralbyrå.

Utredningens förslag rörande överfältveterinärens ställning anser jag mig böra godtaga.

Jag tillstyrker likaledes utredningens förslag beträffande fältveterinärkårens reserv, dock med den ändringen att jag föreslår att antalet för krigsplacering disponibla anställningshavare utökas till högst 30. Jag förutsätter vidare att frågan om löneförmåner för militärunderveterinär framdeles får anmälas för Kungl. Maj:t.

Slutligen biträder jag förslaget om att avveckla kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren.

I den mån behov av övergångsanordningar uppkommer i samband med förslagets genomförande, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom.

Med det anförda har jag — med tidigare angivna undantag — tagit ställning till personalkårutredningens förslag rörande det militära veterinärväsendets organisation. Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna vad i det föregående föreslagits beträffande organisationen av det militära veterinärväsendet m. m.

FÖRSVARETS CIVILFÖRVALTNING

[6] 1. Försvarets civilförvaltning: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	4 260 000	4 603 509
1958/59 (statsliggaren s. 164)	5 049 000	
1959/60 (förslag)	5 065 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning (skr. $\frac{6}{8}$ och $\frac{5}{11}$ 1958) hemställer, att anslaget ökas med 6 700 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 2 byråsekreterare Ao 19 — förste byråsekreterare		
Ao 21	4 968	
1 amanuens utgår		22 788
2. 1 revisor Ao 19 och en amanuens utgår		42 540
3. Arvode till biträde i civilförvaltningens arkiv utgår		780
4. Omräkning m. m.		
a) lönegradsuppflyttningar enl. prop. 1958: B 1, bil. 2	4 644	
b) höjd pension till innehavare av arvodesbefattning		400
c) tjänstetidsbefordran	4 009	
d) löneklassuppflyttningar m. m.	30 327	
e) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	30 000	
5. Avrundning		740
	73 948	67 248
		+ 6 700

Motiv

1. Sedan avlöningsuträkning och avlöningsutbetalning i fråga om försvarets löneplansanställda personal centraliserats till civilförvaltningen, ankommer det på ämbetsverket att besluta om personalens löneklassplacering. Övergången till det nya utbetalningssystemet är i det närmaste helt genomförd. Civilförvaltningens erfarenheter av det nya systemet är goda. Arbetsuppgifterna har hittills kunnat lösas, ehuru personaluppsättningen minskats från och med den 1 juli 1957. En ytterligare minskning av personalen med en amanuens anses möjlig från och med budgetåret 1959/60. Här för förutsättes emellertid, bland annat, en långt driven delegering av beslutanderätten. I enlighet härmed har det uppdragits åt föreståndarna för de granskningsgrupper å lönebyråns lönesektion, inom vilka arbetet med löneklassplacering utföres, att själva besluta om löneklassplacering i ett stort antal fall samt att självständigt granska och godkänna beslut om

uppflyttningar inom förekommande befordringsgångar. Gruppföreståndarna är vidare föredragande inför byråchef och sektionschef. Arbetsuppgifterna motiverar enligt ämbetsverket, att gruppöfreståndarna placeras i lönegrad A 21. Förslag härom har tidigare framförts av ämbetsverket (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 30).

Äberopande det anförda föreslår civilförvaltningen, att två förste byråsekreterare i Ao 21 tillkommer i utbyte mot byråsekreterare i Ao 19 samt att en amanuensbefattning indragas.

2. Vissa rationaliseringar har genomförts inom revisionsbyrån, varigenom arbetskraftsbehovet nedgått. Arbetsmängden inom byrån torde även komma att påverkas av den beslutade nya försvarsorganisationen, främst på grund av aktuella förbandsindragningar. En tjänst för revisor i Ao 19 å tredje revisionskontoret och en amanuensbefattning å undersökningssektionen anses med hänsyn till det anförda kunna indragas från och med nästa budgetår.

3. Arbetet vid arkivet har omlagts. Ifrågavarande arvode erfordras därför icke längre.

4. c) Antalet tjänstetidsbefordrade under budgetåret 1958/59 beräknas till 5. Någon ytterligare befattningshavare väntas icke vinna tjänstetidsbefordran under budgetåret 1959/60.

Av de tjänster för ordinarie kontorsbiträden, för vilka medel beräknats under ordinarieposten, kan fem icke utnyttjas. Antalet icke-ordinarie biträden bör därför utökas med samma antal. Civilförvaltningen föreslår, att för budgetåret 1959/60 medel för fem kontorsbiträden överföres från ordinarie- till icke-ordinarieposten.

I sina förslag till medelsäskanden (6/8 1958) föreslog civilförvaltningen, att en för kameralbyråns allmänna sektion avsedd amanuensbefattning skulle indragas. Indragningen bedömdes möjlig genom en omläggning av arbetet på kameralbyråns redovisningssektion, som skulle medföra att en byråsekreterartjänst kunde överföras till allmänna sektionen. De föreskrifter, som från och med den 1 oktober 1958 gäller beträffande kassarörelsen vid vissa av försvarets centrala förvaltningsmyndigheter, har emellertid medfört ökade arbetsuppgifter för redovisningssektionen, delvis endast övergångsvis men delvis på längre sikt. Ehuru å andra sidan vissa arbetsuppgifter överföres från civilförvaltningen till andra myndigheter, kan det enligt civilförvaltningen förutses, att åtminstone under det närmaste budgetåret ökningen kommer att bli väsentligt större än minskningen. Civilförvaltningen bedömer därför (skr. 5/11 1958), att ifrågasatt indragning av en amanuens tjänst inte kan genomföras, i vart fall under budgetåret 1959/60.

1956 års försvarsförvaltningssakkunniga har i samband med sina undersökningar rörande centralsektionerna inom de tygförvaltande verken (jfr i det föregående) underkastat personaluppsättningen vid redovisningssektionen inom försvarets civilförvaltnings kameralbyrå viss omprövning. Vidare har de ägnat uppmärksamhet åt personaluppsättning samt lönegradsplacering för vissa tjänster vid lönesektionen inom samma ämbetsverks lönebyrå. Rörande här ifrågavarande spörsmål har emellertid, anför de sakkunniga, civilförvaltningen framlagt förslag i verkets anslagsäskanden för budgetåret 1959/60. Då de sakkunniga finner civilförvaltningens förslag lämpliga och tillstyrker desamma, har de funnit sig sakna anledning att själva särskilt behandla de nämnda enheterna.

Civilförvaltningen beröres mera direkt av de sakkunnigas förslag i ett annat avseende, i det att deras förslag angående armétygförvaltningens ammunitionsförrådsbyrå förutsätter, att en tjänst för maskinoperatör i Ae 10 tillkommer vid civilförvaltningens hålkortscentral.

Civilförvaltningen hävdar i yttrande över de sakkunnigas förslag, att arbetet med den hålkortsmässiga ammunitionsredovisningen blir av den art och omfattning, att hålkortscentralen behöver förstärkas med tjänster för en förste maskinoperatör i Ae 12 och en maskinoperatör i Ae 7.

Departementschefen

I enlighet med civilförvaltningens förslag bör från och med nästa budgetår en tjänst för revisor i Ao 19 och två amanuensbefattningar samt arvodet till biträde i civilförvaltningens arkiv indragas. I samband med uppkommande ledigheter torde böra prövas, huruvida inte vissa tjänster i lönegrad Ao 19 lämpligen kan ersättas med amanuensbefattningar.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag vidare, att två tjänster för byråsekreterare i Ao 19 utbytes mot tjänster för förste byråsekreterare i Ao 21.

Hålkortscentralen torde i överensstämmelse med försvarsförvaltnings-sakkunnigas förslag böra tillföras en tjänst för maskinoperatör i Ae 10.

I enlighet med civilförvaltningens förslag torde medel för fem biträden för skriv- och kontorsgöromål överföras från ordinarie- till icke-ordinarie-posten under avlöningsstaten.

Med beaktande av det anförda och av civilförvaltningen anmälda medelsbehov för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordringar, löneklassuppflyttningar m. m. beräknar jag anslaget till 5 065 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 481 000 (— 30 000) kronor;

Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning 9 400 (— 400) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 800 (— 780) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 850 000 (+ 20 000) kronor;

Rörligt tillägg 692 800 (— 2 820) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 30 000 (+ 30 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 16 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets civilförvaltning som för-
anledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets civil-
förvaltning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret
1959/60:

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 481 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbe- fattning, <i>förslagsvis</i>	9 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 800
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 850 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	692 800
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	30 000
Summa kronor	5 065 000

c) till *Försvarets civilförvaltning*: Avlöningar för budget-
året 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 065 000 kronor.

[7] 2. Försvarets civilförvaltning: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	870 000	821 638
1958/59 (statsliggaren s. 166)	970 000	
1959/60 (förslag)	1 194 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 79 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökad inspektionsverksamhet	5 000	
2. Höjda telefonavgifter	5 000	
3. Omläggning av kassarörelsen vid försvarets centrala myndigheter	42 500	
4. Genomförande av central avlöningsuträkning m. m....	19 000	
5. Utbyte av stans- och kontrollmaskiner	8 600	
6. Evakueringsmateriel	6 500	
7. Höjd hyra för hålkortsmaskiner	2 000	
8. Minskade bränslekostnader		9 000
Avrundning		600
	88 600	9 600
	+ 79 000	

Motiv

1. Rese- och inspektionsverksamheten inom civilförvaltningen har icke kunnat fullgöras i erforderlig utsträckning till följd av brist på medel. Inskränkningar i verksamheten har måst vidtagas. Vad gäller revisions- och kameralbyråerna är dessa inskränkningar av den omfattning, att de i längden är till avsevärt men för tjänstens behöriga gång. Civilförvaltningen anser därför att anslagsposten för reseersättningar bör höjas med angivet belopp.

2. Telefonavgifterna har höjts från och med den 1 april 1957. Merkostnaderna till följd härav beräknas till 5 000 kronor för år. De har hitintills täckts genom begränsning av övriga expensutgifter. Detta anses emellertid icke bli möjligt i fortsättningen.

3. Genom beslut den 27 juni 1957 och den 25 juni 1958 har Kungl. Maj:t meddelat provisoriska föreskrifter beträffande kassarörelsen vid försvarets centrala förvaltningsmyndigheter för tiden intill den 1 oktober 1958. Riksräkenskapsverket har den 12 juni 1958 gjort framställning om att ifrågasvarande myndigheters kassarörelse skall omläggas. Framställningen innefattar bland annat förslag om viss redovisning utöver den för närvarande förekommande. Ett bifall till förslaget medför merkostnader för civilförvaltningens hålkortscentral under budgetåret 1959/60 om sammanlagt 42 500 kronor. Av detta belopp avser 2 500 kronor ökad hålkortsförbrukning, 20 000 kronor ökade hyreskostnader till följd av utbyte av en tabulator samt 20 000 kronor engångskostnader för tull och frakt för den nya tabulatorn. Utbytet av tabulator beräknas icke kunna ske förrän under budgetåret 1959/60.

4. Kostnadsökningen hänför sig till ökad anskaffning av hålkort och materialier i samband med slutligt genomförande av den centrala avlöningsuträkningen och avlöningsutbetalningen samt för marinens dispositionsbokföring m. m.

5. Beloppet, varav 5 000 kronor utgör ökning av hyreskostnader och 3 600 kronor engångskostnader för tull och frakt, erfordras för slutligt utbyte av stans- och kontrollmaskiner vid hålkortscentralen.

6. För anskaffning av materiel för evakuering av hålkortscentralen i händelse av mobilisering beräknas för nästa budgetår ett engångsbelopp av 6 500 kronor.

7. Hyran för civilförvaltningens översättningsmaskiner har från och med den 1 oktober 1958 höjts med angivet belopp för år.

8. Delposten till bränsle, lyse och vatten har under de tre sistförflutna budgetåren upptagits med respektive 235 250, 285 000 och 269 000 kronor. Belastningen har under samma tid utgjort 140 000, 184 000 respektive 175 000 kronor. Med hänsyn härtill anser civilförvaltningen, att delposten, som jämväl för innevarande budgetår är uppförd med 269 000 kronor, bör kunna minskas till 180 000 kronor eller med 89 000 kronor. Då de såsom särskilda uppbördsmedel under anslaget upptagna ersättningarna från andra myndigheter för å dem belöpande kostnader för uppvärmning av delar av ämbetsbyggnaderna samtidigt anses böra minskas med tillhoppa 80 000 kronor, utgör minskningen under förevarande anslag 9 000 kronor.

Departementschefen

Civilförvaltningen har under förevarande anslag räknat med ökningsar av medelsbehovet om sammanlagt 88 600 kronor. Ämbetsverket har emellertid samtidigt förutsatt, att den för bränsleutgifter avsedda delen av anslaget kan minskas, och på grund därav föreslagit en till 79 000 kronor begränsad anslagshöjning.

Med anledning av ämbetsverkets förslag räknar jag med en ökning av medelsbehovet med 74 000 kronor, varav 30 100 kronor utgör engångskostnader. Emellertid föreslår jag, i anslutning till ett av generaldirektören G. R. Renlund såsom utredningsman rörande försvarets titelredovisningssystem i promemoria den 10 november 1956 framfört förslag, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle i försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från förevarande anslag. Medelsbehovet under detta ökas härigenom med 160 000 kronor i jämförelse med civilförvaltningens beräkningar. Motsvarande minskning kan ske beträffande armétygförvaltningens, marinförvaltningens, flygförvaltningens, krigsarkivets och försvarsstabens omkostnadsanslag. Med beaktande av det anförda och under hänsynstagande till att av anslaget för innevarande budgetår ett belopp av 10 200

kronor avsetts för utgifter av engångskaraktär, beräknar jag ökningen av förevarande anslag till 224 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 194 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

[8] 3. Försvarets sjukvårdsstyrelse: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	786 000	825 864
1958/59 (statsliggaren s. 166)	979 000	
1959/60 (förslag)	1 085 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse (skr. 13/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med 49 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. 2 läkare; arvode 15 300 kronor	30 600	
2. 2 läkare; arvode 5 000 kronor	10 000	
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	5 596	
4. Omräkning m. m.		
a) löneklassuppflyttningar	5 280	
b) omräkning i övrigt		2 476
	51 476	2 476
		+ 49 000

Motiv

1. Förslaget innebär upprepning av yrkande som framförts i äskandena för innevarande budgetår (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 23).

Sjukvårdsstyrelsen erinrar om de skäl, som tidigare andragits för förslaget, och anför härutöver i huvudsak följande.

I vårt land bedrives en omfattande forskning rörande skydd mot ABC-stridsmedlen, framför allt i fråga om skydd mot atomvapen och kemiska stridsmedel. Forskningen syftar bland annat till att åstadkomma effektivare behandling av skador till följd av nämnda stridsmedel. Det är av största vikt att snabbt kunna praktiskt utnyttja forskningsresultaten, vilket ej kan ske med nuvarande personaltillgång. Denna medger ej ens att styrelsen kan följa och för svenska förhållanden bearbeta litteraturen på området.

2. Förslaget, som avser anställande av läkare för underrättelsetjänst, har framlagts i styrelsens anslagsäskanden för de två senaste budgetåren (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 23).

Departementschefen

Med anledning av sjukvårdsstyrelsens förslag om att till styrelsen knyta två specialföredragande för frågor sammanhängande med skydd mot atomvapen och kemiska stridsmedel m. m. föreslår jag, att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppräknas med 30 000 kronor att utnyttjas vid anlitande av experter på hithörande frågor. Däremot kan jag icke biträda sjukvårdsstyrelsens förslag om medel för arvodesanställning av läkare för underrättelsetjänst.

I enlighet med vad jag anfört i det föregående vid anmälan av frågan om ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m. torde från och med nästa budgetår två tjänster (beställningar) för byråveterinär, en i Ao 23 och en i Ao 21, böra tillkomma vid sjukvårdsstyrelsen.

Till militärläkare utgår enligt av riksdagen godtagna grunder (jfr prop. 1958: 158, s. 5) viss ersättning vid hinder att utöva enskild praktik. Denna ersättning utgår när det gäller läkare vid sjukvårdsstyrelsen f. n. från anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal. Då det synes lämpligare, att dessa ersättningar belastar anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår jag, att för nästa budgetår ett belopp om förslagsvis 4 000 kronor beräknas för ifrågavarande ändamål under denna anslagspost.

Med beaktande av det anförda samt av sjukvårdsstyrelsen anmälda medelsbehov för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, löneklassuppflyttningar m. m. ävensom av belastningen på de olika anslagsposterna beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 1 085 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 519 000 (+ 44 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 54 000 (+ 18 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 46 600 (+ 34 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 319 000 ($\pm$ 0) kronor;

Rörligt tillägg 140 600 (+ 4 200) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 5 800 (+ 5 800) kronor.

Anslagshöjningen utgör 106 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för försvarets sjukvårdsstyrelse uppföra två tjänster för byråveterinär, en i lönegrad Ao 23 och en i lönegrad Ao 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsstyrelse, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat	
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	519 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	54 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	46 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	319 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	140 600
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 800
Summa kronor	
1 085 000	

c) till *Försvarets sjukvårdsstyrelse*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 085 000 kronor.

[9] 4. **Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	93 000	96 115
1958/59 (statsliggaren s. 168)	95 000	
1959/60 (förslag)	100 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 2 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda städkostnader	500
2. Höjd telefontaxa	1 200
3. Höjda reparationskostnader för kontorsmaskiner	100
4. Avrundning	200
2 000	

Motiv

1. Beloppet utgör 3 % av de städningslöner, som utbetalats under budgetåret 1957/58, och avses för täckande av eventuellt ökade städningskostnader.

2. Beloppet utgör merkostnaderna till följd av taxehöjningar per den 1 april 1957.

3. Kostnaderna har ökat med omkring 10 % under år 1957.

Departementschefen

Den under omkostnadsstaten uppförda delposten till bränsle m. m. har avsevärt överskridits under de två senaste budgetåren. Med hänsyn härtill och för att möjliggöra någon ökning av medlen för övriga expenser bör anslaget uppföras med 100 000 kronor, vilket innebär en ökning med 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets sjukvårdsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN

[10] 5. Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	3 020 000	3 218 056
1958/59 (statsliggaren s. 168)	6 550 000	
1959/60 (förslag)	6 665 000	

Förslag till ändrad organisation av byggnads- och reparationsberedskapen

Med skrivelse den 12 juli 1958 har överbefälhavaren överlämnat ett inom försvarsstaben i samråd med fortifikationsförvaltningen uppgjort förslag till ändrad organisation av byggnads- och reparationsberedskapen (BRB). Förslaget bygger på en av chefen för fortifikationsförvaltningens beredskapskontor, översten E. Lidström, verkställd utredning rörande möjligheten att effektivisera byggnads- och reparationsberedskapen, vilken utredning remitterats för yttrande till vissa myndigheter och organisationer. Över det av överbefälhavaren till Kungl. Maj:t ingivna förslaget till organisation av BRB har efter remiss yttranden avgivits av försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen, chefen för centrala värnpliktsbyrån, arbetsmarknadsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, luftfartsstyrelsen, domänstyrelsen, sjöfartsstyrelsen, riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, civilförsvarsstyrelsen, civilbefälhavaren i andra civilområ-

det, som samrätt med rikets övriga civilbefälhavare, länsstyrelserna i Östergötlands län, Malmöhus län samt Göteborgs och Bohus län, landsorganisationen i Sverige samt svenska byggnadsentreprenörföreningen.

Jag anhåller nu om att få upptaga förevarande fråga till behandling.

Nuvarande organisation

BRB har tillkommit genom beslut av 1944 års riksdag. I samband med att fortifikationsförvaltningen tillkom år 1948 vidtogs vissa ändringar i organisationen. BRB:s uppgift är att vid krig eller eljest när Kungl. Maj:t så förordnar utföra befästnings- och byggnads- eller reparationsarbeten avseende kommunikationsväsendet, krigsindustriella anläggningar och andra anläggningar av betydelse för krigsmakten eller den civila verksamheten. Organisationen får tas i anspråk endast i den mån arbetena inte lämpligen kan utföras av andra civila eller militära arbetsorgan.

I fred planlägges och förberedes BRB:s verksamhet av fortifikationsförvaltningen. Ärendena handlägges inom förvaltningen på beredskapskontoret. Detta står under chefskap av en av byråcheferna i fortifikationsförvaltningen. Personalen i övrigt utgöres av en förste byråingenjör i Ae 23, en byråassistent i Ae 19, en kansliskrivare i Ag 10, ett biträde för skriv- och kontorsgöromål samt en pensionerad officer i A:24.

Under krig eller eljest när Kungl. Maj:t så förordnar övertages ledningen av BRB av en organisationschef. Denne finns utsedd i fred. Han följer planläggnings- och förberedelsearbetet.

Regionalt ledes organisationens verksamhet i krig av distriktsmyndigheter, anknutna en till varje militärbefälsstab.

Byggnads- och reparationsarbeten, för vilka organisationen anlitas, utföres av centrala och lokala arbetsavdelningar. De centrala arbetsavdelningarna uppsättes genom fortifikationsförvaltningens eller organisationschefens försorg på grundval av avtal med myndigheter och enskilda företag. De lokala arbetsavdelningarna uppsättes genom andra statliga myndigheters försorg eller ock — i samverkan med fortifikationsförvaltningen, organisationschefen eller annan statlig myndighet — genom kommunala myndigheters eller enskilda företags försorg.

Kaderpersonalen och den maskinella utrustningen för de centrala arbetsavdelningarna är uttagen under fred. Avdelningarna sammansättes emellertid först i krig eller eljest när Kungl. Maj:t beslutar, att organisationen skall tagas i anspråk för utförande av olika byggnads- och reparationsarbeten. Arbetena avses skola utföras under såvitt möjligt samma former som under fred. Byggnadsmateriel skall i allmänhet tillhandahållas av beställaren eller anskaffas av företag, som medverkar i BRB. För att avhjälpa den brist på materialier som kan uppkomma vid beredskap och

i krig har BRB härutöver lagt upp förråd av olika slag av byggnads-materialier.

Förhållandet mellan BRB och i organisationen medverkande företag regleras genom med fortifikationsförvaltningen slutna beredskapsavtal.

BRB:s driftvärn, som består av de centrala arbetsavdelningarna, avses skola insättas till självförsvar eller skydd av arbetsplatser på orter där avdelningarna är insatta.

Överbefälhavarens förslag

Förutsättningarna för byggnads- och reparationsberedskapens verksamhet är enligt utredningen idag i väsentliga hänseenden andra än de som förelåg då organisationen tillkom. Sålunda kan med nutida massförstörelsemedel våldsamt ökad förstörelse åstadkommas. De tekniska resurserna har utökats. Kraven på beredskapen har ökat. En väsentligt större insats än tidigare kräves av BRB om organisationen skall kunna genomföra den byggnads- och anläggningsverksamhet som är en förutsättning för totalförsvarets effektivitet. Landets totala resurser av byggnads- och reparationsorgan måste enligt utredningen under krig — liksom i ett skärpt läge före krigsutbrott — kunna utnyttjas inom totalförsvarets olika grenar allt efter lägets krav. Härför kräves omfattande förberedelser i fredstid. BRB:s organisation måste snabbt vara funktionsduglig. Så långt möjligt bör därför enligt utredningen ledningsorganisationen vara likartad i fred och krig. Arbetsenheter bör bibehålla den organisation som praktiska erfarenheter under fredstid visat vara ändamålsenlig. Det föreslås att BRB skall utgöra en för totalförsvaret gemensam reserv av byggnads- och anläggningsorgan. Ansvar för totalförsvarets byggnads- och anläggningsverksamhet bör i första hand åvila de myndigheter som i fredstid ansvarar därför. Då behov av byggnads- och anläggningsverksamhet uppkommer, skall myndigheterna i första hand utnyttja egna reparationsorgan. I andra hand bör närbelägna icke insatta reparationsorgan tillhörande sidoordnade myndigheter utnyttjas. Först då alla dylika resurser uttömts bör enligt utredningen BRB anlitas.

Fördelning av BRB:s resurser bör ske i samverkan mellan totalförsvarets myndigheter. Enligt utredningen bör det emellertid ankomma på de militära myndigheterna att fatta beslut. BRB bör därför såväl i krig som i fred i operativt hänseende — liksom för närvarande — vara underställd överbefälhavaren.

Den centrala ledningsorganisationen för BRB bör alltså vara i fred ansluten till fortifikationsförvaltningen samt i krig ingå i högkvarteret. Förutsatta regionala och lokala ledningsorgan bör ingå i militärbefälsstab respektive försvarsområdesstab.

BRB föreslås under överbefälhavaren skola ledas av en chef. Som lämplig befattningshavare föreslås chefen för väg- och vattenbyggnadskåren. BRB-chefen bör enligt utredningen i fred ingå i fortifikationsförvaltningen med ställning i likhet med byråchef. I krig bör han ingå i högkvarteret samt lyda direkt under överbefälhavaren.

BRB-chefen bör enligt utredningen till sitt förfogande ha ett stabsorgan, centralkontoret, som i krig ingår i högkvarteret. I fred bör kontoret ingå i fortifikationsförvaltningen. Kontoret bör ledas av en överingenjör. Denne bör samtidigt vara souschef i BRB-organisationen.

I regional instans bör organisationen ledas av en regionalchef, lydande under militärbefälhavaren och ingående i militärbefälsstaben. Regionalchefen bör enligt utredningen vara väg- och vattenbyggnadsofficer och ha sin civila verksamhet knuten till en inom militärområdet verksam byggnadsfirma. Till regionalchefens förfogande bör stå ett stabsorgan, regionalkontoret, som förutsättes ingå i militärbefälsstaben. Kontoret bör uppsättas av en härför lämplig byggnadsfirma. I fred bör biträde lämnas av det företag som uppsätter kontoret. Särskild ersättning förutsättes utgå härför.

I lokal instans föreslås organisationen stå under befäl av en lokalchef. Denne bör enligt utredningen om möjligt vara officer i väg- och vattenbyggnadskåren och utväljas efter samma grunder som föreslagits i fråga om regionalchefen. Till lokalchefens förfogande bör i krig stå ett stabsorgan, lokalkontoret, ingående i försvarsområdesstab och uppsatt av lämplig byggnadsfirma.

I samtliga instanser bör enligt utredningen finnas samordningsorgan, förslagsvis benämnda centrala, regionala respektive lokala fältarbetsledningen, med uppgift att biträda vid och förbereda beslut angående resursernas fördelning. I samordningsorganen — vilka avses skola verka såväl i fred som i krig — bör ingå representanter för myndigheter, som har behov av resurser för fältarbeten, samt för arbetsmarknadsmyndigheterna och BRB.

BRB:s arbetsorgan förutsättes liksom för närvarande skola uppsättas av olika företag inom byggnadsbranschen. Beroende på företagens storlek och normala verksamhetsområden föreslås de skola tagas i anspråk för att organisera centrala, regionala eller lokala arbetsorgan.

Arbetsorganens personal bör rekryteras dels från företagens fast anställda arbetarstam dels från hos länsarbetsnämnderna registrerade tillgångar. Uppskov kan sökas för viss värnpliktig personal. Uttagning av maskiner och arbetsredskap genom biluttagningsmyndighetens försorg förutsättes skola tillämpas endast i det fall att maskinerna vid krig eller krigsfara skall tillföras annan än ägaren. Fredsanskaffning av utrustning för BRB:s arbetsorgan bör normalt endast avse driftvärns- och sjukvårdsutrustning.

Anskaffning av byggnadsmaterialier bör åligga de myndigheter för vilkas räkning ett arbete skall utföras.

Ersättning för av BRB utförda arbeten förutsättes enligt utredningen i allmänhet utgå efter löpande räkning i den mån icke särskild uppgörelse träffats mellan beställaren och företaget. Ersättningen skall grundas på i fred godkända överenskommelser och prislistor.

Kostnaderna för den föreslagna organisationen i fred beräknas till sammanlagt 684 000 kronor, varav 335 000 kronor för personal, 49 000 kronor för omkostnader samt 300 000 kronor för övningar och materiel. I jämförelse med de medel som anvisats för budgetåret 1958/59 innebär detta en kostnadsökning med i runt tal 600 000 kronor.

Personalkostnaderna beräknas enligt följande.

Till chefen för byggnads- och reparationsberedskapen bör utgå ett årligt arvode med 12 000 kronor. Chefen för centralkontoret bör vara överingenjör i ABp 26. I kontoret bör därutöver ingå en byrådirektör i Ae 24, en förste byråingenjör i Ae 23, en byråintendent i Ae 21, en byråassistent i Ae 19, en kontorsskrivare i Ae 13, ett tekniskt biträde i Ae 7, ett kansli-biträde i Ae 7 samt en pensionerad officer i A:25. Kostnaderna för angivna personal för den centrala ledningsorganisationen beräknas till i runt tal 190 000 kronor.

Kostnaderna för personal i den regionala ledningsorganisationen beräknas till 105 000 kronor per år. Till regionalchef föreslås utgå arvode med 1 000 kronor för år inom VII. militärområdet samt med 2 000 kronor för år inom ett vart av övriga militärområden. För biträdeshjälp m. m. beräknas belopp om 2 000 kronor per år inom VII. militärområdet samt 15 000 kronor per år inom ett vart av övriga militärområden.

För den lokala ledningsorganisationen beräknas ett belopp av 40 000 kronor per år.

Ifrågarvarande kostnader förutsättes skola bestridas från fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag.

Av omkostnaderna hänför sig 30 000 kronor för år till centralkontoret, 3 000 kronor för år till ett vart av regionalkontoren vid I.—VI. militärområdena samt 1 000 kronor för år till VII. militärområdet.

Yttranden

De myndigheter och organisationer som yttrat sig över överbefälhavarens förslag till omorganisation av BRB har i allt väsentligt biträtt förslaget. *Svenska byggnadsentreprenörföreningen* understryker sin beredvillighet att medverka vid omorganisationens genomförande.

Rörande remissinstansernas inställning till särskilda punkter av utredningsförslaget må följande anföras.

Beträffande principerna för BRB:s ianspråktagande ifrågasätter *väg- och*

vattenbyggnadsstyrelsen lämpligheten av att lokal myndighet på egen hand skaffar sig förstärkning genom kontakter med sidoordnade myndigheter. Styrelsen framhåller, att sådana kontakter endast bör få ske i undantagsfall, exempelvis då snabbt ingripande är av nöden för räddning av människoliv.

Byggnadsstyrelsen anser det önskvärt, att såsom chef för BRB endast ifrågakommer en tekniker med praktisk och administrativ byggnadskunskap. En tekniker med enbart erfarenheter från konsulentverksamhet e. d. synes däremot styrelsen mindre lämplig. *Byggnadsentreprenörföreningen* ansluter sig till utredningens förslag att chefen för väg- och vattenbyggnadskåren skall utses till chef för BRB. Detta nödvändiggör, att till chef för väg- och vattenbyggnadskåren utses person med ingående kännedom om entreprenadföretagen och deras verksamhet.

Med anledning av utredningens förslag, att den under militärbefälhavaren lydande regionalchefen bör vara officer i väg- och vattenbyggnadskåren uttalar såväl *byggnadsstyrelsen* som *byggnadsentreprenörföreningen*, att möjlighet bör finnas att till chef utse en civil tekniker inom byggnadsfacket.

Lämpligheten av förutsatta samordningsorgan ifrågasättes av *vattenfallsstyrelsen*, som betvivlar att det är realistiskt att under krig skapa dylika personalkrävande organ i olika instanser, då beslutet fattas av en av flera sidoordnade myndigheter. Då det i utredningsförslaget emellertid förutsatts, att samordningsorganen även skall ha vissa andra uppgifter, har styrelsen för närvarande icke ansett sig kunna ta definitiv ställning till förslaget om inrättande av samordningsorgan. Även *arbetsmarknadsstyrelsen* är tveksam om de föreslagna samordningsorganen är nödvändiga. Däremot har *telestyrelsen* och *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* särskilt understrukt behovet av samordningsorgan vid fördelningen av de tillgängliga resurserna. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* framhåller önskvärdheten av att samordningsfrågorna snarast löses. *Landsorganisationen* finner det påkallat, att samarbetsorganens utformning, funktioner och befogenheter anges närmare.

I anslutning till utredningsförslaget om att uppskov skall kunna sökas för viss värnpliktig personal vid BRB:s arbetsorgan understryker *svenska byggnadsentreprenörföreningen* nödvändigheten av att byggnadsfirma, som bildar kärnan i dylikt arbetsorgan, får behålla sin fast anställda arbetarstam under beredskap och krig. *Arbetsmarknadsstyrelsen* tillstyrker, att värnpliktiga som BRB f. n. disponerar för krigsplacering överföres till kategorien värnpliktiga med uppskov.

Civilbefälhavaren för II. civilområdet ifrågasätter, om man icke ur beredskapssynpunkt bör söka finna någon lämplig form för regional lager-

hållning eller säkrad tillförsel av särskilt efterfrågad material. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* anser det åtminstone i viss utsträckning lämpligt att byggnads- och reparationsmaterial tillhandahålles av BRB-organ.

Försvarets civilförvaltning anser det både lämpligt och praktiskt att som chef för BRB-organisationen avse chefen för väg- och vattenbyggnadskåren. Denne uppbär i egenskap av kårchef ett årsarvode å 4 170 kronor och skall enligt utredningsförslaget härutöver erhålla ett arvode å 12 000 kronor per år såsom chef för BRB. Civilförvaltningen anser det vanskligt att bedöma storleken av den ersättning som bör utgå men ifrågasätter dock, med hänsyn till att en kvalificerad, heltidstjänstgörande tekniker enligt förslaget avses skola placeras som chef för centralkontoret och souschef vid BRB, om icke ett något lägre arvode än det som föreslagits kan vara tillfyllest. Såvitt avser den för centralkontoret föreslagna personalen anser civilförvaltningen, att försiktigheten bör bjuda att — i vart fall till dess erfarenheter erhållits av den nya organisationen — räkna med en något mindre personalökning än den föreslagna. Sålunda ifrågasätter ämbetsverket om icke den ingenjörutbildade personalen tills vidare bör kunna begränsas till en byrådirektör i Ae 26, souschef och tillika chef för den i kontoret ingående organisationssektionen, och en förste byråingenjör i Ae 23. Vidare bör enligt civilförvaltningen den föreslagna tjänsten för byråintendent tills vidare inrättas som extra och lönegradsuppflyttning av biträdestjänsterna anstå. I fråga om arvodesbefattningen erinrar civilförvaltningen om att ämbetsverket i förslag den 30 maj 1958 angående översyn av löneställningen för arvodesbefattningar för pensionerad personal upptagit den för nuvarande beredskapskontoret vid fortifikationsförvaltningen avsedda befattningen för pensionerad officer (driftvärnschefen) i A: 21.

Arbetsmarknadsstyrelsen hävdar, att representant för arbetsmarknadsstyrelsen ständigt bör ingå i centralkontoret.

Fortifikationsförvaltningens anslagsäskanden

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen (skr. 22/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med 314 200 kronor.

	Ökning
1. Omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen	
a) chef för BRB, arvode 12 000 kronor för år	12 000
b) 1 överingenjör ABp 26	34 464
c) 1 byrådirektör Ae 24	26 616
d) 1 byråintendent Ae 21	22 788
e) 1 kontorsskrivare Ae 13	15 084
f) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076
g) 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträde Ae 7	1 104

	Ökning
h) 1 pensionerad officer A:24—A:25	1 404
i) arvoden till personal i regional och lokal ledningsorganisation	145 000
2. Särskild ersättning till viss maskinpersonal	2 000
3. Tjänstetidsbefordran	3 600
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	39 000
5. Avrundning	64
	314 200

Motiv

1. Under denna punkt beräknas medel för den ytterligare personal m. m., som erfordras för ett genomförande av överbefälhavarens förut redovisade förslag till omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen.

2. Genom beslut den 7 februari 1958 har Kungl. Maj:t medgivit, att till maskinmästare (maskinist) må utgå särskild ersättning för uppdrag att övervaka maskinella installationer i anläggningar, förvaltade av annan myndighet än den vid vilken maskinmästaren (maskinisten) är anställd. Ersättning utgår enligt beslutet med, för år räknat, 120, 180, 240 och 320 kronor för anläggning tillhörande respektive grupp 1, grupp 2, grupp 3 och grupp 4 samt, i fråga om anläggningar tillhörande grupperna 2—4, härutöver med 15 kronor för varje besök vid anläggningen, dock att ersättning ej utgår om antalet besök för år icke överstiger 4. Ersättningarna skall enligt beslutet utgå från den i staten för vederbörande myndighets avlöningsanslag uppförda anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Åt den vid fortifikationsförvaltningen anställde maskinmästaren har uppdragits övervakning av ett flertal anläggningar. Ämbetsverket beräknar, att han härför är berättigad till särskild ersättning enligt Kungl. Maj:ts förenämnda beslut med i runt tal 2 000 kronor för år.

3. Fortifikationsförvaltningen beräknar att 4 tjänstemän med avlöning från förevarande anslag under budgetåret 1959/60 är berättigade till tjänstetidsbefordran.

Departementschefen

I det föregående har jag redogjort för det av överbefälhavaren framlagda förslaget till omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen (BRB). Förslaget syftar till en effektivisering av organisationen, vilken anses behöva ombildas med hänsyn till såväl den militärtekniska som den byggnadstekniska utvecklingen. I likhet med överbefälhavaren finner jag det betydelsefullt att byggnads- och reparationsberedskapen anpassas så att organisationen bättre svarar mot dagens krav. Jag har inte funnit anledning till erinran mot principerna för den föreslagna organisa-

tionen. Då det gäller den föreslagna ledningsorganisationens omfattning och därmed sammanhängande spörsmål, kan jag däremot inte till alla delar ansluta mig till överbefälhavarens uppfattning. Enligt min mening bör byggnads- och reparationsberedskapen organiseras enligt följande.

Organisationen skall liksom för närvarande utgöra en för totalförsvaret gemensam reserv av byggnads- och anläggningsorgan, som utnyttjas först då andra reparationsorgan visat sig otillräckliga. Arbetsenheter uppsättes på grundval av avtal med företag inom byggnads- och anläggningsfacken och organiseras med ledning av erfarenheterna i fred.

Byggnads- och reparationsberedskapens centrala ledningsorgan bör liksom för närvarande vara anslutet till fortifikationsförvaltningen. Organisationen ledes av en chef, som i denna egenskap bör åtnjuta arvode med 7 200 kronor för år. Han ingår i fred i fortifikationsförvaltningen med ställning i likhet med byråchef. I krig är han direkt underställd överbefälhavaren. Det synes lämpligt att chefskapet för byggnads- och reparationsberedskapen förenas med chefskapet för väg- och vattenbyggnadskåren.

Chefen för byggnads- och reparationsberedskapen bör, i enlighet med vad som föreslagits, biträdas av ett centralkontor, som i fred ingår i fortifikationsförvaltningen. För centralkontoret bör avses — förutom den personal som ingår i det befintliga beredskapskontoret — en byrådirektör i Ae 24 och en byråassistent i Ae 19. Byrådirektören förutsättes skola leda centralkontorets verksamhet och samtidigt vara souschef i byggnads- och reparationsberedskapen.

Regionalt bör ledningen, såsom föreslagits, utövas av en militärbefälhavaren underställd regionalchef, företrädesvis officer ur väg- och vattenbyggnadskåren. Till regionalchef bör utgå årligt arvode för arbete som inte kan fullgöras under vederbörandes författningsenliga militära tjänstgöring med 1 000 kronor i VII. militärområdet samt med 2 000 kronor i ett vart av övriga militärområden. För biträdeshjälp bör regionalchef, om så bedömes lämpligt, kunna anlita det företag som skall sätta upp regionalkontor i krig. Ersättning till företag för dylikt biträde torde böra bestämmas budgetårsvis, när kännedom föreligger om i vilken omfattning företaget lämnat biträdeshjälp, och enligt grunder som bestämmas av Kungl. Maj:t.

Mot den föreslagna utformningen av den lokala ledningsorganisationen har jag icke någon erinran. Jag förutsätter alltså att byggnads- och reparationsberedskapen på detta plan skall ledas av lokalchef, företrädesvis officer ur väg- och vattenbyggnadskåren, anknuten till försvarsområdestab. I den mån lokalchef i fred tages i anspråk utöver vad som författningsenligt åligger honom såsom reservbefäl eller värnpliktig bör ersättning utgå enligt grunder som fastställs av Kungl. Maj:t. Om lokalchef undantagsvis icke kan erhålla biträdeshjälp från försvarsområdestab, bör möjlighet föreligga att mot ersättning anlita företag som skall sätta upp

lokalkontor. Ersättning för dylik biträdeshjälp bör bestämmas i enahanda ordning som ersättning för biträde åt regionalchef.

Jag finner det lämpligt att särskilda samordningsorgan inrättas i olika instanser för beredning av ärenden angående fördelning av byggnads- och reparationsberedskapens resurser. Den närmare utformningen av dessa samarbetsorgan och deras uppgifter torde framdeles få bestämmas efter överenskommelser mellan vederbörande myndigheter.

Medel för avlönande av all personal i centralkontoret samt för arvoden till chefen för byggnads- och reparationsberedskapen och till regionalcheferna torde böra beräknas under fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag. Däremot synes det mig lämpligast, att medel för biträdeshjälp m. m. åt regionalchefer samt kostnader för den lokala ledningsorganisationen — för vilka ändamål jag för nästa budgetår beräknar ett belopp av 100 000 kronor — beräknas under byggnads- och reparationsberedskapens övningsanslag. Slutligen bör medel för resekostnader, expenser och dylikt beräknas under fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag.

Kostnaderna för de personalförändringar m. m., för vilka medel beräknas under förevarande anslag med anledning av de av mig föreslagna förändringarna beträffande byggnads- och reparationsberedskapen, kan beräknas till i avrundat tal 70 000 kronor. Då jag i övrigt ej funnit anledning till erinran beträffande fortifikationsförvaltningens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår torde anslaget böra upptagas till 6 665 000 kronor enligt följande.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 32 580 (+ 22 200) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 4 271 000 (+ 46 000) kronor;

Rörligt tillägg 926 420 (+ 8 800) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 38 000 (+ 38 000) kronor.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 108 000 kronor, och Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 289 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Anslagshöjningen utgör 115 000 kronor.

Med hänsyn till att konsekvenserna i personellt hänseende av pågående omorganisation av fortifikationsförvaltningen ännu icke kan överblickas, torde anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal under nästa liksom under innevarande budgetår böra upptagas förslagsvis. Posten bör dock maximeras av Kungl. Maj:t.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för fortifikationsförvaltningen uppföra ytterligare en tjänst för byrådirektör i lönegrad Ae 24 med avlöning från ämbetsverkets avlöningsanslag;

b) fastställa följande avlöningsstat för fortifikationsförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 108 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	289 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 580
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>för- slagsvis</i>	4 271 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	926 420
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	38 000
Summa kronor	6 665 000

c) till *Fortifikationsförvaltningen*: *Avlöningar* för budget-
året 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 6 665 000 kronor.

[11] 6. Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	305 000	303 000
1958/59 (statsliggaren s. 170)	475 000	
1959/60 (förslag)	510 000	

Yrkande

Fortifikationsförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 33 500 kronor.

Motiv

Därest den av överbefälhavaren föreslagna omorganisationen av byggnads- och reparationsberedskapen kommer till stånd, erfordras ytterligare medel under fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag. Av den föreslagna anslagshöjningen anges 500 kronor hänföra sig till sjukvård åt personal i den centrala ledningsorganisationen, 31 000 kronor till reseersättningar, varav 12 000 kronor för personal i den centrala organisationen och 19 000 kronor för personal i den regionala organisationen, samt 2 000 kronor till expenser.

Departementschefen

Med anledning av fortifikationsförvaltningens förslag torde förevarande anslag böra höjas med ett avrundat belopp av 35 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

[12] 7. **Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1655 000	668 720	126 004
1958/59 (statsliggaren s. 171)	710 000		
1959/60 (förslag)	800 000		

¹ Härutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 29 300 kronor.

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 37 000 kronor bundna genom utlagda beställningar.

Fortifikationsförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 660 000 kronor, varav 350 000 kronor för forskningsverksamhet och 310 000 kronor för fortifikatorisk rustningsplanläggning. Närmare motivering till förslaget lämnar ämbetsverket i särskild skrivelse. Till denna, vilken kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott, torde få hänvisas för erhållande av närmare kännedom om förslagets innebörd.

Departementschefen

Inom den totala ramen för försvarsutgifterna under nästa budgetår torde förevarande anslag icke böra uppföras med högre belopp än 800 000 kronor. Anslagshöjningen, 90 000 kronor, torde främst böra utnyttjas för intensifiering av den fortifikatoriska rustningsplanläggningen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Forskningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

[13] 8. **Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m.m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	100	127 941	212 223
1958/59 (statsliggaren s. 171)	100		
1959/60 (förslag)	270 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 1 400 kronor bundna.

Fortifikationsförvaltningen, som beräknar att den vid ingången av budgetåret 1958/59 befintliga reservationsbehållningen i sin helhet kommer att förbrukas under innevarande budgetår, beräknar under återopande av överbefälhavarens i det föregående (se Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar) redovisade förslag till omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen medelsbehovet under förevarande anslag till 200 000 kronor, innebärande en ökning med 199 900 kronor. Ämbetsverket understryker, att årligen återkommande övningar med den centrala, regionala och lokala ledningen samt driftvärnet är oundgängligen erforderliga, om det skall bli möjligt att hålla en god beredskap.

Departementschefen

Såsom jag anförte vid anmälan av fortifikationsförvaltningens avlöningsanslag bör vissa ersättningar för biträdeshjälp m. m. till regionalchefer i byggnads- och reparationsberedskapen och kostnader för lokala ledningsorgan bestridas från förevarande anslag. Medelsbehovet härför beräknar jag som tidigare anförts till sammanlagt 100 000 kronor. Vid bedömandet av medelsbehovet under förevarande anslag bör vidare beaktas att medel för vissa omkostnader för den regionala ledningsorganisationen, som tidigare belastat förevarande anslag, för nästa budgetår förutsättes skola utgå från fortifikationsförvaltningens omkostnadsanslag. Jag föreslår, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 270 000 kronor, innebärande en ökning med 269 900 kronor.

Återopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

[14] 9. Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	100	366 928	981 487
1958/59 (statsliggaren s. 171)	100		
1959/60 (förslag)	100		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 225 000 kronor bundna.

Fortifikationsförvaltningen, som räknar med att den vid ingången av budgetåret 1958/59 befintliga reservationsbehållningen i sin helhet kommer att tas i anspråk under innevarande budgetår för påbörjad och planlagd omorganisation av BRB-förråden i samband med deras anslutning till centralförråden samt för planenlig materielanskaffning och omsättning av materiel, beräknar under hänvisning till överbefälhavarens i det föregående (se *Fortifikationsförvaltningen: Avlöningar*) redovisade förslag till omorganisation av byggnads- och reparationsberedskapen medelsbehovet under förevarande anslag till 100 000 kronor, innebärande en ökning med 99 900 kronor.

Departementschefen

Anslaget torde jämväl för nästa budgetår böra uppföras med ett formellt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Fortifikationsförvaltningen: Byggnads- och reparationsberedskapens materiel* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

ARMÉTYGFÖRVALTNINGEN

[15] 10. Armétygförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	12 600 000	13 169 112
1958/59 (statsliggaren s. 171)	14 900 000	
1959/60 (förslag)	22 900 000	

Armétygförvaltningens anslagsäskanden m. m.

Armétygförvaltningen (skr. 16/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med 2 517 000 kronor.

	Ökning	Minskning
I. Nya tjänster m. m.		
1. Vapenavdelningen		
a) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
b) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
c) 1 byråingenjör Ae 21, 1 ingenjör Ae 17 och 1 tekniker Ae 9	53 592	
1 biträdande ingenjör Ae 13, 1 tekniker Ae 10 och 2 tekniska biträden Ae 7 utgår		50 160
d) 2 byråingenjörer Ae 19 och 2 ingenjörer Ae 17	78 216	

	Ökning	Minskning
e) 1 biträdande ingenjör Ae 13 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	22 440	
f) 1 kanslibiträde Ae 7	11 076	
g) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076	
2. Fordonsavdelningen		
a) 1 byrådirektör Ae 24	22 616	
b) 2 förste byråingenjörer Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 21, 1 byråingenjör Ae 19 och 1 ingenjör Ae 17	135 228	
c) 1 byråingenjör Ae 19, 1 tekniker Ae 10 och 1 tekniker Ae 9	45 756	
d) 1 kapten Ar 21	22 788	
e) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
f) 1 byråingenjör Ae 19	20 568	
g) 1 kontorist Ae 9	12 264	
h) 1 tekniker Ae 9	12 264	
i) 1 kanslibiträde Ae 7	11 076	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål utgår ...		9 972
3. Elektroavdelningen		
a) 2 byråingenjörer Ae 21, 1 ingenjör Ae 19, 2 ingenjörer Ae 17, 1 ingenjör Ae 15 och 1 tekniskt biträde Ae 7 överföres från försvarsstaben	131 028	
b) 1 byrådirektör Ae 26	29 520	
c) 1 förste byråingenjör Ae 23	25 272	
d) 1 förste byråingenjör Ae 23	25 272	
e) 1 byråingenjör Ae 21, 2 byråingenjörer Ae 19 och 1 ingenjör Ae 17	82 464	
f) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
g) 1 byråingenjör Ae 19	20 568	
4. Verkstadsavdelningen		
1 byråingenjör Ae 19, 1 ingenjör Ae 17 och 1 ingenjör Ae 15	55 836	
5. Inköpsavdelningen		
a) 1 byråintendent Ae 21 och 1 assistent Ae 17	41 328	
b) 1 tekniker Ae 9 och 1 kanslibiträde Ae 7	23 340	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål utgår		9 972

	Ökning	Minskning
6. Administrativa byrån		
a) 1 assistent Ae 15 och 1 expeditionsvakt Ao 7 — förrådsman Ao 7	16 778	
b) 1 kanslibiträde Ao 7	11 076	
1 kontorsbiträde Ao 5 utgår		9 972
c) 2 kanslibitraden Ao 7	22 152	
2 kontorsbitraden Ao 5 utgår		19 944
7. Normaliebyrån		
a) 1 biträdande ingenjör Ae 13, 1 kanslibiträde Ae 7 och 1 expeditionsofficer A: 24	36 986	
b) 1 fotograf Ae 9	12 264	
c) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076	
d) 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	9 972	
8. Centralplaneringen		
1 byråingenjör Ae 19, 1 assistent Ae 15 och 1 bi- träde för skriv- och kontorsgöromål	47 268	
9. Materielinspektionen		
1 byråingenjör Ae 19 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	30 540	
10. Personalkårexpeditionen		
1 kontorist Ae 9	12 264	
II. Löneregleringar		
Vapenavdelningen		
1 byrådirektör Ao 24 — Ao 26 (2. vapenbyrån, ke- miska sektionen), 1 ingenjör Ao 17 — byråingen- jör Ao 19 (ritkontoret), 1 ingenjör Ae 17 — byrå- ingenjör Ae 19 (2. vapenbyrån, kemiska sektio- nen)	6 806	
Fordonsavdelningen		
1 byråingenjör Ae 19 — Ae 21 (kontrollsektionen)	1 211	
Elektroavdelningen		
1 byrådirektör Ae 24 — Ae 26 (telebyråns stabs- radiosektion), 1 förrådsmästare Ao 12 — förråds- förvaltare Ao 13 (specialtekniska sektionen), 1 ingenjör Ae 17 — byråingenjör Ae 19 (kontroll- sektionen)	3 478	

	Ökning	Minskning
Verkstadsavdelningen		
1 förste kansliskrivare Ae 12 — kontorsskrivare Ae 13 (driftbyråns organisationssektion)	835	
Inköpsavdelningen		
1 kontorsskrivare Ae 13 — assistent Ae 15 (inköpssektionen)	904	
Administrativa byrån		
1 byråintendent Ae 21 — förste byråintendent Ae 23 (organisationskontoret)	1 336	
Normaliebyrån		
1 byrådirektör Ao 24 — Ao 26, 1 byråingenjör Ae 21 — förste byråingenjör Ae 23 (materiallaboratoriet), 1 assistent Ae 15 — Ae 17, 1 ingenjör Ae 15 — assistent Ae 17, 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — tekniskt biträde Ae 7 (beskrivningssektionen), 1 kansliskrivare Ae 10 — förste kansliskrivare Ae 12, 1 tekniker Ae 10 — tryckeriförman Ae 12 (förlagssektionen), 1 kanslibiträde Ae 7 — kontorist Ae 9 (handsekreterare åt byråchefen)	11 916	
III. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	103 600	
IV. Tjänstetidsbefordran	8 067	
V. Omräkning m. m.	1 283 751	
	2 617 020	100 020
		+2 517 000

Motiv

De förslag om inrättande av nya tjänster, som framläggas, avser huvudsakligen dels tidigare föreslagna tjänster, vilka 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga bedömt erforderliga i sitt betänkande del I år 1956 men vilka icke omfattas av 1957 eller 1958 års riksdagsbeslut, dels härutöver vissa tjänster för kvalificerad teknisk personal, vilka anses böra tillkomma i samband med genomförandet av arméns tygmaterielplan. Med hänsyn till meddelade direktiv för uppgörande av förslag till anslagsäskanden har -- anför armétygförvaltningen -- ämbetsverket i princip ansett, att kostnaderna för föreslagna nya tjänster helt eller delvis borde belasta ämbetsverkets materielanslag.

I. 1 a) Under hänvisning till förslag av 1956 års försvarsförvaltnings-sakkunniga föreslås att eldledningssektionen inom 1. vapenbyrån förstärkes med en byråingenjör i Ae 21.

b) Tjänsten avses för kontrollbyråns mättdonssektion, som erhållit utvidgade arbetsuppgifter efter år 1954.

c) Behov föreligger av en kvalitativ förstärkning av ritkontoret.

d) Arbetsuppgifterna inom kontrollbyråns infanterisektion har ökat under senare år. Ytterligare ökning förutses i samband med planerade anskaffningar, bland annat av robotmateriel.

e) Provskjutningscentralen anses behöva förstärkas med en biträdande ingenjör i Ae 13 (bl. a. säkerhetsledare vid skjutningar) samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonist).

f och g) Tjänsterna avses för robotkontoret (f) och 2. vapenbyråns kemiska sektion (g).

2 a) Tjänsten avses för handläggning av frågor rörande arméns flygmateriel. Den anses böra placeras å fältarbetsbyrån och vara direkt underställd byråchefen.

b) Enligt arméns tygmaterielplan kommer under åren 1958—1965 anskaffningen av stridsfordon att intensifieras. Såväl antalet fordonstyper som de enskilda typernas komplicitet kommer att öka. En förstärkning av fordonsavdelningen är därför erforderlig. De under denna punkt upptagna sex ingenjörerna avses för fordonsbyråns stridsfordonssektion.

c) Fordonsbyråns bilsektion anses böra förstärkas med en byråingenjör i Ae 19 för handläggning av frågor rörande åtgärder i syfte att nedbringa underhållskostnaderna m. m. Tjänsterna för tekniker avses för fordonsbyråns försöksgarage. För närvarande anlitas för motsvarande arbetsuppgifter en förrådsarbetare och en chaufför ur Stockholms tygstation, båda kollektivavtalsanställda. Efter samråd med statens organisationsnämnd har armétygförvaltningen emellertid funnit det ändamålsenligt att för arbetsuppgifterna anlitas löneplansanställd personal.

d) Vid fältarbetsbyråns projektsektion finnes för närvarande icke tillgång till militär sakkunskap. Då sådan bedömes nödvändig, anses en beställning för kapten (teknisk stabsofficer) böra tillkomma.

e) En kvalitativ förstärkning av ritkontoret anses erforderlig.

f—i) Ifrågavarande tjänster avses för fordonsbyråns släpfordonssektion (f), samma byrås biluttagningssektion (g), specialtekniska sektionen (h) samt centralsektionen (i). I anslutning till att kanslibitträdestjänsten tillkommer kan en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål utgå.

3 a) Tjänsterna, som för närvarande finnes inrättade med anlitan av anslaget Vissa signalförbindelser m. m., anses böra ingå i telebyråns stabsradiosektion.

b) Tjänsten är avsedd att placeras direkt under chefen för telebyrån. Innehavaren av tjänsten avses skola ha till uppgift att handhava teknisk systemplanering avseende olika sambandssystem. Ämbetsverket anför att gränserna för användning av de olika typerna av sambandsmateriel alltmer försvinner. Behovet av teknisk systemplanering har därför framträtt allt starkare.

c och d) Av ifrågavarande tjänster avses den ena för telebyråns specialradiosektion och den andra för specialtekniska sektionen (servospecialist).

e) En förstärkning av kontrollsektionen erfordras, bl. a. för att möjliggöra en effektiv kontrollplanering.

f och g) Tjänsterna avses som allmän förstärkning av radarbyråns eldledningsradarsektion respektive specialradarsektion.

4. Tjänsterna avses för krigsreparationssektionen.

5 a) Tjänsterna avses för inköpssektionen, byråintendenten och assistenten såsom respektive inköpare av pjäsmateriel m. m. och för inköp av reservdelar till fordon m. m.

b) Förslagen avser avdelningens expedition. Teknikern avses skola ansvara för driften av rotaprinttryckeriet, medan kanslibiträdet skall vara föreståndare för skrivcentral. Därest kanslibiträdestjänsten tillkommer, kan en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål utgå.

6 a) Tjänsterna avses för organisationskontoret.

b) Vid personalkontoret erfordras en kvalitativ förstärkning bl. a. för sjukkasseärenden.

c) Det föreslagna utbytet motiveras av övergång till maskinbokföring vid ekonomisektionen.

7 a) Tjänsterna avses för teknisk dokumentationstjänst och anses tills vidare böra placeras vid byråns bibliotek.

b) För framställning av flersidiga tryckalster anlitas privata företag till betydande kostnader. Avsevärda besparingar skulle kunna vinnas genom anskaffning av en reproduktionskamera. Då byrån icke har personal för skötsel av en dylik kamera har anskaffning emellertid hittills ej skett. För ändamålet föreslås nu tillkomma en tjänst för tekniker i Ae 9 vid förlagssektionen.

c) Tjänsten avses för provberedning m. m. vid materiallaboratoriet.

d) Tjänsten avses för expeditionen.

8. Av de föreslagna tjänsterna avses byråingenjören och assistenten för handläggning av ärenden rörande krigsindustriplanläggning samt biträdet för förstärkning av skrivpersonalen.

9. Byråingenjören avses skola utarbета förslag till ändringar och tillägg i arméns materiellvårdsinstruktion, medan biträdet erfordras för expeditionarbete.

10. Expeditionens arbete kommer att utvidgas i samband med genomförandet av den vid 1958 års riksdag beslutade nya organisationen av de militära och civilmilitära personalkårerna för tygförvaltningstjänsten inom armén. Personalkårexpeditionen har vidare ålagts att ombesörja tilldelning av böcker till personal tillhörande de åsyftade personalkårerna. Med hänsyn till det anförda anses en personalförstärkning erforderlig.

II. Förslagen, som till stor del innebär upprepning av tidigare framförda förslag, motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med ifrågavarande tjänster.

IV. Antalet tjänstetidsbefordringar beräknas för budgetåret 1959/60 till 14.

V. Ökningen motiveras huvudsakligen med exakträkning av ordinarieposten. I övrigt hänför sig ökningen till löneklassuppflyttningar m. m.

I *försvarets civilförvaltnings* förslag till anslagsäskanden beträffande arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1959/60 har upptagits av arméchefen i dennes militärorganisatoriska underlag anmälda förslag till personalförändringar vid armén, vilka även avser armétygförvaltningen. Civilförvaltningen biträder arméchefens ånyo framförda förslag om inrättande av en majorsbeställning, teknisk stabsofficer, vid fälttygkåren avsedd för teknisk dokumentationstjänst vid armétygförvaltningen (jfr prop. 1958: 110, s. 292). Prövningen av förslag från arméchefen att två civila byrådirektörstjänster, en i A 26 och en i A 24, avsedda för chefen för krigsreparationssektionen inom armétygförvaltningens verkstadsavdelning respektive chefen för den i samma avdelnings driftbyrå ingående tygverkstadssektionen, skall utbytas mot beställningar vid tygtekniska kåren för armédirektör av 1. graden i Ao 26 anser civilförvaltningen däremot böra ställas på framtiden i avvaktan på närmare erfarenheter av de av 1958 års riksdag beslutade personalanordningarna på förevarande område.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga

I fråga om armétygförvaltningen berör de sakkunnigas förslag centralsektioner m. m. inom vapen-, fordons- och elektroavdelningarna, enstaka tjänster inom verkstadsavdelningen, tygförrådsbyrån, ammunitionsförrådsbyrån och administrativa byrån m. m. samt frågan om inrättande av en tjänst för syssloman. Enligt förslaget minskas antalet befattningar i armétygförvaltningen med 8. De sakkunniga föreslår 7 löneregleringar. Kostnadsminskningen i förhållande till nuläget beräknas till 105 000 kronor. Härtill kommer att vissa personalökningar — till en sammanlagd kostnad av drygt 90 000 kronor — som tidigare bedömts erforderliga, numera anses kunna undvikas.

I det föregående har redogjorts för de sakkunnigas allmänna utgångspunkter för deras förslag i fråga om centralsektioner (motsvarande). I anslutning härtill anför de sakkunniga beträffande centralsektionerna vid armétygförvaltningens sakavdelningar följande.

Centralsektionernas huvudsakliga arbetsuppgifter bör vara ekonomisk planering och materielplanering. Ekonomisk bokföring bör emellertid icke utföras på centralsektionerna utan det bokföringsunderlag som erfordras för den ekonomiska planeringen förutsättes skola tillhandahållas centralt. Centralsektionerna förutsättes vidare skola ha vissa sammanhållande funktioner beträffande beskrivnings- och standardiseringsarbeten m. m. Dylika arbeten bör sålunda överlämnas till normaliebyrån genom respektive avdelnings centralsektion, vilken i samband härmed handlägger prioritetsfrågor m. m.

På centralsektionerna bör vidare sammanhållas vissa militära frågor av för avdelningen gemensam natur. Inom fordons- och elektroavdelningarna förutsättes därjämte frågor rörande utbildningsmateriel skola handläggas på centralsektionerna. Inom vapenavdelningen däremot bör dessa ärenden ankomma på 1. vapenbyrån.

Den för respektive avdelning gemensamma expeditionstjänsten bör — såsom för närvarande — ombesörjas vid centralsektionerna. Dessa skall vidare biträda avdelningscheferna med sådana utredningsarbeten, som inte lämpligen kan ombesörjas på annan enhet inom avdelningen.

Med dessa utgångspunkter föreslår de sakkunniga vissa jämkningar i personaluppsättningen inom armétygförvaltningens sakavdelningar.

Vid *vapenavdelningens* centralsektion föreslås sålunda en tekniker i Ae 10 och ett kanslibiträde i Ae 7 tillkomma, medan en kansliskrivare i Ae 10 och två biträden för skriv- och kontorsgöromål anses böra utgå.

Fordonsavdelningens centralsektion anses behöva en förstärkning med en kapten i Ao 21 (vid fälttygkåren) och en kontorist i Ae 9, medan en kansliskrivare i Ae 10, ett kanslibiträde i Ae 7 och ett tekniskt biträde i samma lönegrad kan utgå.

Beträffande den föreslagna förstärkningen med en kapten anför de sakkunniga.

Som chef för centralsektionen tjänstgör för närvarande en ur truppförband kommenderad officer, vilken vikariatslöneförordnats som kapten vid armétygförvaltningen. 1954 års utredning rörande vissa personalkårer inom försvaret m. m. har i sitt betänkande angående personalen för tygförvaltnings tjänsten inom armén med hänsyn till den av försvarsförvaltningens sakkunniga förutskickade undersökningen rörande armétygförvaltningens centralsektioner inte tagit ställning till vilken personalkategori ifrågavarande befattningshavare bör tillhöra. Utredningen har i enlighet härmed ansett, att det i förevarande fall — liksom ifråga om motsvarande befattning vid elektroavdelningens centralsektion — borde ankomma på försvarsförvaltningssakkunniga att bedöma frågan om personalkategori.

I propositionen 1958: 110 punkt 2 har i enlighet med departementsche-

fens förslag förutsatts, att befattningen tills vidare skall uppehållas av kommenderad (förordnad) kapten. Riksdagen har ej gjort erinran här emot.

Med hänsyn till arbetsuppgifternas art bör enligt de sakkunniga för befattningen som chef för fordonsavdelningens centralsektion avses kapten ur fälttygkåren, teknisk stabsofficer.

Skäl talar enligt de sakkunnigas mening för att chefen för fordonsavdelningens centralsektion skulle vara major. Sålunda saknar avdelningschefen militär assistent för utredningar m. m. vilka uppgifter i stället ankommer på chefen för centralsektionen. Vidare bedömes verksamheten inom avdelningen komma att öka väsentligt i samband med genomförandet av den nya tygmaterielplanen. De sakkunniga har emellertid stannat vid den uppfattningen, att ytterligare erfarenheter bör avvaktas, och föreslår sålunda att en beställning för kapten i Ao 21 ur fälttygkåren, teknisk stabsofficer, avses för ifrågavarande befattning. Härvid föreligger icke vidare behov av den för närvarande utgående vikariatslönen.

Skrivpersonalen vid centralsektionen anses kunna ytterligare begränsas. I anslutning härtill föreslås bland annat att från sektionen överflyttas ett biträde för skriv- och kontorsgöromål till materielinspektionen.

Slutligen föreslås att ett kanslibiträde i Ae 7, »byråbiträde», tillkommer vid fordonsbyrån.

Vid *elektroavdelningens* centralsektion bör enligt de sakkunniga tillkomma en kapten i Ar 21 och en kontorist i Ae 9, medan en kansliskrivare i Ae 10 och ett kanslibiträde i Ae 7 utgår.

Förslaget om att inrätta en kaptensbeställning i Ar 21 motiverar de sakkunniga sålunda:

Som chef för centralsektionen tjänstgör för närvarande en ur truppförband kommenderad officer, vilken vikariatslöneförordnats såsom kapten vid armétygförvaltningen. Befattningen bör alltjämt uppehållas av officer. Då behovet är stadigvarande bör för chef för elektroavdelningens centralsektion tillkomma en beställning för kapten i Ar 21 vid armétygförvaltningen. Behov föreligger härvid icke längre av nu utgående vikariatslön.

De sakkunniga framlägger vissa enstaka förslag, som rör armétygförvaltningens verkstadsavdelning. I stort sett har de sakkunniga dock förbigått verkstadsavdelningen. De uttalar, att avdelningen bör underkastas en förnyad översyn om cirka tre år. Skälen härför är i huvudsak följande.

För verkstadsavdelningens vidkommande kommer de närmaste två å tre åren att präglas av ett omfattande rationaliseringsarbete. Det synes därför inte lämpligt att försena och komplicera detta arbete genom mera omfattande organisationsjämkningar och eventuella personalreduktioner vid avdelningen. Så snart arbetet är slutfört synes avdelningen sannolikt kunna minskas personellt och måhända även organisatoriskt. I detta sammanhang erinras om att 1958 års B-riksdag beviljat medel för att påbörja den av försvarets fabriksstyrelse projekterade sammansättningsverkstaden

för ammunition, avsedd att drivas i fabriksverkets regi. Då denna verkstad blivit färdig, kommer de nuvarande sammansättningsverkstäderna, vilka är belägna i anslutning till de centrala ammunitionsförråden, att upphöra med sin verksamhet. Den i verkstadsavdelningens driftbyrå ingående ammunitionsverkstadssektionen fyller därefter inte längre någon funktion inom avdelningen.

De sakkunniga föreslår, att två nya tjänster tillkommer vid verkstadsavdelningen, nämligen en byråintendent i Ao 21 (driftbyråns organisationssektion) och en byråingenjör i Ae 21 (driftbyråns arbetsstudiesektion).

Som motivering för förslagen anföres.

Inom organisationssektionen handhas bland annat ledningen av arbetet med tygverkstädernas organisation. Då sektionschefens tid i betydande utsträckning tages i anspråk för lokala förrättningar, erfordras tillgång till en befattningshavare som i huvudsak behärskar samtliga göromål å sektionen och kan tjänstgöra såsom sektionschefens ställföreträdare. Om tjänsten tillkommer kan en byråassistent i Ao 19 utgå.

Beträffande arbetsstudiesektionen har det visat sig erforderligt att ha tillgång till en befattningshavare, som under sektionschefen kan samordna arbetsstudieverksamheten och i förekommande fall ersätta sektionschefen. Inrättas tjänsten, kan en byråingenjörstjänst i Ae 19 utgå vid sektionen.

Sex tjänster vid avdelningen anses kunna utgå, nämligen för en byråingenjör i Ae 21 vid centralsektionen (jfr i det följande beträffande syssloman), en byråassistent i Ao 19 vid driftbyråns organisationssektion, en byråassistent i Ae 19 vid driftbyråns organisationssektion (jfr ammunitionsförrådsbyrån i det följande), ett kanslibitråde i Ae 7 likaledes vid driftbyråns organisationssektion samt en byråingenjör i Ae 19 och ett ingenjörbitråde i Ae 12 vid driftbyråns arbetsstudiesektion.

Tygförrådsbyrån indelas för närvarande i centralsektion, materielsektion och materielredovisningssektion.

De sakkunniga föreslår, att byrån indelas i expedition, materielsektion, materielredovisningssektion och förrådsdetalj. Genom en dylik organisationsändring, varigenom likartade arbetsuppgifter skulle sammanföras, kan, anför de sakkunniga, arbetet inom byrån effektiviseras så att behovet av personal nedgår.

Rörande den föreslagna organisationsändringen anföres vidare.

Den ändrade indelningen innebär, bland annat, att expeditionen och förrådsdetaljen, vilka för närvarande ingår i centralsektionen respektive materielsektionen, utbrytes och direkt underställes byråchefen. Från centralsektionen förutsättes vidare en kapten och ett kanslibitråde skola överföras till materielredovisningssektionen (materielregistret), under det att övrig personal vid sektionen föres över till materielsektionen. Planering och behovsberäkning — för närvarande arbetsuppgifter vid centraldetaljen — bör utföras vid materielsektionen. Arbetsuppgifter avseende för-

rådskontroll skall utföras vid materielredovisningssektionen i stället för vid materielsektionen.

Den föreslagna organisationen liksom personaluppsättningen får, anför de sakkunniga, anses vara i viss mån provisorisk, då övergången till maskinell materielredovisning kommer att medföra minskat personalbehov i varje fall vid materielredovisningssektionen.

I anslutning till organisationsförändringarna föreslås vidare att tre nya tjänster skall tillkomma, medan fem tjänster anses kunna utgå.

De nya tjänsterna avses för en assistent i Ae 15 (materielsektionen) och två biträden för skriv- och kontorsgöromål (materielredovisningssektionen). Assistenttjänsten erfordras för biträde vid planeringsarbetet. På innehavaren bör ankomma att biträda vid utredningar av ekonomisk och expeditionell art m. m. Därest den föreslagna tjänsten inrättas, kan två tjänster för kansliskrivare i Ae 10 indragas.

De tjänster som kan utgå är följande:

- 1) en kapten i Ao 21 vid fälttygkåren (materielsektionen);
- 2—3) två kansliskrivare i Ae 10 (nuvarande centralsektionen);
- 4) en förste kansliskrivare i Ae 12 (materielsektionen);
- 5) en förrådsman i Ae 7 (centralsektionen).

Som motivering anför de sakkunniga.

1) Därest arbetsuppgifterna avseende förrådskontroll, såsom de sakkunniga föreslagit, överföres från materielsektionen till materielredovisningssektionen, erfordras icke vidare den befattning som kapten, vilken nu avses för chef för förrådskontrolldetaljen. De sakkunniga förutsätter därför, att en kaptensbeställning vid fälttygkåren utgår ur tygförrådsbyråns organisation. Då en kapten övergångsvis erfordras för vissa arbetsuppgifter, bör beställningen dock ej utgå förrän med utgången av budgetåret 1959/60.

4) Innehavaren av denna tjänst har i flera år tjänstgjort utom byrån. Då de med befattningen förenade arbetsuppgifterna kunnat fördelas på annan personal, bör befattningen utgå.

5) Tjänsten bör ombildas till tjänst för expeditionsvakt och redovisas vid administrativa byrån.

Följande förslag om ändrade löneställningar framföres:

en major i Ao 23 — överstelöjtnant i Ao 26, fälttygkåren (chef för materielsektionen); samt

två kontorsskrivare i Ao 13 — assistenter i Ao 15 (materielsektionen).

Förslagen motiveras med arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som är förenade med respektive tjänster.

Det föreslås vidare att en tjänst för byråingenjör i Ae 21 (materielredovisningssektionen) utbytes mot tjänst för byråingenjör eller byråintendent i samma lönegrad.

Vid fälttygkåren redovisas för närvarande provisoriskt åtta civilmilitära förvaltare (sex förste tygförvaltare och två tygförvaltare). Av dessa beställningar är fem avsedda för tygförrådsbyrån och tre för ammunitionsförrådsbyrån. Beställningarna, vilka tidigare tillhört tygstaten, är enligt personalförteckning för innevarande budgetår övergångsvis upptagna under fälttygkåren. De sakkuniga föreslår, att ifrågavarande civilmilitära beställningar omvandlas till militära förvaltarbeställningar i lönegrad Ao 17, uppförda på personalförteckning för armétygförvaltningen. Pensionsåldern för innehavarna bör bestämmas till 63 år. Vederbörande synes enligt de sakkunniga böra kvarstå såsom förvaltare i fälttygkåren.

Som motivering för sitt förslag anför de sakkunniga, bland annat, följande.

Med den avgränsning, som den tygtekniska kåren erhållit, kan ifrågavarande beställningar inte hänföras till denna. De närmast liggande alternativen är då att antingen omvandla beställningarna till militära och hänföra dem till fälttygkåren eller ock att ersätta dem med civila tjänster. Mot det senare alternativet talar den omständigheten, att vederbörandes arbetsuppgifter i stor utsträckning är av militär natur och att andra än beställningshavare vid fälttygkåren inte torde besitta erforderlig kompetens för uppgifterna. Det synes för övrigt knappast sannolikt, att tjänsterna, därest de göres civila, skulle te sig så lockande att en fullgod rekrytering skulle kunna påräknas på denna väg. Att inrätta militära beställningar vid fälttygkåren kan även innebära vissa nackdelar. Bland annat medför pensionsåldern för denna kategori, 60 år, att vederbörande, som, då han tillträder befattning vid armétygförvaltningen, bör ha förhållandevis omfattande erfarenhet i fråga om förrådsdrift och materiel- (ammunitions-) vård, kan utnyttjas endast under relativt kort tid. Dessutom fick man sannolikt räkna med möjligheten, att omplacering mot vederbörandes vilja måste tillgripas för att erhålla tillräckligt kvalificerad personal.

Med hänsyn till att förvaltare vid fälttygkåren, vilken bestrider befattning såsom föreståndare vid centralförråd för tygmateriel vid tygstation, enligt beslut av 1958 års B-riksdag (prop. 158) avses skola åtnjuta särskilt arvode av 840 kronor för år, ifrågasätter de sakkunniga huruvida inte förvaltare, som uppbär dylikt arvode och genom transport till armétygförvaltningen går förlustig rätten till detsamma, borde av Kungl. Maj:t, efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall, kunna medgivias rätt att även fortsättningsvis åtnjuta dylikt arvode.

I överensstämmelse med det anförda räknar de sakkunniga med att vid tygförrådsbyrån fem befattningar för civilmilitära tygförvaltare utbytes mot befattningar för militära förvaltare (vid armétygförvaltningen).

Ammunitionsförrådsbyrån indelas för närvarande i centraldetalj, ammunitionssektion och ammunitionsredovisningssektion.

De sakkunniga föreslår, att byrån ges en indelning som ansluter sig till vad de föreslagit beträffande tygförrådsbyrån. Ammunitionsförrådsbyrån bör således omfatta expedition, ammunitionssektion, ammunitionsredovisningssektion och förrådsdetalj.

I anslutning till nyssnämnda organisationsförändringar föreslår de sakkunniga vissa jämkningar i ammunitionsförrådsbyråns personaluppsättning, innebärande — förutom vissa omflyttningar inom byrån — att fyra nya tjänster tillkommer, att åtta befintliga tjänster utgår samt att fyra tjänster uppflyttas i lönegrad.

De nya tjänster som föreslås är: en byråassistent i Ae 19, en assistent i Ae 15 och två kanslibiträden i Ae 7 (samtliga vid ammunitionsredovisningssektionen). Innehavaren av byråassistenttjänsten avses för organisation och ledning av hålkortsarbete. Vederbörande bör vara armétygförvaltningens expert i hålkortsfrågor. I anslutning till att tjänsten tillkommer kan en motsvarande tjänst vid verkstadsavdelningens driftbyrås organisationssektion utgå (jfr i det föregående). Assistenttjänsten avses för förrådskontroll. För dessa arbetsuppgifter avses för närvarande en ingenjör i Ae 17. Denna tjänst kan indragas, om assistenttjänsten tillkommer (jfr i det följande).

De tjänster som kan utgå är: en ingenjör i Ae 17 och en kontorsskrivare i Ao 13 (båda vid ammunitionssektionen), en förste kansliskrivare i Ae 12 (vid ammunitionsredovisningssektionen) samt fem biträden för skriv- och kontorsgöromål (ett vid centraldetaljen, två vid ammunitionssektionen och två vid ammunitionsredovisningssektionen).

De föreslagna lönegradsförändringarna är: en byråassistent i Ao 19 — byråintendent i Ao 21, en kontorist i Ae 9 — kansliskrivare i Ae 10 (ammunitionsredovisningssektionen) samt två kanslibiträden i Ae 7 — kontorister i Ae 9 (ammunitionssektionen). Beträffande byråassistenttjänsten erinrar de sakkunniga om att enligt Kungl. Maj:ts medgivande den 29 juli 1957 finnes för innehavaren av tjänsten inrättad en tjänst i Ag 21, varvid tjänsten i Ao 19 icke må uppehållas.

Slutligen föreslår de sakkunniga (jfr under tygförrådsbyrån i det föregående) att tre civilmilitära tygförvaltare vid fälttygkåren utbytes mot militära förvaltare vid armétygförvaltningen.

De förändringar i fråga om kassatjänsten, som de sakkunniga föreslår, påverkar *administrativa byrån* och *inköpsavdelningen*. Själva kassan bör enligt de sakkunniga flyttas från administrativa byråns ekonomisektion till inköpsavdelningens räkningsssektion. En förskottskassa för reseräkningar m. m. föreslås samtidigt skola inrättas inom administrativa byråns personalkontor. Detta bör enligt de sakkunniga organiseras på två enheter, en personaldetalj under en förste byråsekreterare i A 21 samt

en kameraldetalj under en assistent i A 17. I sistnämnda enhet anses bära ingå förskottskassan samt arbetsgrupper, dels för granskning av rese- och sjukvårdsräkningar samt sjukkasseärenden, dels för avlöningsärenden. Vid administrativa byråns organisationskontor bör inrättas en enhet för handhavande av vissa delar av omkostnadsanslaget samt för vissa service-uppgifter.

I anslutning till dessa organisationsändringar föreslås, såvitt avser inköpsavdelningen, en förstärkning av räkningssektionen med två biträden för skriv- och kontorsgöromål, vilka samtidigt kan utgå vid administrativa byråns ekonomisektion.

Beträffande administrativa byrån föreslår de sakkunniga — förutom viss omflyttning inom byrån — därjämte att åtta nya tjänster skall tillkomma medan sex befintliga tjänster anses kunna utgå.

Följande nya tjänster tillkommer:

- 1) en assistent i Ae 17 (personalkontoret);
- 2—5) en förste kansliskrivare i Ae 12 och tre kanslibiträden i Ae 7 (personalkontoret);
- 6—7) en byråassistent i Ae 19 och ett kanslibitråde i Ae 7 (organisationskontoret).

Förslagen motiveras sålunda:

1) Tjänsten avses för chefen för personalkontorets kameraldetalj.

2—5) För kameraldetaljen avses — förutom assistenttjänsten — två kontorsskrivare och två kansliskrivare för rese- och sjukvårdsräkningar samt sjukkasseärenden, en förste kansliskrivare för förskottskassan, en kansliskrivare och tre kanslibiträden för avlöningsärenden samt två biträden för skriv- och kontorsgöromål för diverse göromål (främst för förskottskassan) och såsom reserv. Personalbehovet kan tillgodoses med befintliga tjänster, med undantag för en förste kansliskrivare i Ae 12 (för förskottskassan) och tre kanslibiträden (för avlöningsärenden). För dessa senare göromål utnyttjas för närvarande, bland annat, fyra kontorister i Ae 9, vilka tjänster bör utgå i anslutning till att tjänster för kanslibitråde tillkommer.

6—7) Innehavarna av dessa tjänster avses för den enhet inom organisationskontoret, som föreslås tillkomma för att handhava delar av omkostnadsanslaget m. m.

Tjänster för en assistent i Ae 15, fyra kontorister i Ae 9 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (samtliga vid personalkontoret) kan enligt de sakkunnigas mening utgå.

Såsom förut nämnts tar de sakkunniga även upp frågan om inrättande av en särskild tjänst för syssloman vid armétygförvaltningen.

Vid armétygförvaltningen har, erinrar de sakkunniga, under senare år samordning skett av vissa arbetsuppgifter av natur att bära handhas centralt av en särskild befattningshavare såsom syssloman. Från och med

den 23 maj 1957 har ifrågavarande arbetsuppgifter fullgjorts av en byråassistent i Ae 19 vid verkstadsavdelningens centralsektion. De arbetsuppgifter, som är förenade med byråassistenttjänsten, har bestritts av en tjänsteman, som meddelats vikariatsförordnande i 19 lönegraden med utnyttjande av en vakant tjänst för byråingenjör i Ae 21 vid centralsektionen.

Med hänsyn till de speciella arbetsuppgifter, om vilka här är fråga, anser de sakkunniga på anförda skäl, att det för nuvarande innehavaren av sysslomannabefattningen bör beräknas en byråinspektörstjänst i Ae 21. De med tjänsten förenade arbetsuppgifterna och tjänstens lönegradsplacement bör omprövas, när tjänsten blir ledig. Tjänsten anses tills vidare böra ingå i centralplaneringen. I anslutning härtill föreslås en tjänst för byråingenjör i Ae 21 vid verkstadsavdelningen utgå (jfr under verkstadsavdelningen i det föregående).

Sammanfattningsvis innebär de sakkunnigas förslag följande förändringar med avseende på armétygförvaltningens personaluppsättning.

Vad angår personal med avlöning från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. tillkommer en överstelöjtnant i Ao 26 och en kapten i Ao 21 (teknisk stabsofficer) medan en major i Ao 23, en kapten i Ao 21 samt sex förste tygförvaltare i Ao 17 och två tygförvaltare i samma lönegrad utgår. Samtliga personalförändringar berör fälttygkårens stat. I anslutning till att en kapten (teknisk stabsofficer) tillkommer föreligger ej vidare behov av vikariatslön som för närvarande utgår. Den kaptensbeställning, som utgår, anses böra få bibehållas intill den 1 juli 1960. Personalförändringarna beräknas medföra en kostnadsminskning av cirka 167 000 kronor på arméns avlöningsanslag.

I fråga om personal med avlöning från armétygförvaltningens avlöningsanslag innebär de i det föregående redovisade förslagen följande. Av militär personal tillkommer en kapten i Ar 21 och åtta förvaltare i Ao 17; en vikariatslön för kapten erfordras ej vidare, därest beställningen tillkommer. När det gäller civila tjänster tillkommer två byråintendenter i Ao 21, två assistenter i Ao 15, en byråinspektör i Ae 21, en byråingenjör eller byråintendent i Ae 21, en byråassistent i Ae 19, en assistent i Ae 17, två assistenter i Ae 15, en tekniker i Ae 10 och tre kanslibiträden i Ae 7. Samtidigt kan följande tjänster utgå, nämligen två byråassistenter i Ao 19, tre kontorsskrivare i Ao 13, en byråingenjör i Ae 21, en byråingenjör i Ae 19, en ingenjör i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, en förste kansliskrivare i Ae 12, ett ingenjörbiträde i Ae 12, fyra kansliskrivare i Ae 10, en kontorist i Ae 9, ett tekniskt biträde i Ae 7 samt sex biträden för skriv- och kontorsgöromål. Personalförändringarna beräknas förorsaka en merkostnad av i runt tal 61 000 kronor på förevarande anslag.

Yttranden

De remissmyndigheter som särskilt uttalat sig över här ifrågavarande delar av betänkandet är *överbefälhavaren, chefen för armén, försvarets civilförvaltning, armétygförvaltningen och statskontoret*. Därjämte har *försvarets civila tjänstemannaförbund* inkommit med en skrift i ärendet.

Chefen för armén och armétygförvaltningen hävdar att för chef för fordonsavdelningens centralsektion redan nu bör avses majorsbeställning. Arméchefen anser vidare, att för chef för elektroavdelningens motsvarande sektion bör avses kapten, teknisk stabsofficer, vid fälttygkåren. Armétygförvaltningen understryker för sin del betydelsen av att militära beställningshavare avses som chefer för sakavdelningarnas centralsektioner, som är sammanhållande organ för respektive avdelningar i vissa rent militära frågor. *Försvarets civila tjänstemannaförbund* åter hävdar, att för centralsektionscheferna borde inrättas civila tjänster för byrådirektör i A 24.

I fråga om centralsektionerna föreslår vidare *armétygförvaltningen*, att på vapenavdelningens centralsektion en kansliskrivartjänst i Ao 10 utgår i stället för en dylik tjänst i Ae 10 samt att överföring av en biträddestjänst från fordonsavdelningens centralsektion till materielinspektionen och indragning av en kanslibiträddestjänst i Ae 7 på elektroavdelningens centralsektion icke genomföres. Ämbetsverket upplyser vidare, att pågående utredning rörande vidgat utnyttjande av hålkortsmaskiner vid fordonsbyråns biluttagningssektion väntas medföra en besparing av 6—8 tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Överbefälhavaren och armétygförvaltningen anser sig icke kunna oreserverat ansluta sig till de sakkunnigas uttalande, att ammunitionsverkstadssektionens nedläggande blir aktuellt i anslutning till att den av försvarets fabriksverk projekterade ammunitionssammansättningsverkstaden blir färdig. Det ifrågasättes om icke armétygförvaltningen även efter denna tidpunkt i viss omfattning kommer att syssla med krigsplanläggning inom området. *Statskontoret*, som anser att åtskilliga av de sakkunnigas förslag i lönehänseende har ringa eller intet samband med jämkningar i arbetsfördelning e. d. och därför närmast måste karakteriseras som B-frågor, anför som exempel härpå bl. a. det föreslagna utbytet av två byråassistenttjänster på verkstadsavdelningen mot tjänster i 21 lönegraden. *Försvarets civila tjänstemannaförbund* hävdar bl. a. att för chef för verkstadsavdelningens centralsektion bör avses civil tjänst, byråintendent i A 21.

Armétygförvaltningen finner, att det av de sakkunniga föreslagna utbytet av åtta civilmilitära tygförvaltare vid fälttygkåren mot militära förvaltare vid ämbetsverket i dagens läge torde vara den mest ändamålsenliga lösningen. *Chefen för armén* anser det däremot lämpligast, att ifrågavarande befattningar bestrides av beställningshavare ur fälttygkåren med

för sådan personal gällande pensionsålder. Såväl *arméchefen* som *armétygförvaltningen* hävdar, att ifrågavarande åtta förvaltare bör äga åtnjuta särskilt arvode om 840 kronor för år.

Beträffande administrativa byrån hävdar *armétygförvaltningen*, att samtliga för avlöningsärenden avsedda kontorister, varav en är ordinarie, bör bibehållas vid nuvarande lönegradsplacering samt att en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål övergångsvis bör kvarstå för bl. a. biträde med granskning av reseräkningar. *Försvarets civilförvaltning* finner ej skäl föreligga att för avlöningsärendenas handhavande avse tjänst i 10 lönegraden utan anser att det för dessa arbetsuppgifter bör vara tillfyllest med tjänst i 9 lönegraden. *Statskontoret* uttalar, att en betydande övervikt föreligger för högre biträdestjänster för den granskande personalen. Utrymme bör enligt ämbetsverket finnas även för tjänster i reglerad befordringsgång. Kontoristlönegraden anses också ha kommit till användning i påfallande liten omfattning. Statskontoret anser det vidare kunna ifrågasättas om icke den föreslagna utökningen med en byråassistent i A 19 bör anstå, så länge en befintlig tjänst i A 19 på övergångsstat uppehålls.

Statskontoret har ej heller blivit övertygat om att för syssломannauppgifter bör avses högre löneställning än 19 lönegraden.

Försvarets civila tjänstemannaförbund har, utöver de förut återgivna förslagen, framfört önskemål om ytterligare ett antal lönegradsuppflyttningar, utbyten av tjänster m. m.

Departementschefen

Med anledning av framställda förslag har jag ansett mig kunna tillstyrka följande personalförändringar vid ämbetsverkets olika enheter. Jag har härvid inte tagit slutlig ställning till *arméchefens* förslag om inrättande av en majorsbeställning vid fälttygkåren, avsedd för teknisk dokumentationstjänst.

I fråga om vapenavdelningen föreslår jag, att en byråingenjör i Ae 21, avsedd för ritkontoret, samt två byråingenjörer i Ag 19, avsedda för kontrollbyrån, tillkommer. Samtidigt bör tre tjänster vid ritkontoret utgå, nämligen en för biträdande ingenjör i Ae 13 och två för tekniskt biträde i Ae 7.

Beträffande fordonsavdelningen har jag funnit en förstärkning av fordonsbyråns stridsfordonssektion särskilt angelägen. Jag föreslår, att sektionen tillföres fem nya tjänster, två förste byråingenjörer i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21 och en byråingenjör i Ae 19. Med anledning av *armétygförvaltningens* förslag att tillföra fältarbetsbyråns projektsektion en beställning för kapten i Ar 21 föreslår jag, att en dylik beställning tillkommer i utbyte mot en befintlig byråingenjörstjänst i Ae 21. Utbytet bör dock ej ske förrän den 1 oktober 1959. Slutligen tillstyrker jag, att av-

delningens specialtekniska sektion tillföres en tjänst för tekniker i Ae 9 ävensom att en byråingenjör i Ao 19 tillkommer vid fordonsbyråns släpfordonssektion, varvid dock en assistenttjänst i Ao 17 bör utgå. Beträffande fordonsavdelningen vill jag tillägga, att frågan om samordning av helikopterverksamheten inom försvaret ännu ej prövats och att därför underlag saknas för prövning av armétygförvaltningens förslag att inrätta en byrådirektörstjänst för bland annat helikopterfrågor.

I fråga om elektroavdelningen tillstyrker jag, att telebyrån tillföres två byråingenjörer i Ae 21, en byråingenjör i Ae 19, två ingenjörer i Ae 17, en ingenjör i Ae 15 och ett tekniskt biträde i Ae 7, varvid motsvarande extra tjänster med avlöning från anslaget till Vissa signalförbindelser m. m. utgår. Jag föreslår vidare, att byrån tillföres en tjänst för byrådirektör i Ae 24, avsedd för teknisk systemplanering, samt att kontrollsektionen förstärkes med en byråingenjör i Ae 21.

Inköpsavdelningen torde böra förstärkas med en byråintendent i Ae 21, varjämte en biträdestjänst i reglerad befordringsgång avsedd för expeditionen bör utbytas mot kanslibiträdestjänst i Ae 7.

För normaliebyrån torde böra tillkomma tjänster för en fotograf i Ae 9 och ett tekniskt biträde i Ae 7. Vidare bör centralplaneringen tillföras en tjänst för assistent i Ae 15.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag vidare uppflyttningar av tjänster för en byrådirektör i Ao 24 till Ao 26 och en tekniker i Ae 10 till tryckeriförman i Ae 12.

Vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit beträffande armétygförvaltningen i sitt betänkande del III kan jag i allt väsentligt biträda. Några jämkningar anser jag dock påkallade. Sålunda bör vid vapenavdelningen en kansliskrivartjänst i Ao 10 utgå i stället för en dylik tjänst i Ae 10, medan vid tygförrädsbyrån en kaptensbeställning vid fälttygkåren bör utgå redan från och med den 1 oktober 1959 i stället för den 1 juli 1960. I anslutning till vad jag i det föregående (punkt 4) föreslagit beträffande kassatjänsten vid armétygförvaltningen och då jag förutsätter att kontorist i stället för kansliskrivare skall tas i anspråk för avlöningsärenden, bör vid administrativa byråns personalkontor föreslagna tjänster för en assistent i Ae 17 och en förste kansliskrivare i Ae 12 ej tillkomma, medan å andra sidan endast tre kontoristtjänster i Ae 9 bör utgå och en assistenttjänst i Ae 15 bibehållas. Jag förutsätter vidare att en assistent i Ae 15 vid verkstadsavdelningen, som tillfälligt tagits i anspråk vid ekonomisektionen, alltjämt skall tjänstgöra vid sektionen.

I de fall de sakkunnigas förslag berör personal med avlöning från arméns anslag till aktiv personal återkommer jag med hemställan framdeles i samband med att slutliga äskanden framlägges beträffande detta anslag.

Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t i samband med överförandet av åtta civilmilitära beställningshavare till militär anställningsform skall äga meddela enahanda övergångsbestämmelser som vid motsvarande överföring år 1958 (jfr prop. 110, s. 115 ff.).

Som omnämnts redan i det föregående bör från och med nästa budgetår samtliga avlöningskostnader för civil personal vid armétygförvaltningen bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Detta anslag bör med hänsyn härtill uppräknas med omkring 7 000 000 kronor, varvid arméns anslag till anskaffning och underhåll av tygmateriel m. m. kan minskas i motsvarande mån.

Vid beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag beaktar jag — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagsposter. Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 22 900 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 5 550 000 (+ 259 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 220 000 (+ 67 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 800 (— 3 720) kronor;

Avlöningar till tillfälligt anställd personal 98 000 ($\pm$ 0) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 13 780 000 (+ 6 480 000) kronor;

Rörligt tillägg 3 109 200 (+ 1 059 720) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 138 000 (+ 138 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 8 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för armétygförvaltningen som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 550 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	220 000

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 800
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	98 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	13 780 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 109 200
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	138 000
Summa kronor 22 900 000	

c) till *Armétygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 22 900 000 kronor.

[16] 11. *Armétygförvaltningen*: **Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	940 000	1 100 565
1958/59 (statsliggaren s. 174)	1 100 000	
1959/60 (förslag)	1 095 000	

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 90 000 kronor.

	Ökning
1. Bränsle m. m.	25 000
2. Höjda städlöner m. m.	10 000
3. Anskaffning av hålkortsmaskiner	40 000
4. Övrigt	15 000
	90 000

Motiv

1. Ökningen motiveras med belastningen under senare budgetår. Vid beräkningarna har ämbetsverket utgått från att 120 000 kronor erfordras för uppvärmning av dess delar av ämbetsbyggnaden på Gärdet.

2. Beloppet motsvarar under år 1958 inträffad höjning av städlönerna samt kostnaderna för vissa nytillkomna städlotter.

3. En utökning och modernisering av ämbetsverkets hålkortsmaskiner erfordras för att möjliggöra övergång till ändrade rutiner för arbetet inom fordonsavdelningens biluttagningsssektion under budgetåret 1959/60.

4. Beloppet hänför sig till skrivmateriel, papper o. d. (5 000 kronor), blankettryck (5 000 kronor) och bokinköp m. m. (5 000 kronor).

Departementschefen

Vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag har jag föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under armétygförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 120 000 kronor. Förevarande anslag kan således minskas med detta belopp. Å andra sidan erfordras med hänsyn till belastningen under senare budgetår en uppräknning av delposten till bränsle m. m. Jag anser mig därför icke böra räkna med större nettominskning av utgifterna för bränsle m. m. under förevarande anslag än 30 000 kronor.

I anslutning till armétygförvaltningens förslag anser jag mig böra beräkna ett belopp av 40 000 kronor för anskaffning av hålkortsmaskiner för omläggning av biluttagningsrutinerna. Anskaffningen beräknas enligt uppgifter från armétygförvaltningen komma att medföra en personalbesparing av 6—8 biträden för skriv- och kontorsgöromål. Fullständig utredning rörande ändamålsenligheten i den föreslagna anskaffningen har emellertid hittills icke hunnit förebringas. Med hänsyn härtill är det ovisst, om ifrågavarande belopp bör utnyttjas för den av armétygförvaltningen åsyftade anskaffningen. Jag föreslår därför, att ett belopp av 40 000 kronor beräknas under reservationsanslaget Rationaliseringsförsök. Beloppet bör enligt Kungl. Maj:ts bestämmande få utnyttjas för rationaliseringsverksamhet med anlitande av hålkort.

För övriga av armétygförvaltningen anmälda medelsbehov beräknar jag i enlighet med ämbetsverkets förslag ett belopp av 25 000 kronor under förevarande anslag.

Under erinran om att anslaget sänkes med 5 000 kronor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 095 000 kronor.

[17] 12. Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	700 000	700 000
1958/59 (statsliggaren s. 175)	700 000	
1959/60 (förslag)	700 000	

I enlighet med förslag av armétygförvaltningen (skr. ¹⁶/₉ 1958) torde anslaget uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Årskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

[18] 13. Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	4 350 000	8 862 462	13 085 484
1958/59 (statsliggaren s. 175)	3 250 000		
1959/60 (förslag)	4 100 000		

¹ Under anslaget redovisas därjämte ett belopp av 10 824 743 kronor, utgörande konstant behållning av armétygförvaltningens beredskapskapital.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i hudsak bunden.

Yrkande

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 000 000 kronor.

Motiv

Under budgetåret 1959/60 utlöper avtalstiden för ett med enskilt företag ingånget avtal angående rätt för kronan att utnyttja vissa byggnader m. m. för krigsproduktion. I avtalet har kronan erhållit rätt att förlänga avtalstiden med 10 år mot erläggande av en engångsavgift av 1 282 000 kronor. Armétygförvaltningen framhåller i anslutning härtill, att kronan, därest avtalet förlänges, efter hand kommer att tillgodoföras inkomster i form av hyror, som under en tioårsperiod uppskattas till lägst 1 300 000 kronor. Enär armétygförvaltningen anser det synnerligen önskvärt att avtalet förlänges, beräknas erforderliga medel, 1 282 000 kronor, under förevarande anslag för budgetåret 1959/60.

Kungl. Maj:t har den 4 november 1955 godkänt ett avtal rörande anordnande av en krigsberedskapsanläggning för tillverkning av granater. Anläggningen har utformats så att den kan rymma ytterligare maskinutrustning för att fördubbla aktuell tillverkningskapacitet. Armétygförvaltningen erinrar om att ämbetsverket i sina förslag till medelsäskanden för innevarande budgetår framhöll angelägenheten av att den utrustning, som erfordras för maximal kapacitet, snarast anskaffades. Kostnaderna härför beräknades till 2 500 000 kronor (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 35). För innevarande budgetår utnyttjas 1 500 000 kronor för ifrågavarande ändamål. För budgetåret 1959/60 bör enligt armétygförvaltningen ett belopp av 1 000 000 kronor beräknas för fortsatt maskinanskaffning.

Brist råder allttjämt på maskinutrustning för krigstillverkning. Beredskapsbehovet av maskiner för tillverkning av ammunition för tyngre granatkastare är icke täckt. Ett belopp av 1 220 000 kronor upptages därför för åtgärder för att minska bristerna i förevarande hänseende.

Armétygförvaltningen har tidigare påtalat bristen på verktygsutrustning för ammunitionstillverkning (prop. 1958:1, bil. 6, s. 35). Betydande brister på sådan utrustning förefinnes alltså. För att förbättra tillgången på tillverkningsverktyg beräknas för nästa budgetår ett belopp av 750 000 kronor.

Medelsbehovet under förevarande anslag beräknas således till (1 282 000 + 1 000 000 + 1 220 000 + 750 000 =) i runt tal 4 250 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår en till 850 000 kronor begränsad anslagshöjning och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armétygförvaltningen: Engångskostnader för industriell krigsberedskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 100 000 kronor.

[19]14. **Armétygförvaltningen: Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar**

	Anslag
1959/60 (förslag)	3 700 000

I samband med fastställandet av förteckningar över viss extra ordinarie personal med avlöning från andra anslag än avlöningsanslag uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 27 juni 1957 åt vederbörande myndigheter att utreda förutsättningarna för att från sakanslag till avlöningsanslag överföra avlöningskostnaderna för förräds-, vakt- och kontorspersonal, dock icke personal vid verkstads- och därmed jämförliga förråd. Resultatet borde, i samråd med försvarets civilförvaltning, anmälas i förslagen till medelsäskanden för budgetåret 1959/60. Med anledning av ifrågavarande uppdrag har förslag framlagts om överförande av ett antal tjänster till avlöningsanslag. Redogörelser för dessa förslag kommer att lämnas vid anmälan av vederbörliga anslag. Då ytterligare avlöningskostnader för personal, som avsetts med Kungl. Maj:ts uppdrag den 27 juni 1957, torde böra överföras till avlöningsanslag, bör såsom försvarets civilförvaltning föreslagit motsvarande uppdrag lämnas för budgetåret 1960/61.

Armétygförvaltningen — som redovisar kostnaderna för sakanslagsavlönad personal vid ämbetsverket underställda centralförråd till i runt tal 3 430 000 kronor, varav 2 347 000 kronor för centralförråd för tygmateriel och 1 083 000 kronor för centralförråd för ammunition — hävdar att avlöningskostnaderna för ifrågavarande personal alltså bör bestridas från sakanslag. Som skäl härför anföres bl.a. att ämbetsverket måste äga möjlighet att med anlitande av till dess förfogande stående anslag fritt inrätta erforderliga extra tjänster samt att omfördela och indraga dylika tjänster.

Den omständigheten, att centralförrådens organisation för närvarande överses under medverkan från statens organisationsnämnd, anser armétygförvaltningen utgöra ett ytterligare skäl till att ifrågavarande avlöningskostnader icke bör överföras till avlöningsanslag. Frågan om ett överförande bör i varje fall anstå tills översynen slutförts.

Försvarets civilförvaltning framhåller, att ämbetsverket inte delar armétygförvaltningens uppfattning, att ifrågavarande avlöningskostnader principiellt bör belasta sakanslag. Ämbetsverket vill dock inte motsätta sig, att den av armétygförvaltningen omnämnda översynen slutföres innan man tar ställning till vilka avlöningskostnader som bör överföras.

För egen del anser jag, att kostnaderna för avlöningar till här ifrågavarande personal såvitt möjligt bör överföras till avlöningsanslag. Vad som synes ha övervägts av armétygförvaltningen och civilförvaltningen är överföring till arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., vilket anslag förvaltas av civilförvaltningen. En annan möjlighet skulle emellertid vara att överföra kostnaderna ifråga till särskilt avlöningsanslag som disponeras av armétygförvaltningen. En dylik anordning skulle i viss mån överensstämma med vad som gällde till och med budgetåret 1954/55, då avlöningskostnaderna för personal vid centralförråden för ammunition utgick från ett särskilt anslag till förrådsorganisationen m. m. Enligt vad jag under hand inhämtat från armétygförvaltningen har ämbetsverket icke något att erinra mot en lösning av denna innebörd. Jag föreslår därför, att avlöningskostnaderna för personal vid armétygförvaltningens centralförråd från och med nästa budgetår skall bestridas från ett särskilt till armétygförvaltningens förfogande stående avlöningsanslag, som lämpligen bör benämnas Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar. Från detta anslag bör från och med budgetåret 1959/60 bestridas — förutom de avlöningskostnader, 3 430 000 kronor, som för innevarande budgetår belastar arméns anslag till underhåll av tygmateriel m. m. — jämväl kostnaderna för viss personal med avlöning från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Den åsyftade personalen, som i arméns personalförteckningar finnes uppförd under rubriken Armétygförvaltningens anstalter, är 13 underofficerare i arvodesbefattning (A: 16), 5 ingenjörer i Ae 17, 1 reparatör i Ae 9, 4 förrådsmän i Ae 7 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål. Kostnaderna för denna personal uppgår till omkring 260 000 kronor. Ytterligare en arvodesbefattning för expeditiionsunderofficer i A: 16, som finnes uppförd under Armétygförvaltningens anstalter, är för närvarande vakant och torde enligt vad jag under hand inhämtat från armétygförvaltningen ej erfordras. Jag förutsätter att befattningen, som avsetts för A 3 T, utgår.

Andra förrådsomkostnader än avlöningar till tjänstemannaanställd personal torde alltså ej böra bestridas från underhållsanslag.

Då synpunkter, liknande dem jag nyss anført beträffande armétygförvaltningens centralförråd, kan anföras jämväl beträffande arméns centralförråd för intendenturmateriel, föreslår jag, att avlöningskostnaderna för tjänstemannaanställd personal vid dessa redovisas under ett särskilt avlöningsanslag till arméintendenturförvaltningens förfogande. Härtill återkommer jag i det följande.

Vid centralförråden för tygmateriel och ammunition finns inte några tjänster — vare sig ordinarie eller extra ordinarie i Ae 20 eller högre lönegrad — vilkas inrättande sker med stöd av riksdagens beslut. Något förslag till personalförteckning framlägges därför ej i detta sammanhang. Jag förutsätter emellertid, att extra ordinarie tjänster vid förråden liksom hittills skall inrättas av Kungl. Maj:t. Inrättande av extra tjänst bör ankomma på armétygförvaltningen.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för armétygförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	90 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 084 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	505 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 000
Summa kronor 3 700 000	

b) till *Armétygförvaltningen*: *Armétygförvaltningens anstalter*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor.

ARMÉINTENDENTURFÖRVALTNINGEN

[20] 15. Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 330 000	2 613 068
1958/59 (statsliggaren s. 175)	2 850 000	
1959/60 (förslag)	2 950 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen (skr. 18/9 1958) hemställer, att anslaget

höjes med 113 000 kronor. Efter särskild utredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076	
2. 1 förvaltningsarvode utgår		960
3. 1 ingenjör Ag 17 och 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål utgår		31 356
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	17 900	
5. Tjänstetidsbefordran	1 510	
6. Omräkning m. m.		
a) löneklassuppflyttningar	9 664	
b) omräkning i övrigt	105 166	
	145 316	32 316
	+ 113 000	

Motiv

1. Tjänsten avses för drivmedelsbyråns drivmedelssektion. Den ökade lagerhållningen av drivmedel och tillkomsten av nya centrala drivmedelsförråd har medfört, att arbetsuppgifterna avseende omsättning av drivmedel ökat. Behov föreligger därför av förstärkning av den personal som biträder med ärenden angående lagerhållning av driv- och smörjmedel.

3. I 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 41 ff) har förutsatts att en ingenjör i Ag 17 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, avsedda för materielbyråns mobiliserings- och tilldelningssektion, samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål vid centralbyråns hästsektion endast må finnas anställda övergångsvis, de förstnämnda intill den 1 april 1959 och biträdet vid hästsektionen intill den 1 juli 1959.

5. Arméintendenturförvaltningen beräknar, att under budgetåret 1959/60 3 tjänstemän skall vara berättigade till tjänstetidsbefordran.

6. b) Ökningen betingas i huvudsak av exaktberäkning av anslagsposter-
na till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till arvoden till pensionerad personal.

Departementschefen

Jag är inte beredd biträda arméintendenturförvaltningens förslag att inrätta en tjänst för tekniskt biträde i Ae 7 på drivmedelsbyrån. Däremot räknar jag som framgått av det föregående med att en tjänst (beställning) för byråveterinär i Ao 23 inrättas vid arméintendenturförvaltningen för uppgifter avseende livsmedelskontroll vid ämbetsverkets förplägnadsbyrå.

Vid medelsberäkningen beaktar jag i övrigt, att — som förutsatts i 1958 års statsverksproposition vid anmälan av förevarande anslag — medel för

tre extra tjänster icke vidare erfordras och att ett förvaltningsarvode utgår. Jag tar också hänsyn till av arméintendenturförvaltningen anmält medelsbehov för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran, löneklassuppflyttningar m.m. ävensom till belastningen. Jag förutsätter vidare, att medel för avlönande av ytterligare tre kontorsbiträden i Ao 5 skall beräknas under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, varvid motsvarande begränsning sker av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Anslaget beräknar jag till 2 950 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 770 000 (+ 67 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 132 000 (+ 25 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 960 (— 960) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 636 000 (— 14 000) kronor;

Rörligt tillägg 393 040 (+ 4 960) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 18 000 (+ 18 000) kronor.

Anslagsökningen utgör 100 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för arméintendenturförvaltningen uppföra en tjänst för byråveterinär i lönegrad Ao 23;

b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	770 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	132 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	960
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 636 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	393 040
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 000

Summa kronor 2 950 000

c) till Arméintendenturförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 950 000 kronor.

[21] 16. **Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	223 000	256 145
1958/59 (statsliggaren s. 176)	270 000	
1959/60 (förslag)	246 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 2 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Bränsle m. m.; uppräknig med hänsyn till belastningen	6 500	
2. Nya lokaler m. m.	2 500	
3. Engångsanskaffningar	24 000	35 000
	33 000	35 000
	— 2 000	

Motiv

2. Under budgetåret tillkommer nya lokaler för hästsektionen vid Fredrikshovsgatan 6. Av den beräknade merkostnaden belöper 1 500 kronor på bränsle m. m. och 1 000 kronor på telefon m. m.

3. För engångsanskaffning av kontorsteknisk utrustning äskade arméintendenturförvaltningen för innevarande budgetår ett belopp av 59 000 kronor. För ändamålet har 35 000 kronor anvisats (prop. 1958:1, bil. 6, s. 53). För att fullfölja anskaffningarna beräknar arméintendenturförvaltningen för nästa budgetår 24 000 kronor. Medelsbehovet minskar härvid med (35 000 — 24 000 =) 11 000 kronor.

Departementschefen

Jag kan inte biträda förslaget att beräkna ytterligare medel för engångsanskaffning av kontorsteknisk utrustning men har i övrigt icke funnit anledning till erinran mot arméintendenturförvaltningens anslagsberäkningar. Utöver vad ämbetsverket föreslagit torde anslaget böra uppräknas med hänsyn till belastningen å sjukvårdsposten.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget sänkes med 24 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arméintendenturförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 246 000 kronor.

[22] 17. **Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar**

	Anslag
1959/60 (förslag)	955 000

Som jag anført i det föregående vid anmälan av anslaget Armétygförvaltningens anstalter: Avlöningar bör avlöningskostnaderna för tjänstemannaanställd personal vid arméintendenturförvaltningens centralförråd m. m. redovisas under ett särskilt avlöningsanslag till arméintendenturförvaltningens förfogande. Anslaget torde böra benämnas Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar.

Till avlöningsanslaget för arméintendenturförvaltningens anstalter bör i första hand överföras samtliga nu på sakanslag inrättade tjänster för förråds-, vakt- och kontorspersonal vid arméns centrala intendenturanstalter, med undantag dock tills vidare för centralförråden för drivmedel. Kostnaderna för den extra ordinarie personalen har av arméintendenturförvaltningen beräknats till i runt tal 553 000 kronor. Detta belopp belastar f. n. arméns olika sakanslag enligt följande.

<i>Anslag</i>	<i>Belopp</i>
Bränsle m. m.	38 000
Mathållning	183 000
Beklädnad m. m.	277 000
Inventarier m. m.	43 000
Veterinärvård	12 000
Summa kronor 553 000	

Härtill kommer kostnader för viss extra personal vid förråden, vilka kan beräknas till cirka 50 000 kronor. Överföringen till avlöningsanslag av ifrågavarande personalkostnader beaktas i det följande under berörda anslag.

Till här ifrågavarande nya anslag torde jämväl böra överföras kostnaderna för de tjänster för arméns centralförråd för intendenturmateriel, som f. n. bestrides från arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Den åsyftade personalen är 1 kontorsbiträde i Ao 5, 2 pensionerade officerare i A: 24, 2 maskinister i Ae 11, 1 kansliskrivare i Ae 10, 1 kontorist i Ae 9, 1 maskinist i Ag 9, 3 reparatörer i Ae 8, 7 vaktmän i Ae 8, 7 eldare i Ae 7, 1 förrådsman i Ae 7 och 1 reparatör i Ae 7. Avlöningskostnaderna för denna personal kan beräknas till omkring 350 000 kronor, varvid jämväl beaktas att innehavarna av vissa av förutnämnda tjänster medgivits vikariatslöneförordnande i högre lönegrad.

Å den personalförteckning för arméintendenturförvaltningens anstalter, som underställes riksdagens prövning, torde endast böra uppföras en tjänst för kontorsbiträde i Ao 5. Personalförteckning för extra ordinarie personal i lägre lönegrad än Ae 20 bör i enlighet med vad som f. n. tillämpas fastställas av Kungl. Maj:t, medan inrättandet av extra tjänst torde böra ankomma på arméintendenturförvaltningen.

Medelsbehovet under anslaget till avlöningar vid arméintendenturförvaltningens anstalter beräknar jag för nästa budgetår till 955 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande personalförteckning för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Personalförteckning

Tjänsteman å ordinarie stat

1 kontorsbiträde Ao 5

- b) fastställa följande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningens anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i> ...	10 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	18 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	792 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	129 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 700
Summa kronor	955 000

- c) till Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 955 000 kronor.

MARINFÖRVALTNINGEN

[23] 18. Marinförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	8 770 000	9 058 072
1958/59 (statsliggaren s. 177)	9 700 000	
1959/60 (förslag)	11 500 000	

Marinförvaltningens anslagsäskanden m. m.

Yrkande

Marinförvaltningen (skr. 18/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med 398 000 kronor.

	Ökning
1. 1 marindirektör av 2. graden Ao 24, 1 mariningenjör av 2. graden Ao 21 (marinens avlöningsanslag)	—
2. 3 biträden för skriv- och kontorsgöromål (sakanslag) — kontorsbiträden Ao 5	31 612
3. 6 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kontorsbiträden Ao 5	—
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	59 000
5. Tjänstetidsbefordran	4 422
6. Omräkning	302 966
	398 000

Motiv

Marinförvaltningen anmäler, att ämbetsverket har för avsikt att ingående granska och ompröva ämbetsverkets arbetsuppgifter, organisation och personalbehov i syfte att anpassa ämbetsverket till de av 1958 års riksdag beslutade riktlinjerna för försvarets utveckling. Denna omprövning anser ämbetsverket böra ske i samband med att nya materielplaner görs upp för flottan och kustartilleriet. Vilka förändringar som kan bli aktuella kan därför ännu icke förutses. Ämbetsverket erinrar emellertid om att ämbetsverket tidigare i olika sammanhang framhållit att verket är underbemannat. För att underlätta anpassningen anser marinförvaltningen det erforderligt att ämbetsverket medges ökade befogenheter att omflytta tjänster inom ämbetsverket. I avvaktan på resultatet av omprövningen har marinförvaltningen icke ansett sig böra föreslå inrättandet av några nya civila tjänster.

1. Efter beslut vid 1958 års B-riksdag har en helikoptersektion inrättats inom skeppsbyggnadsavdelningens maskinbyrå. Föredragande departementschefen har enligt propositionen 1958:110, p. 11, räknat med att personalbehovet för sektionen kan tillgodoses genom överflyttningar av personal. Marinförvaltningen — som hos chefen för marinen föreslagit, att de mest angelägna behoven av militär och civilmilitär personal i ämbetsverket skall tillgodoses genom kommendering — anser emellertid att det redan nu kan avgöras, att det är omöjligt att tillgodose personalbehovet för helikoptersektionen utan att mycket angelägna arbetsuppgifter på annat håll blir eftersatta. Marinförvaltningen anser därför, att beställningar för en marindirektör av 2. graden och en mariningenjör av 2. graden bör tillkomma och avses för sektionen.

Chefen för marinen har i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1959/60 föreslagit, att ifrågakvarande två mariningjörsbeställ-

ningar för helikoptersektionen skall tillkomma på mariningenjörkårens stat från och med nästa budgetår.

Försvarets civilförvaltning — som inhämtat att 3 mariningenjörsbeställningar för närvarande utnyttjas för helikoptersektionen — anser sig icke böra räkna med några nya tjänster för sektionen.

2 och 3. Ordinariesättning föreslås i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången.

5. 6 tjänstemän beräknas ha erhållit tjänstetidsbefordran före utgången av budgetåret 1959/60.

6. Ökningen föranledes i huvudsak av exaktberäkning av de olika anslagsposterna i avlöningsstaten.

I skrivelse den 26 september 1958, varöver *försvarets civilförvaltning* avgivit utlåtande den 17 oktober 1958, har vidare *chefen för marinen* med tillstyrkan av civilförvaltningen föreslagit utbyte av en beställning för marindirektör av 2. graden, avsedd för chef för den i skeppsbyggnadsavdelningen ingående projektbyråns projektsektion, mot beställning för marindirektör av 1. graden.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga

Vad angår marinförvaltningen berör de sakkunnigas förslag centraldetaljer (motsvarande) inom vapen- och skeppsbyggnadsavdelningarna samt frågan om kassatjänstens organisation, berörande administrativa byrån. Främst på grundval av de föreslagna förändringarna beträffande centraldetaljer anses vissa av de sakkunniga tidigare konstaterade behov av personalförstärkning vid marinförvaltningens funktionella organ, särskilt inköpsavdelningen, kunna tillgodoses genom omdisposition av befintlig personal. Enligt de sakkunnigas förslag beräknas uppkomma en nettominskning av åtta tjänster, innebärande en besparing av i runt tal 70 000 kronor per år. Härtill kommer att inrättandet av tjänster till en kostnad av i runt tal 135 000 kronor, vilket tidigare bedömts erforderligt, numera anses kunna undvikas.

I anslutning till de allmänna synpunkter på organisationen av centralsektioner (motsvarande), för vilka tidigare redogjorts, anför de sakkunniga beträffande utgångspunkterna för sina förslag i fråga om vapenavdelningens centraldetaljer följande.

Centraldetaljernas huvudsakliga arbetsuppgifter förutsättes skola vara materielplanering, ekonomisk planering, krigsplanläggning, allmänna administrativa och ekonomiska frågor, personalfrågor — i den mån dylika ankommer på sakavdelningarna — samt expeditionstjänst. Vidare bör ärenden rörande säkerhetstjänst som regel handläggas vid centraldetaljerna. Härtill kommer i vissa fall tekniska underhållsfrågor.

Vapenplaneringen bör handha ekonomisk och annan planering samt sammanhålla större ärenden ävensom handlägga frågor, som inte lämpligen bör hänföras till annan enhet. Vid vapenplaneringen bör i allt fall tills vidare sammanhållas på marinförvaltningen ankommande frågor rörande ubåtsjakttjänsten och stridsledningstjänsten samt frågor rörande nautisk materiel. Till planeringens uppgifter bör vidare höra planering och samordning i fråga om kustartilleriets anläggningar. I detta arbete ingår, bland annat, en omfattande och kvalificerad sambandsverksamhet av såväl ekonomisk som militär natur i förhållande till fortifikationsförvaltningen.

Ekonomiskt bokföringsarbete avses icke skola äga rum vid centraldetaljerna eller vid vapenplaneringen. Allt för denna planering erforderligt bokföringsunderlag förutsättes skola tillhandahållas centralt.

Huvuddelen av skrivarbetet bör centraliseras till *vapenavdelningens expedition*. Härigenom skapas förutsättningar för att effektivisera skrivarbetet, vilket medför att skrivpersonalen inom avdelningen kan nedbringas. De sakkunniga föreslår i enlighet härmed en viss minskning av denna personal.

Expeditionsarbetet inom de olika byråerna förutsättes som regel skola utföras vid *byråernas expeditioner*. Personal för expeditonsarbete har därför endast i undantagsfall beräknats för saksektion.

De personalförändringar som de sakkunniga med angivna utgångspunkter föreslår i fråga om vapenavdelningen innebär sammanfattningsvis följande (härvid bortses från omflyttningar inom avdelningen):
nya tjänster

en kapten i Ao 21 (vid marinförvaltningen), en ingenjör i Ae 15 och en kontorist i Ae 9;

utgående tjänster

en kapten i Ao 21 (vid flottan), en assistent i Ae 15, ett kanslibiträde i Ae 7, två tekniska biträden i Ae 5 och fyra biträden för skriv- och kontorsgöromål.

Vidare utbytes en tjänst för ingenjör i Ae 17 mot tjänst för ingenjör eller assistent i samma lönegrad.

Slutligen överflyttas

en förste kansliskrivare i A 12, en kontorist i A 9 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål till inköpsavdelningen,

en biträdande ingenjör i A 13 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål till normaliebyrån samt

en förste kansliskrivare i A 12 till administrativa byrån.

Rörande de sakkunnigas förslag till förändringar i personaluppsättningen på vapenavdelningens olika byråer m. m. må följande anföras.

För artilleribyråns centraldetalj tillkommer en beställning för kapten i Ao 21 vid marinförvaltningen (ur flottan eller kustartilleriet), medan en

ingenjör i Ae 17 utbytes mot ingenjör eller assistent i samma lönegrad. En kapten vid flottan utgår vid detaljen.

Härutöver omdisponeras ett antal befattningshavare vid centraldetaljen till andra enheter inom marinförvaltningen. I samband härmed kan två tekniska biträden i Ae 5 vid ammunitionssektionen utgå.

Från *torpedbyråns militärtekniska sektion* föreslås ett kanslibitråde och en förste kansliskrivare skola flyttas till andra enheter.

Vid *minbyråns centraldetalj* föreslås utgå en assistent i Ae 15, medan en kapten i Ao 21 vid flottan anses böra överföras till byråns minsektion och ett bitråde för skriv- och kontorsgöromål till vapenavdelningens expedition.

I fråga om *telebyråns centralsektion* föreslås att en ingenjör i Ae 15 skall tillkomma och att fyra biträden för skriv- och kontorsgöromål skall utgå, medan några tjänster omdisponeras.

Kontrollkontoret anses behöva förstärkas med ett kanslibitråde.

Vapenplaneringen bör förstärkas med en kapten ur kustartilleriet för i första hand planering och samordning m. m. i ärenden rörande kustartilleriets anläggningar. Vidare föreslås en tjänst för kanslibitråde i Ae 7 utgå.

När det gäller skeppsbyggnadsavdelningen föreslår de sakkunniga, att avdelningens centralsektion utgår ur organisationen. Behovet av personal för samordningsuppgifter m. m. föreslås skola tillgodoses genom att två tekniskt kvalificerade assistenter, en marindirektör av 1. graden och en mariningenjör av 1. graden, ställes till avdelningschefens direkta förfogande. Avdelningens expedition anses böra vara underställd nämnde marindirektör.

Som motivering för dessa förslag anför de sakkunniga i huvudsak följande.

Den verksamhet, som inom den centrala tygförvaltningen eljest fullgöres vid centralsektioner (motsvarande), ankommer inom skeppsbyggnadsavdelningen på fartygsbyrån, främst dess planeringssektion. De sakkunniga har övervägt, huruvida icke ett avdelningschefen direkt underställt stabs- och planeringsorgan borde inrättas genom att utbryta planeringssektionen ur fartygsbyrån och sammanföra den med centralsektionen. Övervägande skäl har emellertid ansetts tala för att planeringsverksamheten alltjämt skall ankomma på fartygsbyrån. Under sådana förhållanden synes centralsektion ej erforderlig såsom särskild organisationsenhet. Emellertid har avdelningschefen behov av kvalificerade medhjälpare för vissa samordningsuppgifter och personallfrågor — i den mån sådana ankommer på skeppsbyggnadsavdelningen — samt sådana kvalificerade utredningar m. m., vilka inte lämpligen kan utföras vid fartygsbyrån eller annan byrå inom avdelningen. Detta behov synes böra tillgodoses genom att två kvalificerade tekniker ställes till avdelningschefens direkta förfogande såsom assistenter. För detta ändamål bör utnyttjas en marindirektör av 1. graden och en mariningenjör av 1. graden, båda nu ingående i centralsektionen. Assistenterna bör erhålla bitråde med rutinbetonat arbete m. m. från avdelningens expedition. Denna bör med hänsyn härtill

— liksom för närvarande — vara underställd marindirektören. Härigenom undviks även en ökning av antalet avdelningschefen direkt underställda enheter.

De sakkunniga förutsätter här liksom beträffande övriga sakorgan, att för den ekonomiska planeringen erforderliga bokföringsuppgifter skall tillhandahållas fartygsbyrån centralt.

Undersökningar pekar hän mot att en viss reduktion kan ske av avdelningens expeditiöns- och skrivpersonal. Marinförvaltningens interna rationaliseringsorgan bör i detalj fullfölja undersökningarna i denna del.

I anslutning till angivna organisationsförändringar föreslår de sakkunniga vissa personalförändringar avseende skeppsbyggnadsavdelningen. Sålunda anses en assistent i Ae 15 böra utbytas mot assistent i Ae 17 (chef för expeditionen), medan en kontorsskrivare i Ae 13 (vid centralsektionen) och ett tekniskt biträde i Ae 7 (vid fartygsbyråns underhållssektion) föreslås utgå. Härutöver anses ett antal tjänster kunna omorganiseras till andra befattningar, nämligen en kontorsskrivare från centralsektionen till avdelningens expedition, en assistent i Ae 17 från fartygsbyråns planeringssektion till inköpsavdelningens inköpssektion, en kontorist, redovisad under ny- och ombyggnadskontrollanter, och ett kanslibiträde från expeditionen till inköpsavdelningens räkningsssektion samt ett tekniskt biträde i Ae 7 från maskinbyråns maskinsektion till normaliebyråns beskrivningssektion.

Beträffande administrativa byrån föreslår de sakkunniga, att kassaverksamheten utbrytes ur ekonomisektionen och förlägges till en byråchefen direkt underställd kassadetalj och att en enhet för handhavandet av vissa delar av omkostnadsanslaget samt vissa serviceuppgifter organiseras inom organisationskontoret.

I fråga om byråns personal innebär de sakkunnigas förslag i huvudsak följande.

Vid kassadetaljen tillkommer en förste kansliskrivare i Ae 12 och ett kanslibiträde i Ae 7 (förskottskassa, postgiro m. m.), varvid befintliga tjänster för en kansliskrivare i Ae 10 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål vid ekonomisektionen kan utgå.

Personalkontoret föreslås skola förstärkas med en förste byråsekreterare i Ae 21 samt en förste kansliskrivare, vilken senare överflyttas från vapenavdelningens torpedbyrå. Å andra sidan kan en amanuens tjänst och en kanslibiträdets tjänst i Ae 7 utgå. Rörande ifrågavarande förslag anför de sakkunniga.

En förnyad undersökning av personalbehovet vid personalkontoret har verkställts av de sakkunniga. Erfarenheterna har givit vid handen att chefen för personalkontoret såsom närmaste medhjälpare bör ha en

tjänsteman i sådan löneställning, att hög kvalitet och kontinuitet i tjänsten kan påräknas. Detta krav är för de närmaste åren särskilt accentuerat med tanke på förestående organisationsändringar inom marinen, vilka — särskilt i vad de rör örlogsvarven (marinverkstäderna) — kommer att väsentligt påverka arbetet vid kontoret, där frågor rörande regionalt och lokalt anställd tjänstemannapersonal handlägges i betydande omfattning. De sakkunniga föreslår därför, att en tjänst för förste byråsekreterare i Ae 21 tillkommer, varvid en amanuens tjänst kan utgå.

Beträffande organisationskontoret föreslås att nya tjänster för en byråassistent i Ae 19 och en assistent i Ae 17 tillkommer samt att kontoret därjämte förstärkes med en förrådsförman i A 9, en förrådsman i A 7 och en expeditionsunderofficer i A: 16 genom överflyttning från ekonomisektionen. I anslutning härtil föreslås en tjänst för kamrerare i Ao 21 skola indragas.

Som motivering för förslagen anför de sakkunniga.

Byråassistenttjänsten avses för föreståndaren för den enhet för handhavande av delar av omkostnadsanslaget, som de sakkunniga anser böra inrättas. För denna enhet bör vidare avses ett kanslibitråde, som för närvarande redovisas vid organisationskontoret, samt de tjänster för förrådsmän och arvodesbefattning för underofficer, vilka föreslås överförda från ekonomisektionen. Förrådsmannatjänsten avses för blankettförrådet. Den är för närvarande utlånad till intendenturförvaltningen vid marinkommando Ost. Sedan frågorna om marinförvaltningens blankettförråd funnit en mera definitiv lösning bör det omprövas, huruvida denna tjänst är erforderlig och hur den i så fall bör utnyttjas. Det förutsättes att byråassistenten och kanslibiträdet i mån av tid jämväl biträder med egentliga organisationsärenden.

I anslutning till att kassadetaljen utbrytes ur ekonomisektionen och en tjänst för byråassistent tillkommer vid organisationskontoret bör tjänsten för kamrerare utgå. Nuvarande innehavare av tjänsten, född år 1900, anses böra föras på övergångsstat. Det synes lämpligt, att han tills vidare tages i anspråk för de göromål, för vilka byråassistenttjänsten avses. Denna bör i enlighet härmed hållas vakant.

Slutligen föreslår de sakkunniga, att föreskrift meddelas om att en tjänst för kontorsskrivare i Ao 13 vid personalkontoret vid nuvarande innehavarens avgång icke må återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Sammanfattningsvis innebär de sakkunnigas förslag följande personalförändringar.

Under marinens anslag till avlöningar till aktiv personal utgår en kapten i Ao 21 vid flottan, vilket medför att medelsbehovet minskar med i runt tal 23 000 kronor.

När det gäller personal med avlöning från förevarande anslag tillkommer en kapten i Ao 21, en förste byråsekreterare i Ae 21, en byråassistent

i Ae 19, två assistenter i Ae 17, en assistent eller ingenjör i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, en förste kansliskrivare i Ae 12 och en kontorist i Ae 9, medan tjänster utgår för en kamrerare i Ao 21, en ingenjör i Ae 17, två assistenter i Ae 15, en kontorsskrivare i Ae 13, en kansliskrivare i Ae 10, ett kanslibitråde i Ae 7, ett tekniskt biträde i Ae 7, två tekniska biträden i Ae 5 samt en amanuens och fem biträden för skriv- och kontorsgöromål. Personalförändringarna under marinförvaltningens avlöningsanslag beräknas medföra en kostnadsminskning av i runt tal 46 000 kronor.

Yttranden

De remissinstanser som gjort särskilda uttalanden över här ifrågavarande delar av betänkandet är *försvarets civilförvaltning*, *marinförvaltningen* och *statskontoret*. Därjämte har *försvarets civila tjänstemannaförbund* inkommit med en skrift i ärendet.

Marinförvaltningen — som i princip icke har någon erinran mot de sakkunnigas förslag rörande centraldetaljerna — hyser allvarliga betänkligheter mot att ändring f. n. göres beträffande den personal som svarar för ekonomiskt utrednings- och planeringsarbete. Ämbetsverket är synnerligen angeläget om att, innan ändring sker beträffande ifrågavarande befattningshavares arbetsuppgifter, överblicka hela det system för anslagsförvaltning m. m. som kan framkomma som resultat av pågående utredningar. Med hänsyn härtill anser marinförvaltningen, att någon ändring icke för närvarande bör vidtagas beträffande en assistent i A 15 på vapenavdelningens minbyrå samt en förste kansliskrivare på vardera artilleri- byrån och torpedbyrån. Ämbetsverket finner vidare att behov alltjämt kan föreligga på telebyrån av ett kanslibitråde, som föreslagits skola överföras till annan enhet. Likaledes anmäler ämbetsverket tveksamhet beträffande förslaget om att överföra ett kanslibitråde från skeppsbyggnadsavdelningens expedition till inköpsavdelningen.

Beträffande administrativa byrån finner marinförvaltningen, att den föreslagna uppspaltningen av ekonomisektionen på ekonomisektion — vars benämning enligt marinförvaltningen bör ändras till bokföringskontor — och kassadetalj skulle komma att medföra en icke obetydlig merbelastning på byråchefen. Utredningar pågår emellertid rörande överförande av den ekonomiska redovisningen på hålkort och därmed sammanhängande problem. Provisoriskt bör därför enligt marinförvaltningen bokföringskontoret och kassan kvarbli under nuvarande chefen för ekonomisektionen, som i sådant fall — i stället för förvaltning av omkostnadsanslaget — kunde tilldelas särskilda utredningsuppdrag. I avbidan på resultatet av pågående utredningar bör därför enligt marinförvaltningen slutlig ställning inte för närvarande tas till frågan om tjänstens förande på övergångsstat. Ämbetsverket tillstyrker de sakkunnigas förslag beträffande

omkostnadsanslagets omhänderhavande, dock icke förslaget att nuvarande chefen för ekonomisektionen skulle utnyttjas för dessa uppgifter.

Försvarets civilförvaltning anser att skäl inte föreligger att för avlöningsärendenas handhavande avse kansliskrivare utan att det härför bör vara tillfyllest med kontorist. Även *statskontoret* påtalar, att en betydande övervikt föreligger för högre biträddestjänster på administrativa byrån; någon tjänst i reglerad befordringsgång finns över huvud taget inte.

Försvarets civila tjänstemannaförbund motsätter sig den föreslagna indragningen av en assistenttjänst i Ae 15 vid vapenavdelningens minbyrå och en kontorsskrivare i Ae 13 vid skeppsbyggnadsavdelningens centralsektion.

Departementschefen

Med hänsyn till ovissheten om hur marinförvaltningens organisation och arbetsuppgifter bör utformas i framtiden måste enligt min mening stor återhållsamhet iakttagas med förändringar i ämbetsverkets personaluppsättning.

Med anledning av de förslag till personalförändringar vid marinförvaltningen som framförts av ämbetsverket och chefen för marinen kan jag endast tillstyrka, att 9 kontorsbiträddestjänster i Ao 5 tillkommer i utbyte mot samma antal tjänster i befordringsgången.

I likhet med flertalet av de remissinstanser som uttalat sig i ämnet anser jag, att huvuddelen av 1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas i deras betänkande del III framlagda förslag bör kunna genomföras oavsett rådande ovisshet rörande marinförvaltningens personalbehov på längre sikt. Jag tillstyrker alltså, att de sakkunnigas förslag genomföres med vissa undantag. Sålunda kan jag inte tillstyrka inrättande av föreslagen ingenjörtjänst i Ae 15, avsedd för telebyrån. Jag avser vidare kansliskrivare för handhavande av kontantkassa m. m. och kontorist för avlöningsärenden m. m. i stället för förste kansliskrivare respektive kansliskrivare. Med hänsyn härtill och för att underlätta föreslagna åtgärders genomförande föreslår jag, att ytterligare en kontoristtjänst i Ae 9 tillkommer i stället för en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 samt att en kansliskrivartjänst i Ao 10 indrages i stället för en dylik tjänst i Ae 10. Härjämte föreslår jag, att en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 utbytes mot en dylik tjänst i Ao 12 samt att en kansliskrivartjänst i Ao 10 ersättes med en tjänst i Ae 10. Slutligen föreslår jag i anslutning till de sakkunnigas förslag, att en tjänst för kamrerare i Ao 21 skall utgå och föras på övergångsstat. Däremot anser jag mig inte i detta sammanhang böra ta ställning till huruvida någon tjänst i organisationen bör hållas vakant under tid då övergångsstatstjänsten uppehålls. Denna fråga torde framdeles böra prövas av Kungl. Maj:t.

De sakkunnigas förslag berör i ett fall — indragning av en kaptensbeställning vid flottan — personal som avlönas från marinens anslag till avlöningar till aktiv personal. I denna del återkommer jag med hemställan i samband med att detta anslag äskas slutligt.

I syfte att erhålla mera rättvisande tjänstebestämmelser föreslår jag att en tjänst för förste kontorsskrivare i Ao 15 utbytes mot assistenttjänst i samma lönegrad samt att motsvarande förändring vidtages beträffande en extra ordinarie tjänst för förste kontorsskrivare.

Som omnämnts redan i det föregående bör från och med nästa budgetår samtliga avlöningskostnader för civil personal vid marinförvaltningen bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Detta anslag bör med hänsyn härtill uppräknas med omkring 1 700 000 kronor, varvid marinens anslag till fartygsbyggnader m. m., anskaffning av vapenmateriel m. m. samt underhåll av fartyg m. m. kan minskas i motsvarande mån.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag beaktar jag — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagsposter. Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 11 500 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 943 000 (+ 136 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 145 000 (+ 4 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1920 (± 0) kronor;

Avlöningar till tillfälligt anställd personal 65 000 (± 0) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 6 707 000 (+ 1 355 000) kronor;

Rörligt tillägg 1 570 080 (+ 237 000) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 68 000 (+ 68 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 800 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för marinförvaltningen som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 943 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	145 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 920
4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	65 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	6 707 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 570 080
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	68 000
Summa kronor	11 500 000

c) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret
1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 11 500 000 kronor.

[24] 19. *Marinförvaltningen*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 853 000	1 005 082
1958/59 (statsliggaren s. 180)	950 000	
1959/60 (förslag)	940 000	

¹ Den av Kungl. Maj:t fastställda omkostnadsstaten slutar på 908 000 kronor.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 132 000 kronor.

	Ökning
1. Nya lokaler m. m.	78 000
2. Anskaffning och underhåll m. m. av snabbtelefonanläggningar	54 000
	132 000

Motiv

1. Delar av marinförvaltningen har förlagts eller avses skola förläggas till Skeppsholmen. Medelsbehovet under förevarande anslag beräknas härigenom öka med 61 000 kronor, varav för bränsle m. m. 40 000 kronor, för renhållning m. m. 6 000 kronor samt för telegram och telefon 15 000 kronor. Kostnaderna för bränsle bestrides för närvarande från anslaget *Marinen*: Bränsle m. m., varför motsvarande besparing göres på detta anslag.

Kostnaderna för flyttning till nya lokaler bestrides till ett belopp av 30 000 kronor inom ramen för innevarande budgetårs anslag. Omkostnader-

na i samband med flyttning beräknas emellertid under nästa budgetår till 47 000 kronor, varför marinförvaltningen hemställer om ökning av medelsanvisningen med $(47\,000 - 30\,000 =)$ 17 000 kronor.

Sammanlagda kostnaderna under denna punkt beräknas således till $(61\,000 + 17\,000 =)$ 78 000 kronor.

2. Av beloppet hänför sig 25 000 kronor till anskaffning av en snabbtelefonanläggning för telebyrån samt 6 500 kronor respektive 15 000 kronor till anskaffning av dylika anläggningar för robotkontoret och marinstabens operationsavdelning. Marinförvaltningen beräknar vidare ett belopp av 5 000 kronor för smärre ändringsarbeten å snabbtelefonanläggningar samt 2 500 kronor för underhåll av de till nyanskaffning föreslagna anläggningarna.

Sammanlagt begär marinförvaltningen alltså $(25\,000 + 6\,500 + 15\,000 + 5\,000 + 2\,500 =)$ 54 000 kronor för anskaffning och underhåll av snabbtelefonanläggningar.

Departementschefen

Med anledning av marinförvaltningens förslag att under förevarande anslag beräkna medel för merkostnader till följd av ianspråktagande av nya lokaler anser jag mig böra räkna med att medelsbehovet ökar med 61 000 kronor, varav 40 000 kronor för bränsle m. m. Jag beräknar vidare en ökning av 25 000 kronor för snabbtelefoner, främst för att möjliggöra anskaffning av en anläggning för telebyrån.

Å andra sidan anser jag, att anslaget bör minskas med 45 000 kronor, vilket belopp för innevarande budgetår beräknats för engångskostnader för anskaffning av kontorsteknisk utrustning. Vidare har jag vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under marinförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 51 000 kronor. Förevarande anslag torde därför böra minskas med samma belopp.

I enlighet med det anförda torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med 940 000 kronor, innebärande en minskning med 10 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 940 000 kronor.

FLYGFÖRVALTNINGEN

[25] 20. Flygförvaltningen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	13 300 000	13 224 758
1958/59 (statsliggaren s. 181)	15 650 000	
1959/60 (förslag)	23 300 000	

Flygförvaltningens anslagsäskanden m. m.

Yrkande

Flygförvaltningen (skr. ¹⁵/₉ och ²⁹/₉ 1958) hemställer, att anslaget höjes med 2 846 000 kronor.

	Ökning	Minskning
I. Nya tjänster m. m.		
1. <i>Flygplanavdelningen (utom försökscentralen)</i>		
a) 1 byråingenjör Ae 21 och 1 ingenjör Ae 17 ...	41 328	
b) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
c) 1 överingenjör ABp 26 (i utbyte mot en flyg- direktör av 1. graden Ao 26 vid flygvap- net) och 1 flygdirektör av 2. graden/byrå- direktör Ao 24	61 080	
d) 1 flygingenjör av 1. graden/förste byråingen- jör Ao 23 och 1 byråingenjör Ae 21	48 060	
e) 1 major/flygingenjör av 1. graden Ao 23 (i utbyte mot en kapten vid flygvapnet)	25 272	
f) 1 byråingenjör Ae 21	21 336	
g) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076	
h) 1 byråingenjör Ae 19	20 568	
i) 1 byråingenjör Ae 21	21 336	
2. <i>Försökscentralen</i>		
a) granskningssektion inrättas; 1 ingenjör Ae 17 och 2 ingenjörer Ae 15	47 376	
(1 ingenjörbiträde Ae 12 på sakanslag utgår)		
b) robotsektion inrättas; 1 förste byråingenjör Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 21, 1 byråingenjör Ae 19, 2 ingenjörer Ae 17, 2 ingenjörbiträden Ae 12 och 1 tek- niker Ae 9	156 156	
c) 1 byråingenjör Ae 19	19 044	
d) 1 assistent Ae 15 och 2 kanslibiträden Ae 7	34 884	

	Ökning	Minskning
e) 1 byråingenjör Ae 19	19 044	
f) 3 byråingenjörer Ae 21, 2 byråingenjörer Ae 19 och 2 ingenjörer Ae 17 (1 tekniker Ae 10 på sakanslag utgår).....	136 128	
g) 1 förste byråingenjör Ae 23, 1 byråingenjör Ae 21 och 1 byråingenjör Ae 19	64 272	
h) 2 förste byråingenjörer Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 19	66 828	
i) 2 byråingenjörer Ae 19, 1 ingenjör Ae 17, 2 ingenjörer Ae 15 och 2 räknebiträden, arvode	95 464	
j) 2 byråingenjörer Ae 19 och 4 ingenjörer Ae 17 (1 biträdande ingenjör Ae 13, 4 ingenjörbiträden Ae 12 och 1 tekniker Ae 10 på sakanslag utgår).....	106 152	
k) 1 verkmästare Ae 14 och 2 ingenjörbiträden Ae 12 (sistnämnda tjänster i utbyte mot 2 kollektivavtalsanställda på sakanslag) ...	39 972	
3. Elektroavdelningen		
a) 1 avdelningsdirektör Bp 1	36 288	
b) motmedelssektion inrättas inom radiobyran; 1 byrådirektör Ao 26 och 1 byråingenjör Ae 21	52 308	
c) 1 förste byråingenjör Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 21	48 060	
d) 1 byrådirektör Ao 26	29 520	
e) 1 förste byråingenjör Ae 23	25 272	
f) 1 överingenjör ABp 26 (i utbyte mot 1 flygdirektör av 1. graden Ao 26 vid flygvapnet), 1 byrådirektör Ae 24, 1 tekniker Ae 9 och 1 tekniskt biträde Ae 7 (sistnämnda tjänst i utbyte mot en kollektivavtalsanställd på sakanslag)	84 420	
g) 1 byrådirektör Ae 24	26 616	
h) 1 byråingenjör Ae 19	20 568	
i) 1 förste byråingenjör Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 21	48 060	
j) 1 byrådirektör Ae 24, 1 förste byråingenjör Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 21 och 1 ingenjör Ae 15	114 192	

	Ökning	Minskning
k) 1 överingenjör ABp 26 (i utbyte mot 1 flygdirektör av 1. graden Ao 26 vid flygvapnet), 1 byrådirektör Ao 24, 1 förste byråingenjör Ae 23, 1 byråingenjör Ae 19, 1 ingenjörbiträde Ae 12 och 4 tekniker Ae 10 (de 5 sista tjänsterna i utbyte mot kollektivavtalsanställd personal)	172 944	
l) 1 överingenjör ABp 26, 1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 och 1 byråingenjör Ae 21	83 868	
m) 1 förste byråingenjör Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 21	48 060	
n) 1 förste byråingenjör Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 21	48 060	
o) sektion för databehandling inrättas inom luftbevakningsbyrån; 1 flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26, 1 förste byråingenjör Ae 23, 1 flygingenjör av 2. graden/byråingenjör Ao 21	77 580	
p) 5 biträdande ingenjörer Ae 13, 3 ingenjörbiträden Ae 12, 1 tekniker Ae 9 och 1 tekniskt biträde Ae 7 på sakanslag utgår		—
q) 2 förste byråingenjörer Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 21, 1 byråingenjör Ae 19 och 3 ingenjörer Ae 17 tillkommer	172 308	
2 byråingenjörer Ag 21, 1 byråingenjör Ag 19, 3 ingenjörer Ag 17, 2 ingenjörer Ag 15, 1 ingenjörbiträde Ag 12 och 1 tekniker Ag 9 på sakanslag utgår		—
r) 1 förste byråingenjör Ae 23	25 272	
s) 2 förste byråingenjörer Ae 23	50 544	
1 biträdande ingenjör Ae 13 utgår		15 084
t) 1 byrådirektör Ae 24, 1 förste byråingenjör Ae 23 och 1 byråingenjör Ae 21	74 676	
u) 1 överingenjör ABp 26, 1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24, 1 förste byråingenjör Ae 23, 1 byråingenjör Ae 21 och 1 byråingenjör Ae 19	129 708	

	Ökning	Minskning
4. Underhållsavdelningen		
a) 1 förste byråingenjör Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 19, 1 ingenjör Ae 17 och 1 ingenjör Ae 15	101 676	
b) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
c) 1 yrkeslärare Ae 15	15 180	
d) 1 flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 (1 flygdirektör av 2. graden Ao 24 vid flygvapnet utgår)	28 296	
1 driftingenjör Ae 19, 1 ingenjör Ae 17 och 1 biträdande ingenjör Ae 13 (sakanslag) ...	—	
e) 1 byråingenjör Ae 21 och 1 operatör Ae 7 ...	33 864	
5. Inköpsavdelningen		
a) 1 kanslibiträde Ae 7	11 076	
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål utgår		9 000
b) 1 byrådirektör Ae 24, 1 byråassistent Ae 19 och 1 assistent Ae 17	65 724	
c) 1 kanslibiträde Ae 7	11 076	
6. Robotbyrån		
Omorganisation av byrån: 2 byrådirektörer Ae 26, 3 byrådirektörer Ae 24, 9 förste byråingenjörer Ae 23, 6 byråingenjörer Ae 21, 2 kanslibiträden Ae 7 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	529 860	
7. Normaliebyrån		
a) 1 byråingenjör Ae 21	22 788	
b) 1 byråingenjör Ae 19	20 568	
c) 1 byråingenjör Ae 21, 1 ingenjör Ae 15 och 1 tekniker Ae 9	51 780	
1 biträdande ingenjör Ae 13 utgår		15 084
d) 1 amanuens	18 540	
e) 1 tekniskt biträde Ae 7	11 076	
8. Administrativa byrån		
a) 1 kanslibiträde Ae 7	11 076	
1 kontorist Ae 9 utgår		12 264
b) 1 byråsekreterare Ao 19	20 568	
c) 1 kanslibiträde Ae 7 och 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål	31 020	

	Ökning	Minskning
9. Centralplaneringen		
1 byrådirektör Ae 26	29 520	
10. Materielinspektionen		
1 byråingenjör Ae 21, 1 byråingenjör Ae 19, 1 ingenjörbiträde Ae 12 och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	66 684	
11. Systemplaneringen		
1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 och 1 kanslibiträde Ae 7	37 692	
12. Underrättelsecentralen		
1 byråingenjör Ae 21, 1 byråassistent/byråingenjör Ae 19	43 356	
II. Löneregleringar		
a) <i>Tjänster med avlöning från avlöningsanslag</i>		
1 flygöverdirektör Bp 4 — flygöverdirektör och ställföreträdande souschef Bp 5	2 448	
Flygplanavdelningen		
Vapenbyrån: 1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 och 1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 (beräkningssektionen)	4 248	
Flygplanbyrån: 1 flygingenjör av 1. graden/förste byråingenjör Ao 23 — flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24, 1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 och 1 byråingenjör Ao 19—Ao 21 (projektsektionen)	4 908	
1 byråingenjör Ao 21 — förste byråingenjör Ao 23 (flygplansektionen)	2 484	
1 byråingenjör Ao 21 — förste byråingenjör Ao 23 (utrustningssektionen)	2 484	
1 byråingenjör Ae 19—Ae 21, 2 biträdande ingenjörer Ae 13 — ingenjörer Ae 15, 4 ingenjörbiträden Ae 12 — biträdande ingenjörer Ae 13 och 3 tekniker Ae 10 — ingenjörbiträden Ae 12 (kontrollsektionen) ...	12 480	

	Ökning	Minskning
Motorbyrån: 1 byrådirektör Ao 26 — överingenjör ABp 26 och 1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 (projektsektionen)	6 288	
1 ingenjör Ae 17 — byråingenjör Ae 19 (kontrollsektionen)	2 028	
Försökscentralen: 1 byrådirektör Ae 24 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 (vapensektionen)	3 024	
1 byrådirektör Ao 24 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 (mätsektionen)	3 024	
Elektroavdelningen		
Radiobyrån: 1 förste byråingenjör Ae 23 — byrådirektör Ao 24 (markinstallationssektionen)	1 344	
1 byrådirektör Ae 24—Ao 26 (sektionen för rörlig radiokommunikation)	2 904	
1 byrådirektör Ae 24—Ao 26 (sektionen för fast radiokommunikation)	2 904	
Radarbyrån: 1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 och 1 byråingenjör Ao 19—Ao 21 (flygradarsektionen)	5 124	
1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 (navigeringsradarsektionen) ...	2 904	
Luftbevakningsbyrån: 1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 (sektion för luftförsvarscentraler)	1 344	
1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 (sektion för trådnät)	1 344	
1 byrådirektör Ao 24—Ao 26 (radiolänknätsektionen)	2 904	
Flygelektrobyrån: 1 förste byråingenjör Ao 23 — byrådirektör Ao 24 (markelektrosektionen)	1 344	
1 förste byråingenjör Ao 23 — flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 och 1 biträdande ingenjör Ae 13 — ingenjör Ae 15 (flygelektrosektionen)	5 892	

	Ökning	Minskning
1 flygdirektör av 2. graden/byrådirektör Ao 24 — flygdirektör av 1. graden/ byrådirektör Ao 26 (instrumentsektionen)	2 904	
Underhållsavdelningen		
Driftbyrån: 1 byrådirektör Ao 24—Ao 26 (driftsektionen)	2 904	
1 förste byråingenjör Ae 23 — byrådirektör Ao 24 (fordonssektionen)	1 344	
Centralsektionen: 1 byrådirektör Ao 24—Ao 26	2 904	
Inköpsavdelningen		
1 byråassistent Ae 19 — byråintendent Ae 21 (svenska inköpssektionen)	2 220	
1 kamrerare Ao 21—Ao 23 (räkningssektionen)	2 484	
Robotbyrån		
1 armé-, marin- eller flygdirektör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 — överingenjör ABp 26, 4 byrådirektörer Ae 24—Ae 26, 1 förste byråingenjör Ae 23 — byrådirektör Ae 26, 3 förste byråingenjörer Ae 23 — byrådirektörer Ae 24 och 3 byråingenjörer Ae 21 — förste byråingenjörer Ae 23	32 292	
Intendenturbyrån		
1 överste Bo 1—Bo 3	2 580	
Normaliebyrån		
1 ingenjör Ae 15 — byråingenjör Ae 19 (bibliotek)	3 840	
Administrativa byrån		
1 förste byråsekreterare Ao 21—Ao 23 och 1 kanslibitråde Ao 7 — kontorist Ao 9 (kanslisektionen)	3 672	
1 byråinspektör Ao 19—Ao 21 och 1 assistent Ae 17 — byråassistent Ae 19 (personal-kontoret)	4 248	
Centralplaneringen		
1 assistent Ao 17 — byråassistent Ao 19	2 028	

	Ökning	Minskning
Materielinspektionen		
1 assistent Ao 17 — byråassistent Ao 19, 1 ingenjör Ae 15—Ae 17 och 1 ingenjörbiträde Ae 13 — ingenjör Ae 15	6 240	
b) <i>tjänster med avlöning från sakanslag</i>		
Försökscentralen: 1 ingenjör Ae 17 — byråingenjör Ae 19, 4 ingenjörbiträden Ae 12 — biträdande ingenjörer Ae 13, 1 verkstadsförmän Ae 12 — ingenjör Ae 15 och 1 kontorist Ae 9 — kansliskrivare Ae 10	—	
Underhållsavdelningens förrådsbyrå: 2 ingenjörbiträden Ae 12 — biträdande ingenjörer Ae 13 och 1 tekniker Ae 10 — ingenjörbiträde Ae 12	—	
Robotbyrån: 1 byråingenjör Ae 19 — förste byråingenjör Ae 23, 2 byråingenjörer Ae 19—Ae 21, 1 ingenjör Ae 17 — byråingenjör Ae 19, 1 ingenjör Ae 15—Ae 17, 1 tekniskt biträde Ae 7 — tekniker Ae 9, 2 biträden för skriv- och kontorsgöromål — kanslibiträden Ae 7 samt 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål — tekniskt biträde Ae 7	—	
III. Ordinariesättningar m. m.		
2 byråingenjörer Ae 21—Ao 21 (försökscentralen), 1 byråassistent Ae 19—Ao 19 (underhållsavdelningens centralsektion), 1 byrådirektör Ae 26—Ao 26 (assistent till inköpsdirektören), 1 byrådirektör Ae 26 — flygdirktör av 1. graden/byrådirektör Ao 26 och 1 förste byråingenjör Ae 23 — major/flygingenjör av 1. graden/förste byråingenjör Ao 23	---	
IV. Flygförvaltningen erhåller bemyndigande att inrätta vissa extra tjänster på sakanslag		
1 biträdande ingenjör Ae 13, 2 tekniker Ae 10, 1 tekniker Ae 9 och 3 praktikanter med arvode vid robotbyrån (sakanslag) utgår		—
V. Kontraktsanställning	—	

	Ökning	Minskning
VI. Tjänstetidsbefordran	4 044	
VII. Omräkning m. m.		
Uppflyttning inom reglerad befordringsgång och löneklassuppflyttningar	180 000	
Minskat medelsbehov på grund av successiv tillsättning av nya tjänster m. m.		1 030 000
Övrigt		8 392
	3 935 824	1 089 824
	+ 2 846 000	

Motiv

I. Flygförvaltningen har anmält behov av sammanlagt omkring 175 nya tjänster, medan omkring 40 tjänster anses kunna indragas. Enligt ämbetsverkets förslag uppstår alltså en nettoökning med 135 tjänster. Ämbetsverket anför att dess förslag delvis kan ses som en konsekvens av det nya försvarsbeslutet. En viss försiktighet i bedömningen har härvid iakttagits i avvaktan på erfarenheter av hur den nya försvarsorganisationen kommer att gestalta sig i praktiken. Långsiktsplaner skall upprättas för flygvapnets materielanskaffning, personalorganisation och fredsorganisation, vilka planer även kommer att påverka flygförvaltningens arbetsuppgifter och personalbehov. De nya tjänster som ämbetsverket nu föreslår bedömes emellertid vara erforderliga under alla förhållanden.

Flygförvaltningens förslag om inrättande av nya tjänster bygger delvis på förslag av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga. Sålunda föreslås att de nya tjänster tillkommer, vilka de sakkunniga i sitt betänkande hösten 1956 föreslagit skola tillföras förvaltningen men vilka ej ännu inrättats. I vissa fall föreslås dock förändringar, betingade av utvecklingen efter de sakkunnigas översyn. Härutöver föreslås tjänster, vilkas tillkomst enligt ämbetsverket framstår som angelägen. I flera fall innebär förslagen upprepning av tidigare framförda förslag. I andra fall motiveras förslagen av förhållanden som inträffat eller som framträtt klarare efter försvarsförvaltningssakkunnigas översyn. Ämbetsverket nämner härvid särskilt den alltmer intensifierade verksamheten inom robotområdet.

1. a) Tjänsterna avses för vapenbyråns bomb- och raketsektion. Byråingenjörstjänsten anses erforderlig för frågor rörande motmedel mot ABC-stridsmedel, medan ingenjörtjänsten avses för handläggning av frågor rörande röjningsmetoder m. m.

b) Den personal på vapenbyråns beräkningssektion som sysslar med projektering m. m. av nya sikten anses böra förstärkas med en byråingenjör i 21 lönegraden.

c) Tjänsterna avses för flygplanbyråns projektsektion. Chefen för nämnda sektion är f. n. flygdirektör av 1. graden vid flygvapnet. Denna beställning bör utgå och ersättas med en förordnandetjänst på flygförvaltningens personalförteckning. Tjänsten i 24 lönegraden avses för en kvalificerad medarbetare till sektionschefen.

d) Flygplanbyråns flygplansektion föreslås skola förstärkas med en civilmilitär eller civil tjänst i 23 lönegraden för utredningar rörande bl. a. beväpningssystem samt med en byråingenjör i 21 lönegraden för frågor rörande friflygande mål m. m.

e) Flygförvaltningen upprepar sitt föregående år framförda förslag om att inrätta en militär eller civilmilitär tjänst i 23 lönegraden avsedd för chefen för flygplanbyråns utrustningssektion.

f) Med hänsyn till ökad omfattning och ökad komplicitet hos flygplanens instrument och apparatutrustning anses flygplanbyråns kontrollsektion böra förstärkas.

g) Tjänsten avses för motorbyråns projektsektion.

h) Underlydande myndigheters behov av hjälp av tekniska experter från motorbyrån har starkt ökat. Motorbyråns motorsektion 2 anses därför behöva förstärkas.

i) Tjänsten avses för kontrollingenjör i Trollhättan och föreslås skola tillföras motorbyråns kontrollsektion.

2. Behovet av nya tjänster för försökscentralen är enligt flygförvaltningen alltså starkt, beroende dels på att tidigare befintliga brister icke täckts och dels på att nya arbetsuppgifter tillkommit i samband med installationer av och försöksskjutningar med robotar.

I organisatoriskt hänseende föreslås, att försökscentralen tillföres två nya sektioner, *granskningssektionen* och *robotsektionen*. Till granskningssektionen föreslås skola överföras fem tjänster underställda försökscentralens tekniske assistent (»förbindelsedetaljen»), sex tjänster vid elektro-sektionen (»apparatdetaljen») och en tjänst vid konstruktionssektionen, varjämte vissa nya tjänster föreslås skola inrättas för sektionen (jfr under a). Robotsektionen föreslås skola omfatta fem tjänster vid försökscentralens vapensektion (»robotdetaljen»), en tjänst vid försökscentralens elektro-sektion samt en tjänst vid robotbyrån. Härutöver föreslås för sektionen vissa nya tjänster med avlöning från flygförvaltningens avlöningsanslag (jfr b) eller, i ett fall, från flygvapnets avlöningsanslag.

Flygförvaltningen upprepar sitt tidigare framförda förslag att benämningen å försökscentralens kontrolldetalj skall ändras till kontrollsektion.

a) Av de tjänster, som anses böra tillkomma för den föreslagna granskningssektionen, avses ingenjören i 17 lönegraden för vissa installationer m. m., medan ingenjörerna i 15 lönegraden avses för prov m. m. av robot-

materiel. Vid bifall till förslagen kan en befintlig tjänst för ingenjörbiträde i 12 lönegraden (å sakanslag) utgå.

b) Personaluppsättningen å den föreslagna robotsektionen bör enligt flygförvaltningen avpassas så att samtidigt arbete med flera olika robottyper är möjligt. Av de tjänster, som föreslås skola tillkomma under flygförvaltningens avlöningsanslag, avses tjänsten för förste byråingenjör i Ae 23 för sektionchef. Flygförvaltningen förutsätter, att utöver av ämbetsverket föreslagna tjänster en ny beställning för mästare i Ao 12 å flygvapnets stat tillkommer.

c) Behov anses föreligga att förstärka den personal som sysslar med planering av utprovningsverksamheten. Tjänsten bör redovisas under assistenter m. m.

d) Tjänsterna avses för centraldetaljen. Innehavaren av den föreslagna assistenttjänsten avses skola biträda med personalfrågor.

e) Tjänsten avses för frågor rörande siktes- och målmateriel och anses böra tillkomma vid vapensektionen.

f) Tjänsterna föreslås skola tillkomma vid elektrosektionen. Av de föreslagna tjänsterna avses en byråingenjör i 21 lönegraden för elsystemfrågor, en byråingenjör i 21 lönegraden för radio- och radarfrågor, en byråingenjör i 21 lönegraden, en byråingenjör i 19 lönegraden och en ingenjör i 17 lönegraden för vissa teletekniska frågor inom robotområdet, en byråingenjör i A 19 för utprovning av ny siktesmateriel samt en ingenjör i A 17 för instrument- och fotofrågor.

g) Av tjänsterna, som anses böra tillkomma vid flygplansektionen, föreslås en förste byråingenjör i Ae 23 skola utnyttjas för frågor rörande flygplans utrustande med robotar och en byråingenjör i Ae 21 för aerodynamiska frågor.

h) Dessa tjänster föreslås skola tillföras motorsektionen. Den ena av de föreslagna tjänsterna i Ae 23 avses för motorprovledare och den andra tjänsten för ledare av utprovning och installation av bränsle- och reglersystem. Den föreslagna tjänsten för byråingenjör i Ae 19 avses närmast för utprovning av motorer i provflygplan.

i) Mätsektionen föreslås skola tillföras sju nya befattningshavare. Två byråingenjörer i Ae 19 erfordras för frågor rörande installation av mätutrustningar för prov med flygplan. En tjänst för ingenjör i Ae 17 avses för utveckling av nya mätmetoder. De föreslagna tjänsterna för ingenjör i 15 lönegraden erfordras för installation m. m. av mätutrustning. Den ena avses speciellt för installationer i samband med robotutprovning. Räknebiträdena behövs för biträde med beräkningsarbeten m. m. i samband med robotutprovning.

j) En kvalitativ förstärkning av konstruktionssektionen anses önskvärd. Det föreslås därför, att sex befintliga tekniska tjänster i lönegraderna

Ae 13, Ae 12 och Ae 10 utgår och ersättes med motsvarande antal nya tjänster, varav två i Ae 19 och fyra i Ae 17.

k) Av tjänsterna, som avses för verkstadssektionen, anses en för verk-mästare i Ae 14 böra tillkomma till följd av ökat monteringsarbete för ro-botutprovning.

3. a) Det har blivit nödvändigt att ägna allt större uppmärksamhet åt samordningsfrågor inom elektroavdelningen. I synnerhet är det viktigt att nå en noggrannare planering och samordning av de flygburna in-mättnings- och manöversystemen med stridslednings- och flygnavigerings-systemen och de teletekniska motmedelssystemen. Chefen för elektro-avdelningen är ansvarig för denna samordning. Under de senaste åren har emellertid dessa uppgifter vuxit i sådan omfattning, att chefen icke kan hinna med dem i nöjaktig utsträckning. Avdelningschefen behöver därför enligt flygförvaltningen till sin hjälp en högt kvalificerad medarbetare för systemsamordnande verksamhet. En avdelningschefen direkt underställd tjänst för avdelningsdirektör i Bp 1 föreslås därför tillkomma.

b) Motmedelsfrågorna inom teleområdet handlägges för närvarande av radarbyråns specialradarsektion. Radiomotmedelsfrågorna är emellertid enligt flygförvaltningen så omfattande och av sådan art att de bör handläg-gas i anknytning till bearbetningen av radioproblemen i övrigt. Ämbets-verket föreslår därför att en *motmedelssektion* inrättas inom elektroav-delningens radiobyrå. Några befintliga tjänster anses icke kunna utnyttjas för den föreslagna nya sektionen. Flygförvaltningen föreslår därför att de tjänster som i första hand anses erforderliga för sektionen nyinrättas.

En ledamot av flygförvaltningen, krigsrådet Kollind, har i förevarande del icke ansett sig kunna biträda ämbetsverkets förslag, vilket enligt hans mening innebär att verksamheten inom motmedelsområdet onödigtvis splittras.

c) Tjänsterna avses för radiobyråns sektion för rörlig radiokommunika-tion. Behovet av tjänsterna sammanhänger främst med nya arbetsuppgifter inom området för dataöverföring.

d) Tjänsten avses för chef för radiobyråns navigeringsradiosektion.

e) Tjänsten avses för radiobyråns sektion för fast radiokommunika-tion. Innehavaren av tjänsten skall främst handlägga frågor om radio-fjärrskrift.

f) Förslagen avser radiobyråns utvecklingssektion. För sektionschefen bör enligt flygförvaltningens uppfattning inrättas förordnandetjänst i ABp 26 på ämbetsverkets personalförteckning, varvid en befintlig, för sek-tionschef avsedd beställning för flygdirektör av 1. graden i Ao 26 kan utgå ur flygvapnets personalförteckning.

g) Tjänsten avses för radarbyråns markradarsektion. Innehavaren av-ses skola leda planering och projektering av ny materiel.

h) Radarbyråns flygradarsektion anses böra förstärkas med en tjänst närmast för frågor rörande instrument.

i) Ifrågavarande förstärkning avses för radarbyråns navigeringsradarsektion.

j) En väsentlig förstärkning av personalen å radarbyråns specialradarsektion anses erforderlig främst med hänsyn till motmedelsfrågornas starkt ökade betydelse.

k) Förslagen avser radarbyråns utvecklingssektion. För sektionschefen bör enligt flygförvaltningens mening inrättas förordnandetjänst i ABp 26 å ämbetsverkets personalförteckning, varvid en beställning för flygdirektör av 1. graden i Ao 26 på flygvapnets personalförteckning kan utgå. Den föreslagna tjänsten för ingenjörbiträde samt de fyra tjänsterna för tekniker i Ae 10 avses för sektionens experimentverkstad.

l)—q). För det luftbevakningssystem som hittills tillämpats har konventionell materiel i stor utsträckning kunnat användas. Materielen har anskaffats genom luftbevakningsbyråns egen försorg. Det nya luftbevakningssystem, som sedan någon tid är föremål för planering, kännetecknas i materielhänseende genomgående av hög komplexitet och starkt genomförd automatisering. Åtgärder måste därför vidtagas för att på industrien överföra så stor del av anskaffningen av luftbevakningsmateriel som möjligt. Mot bakgrunden av dessa utvecklingstendenser har flygförvaltningen företagit en översyn av personalbehovet vid elektroavdelningens luftbevakningsbyrå. De personalförändringar som föreslås beträffande nämnda byrå syftar till en strukturell förändring i riktning mot ökad tillgång på kvalificerad personal och minskning av antalet lägre tjänster.

I det nya system för luftbevakningen som nu planeras fordras en nästan helt automatiserad databehandling. För att ta hand om härmed sammanhängande problem måste luftbevakningsbyrån tillföras kvalificerad personal. Personalen bör sammanföras i en ny *sektion för databehandling*.

Flygförvaltningen föreslår vidare att luftbevakningsbyråns sektion för trådnät ändras till sektion för trådtransmission.

Av de för luftbevakningsbyrån föreslagna nya tjänsterna avses de under l), m) respektive n) upptagna för systemsektionen, sektionen för luftförsvarscentraler respektive sektionen för trådnät.

Därest de under l)—o) föreslagna nya tjänsterna tillkommer, anses de under p) upptagna på sakanslag inrättade tjänsterna kunna utgå. Flygförvaltningen förutsätter emellertid (jfr IV.) att ämbetsverket erhåller befogenhet att tillfälligt inrätta visst antal extra tjänster med anlitan-
de av sakanslag.

Förslagen under q) avser luftbevakningsbyråns radiolänksektion. Flygförvaltningen förutsätter att tio befintliga extra tjänster med avlöning från

anslaget Vissa signalförbindelser m. m. utgår och ersättes med åtta nya tjänster med avlöning från flygförvaltningens avlöningsanslag.

r) Tjänsten avses för flygelektrobyråns markelektrosektion, främst för frågor rörande väderleks- och trafikledningsmateriel.

s) Tjänsterna avses för flygelektrobyråns flygelektrosektion, främst för frågor rörande installationer och apparater. Därest föreslagna nya tjänster tillkommer, kan en befintlig tjänst för biträdande ingenjör utgå.

t) Dessa tjänster avses för flygelektrobyråns instrumentsektion.

u) Förstärkning av flygelektrobyråns utvecklingssektion är jämväl behövlig.

4. a) Främst med hänsyn till nytillkommande tele- och robotmateriel anses en förstärkning av personalen vid driftbyråns driftsektion erforderlig.

b) Den ökade utbildningsverksamheten medför behov av förstärkning av samma byrås detalj för teknisk kursverksamhet, vilken anses böra utbrytas ur driftsektionen.

c) Elevantalet vid driftbyråns verkstadsskola har starkt utökats. Ytterligare förstärkning av lärarpersonalen anses därför behövlig.

d) Den föreslagna alternativa tjänsten i Ao 26 avses för chef för förrådsbyråns reservdelsplaneringssektion. En flygdirektörsbeställning i Ao 24, som f. n. avses för befattningen, kan utgå vid bifall till förslaget.

En förstärkning av förrådsbyrån anses erforderlig med hänsyn till nytillkommande materiel, främst telemateriel. Behovet anses böra tillgodoses genom att ett antal tjänster inrättas på sakanslag.

e) Centralsektionen anses behöva förstärkning med en byråingenjör i Ae 21 för krigsreparationsfrågor samt en operatör vid hålkortscentralen.

5. Av de föreslagna nya tjänsterna vid inköpsavdelningen avses ett kanslibitråde (a) för expeditionen och ett kanslibitråde (c) för räkningsssektionen, medan övriga nya tjänster avses för svenska inköpssektionen (b). Flygförvaltningen framhåller, att arbetsuppgifterna på sistnämnda sektion vuxit alltmer, vilket medfört behov av förstärkning, främst av den kvalificerade personalen.

6. I sina förslag till medelsäskanden för innevarande budgetår framlade flygförvaltningen bland annat förslag rörande robotbyråns ombildande till en avdelning m. m. Förslaget föranledde icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd (prop. 1958: 110, s. 251). I skrivelse den 27 maj 1958 har flygförvaltningen härefter framlagt förslag rörande ändringar i robotbyråns interna organisation. Ämbetsverket anför, att arbetet med utveckling och anskaffning av robotar måste intensifieras. Åtgärder har därför vidtagits för att i högre grad än tidigare utveckla och anskaffa robotar bland annat genom industrins försorg. Härigenom kan robotbyråns resurser koncentreras på ett fåtal projekt. Omläggningen måste emellertid kombineras med vissa jämkningar i organisationen. Efter dessa skulle byråns organisation enligt flyg-

förvaltningens förslag vara följande. Under byråchefen skall en överingenjör i ABp 26 (tekniske chefen) leda arbetet inom projekt-, konstruktions-, styr- och motorsektionerna. Den tekniske chefen har jämväl viss direktivrätt beträffande försöksverksamheten. Denna ledes närmast av en överstelöjtnant eller kommendörkapten av 1. graden och bedrivs å utprovningssektionen, en fristående mätdetalj, försöksplatsdetaljen samt försöksplatser i Karlsborg och i Norrland. Direkt under byråchefen lyder en utvecklingssektion, en produktionssektion (= befintlig centralsektion), militärsektionen samt detalj för inre tjänst.

I sina förslag till medelsäskanden för budgetåret 1959/60 utgår flygförvaltningen från sitt nyss nämnda förslag. Ämbetsverket föreslår emellertid härutöver dels inrättande av en specialprovsektion för bland annat frågor rörande robotmaterielens funktionssäkerhet under fältmässiga förhållanden, dels omändring av mätdetaljen till sektion.

För inhämtande av närmare upplysningar rörande innebörden av flygförvaltningens förslag rörande nya tjänster m. m. för robotbyrån torde få hänvisas till ämbetsverkets petitaskrivelse.

7. Av de nya tjänster, som enligt flygförvaltningens mening bör tillkomma vid normaliebyrån, avses en byråingenjör i Ae 21 (a) för materialdetaljen, en byråingenjör i Ae 19 (b) för standardiseringssektionen, en byråingenjör i Ae 21, en ingenjör i Ae 15 och en tekniker i Ae 9 (c) för beskrivningssektionen, en amanuens (d) för biblioteket samt ett tekniskt biträde i Ae 7 (e) för försvarets klassifikationscentral.

Förslagen motiveras med ökade arbetsuppgifter. Därest de för beskrivningssektionen begärda nya tjänsterna tillkommer, kan en tjänst för biträdande ingenjör utgå.

8. a) Innehavaren av den föreslagna kanslibiträdestjänsten avses skola utnyttjas för biträde å kanslisektionen med ärenden rörande utlandsresor.

Från och med budgetåret 1958/59 har inrättats en kontoristtjänst i Ae 9. I anslutning härtill har Kungl. Maj:t föreskrivit att en kanslibiträdestjänst i Ao 7, avsedd för kanslisektionen, icke må utnyttjas. Flygförvaltningen föreslår, att kanslibiträdestjänsten i Ao 7 utbytes mot kontoristtjänst i Ao 9 (jfr II. a) samt att, vid bifall härtill, kontoristtjänsten i Ae 9 utgår.

b) Tjänsten avses för personalkontoret, där arbetsmängden vuxit kraftigt.

c) Kanslibiträdet avses skola biträda vid centralexpeditionens hemliga registratur.

I samband med att försvarets forskningsanstalt erhåller ny telefonväxel under våren 1959, avses den befintliga växeln i lokalerna vid Linnégatan 89, där vissa enheter ur flygförvaltningen är förlagda, skola övertagas av ämbetsverket. Flygförvaltningen föreslår därför, att två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonister) tillkommer.

9. Centralplaneringen anses vara i behov av en tjänst för civilekonom för ekonomiskt redovisnings- och analysarbete. Flygförvaltningen upprepar sitt tidigare förslag, att för ändamålet inrättas en byrådirektörstjänst i Ae 26.

10. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1954 uppdragit åt chefen för flygvapnet att i samråd med flygförvaltningen utreda och inkomma med förslag rörande arbetsuppgifter m. m. för inspektionen för den tekniska tjänsten och flygförvaltningens materielinspektion. I det till 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga lämnade uppdraget har förutsatts, att resultatet av förenämnda utredning skulle föreligga vid sådan tidpunkt, att det kunde prövas av de sakkunniga.

Flygförvaltningen anmäler nu, att resultatet av chefens för flygvapnet utredning torde föreligga under våren 1959. Ämbetsverket, som räknar med att försvarsförvaltningssakkunniga kommer att överse materielinspektionens personalbehov så snart flygvapenchefens förslag avgivits, har i detta sammanhang ansett sig böra framföra de mest angelägna behoven av personalförstärkning vid materielinspektionen.

11. Sedan flygförvaltningen avgivit förslag i ämnet har efter förslag av Kungl. Maj:t i prop. 1958:110 (s. 252) och prop. 1958:B 1, bil. 6, 1958 års B-riksdag medgivit att ett organ för systemplanering provisoriskt inrättas i flygförvaltningen. Flygförvaltningen finner det önskvärt att provisoriet upphör. Ämbetsverket vidhåller, att för organet erfordras de tjänster som ämbetsverket tidigare föreslagit (prop. 1958:110, s. 246). Ämbetsverket föreslår därför, att ytterligare två tjänster tillkommer för systemplaneringen samt (jfr III.) att karaktären av redan inrättade tjänster i viss mån ändras.

12. Underrättelsecentralen har tillkommit genom beslut vid 1958 års B-riksdag (prop. 1958:110, s. 251). Under återopande av tidigare anförda skäl föreslår flygförvaltningen att utbyggnaden av underrättelsecentralen fortsättes under nästa budgetår.

II. Det sammanlagda antalet föreslagna lönegradsuppflyttningar är 71. Flygförvaltningen framhåller ånyo särskilt vikten av förbättrad löneställning för flertalet av sektionscheferna. I de fall sektionschefstjänsterna ej är inrättade som ordinarie föreslås i allmänhet att de ordinariesättes.

Beträffande det föreslagna utbytet av tjänsten för flygöverdirektör i Bp 4 mot flygöverdirektör och ställföreträdande souschef i Bp 5 anför flygförvaltningen bland annat följande.

I 1957 års *petita* berördes frågan om *ställföreträdande souschef* och angelägenheten av att en dylik befattning tillkommer. Frågan är delvis avhängig av det resultat till vilket 1954 års personalkårutredning leder. Då denna utredning, såvitt den avser flygingenjörspersonalen, torde komma att slutföras i så god tid att förslag i ämnet kan framläggas till 1959 års vår-

riksdag, räknar förvaltningen med att även frågan om tillkomsten av en befattning för ställföreträdande souschef då kommer att lösas. Behovet av en dylik befattning har erfarenheten klart visat. Därest en flygingenjörskår bildas, bör flygöverdirektören — tillika kårchef och chef för förvaltningens systemplanering — även vara ställföreträdande souschef. I annat fall bör tjänsten för ställföreträdande souschef vara alternativ på samma sätt som souschefstjänsten. Löneställningen bör vara Bp 5, d. v. s. något högre än avdelningschefernas i Bp 4. Förvaltningen har därför räknat med att den nuvarande flygöverdirektörstjänsten, som är vakant, höjes till lönegrad Bp 5.

IV. Såväl i fråga om elektroavdelningens luftbevakningsbyrå som i fråga om robotbyrån föreligger behov av att tills vidare kunna anställa tillfällig personal utöver ramen för den fastställda personalorganisationen. Behovet betingas av att verksamheten vid båda byråerna håller på att omläggas. Flygförvaltningen föreslås därför erhålla befogenhet att å sakanslag anställa extra tjänstemän i A 19 och lägre lönegrader, för luftbevakningsbyrån högst 20 och för robotbyrån högst 15.

Därest det föreslagna bemyndigandet lämnas, kan ett antal i organisationen upptagna befattningar vid robotbyrån utgå.

V. Efter förslag i propositionen 1957:120 har möjlighet öppnats att försöksvis tillämpa kontraktsanställning i vissa fall. Denna möjlighet har hittills icke utnyttjats vid flygförvaltningen. Flygförvaltningen anser, att ämbetsverket bör erhålla möjlighet att — utan att tillämpa ifrågavarande försöksanordning — mot kontrakt anställa enstaka synnerligen högt kvalificerade tekniker för vissa uppgifter av tekniskt särskilt krävande natur. Ämbetsverket föreslår att visst belopp, förslagsvis 300 000 kronor, av sakanslag skall få utnyttjas för ändamålet.

VI. Antalet tjänstetidsbefordringsfall där avlöning utgår från förevarande anslag beräknas till 4.

I *försvarets civilförvaltnings* anslagsäskanden beträffande flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. upptages, efter förslag av chefen för flygvapnet i dennes militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1959/60, förslag till vissa förändringar beträffande sådan personal vid flygvapnet som avses för befattningar i flygförvaltningen. Civilförvaltningen räknar med bifall till förslagen att inrätta en beställning för flygdirektör av 2. graden för flygplanavdelningen, vapenbyråns bomb- och robotsektion, att utbyta den för militärassistent vid flygplanavdelningens försökscentral avsedda majorsbeställningen i Ao 23 mot beställning för alternativt överstelöjtnant eller major i Ao 26 eller Ao 23, att utöka personalen vid försökscentralens provflygningssektion med en kapten i Ao 21, att inrätta en beställning för mästare i Ao 12 för den föreslagna nya robotsektionen inom försökscentralen, att utbyta en kaptensbeställ-

9—1408 58 *Bihang till riksdagens protokoll 1959. 1 saml. Nr 1. Bil. 6.*

ning, avsedd för assistent åt chefen för elektroavdelningen, mot majorsbeställning *samt att* vid samma avdelning dels inrätta två beställningar för flygingenjör av 1. graden i Ao 23, avsedda för radarbyrån, dels utbyta en verkmästarbeställning i Ao 16, avsedd för luftbevakningsbyråns systemsektion, mot beställning för förste verkmästare i Ao 17. Civildförvaltningen räknar vidare med att *dels* en major i Ao 23, en meteorologassistent i Ae 11 och två tekniska biträden i Ag 7 tillkommer för robotbyråns försöksplats i Norrland, *dels* en beställning i Ao 26 eller Ao 23 för överstelöjtnant eller major tillkommer för chef för underrättelsecentralen. Där emot anser civildförvaltningen, att ifrågasatt uppflyttning av fyra beställningar för flygdirektör av 2. graden i Ao 24, avsedda för försökscentralen, till flygdirektör av 1. graden i Ao 26 icke bör bedömas i förevarande sammanhang, medan ämbetsverket avstyrker motsvarande uppflyttning av två beställningar för flygdirektör av 2. graden, avsedda en för vapenbyråns installationsektion och en för motorbyråns motorsektion 2. Ämbetsverket avstyrker vidare ett antal förslag om inrättande av nya beställningar för flygförvaltningen, nämligen för två flygingenjörer av 1. graden i Ao 23 för vapenbyråns installationsektion, en kapten i Ao 21 för flygplanbyråns utrustningssektion, en flygdirektör av 2. graden i Ao 24 för radiobyrån, en kapten i Ao 21 och en flygingenjör av 2. graden i samma lönegrad för flygelektrobyrån samt en flygingenjör av 1. graden i Ao 23 för underhålls-avdelningens driftbyrå.

Yttrande

1956 års försvarsförvaltningssakkunniga har avgivit utlåtande över flygförvaltningens skrivelse den 27 maj 1958 samt vederbörande myndigheters förslag till anslagsaskanden för budgetåret 1959/60 såvitt rör robotbyrån.

De sakkunniga konstaterar att robotbyråns arbete koncentrerats till högt prioriterade uppgifter. Vissa projekt har sålunda lagts ned, ställts på framtiden eller överlämnats till industriella företag. Det vill enligt de sakkunniga synas som om såväl inköp från utlandet som utläggande av hela projekt på industriföretag numera är faktorer av väsentligt större betydelse än tidigare. Tendenser till en viss decentralisering inom robotområdet anses även kunna urskiljas. Frågorna om gränsdragning mellan robotbyråns, engagerade industriföretags och försvarets forskningsanstalts uppgifter synes emellertid de sakkunniga, åtminstone på kort sikt, vara lösta på ett sätt, som bör utesluta oklarhet och risker för dubbelarbete.

Vad beträffar robotbyråns organisation anser de sakkunniga, att någon hållbar grund för fastställande av en mera definitiv organisation av robotbyrån inte finnes för närvarande. Även om det sålunda är fråga om ett provisorium, kan detta emellertid utformas mer eller mindre ändamålsenligt med hänsyn till nuvarande utvecklingsskede inom robotanskaffningens om-

råde. Från dessa utgångspunkter anser de sakkunniga att, bland andra, följande organisationsjämkningar bör vidtagas.

Den i flygförvaltningens skrivelse den 27 maj 1958 omnämnda utvecklingssektionen synes lämpligen böra erhålla benämningen projektsektion, vilken benämning bättre motsvarar sektionens ändamål och uppgifter. Då inom byrån redan finnes en projektsektion, blir en konsekvens av förslaget, att man såsom en övergångsform får arbeta med två projektsektioner, av vilka den, som här närmast är i fråga, torde böra benämnas projektsektion I, under det att benämningen för den redan inrättade blir projektsektion II. Bland annat eftersom projektsektion I för sitt arbete i mycket stor utsträckning är beroende av biträde och service från de sektioner, som äro direkt underställda den tekniske chefen, synes det med hänsyn till arbetets behöriga gång påkallat, att även projektsektion I arbetsmässigt underställs denne chef. Det bör sålunda uttryckligen föreskrivas, att de båda projektsektionerna jämte konstruktionssektion, styrsektion och motorsektion skola vara direkt underställda den tekniske chefen. I enlighet med flygförvaltningens förslag i anslagsäskanden för budgetåret 1959/60 (s. 25) synes det befogat att den redan nu de facto inrättade mät detaljen omvandlas till mätsektion. Försöksplatsdetalj, försöksplats Karlsborg och försöksplats Norrland synas böra redovisas under den gemensamma benämningen Försöksplatser, detta med så mycket större skäl som det knappast synes lämpligt att inom förevarande område i personalorganisationen taga med ortsangivelser. Det bör föreskrivas, att försökschefen skall utöva ledningen av utprovningsssektion, mätsektion och försöksplatser. De sakkunniga äro icke beredda att biträda förslaget att centralsektionens benämning ändras till produktionssektion utan förorda att den tidigare benämningen bibehålles, oaktat sektionen till sin struktur och i fråga om uppgifter icke oväsentligt avviker från de enheter, vilka eljest ha denna benämning. De sakkunniga anse vidare att Inre tjänst bör ersättas med Expedition. Av det anförda torde följa, att de sakkunniga heller icke äro beredda att tillstyrka det förslag om inrättande av en specialprovsektion, som upptagits i berörda förslag till anslagsäskanden (s. 23).

De sakkunniga erinrar i detta sammanhang om ett uttalande i deras betänkande, del I, av innebörd, att robotbyråns organisation icke bör anses låst utan att möjligheterna att överflytta personal och arbetsuppgifter mellan olika enheter inom byrån — i större utsträckning än vad som förutsattes beträffande övriga organisationsenheter — bör utnyttjas ävensom att de olika enheterna skall prestera erforderlig service inom sina specialområden i förhållande till varandra.

När det gäller framförda förslag om inrättande av ytterligare tjänster för robotbyrån finner de sakkunniga, att den koncentration till de mest väsentliga arbetsuppgifterna som ägt rum inom byrån medfört att arbetskraft frigjorts för dessa uppgifter i icke obetydlig omfattning. Ett klart behov av ytterligare arbetskraft torde emellertid förefinnas, därest det uppgjorda tidsprogrammet skall kunna hållas. Angelägenheten av att tidsprogrammet hålles följer direkt av den målsättning, som fastställts för vårt

försvar i anslutning till den av årets B-riksdag antagna planen för försvarets utformning på längre sikt. Om sålunda på mera begränsad sikt personalförstärkning får anses erforderlig, ställer sig frågan enligt de sakkunniga mera tveksam på längre sikt. Till en början konstaterar de sakkunniga, att utprovnings- och försöksuppgifterna i det långa loppet kommer att kräva ökade personalresurser. Man får nämligen enligt de sakkunniga utgå ifrån att — oberoende av vilken grad av decentralisering som framdeles kan komma att tillämpas i fråga om robotanskaffning — sådana försöks- och utprovningssuppgifter, vilka kräver tillgång till särskilda anläggningar, vidsträckta markområden och dyrbar mätutrustning måste sammanhållas under gemensam ledning. Däremot anses det icke uteslutet, att personalen vid andra sektioner kan komma att minskas, varvid emellertid en del av minskningen får förutsättas komma att uppvägas av försöks- och utprovningssdelens ökning. Överflyttning av personal mellan de olika områdena torde följaktligen kunna förutses i viss omfattning. Enligt de sakkunniga torde det allmänt kunna sägas att en betydande uppsättning tekniker under överskådlig tid måste finnas vid robotbyrån såväl för uppgifter i samband med nya robotprojekt som för ändrings-, modifierings- och anpassningsuppgifter beträffande existerande robotvapen. Från de angivna utgångspunkterna synes det emellertid de sakkunniga föga tilltalande att ytterligare bygga ut personalorganisationen. Den personalförstärkning, som i dagens läge får bedömas erforderlig, anser de sakkunniga böra tillgodoses i den formen att flygförvaltningen bemyndigas att i viss omfattning anställa extra personal för ändamålet.

Försvarsförvaltningssakkunniga föreslår i anslutning till flygförvaltningens äskanden om ytterligare personal, att ämbetsverket bemyndigas att för tillfällig arbetskraftsförstärkning vid robotbyrån anställa ett begränsat antal, förslagsvis cirka 25 tekniker såsom extra tjänstemän, vilka icke upptages i byråns personalorganisation. Bemyndigandet anses böra givas budgetårsvis. Det bör enligt de sakkunniga i viss utsträckning ligga i flygförvaltningens fria skön att avgöra i vilka lönegrader de extra anställningshavarna bör placeras. De sakkunniga förutsätter, att vedertagna normer för lönegradsplacering beaktas. I den mån fråga är om anställande av tjänstemän i högre lönegrader än A 19, anses emellertid antalet dylika tjänstemän böra maximeras genom beslut av Kungl. Maj:t. För sin del föreslår de sakkunniga, att högst en tjänsteman i lönegrad Ag 24, två i lönegrad Ag 23 och tre i lönegrad Ag 21 skall få anställas i denna ordning, under det att återstående antal enligt flygförvaltningens bestämmande bör placeras i lönegrad Ag 19 eller lägre lönegrad. Kostnaderna för här ifrågasvarande personal anser de sakkunniga böra bestridas från en för ändamålet särskilt anvisad anslagspost under flygförvaltningens avlöningsanslag.

Utöver vad sålunda föreslagits anser sig de sakkunniga böra tillstyrka,

dels inrättande av vissa tjänster inom organisationens ram, dels vissa löne-regleringar. De sakkunniga räknar sålunda med att den för robotbyrån avsedda, under flygvapnets allmänna avlöningsanslag äskade beställningen för en major samt för försöksplats i Övre Norrland begärda tjänster för en meteorologassistent och två tekniska biträden kommer att inrättas. Härutöver föreslås att för styrsektionen inrättas en byrådirektörstjänst i lönegrad Ae 26, varvid förutsättes att den alternativt civilmilitära eller civila tjänst i Ao 26, som f. n. är avsedd för styrsektionen, i fortsättningen disponeras för chef för den enhet, som enligt de sakkunniga bör benämnas projektsektion I.

I enlighet med flygförvaltningens förslag anses fyra från sakanslag avlönade tjänster böra utgå ur organisationen, nämligen en för biträdande ingenjör Ae 13, två för tekniker Ae 10 och en för tekniker Ae 9, vartill kommer tre praktikanter. De sakkunniga anser starka skäl tala för att sex av de av flygförvaltningen föreslagna lönegradsregleringarna helt eller delvis bifalles. Sålunda förordar de sakkunniga, att chefen för centralsektionen (produktionssektionen) placeras i Ae 24 (Ae 26 äskat), att chefen för utprovningsssektionen och en under den tekniske chefen stående, för beräkningsarbeten avsedd byrådirektör placeras i Ae 26, att cheferna för utprovningsssektionens materieldetalj och centralsektionens (produktionssektionens) planeringsdetalj uppflyttas till Ae 23 respektive Ae 21 (Ae 23 äskat) samt slutligen att föreståndaren för ritningsarkivet placeras i Ae 9.

De sakkunniga anser slutligen, att det finns skäl att väcka frågan huruvida icke tiden är inne för en begynnande avveckling av militärsektionen och dess ersättande med militärassistenter. Därvid synes enligt de sakkunniga i första hand böra provas, om fortsatt behov finnes av den löjtnant och den flaggunderofficer, som enligt organisationen är placerade vid sektionen.

Förslag av 1956 års försvarsförvaltnings-sakkunniga

I fråga om flygförvaltningen behandlar de sakkunniga centraldetaljer (motsvarande) inom flygplanavdelningen (utom försökscentralen) och elektroavdelningen, frågan om kassatjänsten m. m. De sakkunnigas förslag kommer att medföra en nettominskning med fem tjänster. Kostnadsminskningen beräknas uppgå till knappt 5 000 kronor. En förstärkning med en tjänst i lönegrad A 9 som tidigare bedömts erforderlig anses vidare kunna undvaras.

De sakkunnigas förslag beträffande centraldetaljer inom flygplan- och elektroavdelningarna har, i anslutning till de sakkunnigas principiella synpunkter för vilka redogörelse lämnats i det föregående, uppgjorts med följande utgångspunkter.

Arbetsuppgifterna på centraldetaljerna (eller motsvarande enheter) skall i huvudsak omfatta ekonomisk planering, materielplanering, tilldelning och redovisning av materiel samt expeditionstjänst. Däremot skall centraldetaljerna icke såsom för närvarande ombesörja någon ekonomisk bokföring. Det förutsättes, att alla bokföringsuppgifter, som erfordras för den ekonomiska planeringen, tillhandahålles centralt.

Detaljcheferna avses skola vara vederbörande byråchefers assistenter i ärenden av ekonomisk och administrativ natur. De skall i ekonomiska frågor vara kontaktmän med centralplaneringen. De sakkunniga räknar vidare med att vissa enklare ärenden skall kunna avlastas från saksektionerna. Centraldetaljcheferna förutsättes sålunda skola i viss utsträckning besvara förfrågningar, uppgöra sammanställningar och dylikt.

De sakkunniga föreslår vissa begränsningar beträffande skrivpersonalen. Flygförvaltningens interna rationaliseringsorgan bör följa frågan om skrivpersonalens omfattning med uppmärksamhet. Även frågan om inrättande av skrivcentral vid flygplanavdelningen bör framdeles tas upp internt.

Med angivna utgångspunkter anses för *flygplanavdelningen* erforderliga tjänster för en kapten (vid flygvapnet) i Ao 21 och en kontorist i Ao 9, medan tjänster för en byråintendent i Ao 21, ett kanslibiträde i Ao 7 och ett tekniskt biträde i Ae 5 samt en arvodesbefattning för kontorsbud anses kunna utgå.

Angivna personalförändringar fördelar sig på avdelningens olika byråer enligt följande.

Vid vapenbyråns centralsektion tillkommer en kapten i Ao 21 samt en förste verkmästare och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, de sistnämnda genom överföring från byråns kontrollsektion, medan ett kontorsbud utgår. Kaptensbeställningen avses för vissa ammunitionsfrågor rörande förrådshållning, uppläggning och tilldelning av ammunition för krigsbruk ävensom central tilldelning och redovisning av ammunition för fredsbruk. För dylika arbetsuppgifter har under de två senaste åren en major vid flygvapnet varit kommenderad till sektionen.

Vid motorbyråns centraldetalj anses två tjänster kunna utgå, en för byråintendent i Ao 21 och en för tekniskt biträde i Ae 5, medan en tjänst för kanslibiträde i Ao 7 föreslås skola utbytas mot tjänst för kontorist i Ao 9.

I fråga om flygplanbyrån föreslår de sakkunniga, att ritkontoret, vilket för närvarande ingår i centralsektionen, skall direkt underställas byråchefen samt att återstående del av centralsektionen, som i fråga om arbetsuppgifternas omfattning i huvudsak motsvarar centraldetaljerna vid elektroavdelningens byråer och vid motorbyrån, skall benämnas centraldetalj.

Med tidigare återgivna utgångspunkter för organisationen av centraldetaljer (motsvarande) föreslår de sakkunniga beträffande *elektroavdelningen*, att nya tjänster skall tillkomma för tre byråingenjörer eller byråintendenter i Ae 21, två byråassistenter eller byråingenjörer i Ae 19,

en förste kansliskrivare i Ae 12 och två kontorister i Ae 9. Å andra sidan anses indragning kunna ske av tjänster för en ingenjör i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, tre biträdande ingenjörer i Ae 13, en kontorsskrivare i Ae 13, två ingenjörbiträden i Ae 12, ett biträde för skriv- och kontorsgöromål samt tre arvodesbefattningar för kontorsbud.

En förste kansliskrivare föreslås skola överföras till administrativa byrån från elektroavdelningen.

I fråga om elektroavdelningens olika enheter innebär de sakkunnigas förslag i huvudsak följande.

En avdelningschefen direkt underställd byråingenjör eller byråintendent i Ae 21 tillkommer. Befattningshavaren avses tjänstgöra som avdelningschefens assistent i ekonomiska och administrativa frågor.

Beträffande radiobyråns centraldetalj föreslås en tjänst för byråassistent eller byråingenjör i Ae 19, avsedd för detaljchef, och en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål skola tillkomma samt en tjänst för kanslibiträde i Ae 7 utbytas mot kontoristtjänst i Ae 9.

I fråga om radarbyrån föreslås tjänster för en byråingenjör eller byråintendent i Ae 21, detaljchef vid centraldetaljen, och en kansliskrivare i Ae 10 (utvecklingssektionen) skola tillkomma, medan en arvodesbefattning för kontorsbud (centraldetaljen) samt tjänster för en kontorist i Ae 9 (navigeringsradarsektionen) och ett ingenjörbiträde i Ae 12 (utvecklingssektionen) anses kunna utgå. Slutligen anses en förste kansliskrivare i Ae 12 (utvecklingssektionen) böra flyttas till administrativa byrån.

Luftbevakningsbyråns centraldetalj anses behöva förstärkas med en byråingenjör eller byråintendent i Ae 21, chef för centraldetaljen, en förste kansliskrivare i Ae 12 och en kontorist i Ae 9, medan å andra sidan en ingenjör i Ae 17, en biträdande ingenjör i Ae 13, två biträden för skriv- och kontorsgöromål och ett kontorsbud föreslås utgå. Härjämte föreslås, i anslutning till förslagen beträffande radarbyrån, att en kontorsskrivare i Ae 13 vid trådnätsektionen skall utgå.

Flygelektrobyråns centraldetalj föreslås skola tillföras en byråassistent eller byråingenjör i Ae 19, chef för centraldetaljen, en kontorist i Ae 9 och ett kanslibiträde i Ae 7, under det att en kansliskrivare i Ae 10 och ett kontorsbud anses böra utgå.

I anslutning härtill föreslås vidare en tjänst för ingenjörbiträde i Ae 12 vid flygelektrosektionen (vilken för närvarande utnyttjas vid centraldetaljen) utgå.

Om elektroavdelningens centraldetaljer organiseras i enlighet med de sakkunnigas förslag, kommer den tekniska personalen vid saksektionerna (och jämställda enheter) att erhålla en viss arbetsavlastning. Härigenom torde enligt de sakkunniga en viss minskning av denna personal bli möjlig. De sakkunniga anser emellertid att avdelningen lider brist på teknisk personal i Ae 19 och högre lönegrader. En minskning bör därför enligt de sakkunniga ske beträffande teknisk personal i lägre lönegrader. De sakkunniga föreslår därför indragning av tjänster för en ingenjör i Ae 15 och

två biträdande ingenjörer i Ae 13, avsedda för elektroavdelningens sakksektioner. De sakkunniga förutsätter, att det skall få ankomma på flygförvaltningen att — med hänsyn till förhållandena vid den tidpunkt då åtgärden skall verkställas — avge förslag beträffande vilka befattningar för ingenjör och biträdande ingenjör som bör utgå ur organisationen.

De sakkunnigas förslag beträffande kassatjänsten m. m. berör, som tidigare nämnts, *inköpsavdelningen* och *administrativa byrån*. Sålunda föreslås, att uppgifter avseende kontantbetalningar av reseräkningar m. m. (förskottskassan) skall föras över från inköpsavdelningen (räkningssektionen) och förläggas till administrativa byråns personalkontor, vilket anses böra organiseras på två enheter, personaldetalj och kameraldetalj. Inom administrativa byråns organisationskontor föreslås tillkomma en enhet för handhavande av delar av omkostnadsanslaget samt för vissa serviceuppgifter.

I anslutning härtil har de sakkunniga ansett följande personalförändringar motiverade.

För inköpsavdelningens räkningssektion inrättas en tjänst för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, varjämte en tjänst för kanslibiträde i Ae 7 utbytes mot tjänst för kontorist i Ae 9 samt en kansliskrivare flyttas från sektionen till administrativa byråns personalkontor. Vid denna enhet tillkommer härutöver tjänster för en förste kansliskrivare i Ae 12 och ett kanslibiträde i Ae 7, medan en kamrerare i Ao 21 och två kontorister i Ae 9 utgår.

Av motiveringen för ifrågavarande förslag må följande återges.

Under chefen — assistent i A 17 — bör personalen vid kameraldetaljen omfatta dels en förste kansliskrivare och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål för förskottskassan, dels (för rese- och sjukvårdsräkningar samt sjukkasseärenden) en kontorsskrivare och tre kansliskrivare, dels (för avlöningsärenden) en kansliskrivare och tre kanslibiträden. För den för reseräkningar m. m. avsedda personalen finnes tjänster i gällande organisation. Personalbehovet för avlöningsärenden m. m. kan tillgodoses, dels genom ianspråktagande av två befintliga tjänster för kanslibiträde, dels genom överflyttning av en kansliskrivare från inköpsavdelningens räkningssektion, dels genom inrättande av en tjänst för kanslibiträde. I anslutning till att dessa tjänster tillkommer blir två kontoristtjänster (av vilka en på personaldetaljen) övertaliga. I den föreslagna organisationen finnes inte heller något utrymme för tjänsten för kamrerare.

Vid centralplaneringen föreslås en tjänst för byrådirektör i Ae 24 tillkomma. Till motivering av förslaget anför de sakkunniga följande.

I sina medelsäskanden för budgetåret 1958/59 föreslog flygförvaltningen, att en tjänst för byrådirektör i Ae 26 skulle inrättas vid centralplaneringen

för biträde med ekonomiska utredningar m. m. Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

De sakkunniga har kunnat konstatera en klar tendens till stegring av kraven på centralplaneringen i fråga om utveckling och anpassning av system för den ekonomiska redovisningen allt eftersom anskaffningsfrågorna rörande flygmateriel blir mera invecklade till följd av den tekniska utvecklingen och de allt mera komplicerade kostnadselementen. Samtidigt framstår det som en tvingande nödvändighet att chefen för centralplaneringen delvis avlastas utredningsarbete på det ekonomiska området. Centralplaneringen bör därför förstärkas med en tjänst för en erfaren ekonom. Tjänsten synes böra placeras i lönegrad Ae 24. En dylik förstärkning, kombinerad med en rationell arbetsfördelning i ekonomiska frågor mellan sakorgan, inköpsavdelning och centralplanering, synes de sakkunniga utgöra en förutsättning för att flygförvaltningens anslagsförvaltning skall kunna fungera med erforderlig smidighet och säkerhet. Ett omfattande arbete har inom flygförvaltningen nedlagts på frågor rörande nyssnämnda arbetsfördelning. Den kan emellertid enligt de sakkunnigas mening inte göras helt rationell så länge centralplaneringen är underbemannad i förhållande till de uppgifter som bör ankomma på denna enhet.

Sammanfattningsvis innebär de sakkunnigas förslag beträffande flygförvaltningen följande.

På flygvapnets personalförteckning tillkommer en beställning för kapten i Ao 21, innebärande en kostnadsökning av i runt tal 23 000 kronor.

Under flygförvaltningens avlöningsanslag tillkommer tjänster för en kontorist i Ao 9, en byrådirektör i Ae 24, tre byråingenjörer eller byråintendenter i Ae 21, två byråassistenter eller byråingenjörer i Ae 19, två förste kansliskrivare i Ae 12 samt en kontorist i Ae 9, medan tjänster utgår för en byråintendent i Ao 21, en kamrerare i Ao 21, ett kanslibiträde i Ao 7, en ingenjör i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, tre biträdande ingenjörer i Ae 13, en kontorsskrivare i Ae 13, två ingenjörbiträden i Ae 12 och ett tekniskt biträde i Ae 5 samt fyra arvodesbefattningar för kontorsbud. Personalförändringarna under flygförvaltningens avlöningsanslag beräknas medföra en kostnadsminskning av i runt tal 28 000 kronor.

Yttranden

De remissinstanser, som särskilt uttalat sig rörande här ifrågavarande delar av betänkandet, är *försvarets civilförvaltning, flygförvaltningen och statskontoret*.

Flygförvaltningen, som i princip ansluter sig till de sakkunnigas förslag beträffande centralsektionernas m. m. organisation och arbetsuppgifter, anser den av de sakkunniga föreslagna personaluppsättningen vara snävt beräknad. Sälunda anser ämbetsverket, att den föreslagna indragningen av en tjänst för byråintendent i Ao 21 och ett biträde i reglerad befodrings-

gång på flygplanavdelningens motorbyrå inte bör genomföras. Beträffande elektroavdelningen hävdar ämbetsverket, att samtliga tjänster för centraldetaljchef bör placeras i A 21 samt att föreslagna tjänster för förste kansliskrivare i A 12 bör utbytas mot tjänster för kontorsskrivare i A 13. Ämbetsverket motsätter sig vidare de föreslagna indragningarna av tjänster för ett ingenjörbiträde i Ae 12 och en kansliskrivare i Ae 10 på flygelektrobyrån, en kontorsskrivare i Ae 13 på luftbevakningsbyrån samt ett ingenjörbiträde i Ae 12 på radarbyrån. Under hänvisning till sina förslag till medelsäskanden för budgetåret 1959/60 hävdar flygförvaltningen slutligen, att den för centralplaneringen avsedda byrådirektörstjänsten bör hänföras till Ae 26 i stället för Ae 24 såsom de sakkunniga föreslagit.

Försvarets civilförvaltning anser, som omnämnts i det föregående, att för avlöningsärendenas handhavande bör avses kontorist i stället för kansliskrivare. Även *statskontoret* anser, att en betydande övervikt för högre biträdestjänster föreligger i fråga om den granskande personalen på administrativa byrån.

Departementschefen

Vid min bedömning av personalbehovet för flygförvaltningen för nästa budgetår har jag fäst särskilt avseende vid behovet av personalförstärkning för robotbyrån, elektroavdelningen och flygplanavdelningens försökscentral.

Vad först angår flygplanavdelningen, försökscentralen, föreslår jag en förstärkning med tjänster för tre förste byråingenjörer i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21, fyra byråingenjörer i Ae 19, tre ingenjörer i Ae 17, en ingenjör i Ae 15, ett kanslibiträde i Ae 7 samt ett arvodesanställt räknebiträde, medan en tjänst för biträdande ingenjör i Ae 13 torde utgå. Av tjänsterna för förste byråingenjör bör en tas i anspråk för chef för den robotsektion, som jag anser böra tillkomma inom försökscentralen. Övriga till nyinrättande föreslagna tjänster torde få fördelas på robotsektionen samt befintliga enheter inom försökscentralen, varvid 1956 års försvarsförvaltningssakkunnigas förslag i betänkande, del I, i huvudsak bör tjäna till ledning. Jag har icke funnit anledning till erinran mot chefens för flygvapnet förslag att förstärka försökscentralen med en kapten i Ao 21 och en mästare i Ao 12, men jag är icke beredd föreslå, att nya beställningar tillkommer för ifrågavarande ändamål, vilka alltså får tillgodoses inom befintliga personalstater.

Beträffande flygplanavdelningen i övrigt har jag ansett mig böra räkna med en förstärkning av vapenbyråns bomb- och raketsektion med en flygdirektör av 2. graden i Ao 24, till vilken fråga jag avser att återkomma framdeles i samband med slutligt äskande under flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. För samma sektion föreslår jag vidare

en förstärkning med en byråingenjörstjänst i Ae 21, varjämte byråns beräkningssektion likaledes torde böra förstärkas med en dylik tjänst. Jag föreslår vidare, att en teknikertjänst i Ae 10 avsedd för flygplanbyråns kontrollsektion utbytes mot tjänst för ingenjör i Ae 15.

I fråga om elektroavdelningen har jag fäst särskild vikt vid ett tillgode-seende av personalbehovet vid luftbevakningsbyrån, där jag ansett det pågående arbetet med modernisering av luftbevakningsmaterielen aktualisera en kvalitativ förstärkning. Däremot har jag inte ansett mig böra räkna med några förändringar beträffande antalet sektioner inom byrån eller dessas benämningar. I enlighet härmed bör tjänster för en byrådirektör i Ae 26, en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21, som avses för frågor rörande dataöverföring, hänföras till sektionen för luftförsvarscentraler. Denna sektion bör härutöver förstärkas med en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21. Systemsektionen torde böra tillföras tjänster för en förste byråingenjör i Ae 23 och en byråingenjör i Ae 21, varjämte en befintlig tjänst för flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör i Ao 24 torde böra utbytas mot en tjänst för flygdirektör av 1. graden eller byrådirektör i Ao 26 (jfr i övrigt vad chefen för civildepartementet anført härom under För flera huvudtitlar gemensamma frågor). Trådnätsektionen synes böra förstärkas med en tjänst för byråingenjör i Ae 21, medan vid radiolänksektionen bör tillkomma tjänster för en förste byråingenjör i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 21, en byråingenjör i Ae 19 och tre ingenjörer i Ae 17, varvid såsom flygförvaltningen föreslagit 10 extra tjänster med avlöning från anslaget Vissa signalförbindelser m. m. kan utgå. I enlighet med flygförvaltningens förslag räknar jag vidare med indragning av 10 extra ordinarie tjänster vid luftbevakningsbyrån, nämligen fem för biträdande ingenjör i Ae 13, tre för ingenjörbiträde i Ae 12, en för tekniker i Ae 9 och en för tekniskt biträde i Ae 7. För att tillgode av flygförvaltningen anmälda önskemål om mera tillfällig personalförstärkning föreslår jag vidare, att anslagsposten Tillfälligt anställd personal under flygförvaltningens avlöningsanslag uppräknas med 150 000 kronor. Beloppet bör enligt flygförvaltningens bestämmande få utnyttjas för att anställa extra personal i högst lönegrad Ag 19 för luftbevakningsbyrån. Jag förutsätter härvid självfallet, att sakan-slag icke vidare skall få utnyttjas för sådant ändamål.

I övrigt föreslår jag för elektroavdelningen en personalförstärkning med en byrådirektör i Ae 24, två förste byråingenjörer i Ae 23, fyra byråingenjörer i Ae 21 och en byråingenjör i Ae 19. Tjänsterna torde böra avses för olika enheter inom avdelningen i huvudsaklig överensstämmelse med vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit i sitt betänkande, del I. Jag räknar icke med några förändringar i avdelningens indelning.

Beträffande inköpsavdelningen räknar jag med att tjänster till-

kommer för en byråassistent i Ae 19 och ett kanslibitråde i Ae 7; i anslutning härtill bör tjänster för en kontorist i Ae 9 och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål utgå.

Vad angår robotbyrån råder fortfarande en viss osäkerhet beträffande robotärendenas förvaltningsmässiga handläggning. Frågan ägnas, enligt vad jag har mig bekant, fortlöpande uppmärksamhet inom försvarsledningen. Någon hållbar grund för att fastställa en mera definitiv organisation av robotbyrån finnes dock ej. Vad flygförvaltningen och försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit rörande byråns interna organisation synes emellertid kunna utgöra ett ändamålsenligt provisorium. Jag räknar alltså med att robotbyrån organiseras i överensstämmelse med försvarsförvaltningssakkunnigas förslag i deras remissyttrande. Robotbyrån bör sålunda indelas i projektsektion I, projektsektion II, konstruktionssektion, styrsektion och motorsektion, samtliga direkt underställda den tekniske chefen, utprovningssektion, mätsektion och försöksplatser, underställda försökschefen, samt militärsektion, centralsektion och expedition, lydande direkt under chefen för robotbyrån. Jag vill emellertid betona, att byråns organisation inte bör anses låst, utan möjligheter bör föreligga att — i större utsträckning än beträffande övriga organisationsenheter — överflytta personal och arbetsuppgifter mellan olika enheter inom byrån. Jag ansluter mig till försvarsförvaltningssakkunnigas förslag till åtgärder för tillgodoseende av robotbyråns personalbehov under de närmaste åren. I enlighet härmed föreslår jag, att under förevarande anslag tillkommer en beställning för major i Ao 23 samt tjänster för en byrådirektör i Ae 26 och två tekniska biträden i Ae 7. Majorsbeställningen bör liksom övriga officersbefattningar vid robotbyrån i princip kunna rekryteras oberoende av försvarsgrenstillhörighet; något behov att besätta befattningen med flygutbildad officer synes ej föreligga. Därjämte räknar jag med att robotbyrån tillföres en meteorologassistent i Ae 11; till denna fråga avser jag att återkomma framdeles i anslutning till att jag framlägger slutliga äskanden i fråga om flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Jag räknar i överensstämmelse med flygförvaltningens förslag med att tjänster för en biträdande ingenjör i Ae 13, två tekniker i Ae 10 och en tekniker i Ae 9 samt tre »praktikanter» utgå. Slutligen bör möjligheter öppnas att tillfälligt anställa viss extra personal vid robotbyrån. I detta syfte föreslår jag, att under anslagsposten till tillfälligt anställd personal beräknas ett belopp av 500 000 kronor. Beloppet bör få utnyttjas för anställande av extra personal för robotbyråns behov; härvid förutsättes anställning i högre lönegrad än Ag 19 endast få ske efter medgivande av Kungl. Maj:t.

Beträffande övriga enheter inom flygförvaltningen har jag icke ansett mig böra tillstyrka någon personalökning i vidare mån än att jag föreslår,

att två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål (telefonister) tillkommer vid administrativa byrån samt att en byråingenjörstjänst i Ae 21 inrättas för underrättelsecentralen. Beträffande administrativa byrån föreslår jag dessutom, att en kanslibiträdets tjänst i Ao 7 utbytes mot kontoristtjänst i Ao 9, varvid en extra ordinarie kontoristtjänst torde utgå.

Med anledning av flygförvaltningens förslag beträffande materielinspektionen samt om ändring i flygöverdirektörens ställning vill jag framhålla, att enligt min uppfattning någon realprövning av dessa frågor inte bör ifrågakomma förrän pågående utredningar i berörda hänseenden slutförts. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t redan den 30 juni 1954 uppdragit åt chefen för flygvapnet och flygförvaltningen att verkställa utredning rörande materielinspektionen och den i flygledningen ingående inspektionen för den tekniska tjänsten. Jag förutsätter, att resultaten av detta utredningsarbete redovisas vid sådan tidpunkt, att det kan beaktas i budgetarbetet för budgetåret 1960/61.

Av flygförvaltningen framförda förslag om ordinariesättning anser jag mig böra biträda såtillvida, att jag föreslår, att tjänster för två byrådirektörer i Ae 24 och en förste byråingenjör i Ae 23, samtliga vid radiobyrån, samt en byråingenjör i Ae 21 vid försökscentralen upptages såsom ordinarie.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag — utöver den förut nämnda uppflyttningen av en alternativ tjänst avsedd för luftbevakningsbyrån — uppflyttningar av tjänster för en förste byråingenjör i Ao 23 till flygdirektör av 2. graden eller byrådirektör i Ao 24, en byråingenjör i Ao 21 till förste byråingenjör i Ao 23, två byrådirektörer i Ae 24 till Ae 26, en förste byråingenjör i Ae 23 till byrådirektör i Ae 24, en byråingenjör i Ae 21 till förste byråingenjör i Ae 23, en byråingenjör i Ae 19 till Ae 21, en ingenjör i Ae 17 till byråingenjör i Ae 19, en ingenjör i Ae 15 till Ae 17, två tekniker i Ae 10 till ingenjörbiträden i Ae 12 samt ett tekniskt biträde i Ae 7 till tekniker i Ae 9.

Vad 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga föreslagit beträffande flygförvaltningen i sitt betänkande del III kan jag i huvudsak biträda. Emellertid är jag icke beredd tillstyrka, att någon ny kaptensbeställning tillkommer vid flygvapnet för den av de sakkunniga angivna befattningen å vapenbyrån. Behovet bör alltjämt tillgodoses inom befintliga personalstater. I anslutning till vad jag i det föregående (punkt 4) föreslagit beträffande kassatjänsten vid flygförvaltningen och då jag förutsätter att kontorist i stället för kansliskrivare skall tas i anspråk för avlöningsärenden, bör, i förhållande till vad de sakkunniga föreslagit, en kanslibiträdets tjänst i Ae 7 tillkomma och en tjänst för förste kansliskrivare i Ae 12 utgå.

Som omnämnts redan i det föregående bör från och med nästa budgetår

samtliga avlöningskostnader för civil personal vid flygförvaltningen — med undantag för den personal vid ämbetsverkets förrådsbyrå som avlönas över förrådstitel — bestridas från ämbetsverkets avlöningsanslag. Detta anslag bör med hänsyn härtill uppräknas med omkring 6 670 000 kronor, varvid flygvapnets anslag till anskaffning av flygmateriel m. m. samt drift och underhåll av flygmateriel m. m. kan minskas i ungefär samma omfattning. En viss minskning av medelsbehovet uppkommer härjämte på investeringsanslaget till vissa flygfältsarbeten m. m.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag beaktar jag — förutom tidigare nämnda personalförändringar m. m. samt överföringen av avlöningskostnader — merkostnaderna för kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tjänstetidsbefordran m. m. samt belastningen på olika anslagsposter. Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 23 300 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 4 288 000 (+ 100 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 118 000 (+ 50 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 880 ($\pm$ 0) kronor;

Avlöningar till tillfälligt anställd personal 748 000 (+ 650 000) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 14 740 000 (+ 5 940 000) kronor;

Rörligt tillägg 3 253 120 (+ 765 000) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 145 000 (+ 145 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 7 650 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för flygförvaltningen som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 288 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	118 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 880

4. Avlöningar till tillfälligt anställd personal	748 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	14 740 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 253 120
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	145 000
Summa kronor 23 300 000	

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 23 300 000 kronor.

[26] 21. Flygförvaltningen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 000 000	1 144 441
1958/59 (statsliggaren s. 184)	1 300 000	
1959/60 (förslag)	1 345 000	

Yrkande

Flygförvaltningen föreslår, att anslaget höjes med 140 000 kronor.

	Ökning
1. Bränsle; ökning med hänsyn till belastningen	26 000
2. Prisstegringar	10 000
3. Nya lokaler	22 000
4. Personalökning	66 000
5. Övertagande av telefonväxel	12 000
6. Anskaffning av systemblanketter	4 000
	140 000

Motiv

2. Av beloppet hänför sig 2 000 kronor till golvboning och fönsterputsning, 2 000 kronor till beredskapsabonnemang, 4 000 kronor till underhåll m. m. av kontorsinventarier, snabbtelefoner och hålkortsmaskiner samt 2 000 kronor till utgivande av tekniska order.

3. Flygelektrobyrån beräknas erhålla nya laboratorielokaler. Av kostnadsökningen belöper 5 000 kronor på uppvärmning m. m., 6 000 kronor på städning, 4 000 kronor på telefonabonnemang och 2 000 kronor på bevakning. Vidare beräknas 5 000 kronor för anskaffning av arkivhyllor.

4. Under avlöningsanslaget har förslag framlagts om en icke obetydlig ökning av antalet tjänster. Vid bifall härtill ökar medelsbehovet även under förevarande anslag. Sålunda beräknas medelsbehovet för skrivmateriel m. m. öka med 3 000 kronor och utgifter för telefonabonnemang med likaledes 3 000 kronor. En utbyggnad av telefonväxeln i ämbetsbygg-

naden blir även erforderlig. Medelsbehovet härför utgör 10 000 kronor, varav 8 000 kronor utgör anläggningskostnad. Slutligen beräknas 50 000 kronor åtgå för nyanskaffning av inventarier m. m.

5. I samband med att försvarets forskningsanstalt erhåller ny telefonväxel för sina lokaler avses den nuvarande växeln vid Linnégatan 89, som även betjänar delar av flygförvaltningen, skola övertagas av ämbetsverket. Medelsbehovet ökar härigenom med angivet belopp.

6. I syfte att erhålla rationella arbetsmetoder och därigenom hålla arbetskostnaderna nere anses s. k. systemblanketter böra användas i större utsträckning än för närvarande. Ett belopp av minst 4 000 kronor bör därför beräknas för framställning av dylika blanketter.

Departementschefen

Med anledning av flygförvaltningens förslag beräknar jag för nästa budgetår 22 000 kronor för nya laboratorielokaler m. m., 30 000 kronor, varav 5 000 kronor belöper på sjukvårdsposten, för nytillkommande personal, 12 000 kronor för övertagande av telefonväxel samt 12 000 kronor för andra expensutgifter.

I övrigt anser jag i likhet med flygförvaltningen en uppräknig av bränsleposten erforderlig med hänsyn till belastningen. Vid anmälan av försvarets civilförvaltnings omkostnadsanslag har jag emellertid föreslagit, att samtliga kostnader för uppvärmningsbränsle för försvarets ämbetsbyggnader på Gärdet skall bestridas från civilförvaltningens omkostnadsanslag. Utgifterna för ifrågavarande ändamål under flygförvaltningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår upptagits till 57 500 kronor, med vilket belopp förevarande anslag således kan minskas.

I enlighet med det anförda föreslår jag, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med avrundat 1 345 000 kronor, innebärande en ökning med 45 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 345 000 kronor.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGSDIREKTION

[27] 22. **Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	175 000	176 684
1958/59 (statsliggaren s. 184)	199 000	
1959/60 (förslag)	203 000	

Försvarets förvaltningsdirektion (skr. ²⁰/₈ 1958) hemställer, att anslaget höjes med 4 000 kronor, varav 1 200 kronor utgör kompensation för höjda folkpensionsavgifter och 2 800 kronor kostnader för löneklassuppflyttningar m. m.

Departementschefen

Anslaget torde i enlighet med förvaltningsdirektionens förslag bära upptagas till 203 000 kronor, innebärande en höjning med 4 000 kronor.

Anslagsposterna Avlöning till ordinarie tjänsteman, 35 300 kronor, Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 10 000 kronor, samt Rörligt tillägg, 23 700 kronor, upptages med oförändrade belopp. Anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 2 800 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. till (130 000+2 800=) 132 800 kronor. Som ny anslagspost uppföres Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, 1 200 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets förvaltningsdirektion, att tillämpas till vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	35 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	132 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 200
Summa kronor 203 000	

b) till Försvarets förvaltningsdirektion: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kronor.

[28] 23. Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	20 000	14 767
1958/59 (statsliggaren s. 185)	20 000	
1959/60 (förslag)	18 000	

Försvarets förvaltningsdirektion föreslår, att anslaget minskas med 2 000 kronor. Minskningen hänför sig till expenskostnaderna. Den möjliggöres av att nyuppsättningen och utbyggnaden av direktionens kansli i huvudsak slutförts under 1957/58. Jag biträder direktionens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets förvaltningsdirektion: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

C. Försvarskrafterna

FÖRSVARSSTABEN

[29] 1. Försvarsstaben: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	13 547 000	14 694 534
1958/59 (statsliggaren s. 185)	15 800 000	
1959/60 (beräknat belopp) ...	16 430 000	

Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t har jag den 28 juli 1958 tillkallat byrådirektören vid försvarsstaben U. S. Rosenblad att såsom sakkunnig verkställa viss översyn av försvarets personalvårdsorganisation. Sedan översynen slutförts, såvitt avser de mera principiella frågorna, har den sakkunnige med skrivelse den 1 december 1958 framlagt förslag i ämnet. Förslaget undergår för närvarande remissbehandling. Beredningen av ärendet väntas emellertid bli avslutad i sådan tid, att förslag senare kan föreläggas 1959 års riksdag. Då ställningstagandet i frågan kan komma att medföra personalförändringar vid försvarsstaben torde förevarande anslag nu få upptagas med beräknat belopp.

Chefen för försvarsstaben och försvarsväsendets radioanstalt (skr. 20/9 och 12/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med sammanlagt 662 400 kronor. För egen del räknar jag med ett anslag för nästa budgetår av 16 430 000 kronor, innebärande en höjning med 630 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Försvarsstaben: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 16 430 000 kronor.

[30] 2. Försvarsstaben: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 800 000	2 848 146
1958/59 (statsliggaren s. 188)	3 160 000	
1959/60 (förslag)	3 325 000	

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer att anslaget, såvitt avser försvarsstaben, i den del varom här är fråga, höjes med 69 000 kronor.

	Ökning
1. Resekostnader	14 000
2. Viss utrustning för försvarsattachéerna	20 000
3. Övriga expenser	35 000
	69 000

Motiv

1. Chefen för försvarsstaben uttalar, att försvarsstabens personal på grund av begränsad medelstillgång inte kunnat företaga resor i nödvändig omfattning, varigenom försvarsstaben åvilande uppgifter när det gäller kontrollverksamhet, studier m. m. icke kunnat fullgöras. Dessutom medför enligt försvarsstabschefen den begränsade tillgången på medel, att personal icke kan i önskvärd omfattning ställas till förfogande för försvarsstaben åvilande planläggning, utbildning m. m. Chefen för försvarsstaben föreslår därför att för andra reseersättningar än till försvarsattachéerna anvisas 110 000 kronor, innebärande en höjning med 14 000 kronor.

2. Rörande innebörden av här avsett förslag torde få hänvisas till de handlingar, som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

3. Försvarsstabschefen framhåller, att för övriga expenser anvisade medel, 284 000 kronor, är otillräckliga och föreslår en höjning med 35 000 kronor. Försvarsstaben skulle därigenom bli i stånd att anskaffa nödvändiga inventarier ävensom att successivt komplettera befintlig snabbtelefonanläggning (jfr prop. 1958: 110, s. 269).

Yttrande

Försvarets civilförvaltning har inte något att erinra mot chefens för försvarsstaben beräkning av medelsbehovet.

Departementschefen

Ifrågavarande del av anslaget torde böra uppräknas med äskat belopp, 69 000 kronor, till 795 000 kronor. Jag räknar därvid med 20 000 kronor för viss utrustning för försvarsattachéerna men tager icke nu slutlig ställning till hur ökningen i övrigt bör fördelas under denna del av anslaget. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom i samband med fastställande av stat för anslaget. Vid anslagsberäkningen beaktar jag i det föregående under anslaget Försvarets civilförvaltning: Omkostnader framlagt förslag om ändrat redovisningssystem beträffande kostnaderna för uppvärmning av ämbetsbyggnaderna på Gärdet.

Kostnaderna för försvarsväsendets radioanstalt och medel för viss ytterligare verksamhet vid försvarsstaben har för budgetåret 1958/59 beräknats

till 2 434 000 kronor, såvitt avser under förevarande anslag redovisade kostnader. På sätt framgår av en inom försvarsdepartementet upprättad promemoria, som kommer att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, beräknar jag motsvarande kostnader för budgetåret 1959/60 till 2 530 000 kronor, innebärande en ökning med 96 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknar jag således till $(795\,000 + 2\,530\,000 =)$ 3 325 000 kronor, vilket innebär en höjning med 165 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben*: Omkostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 325 000 kronor.

[31] 3. Försvarsstaben: Övningar

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	46 000	55 065	38 422
1958/59 (statsliggaren s. 189)	47 000		
1959/60 (förslag)	77 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 bunden intill ett belopp av cirka 3 350 kronor.

Från anslaget bestrides kostnaderna för *dels* anordnande av fältövningar eller (och) utbildningskurser för försvarsstabens personal samt personal, som genom stabens försorg krigsplaceras i särskilda befattningar, för vilka specialutbildning erfordras, *dels ock* vissa med försvarsväsendets radioanstalts verksamhet sammanhängande övningar.

Medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet under förevarande anslag uppgår för innevarande budgetår till 12 000 kronor. Försvarsstabschefen hemställer, att medelsanvisningen höjes med 30 000 kronor, motsvarande försvarsstabens kostnader för en planerad, för försvarsgrenarna gemensam övning under överbefälhavarens ledning. Försvarets civilförvaltning har intet att erinra häremot. Jag tillstyrker förslaget och beräknar således medelsanvisningen för försvarsstabens verksamhet till 42 000 kronor. Såsom framgår av förenämnda promemoria föreslår jag, att oförändrat 35 000 kronor anvisas för radioanstaltens övningsverksamhet. Den sammanlagda medelsanvisningen uppgår således till $(42\,000 + 35\,000 =)$ 77 000 kronor, innebärande en höjning med 30 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben*: Övningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 77 000 kronor.

[32] 4. Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	350 000	365 854	41 519
1958/59 (statsliggaren s. 189)	350 000		
1959/60 (förslag)	400 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Chefen för försvarsstaben hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Karta med UTM-nät	—	—
2. Ny operationskarta	105 000	
3. Eldledningskartor		40 000
4. Omräkning		15 000
	105 000	55 000
	+ 50 000	

Motiv

1. Kostnaderna för tryckning av krigskartor med nytt lägesangivnings-system (UTM-nät) beräknades vid systemets införande budgetåret 1954/55 till totalt 1 000 000 kronor. På grund av därefter inträffade fördyringar bör emellertid enligt vad som anfördes i propositionen 1958: 110 (s. 271) här-till läggas cirka 100 000 kronor. Sammanlagda kostnaden skulle således ut-göra 1 100 000 kronor. I äskandena för budgetåret 1959/60 beräknar che-fen för försvarsstaben kostnaderna för återstående arbeten till 300 000 kro-nor och hittills anvisade medel får således anses täcka kostnaderna för nämnda kartor intill ett belopp av 800 000 kronor. Av beloppet 300 000 kronor äskar försvarsstabschefen för nästa budgetår 150 000 kronor, vilket torde innebära oförändrad medelsanvisning då i äskandena för budgetåret 1958/59 då återstående kostnader beräknades till 450 000 kronor.

2. För innevarande budgetår äskade chefen för försvarsstaben medel för anskaffning av en för krigsmakten gemensam operationskarta (prop. 1958: 110, s. 272). De kostnader, som därvid ansågs böra belasta före rande anslag, beräknades till 135 000 kronor. Det för innevarande budg anvisade anslaget täcker enligt försvarsstabschefen endast till en ringa cirka 15 000 kronor, kostnaderna för ifrågavarande ändamål. På

härav äskas för nästa budgetår 120 000 kronor för anskaffning av berörda operationskarta. Detta belopp innebär en höjning med $(120\,000 - 15\,000 =)$ 105 000 kronor.

3. Under en följd av år har under förevarande anslag anvisats 110 000 kronor för tryckning av eldledningskartor. Chefen för försvarsstaben räknar för nästa budgetår med en minskning av medelsbehovet för ändamålet med 40 000 kronor.

Yttrande

Försvarets civilförvaltning har intet att erinra mot försvarsstabschefens beräkning av medelsbehovet.

Departementschefen

Jag anser det angeläget, att erforderliga medel anvisas för anskaffning av de kartor varom här är fråga, och jag föreslår, att anslaget uppföres med äskat belopp, 400 000 kronor, vilket innebär en höjning med 50 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Anskaffning av krigskartor* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

[33] 5. Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	986 000	1 114 915	461 393
1958/59 (statsliggaren s. 189)	1 236 000		
1959/60 (förslag)	1 486 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 intill ett belopp av cirka 420 000 kronor bunden genom utlagda beställningar.

Av anslaget för innevarande budgetår avses 86 000 kronor för försvarsstaben. I enlighet med av försvarsstabschefen framställt och av försvarets civilförvaltning tillstyrkt förslag torde anslaget, såvitt avser försvarsstaben, för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Såsom framgår av den under försvarsstabens omkostnadsanslag omnämnda promemorian föreslår jag att för radioanstaltens verksamhet under förevarande anslag anvisas ett belopp av 1 400 000 kronor (nu 1 150 000 kronor). Anslaget bör således upptagas med $(86\,000 + 1\,400\,000 =)$ 1 486 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget höjes med 250 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarsstaben: Anskaffning och underhåll av materiel* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 486 000 kronor.

ARMÉN

AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL

[34] 6. Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	204 250 000	228 733 647
1958/59 (statsliggaren s. 190)	232 100 000	
1959/60 (beräknat belopp)	239 600 000	

Försvarets civilförvaltning (skr. ¹⁶/₉ och ¹⁷/₁₀ 1958) har framlagt vissa förslag till personalförändringar vid armén, marinen och flygvapnet, rörande försvarsgrenarnas anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. Med hänsyn till dessa förslag och med beaktande av automatiska kostnadsförändringar under nämnda anslag har ämbetsverket föreslagit att anslagen skall uppföras med följande belopp, nämligen cirka 239 000 000 kronor för armén, cirka 88 990 000 kronor för marinen och 113 190 000 kronor för flygvapnet. Enär vissa av de framställda förslagen erfordrar ytterligare överväganden är jag icke beredd att nu taga slutlig ställning till dessa anslag, vilka därför i statsverkspropositionen torde få upptagas med allenast beräknade belopp. Vid beredning inom försvarsdepartementet har det befunnits lämpligt, att kostnaderna för ekiperingsersättningar i fortsättningen bestrides från vederbörliga avlöningsanslag och att således försvarsgrenarnas anslag till ekiperingsersättningar utgår ur riksstaten. Härav föranledda kostnadsökningar under försvarsgrenarnas anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. torde kunna beräknas till cirka 2 400 000 kronor för armén, 1 050 000 kronor för marinen och 1 200 000 kronor för flygvapnet. Under återopande av vad jag nu anfört räknar jag med följande belopp för sistnämnda tre anslag, nämligen för armén 239 600 000 kronor, för marinen 90 000 000 kronor och för flygvapnet 112 000 000 kronor. Till marinens och flygvapnets anslag återkommer jag i det följande. I detta sammanhang hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 239 600 000 kronor.

[35] 7. Armén: Avlöningar till personal å reservstat

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 900 000	1 847 233
1958/59 (statsliggaren s. 198)	1 900 000	
1959/60 (förslag)	1 650 000	

Å gällande personalförteckning för personal på reservstat vid armén finnes uppförda, bland andra, 70 beställningar för kapten (ryttmästare) med föreskrift att vid uppkommande ledigheter antalet dylika beställningar skall nedbringas till 40 (jfr prop. 1954: 110, s. 30). *Chefen för armén* föreslår i militärorganisatoriska underlaget för budgetåret 1959/60 att fyra kaptensbeställningar på reservstat må tillsättas under nämnda budgetår, ehuru antalet beställningar alltjämt överstiger 40. Med nu gällande bestämmelser beräknas tillsättande av kaptensbeställningar kunna ske först under budgetåret 1962/63. Sammanlagt cirka 30 beställningar bedömes kunna tillsättas under budgetåren 1962/67. Samtidigt torde pensionsavgångarna bland kapteners på aktiv stat komma att successivt öka. Arméchefen framhåller, att denna avsevärda omsättning av kapteners icke är till fördel för tjänsten. En utjämning i fråga om tillsättande av kaptensbeställningarna på reservstat anses därför lämplig. En sådan åtgärd skulle enligt arméchefen dessutom medföra bättre befordringsförhållanden för äldre löjtnanter. Ökad tillgång på kapteners för krigsorganisationen skulle även bli följden. Arméchefen framlägger en plan över hur denna utjämning bör ske under de närmaste budgetåren men framhåller, att planen på grund av flera osäkra faktorer bör överses årligen. Den föreslagna utökningen av antalet kaptensbeställningar under de närmaste budgetåren bör enligt arméchefen ske genom att motsvarande antal majorsbeställningar på reservstat tages i anspråk.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker arméchefens förslag. — Ämbetsverket hemställer, att anslaget minskas med 266 000 kronor. Medelsbehovet beräknas därvid med beaktande av, bland annat, belastningen på anslaget under sistförflutet budgetår samt den minskning av antalet beställningar, som beräknas komma att inträffa genom pensionsavgångar under nästa budgetår (jfr prop. 1955: 1, bil. 6, s. 83).

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka arméchefens förslag i fråga om tillsättande av kaptensbeställningar på reservstat.

Anslaget för nästa budgetår beräknar jag till 1 650 000 kronor, innehållande en minskning med 250 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 650 000 kronor.

[36] 8. **Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	6 300 000	7 175 342
1958/59 (statsliggaren s. 199)	6 300 000	
1959/60 (förslag)	7 650 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 700 000 kronor på grund av belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58. För egen del anser jag den föreslagna ökningen otillräcklig och bedömer den på grund av belastningen erforderliga uppräknigen till 900 000 kronor.

Såsom anförts under arméns allmänna avlöningsanslag har det vid beredning inom försvarsdepartementet befunnits lämpligt att ekiperingsersättningar i fortsättningen bestrides från vederbörliga avlöningsanslag. För budgetåren 1957/58 och 1958/59 har arméns anslag till ekiperingsersättningar uppförts med 2 950 000 kronor. Civilförvaltningen har — med beaktande av belastningen, 2 838 087 kronor, under budgetåret 1957/58 på sistnämnda anslag — beräknat motsvarande kostnader under nästa budgetår till 2 800 000 kronor, innebärande en minskning med 150 000 kronor. För egen del anser jag att minskningen bör begränsas till 100 000 kronor. Jag räknar således med ett medelsbehov för ekiperingsersättningar av 2 850 000 kronor. Beloppet bör fördelas med 2 400 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 450 000 kronor för reservpersonal. Jag förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

I enlighet med det nu anförda beräknar jag förevarande anslag för nästa budgetår till 7 650 000 kronor, innebärande en höjning med 1 350 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till personal i arméns reserver m. fl.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 650 000 kronor.

[37] 9. **Armén: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	55 000	40 387
1958/59 (statsliggaren s. 200)	55 000	
1959/60 (förslag)	55 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer efter samråd med försvarets socialbyrå, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Chefen för armén har föreslagit en höjning av anslaget med 12 000 kronor för upplysningsverksamhet för såväl officers- som underbefälsrekryteringen. Jag biträder civil-

förvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Armén: Rekryteringskostnader för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

[38] 10. Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	12 400 000	12 275 528
1958/59 (statsliggaren s. 201)	12 700 000	
1959/60 (förslag)	12 500 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning (skr. ^{16/9} och ^{17/10} 1958) hemställer, att anslaget minskas med 75 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Ändrad krigsorganisation m. m.; ökning med 25 arbetare	270 000	
2. 7 arbetare överföres till annat anslag		75 000
3. 8 remontskötare utgår		86 000
4. Minskat arbetarbehov för vård av ammunition ...		22 000
5. 40 arbetsmånader utbytes mot tjänster under annat anslag		35 000
6. Minskat personalbehov för skötseln av vissa värmeanläggningar m. m.		15 000
7. Omräkning		112 000
	270 000	345 000

— 75 000

Motiv

1. På grund av ändringar i krigsorganisationen och förrådsställningen m. m. erfordras enligt arméchefen en ökning med 25 förrådsarbetare vid truppförbanden m. m. Civilförvaltningen räknar med att denna ökning kommer till stånd.

2. Kungl. Maj:t har den 29 augusti 1958 meddelat beslut angående organisationen i fred av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar. Beslutet innebär, bland annat, att nämnda försvarsområden och kustartilleriförsvar skall ha gemensamma stabs- och förvaltningsorgan i fred. I an-

slutning här till föreslår civilförvaltningen (skr. 17/10 1958), att avlöningskostnaderna för sju förrådsarbetare, tidigare avsedda för Göteborgs—Halmstads försvarsområde, i fortsättningen bestrides från marinens motsvarande anslag. Den därvid uppkommande kostnadsminskningen under förevarande anslag beräknas till 75 000 kronor.

3. Under innevarande budgetår kvarstår övergångsvis åtta remontskötare vid Norrlands dragoner. Civilförvaltningen räknar med att dessa skall ha utgått ur organisationen den 1 juli 1959.

4. För skötsel och vård av ammunition får med ianspråktagande av förevarande anslag under budgetåret 1958/59 finnas anställda förrådsarbetare, till antal motsvarande 125 arbetsmånader. Chefen för armén räknar med en minskning av arbetskraftsbehovet för ifrågavarande ändamål med 25 arbetsmånader. Civilförvaltningen utgår från den av arméchefen föreslagna minskningen.

5. Vid behandlingen av arméns allmänna avlöningsanslag föreslår civilförvaltningen bland annat, att en tjänst för reparatör i Ag 8 inrättas vid vardera Svea livgarde, Livgrenadjärregementet och Göta ingenjörkår. Under förevarande anslag beräknade arbetsmånader för grov- och diversearbetare i eldningstjänst bedömes därvid kunna minskas med 40.

6. Från förevarande anslag bestrides ersättningar till personal för skötseln av värmeanläggningar m. m. vid vissa förråd samt till personal för skötseln av vissa uthyrningsfastigheter. För innevarande budgetår har för ändamålet beräknats sammanlagt 95 000 kronor för de tre försvarsgrenarna. Civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med en minskning av ifrågavarande medelsbehov med 15 000 kronor.

7. Civilförvaltningen beräknar anslaget med beaktande av belastningen under budgetåret 1957/58 till 12 625 000 kronor. Med utgångspunkt häri samt i de under punkterna 1—6 i sammanställningen angivna beloppen framräknas minusposten 112 000 kronor, vilken således torde kunna anges som nedräkning på grund av anslagsbelastningen.

Departementschefen

För innevarande budgetår har behovet av förrådsarbetare m. fl. vid förbanden beräknats till 1 150 man (jfr prop. 1957: 1, bil. 6, s. 62 och 1958: 1, bil. 6, s. 60). I likhet med civilförvaltningen räknar jag för nästa budgetår med, å ena sidan, en ökning med 25 förrådsarbetare med anledning av krigsorganisatoriska förändringar m. m. samt, å andra sidan, en minskning med sju förrådsarbetare vid förutvarande Göteborgs—Halmstads försvarsområde och åtta remontskötare vid Norrlands dragoner. Kostnaderna för nämnda sju förrådsarbetare förutsättes i stället komma att belasta marinens motsvarande anslag. Därjämte räknar jag — med anledning av beslut under det senaste året om ändrad organisation av stabs- och för-

valtningstjänsten vid förband inom armén — med en ytterligare minskning med 9 förrådsarbetare. Jag tar därvid hänsyn enbart till de förändringar som beräknas inträffa före den 1 juli 1959. Jämlikt ifrågavarande organisationsbeslut skall ske en ytterligare minskning med 15 å 20 arbetare. Dessa kvarstår emellertid övergångsvis och minskningen bör alltså beaktas vid anslagsberäkningen först då vederbörande avgått ur tjänst. Det totala behovet av förrådsarbetare vid förbanden m. m. under nästa budgetår beräknar jag således, såvitt nu är i fråga, till $(1\,150 + 25 - 7 - 8 - 9 =)$ 1 151.

Mot den i det föregående redovisade beräkningen av arbetskraftsbehovet för skötsel och vård av ammunition samt för skötseln av vissa värmeanläggningar m. m. har jag intet att erinra.

Till frågan om inrättande av tre reparatörstjänster vid vissa förband tager jag icke ställning i förevarande sammanhang. Denna fråga kommer att prövas vid den slutliga behandlingen av arméns allmänna avlöningsanslag. Jag räknar således inte nu med förenämnda kostnadsminskning av 35 000 kronor.

Med beaktande av vad jag nu anfört samt med ledning av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58 beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till 12 500 000 kronor, innebärande en minskning med 200 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 500 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[39] 11. Armén: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	48 600 000	48 277 519
1958/59 (statsliggaren s. 202)	49 700 000	
1959/60 (förslag)	52 800 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget minskas med 800 000 kronor.

Chefen för armén beräknar antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén under nästa budgetår till cirka 13 950 000. Dessa fördelar sig med cirka 10 975 000 dagar på första tjänstgöring, med 2 560 000 dagar på

repetitionsövningar, med 165 000 dagar på befälsövningar samt med cirka 250 000 dagar på tjänstgöring för blivande instruktörsaspiranter. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar överstiger med cirka 310 000 dagar det antal, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Civildförvaltningen beräknar medelsbehovet för penningbidrag m. m. under nästa budgetår med utgångspunkt i förenämnda antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och dagarnas fördelning på olika kategorier värnpliktiga. Ämbetsverket uppskattar ifrågavarande kostnader till i runt tal 42 000 000 kronor. På grundval av uppgifter från arméchefen angående antalet till premier berättigade värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för premier till 6 800 000 kronor. Kostnaderna för avlöning till värnpliktig personal under viss frivillig tjänstgöring och utbildning vid försvaret beräknar civilförvaltningen till 100 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag beräknas således till (42 000 000 + 6 800 000 + 100 000 =) 48 900 000 kronor.

Departementschefen

I propositionen 1958: 110 (s. 328 — 333) lämnades en kortfattad redogörelse för ett av 1954 års värnpliktsavlöningsutredning avgivet betänkande med förslag rörande de värnpliktigas personliga förmåner under tjänstgöring m. m. Vissa av utredningens förslag har i princip bifallits av 1958 års B-riksdag. Detta gäller bland annat förslagen om utvidgning av rätten till premie samt om borttagande av rätten att välja mellan fri resa och resekostnadsersättning. Utredningens förslag om höjning av penningbidragen samt om införande av en ny bidragsform, uttryckningsbidrag, har däremot inte vunnit bifall. Jag förklarade vid anmälan av dessa frågor till propositionen 1958: 110, att jag ansåg det i och för sig skäligt med en förbättring av de värnpliktigas ekonomiska förmåner men att jag likväl icke kunde tillstyrka utredningens förslag i dessa delar. I motioner till 1958 års riksdagar (se I: B 101 och II: B 133) har yrkanden framställts om, bland annat, höjning av penningbidragen och införande av uttryckningsbidrag enligt utredningens förslag. Jag har ånyo till prövning upptagit frågan om en inkomstförbättring för de värnpliktiga och därvid funnit mig böra föreslå, att en sådan nu kommer till stånd. Det torde få erinras om att beloppen för nuvarande penningbidrag fastställdes år 1952 och att således någon uppräknings av bidragen med hänsyn till därefter inträffade kostnadsstegringar icke har ägt rum. För den närmare motivering, som kan anföras för en förbättring av de värnpliktigas inkomster, hänvisar jag till vad värnpliktsavlöningsutredningen anfört (prop. 1958: 110, s. 328). Av den inkomstförbättring utredningen föreslagit anser jag mig emellertid endast kunna tillstyrka höjningen av penningbidragen, d. v. s. en höjning

av det lägsta penningbidraget med 25 öre för dag och av övriga bidrag med belopp varierande mellan 35 öre och en krona för dag. Höjningen utgör cirka 10 % av nu gällande belopp. Av det anförda framgår att jag inte anser mig kunna tillstyrka förslaget om införande av uttryckningsbidrag. I följande sammanställning angives penningbidragen för de olika kategorierna dels enligt nu gällande bestämmelser, dels ock efter här föreslagen höjning.

	Penningbidrag	
	Nu	Förslag
Menig, som icke tillgodoräknats tjänstgöringstid om sam-		
manlagt 304 dagar	2,50	2,75
Annan menig, vicekorpral	3,40	3,75
Korpral	4,20	4,75
Furir	5,00	5,50
Överfurir, rustmästare	5,50	6,00
Sergeant	6,00	6,75
Fänrik, fanjunkare	7,50	8,25
Löjtnant, förvaltare	9,20	10,00
Kapten och högre	11,00	12,00

Kostnaderna för här avsedd höjning av penningbidragen har av värnpliktsavlöningsutredningen beräknats till 5 500 000 kronor för år. Med det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästa budgetår torde kostnaderna emellertid komma att uppgå till något lägre belopp. Jag beräknar ifrågavarande kostnader under budgetåret 1959/60 till cirka 5 300 000 kronor, varav 3 900 000 kronor för armén och 700 000 kronor för vardera marinen och flygvapnet.

På grund härav samt med beaktande av civilförvaltningens beräkningar av medelsbehovet i övrigt under förevarande anslag föreslår jag, att detta uppföres med 52 800 000 kronor för budgetåret 1959/60. Anslagshöjningen utgör 3 100 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fatta beslut om höjning av de värnpliktigas penningbidrag i enlighet med vad jag föreslagit;

b) till *Armén: Avlöningar m.m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 52 800 000 kronor.

SJUKVÅRD**[40] 12. Armén: Sjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 350 000	2 900 067
1958/59 (statsliggaren s. 203)	2 350 000	
1959/60 (förslag)	2 900 000	

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 550 000 kronor med hänsyn till belastningen på anslaget för budgetåret 1957/58.

Försvargrenarnas sjukvårdsanslag belastas med, bland annat, kostnaderna för remisstandvård. Dessa kostnader har emellertid under en lång följd av år icke beaktats vid beräkningen av nämnda anslag. Anledningen härtill är följande. De tidvis mycket höga kostnaderna för remisstandvård har till stor del orsakats av brist på tandläkare vid försvarets tandpolikliniker. Kostnaderna har därför åtminstone delvis motsvarats av minskade utgifter under anslagen till försvarets tandvård. Då remissförfarandet bedömts kunna avvecklas, när försvarets tandvårdsorganisation blivit helt utbyggd, har nämnda förhållanden icke föranlett omräkning av sjukvårds- och tandvårdsanslagen. (Se prop. 1949: 1, bil. 6, s. 83.) Sjukvårdsstyrelsen föreslår nu — under erinran om att de båda tandvårdsanslagen under de senaste tre budgetåren sammanlagt utvisat antingen överbelastning eller en förhållandevis begränsad underbelastning — att medel beräknas under sjukvårdsanslagen för täckande jämväl av kostnaderna för remisstandvård. Av det för nästa budgetår för armén äskade anslaget, beräknat efter medelsförbrukningen under budgetåret 1957/58, motsvaras cirka 80 000 kronor av kostnader för remisstandvård under sistnämnda budgetår.

Departementschefen

Liksom sjukvårdsstyrelsen anser jag, att kostnaderna för remisstandvården numera bör beaktas vid beräkning av försvargrenarnas sjukvårdsanslag. På grund härav och med hänsyn till den totala medelsförbrukningen under förevarande anslag under budgetåret 1957/58 föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med äskat belopp, 2 900 000 kronor, innebärande en höjning med 550 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[41] 13. Armén: Reseersättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	16 000 000	17 229 216
1958/59 (statsliggaren s. 207)	16 400 000	
1959/60 (förslag)	17 350 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 1 000 000 kronor.

1. Krigsorganisatoriska förändringar	25 000
2. Ökad kommendering av befäl på aktiv stat	100 000
3. Rese- och traktamentskostnader för frivilligt tjänstgörande personal	100 000
4. Omräkning med hänsyn till anslagsbelastningen	775 000
	1 000 000

Motiv

1. För genomförande av vissa krigsorganisatoriska förändringar räknar chefen för armén och civilförvaltningen med en ökning av medelsbehovet med 25 000 kronor.

2. För bestridande av rese- och traktamentskostnader i samband med viss kommendering av instruktörer vid repetitionsövningar i krigsförband erfordras enligt chefen för armén under nästa budgetår 450 000 kronor, innebärande en ökning med 100 000 kronor i förhållande till motsvarande för innevarande budgetår beräknade kostnader. Arméchefen framhåller, bland annat, följande. Antalet officers- och underbefälsvakanser inom armén är stort. Enligt hittillsvarande erfarenheter från repetitionsövningarna är det nödvändigt att till budgetåret 1959/60 öka antalet instruktörer vid förbanden för att syftet med övningarna skall kunna uppnås. Enda möjligheten att öka antalet instruktörer är att kommendera aktivt befäl ur centrala staber, förvaltningar och skolor m. m. i ökad utsträckning. Den ökning, som för angivet budgetår bedömes sannolik, utgör 125 instruktörer, fördelade med 75 på höst- och 50 på vinteromgången.

Civilförvaltningen räknar med ifrågakvarande kostnadsökning av 100 000 kronor.

3. Jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 24 maj 1957 angående viss frivillig tjänstgöring och utbildning vid försvaret må viss icke ständigt tjänstgörande personal efter frivilligt åtagande inkallas till tjänstgöring i veder-

börandes krigsbefattning m. m. Omfattningen av denna tjänstgöring under nästa budgetår kommer enligt arméchefens beräkningar att utgöra 4 000 man under i medeltal en dag. Kostnaderna för resor m. m. åt här avsedd personal beräknas till i runt tal 100 000 kronor.

Civildförvaltningen räknar för budgetåret 1959/60 med det av arméchefen angivna beloppet.

Departementschefen

I huvudsaklig anslutning till civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1959/60 föreslår jag, att anslaget uppföres med 17 350 000 kronor, innebärande en höjning med 950 000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 17 350 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[42] 14. *Armén: Bränsle m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	18 000 000	15 219 549
1958/59 (statsliggaren s. 210)	19 700 000	
1959/60 (förslag)	18 000 000	

¹ Härtill bör — för att få ett för budgetåret rättvisande belopp — läggas 2 600 000 kronor, motsvarande vid budgetårets ingång utestående fordringar, för vilka betalning sedermera influtit (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 62 f.).

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 1 000 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Prissänkning på bränsle		1 500 000
2. Ökade kostnader för elektrisk energi m. m.	400 000	
3. Minskad återbäring från försvarets verkstäder	100 000	
	500 000	1 500 000
		— 1 000 000

Motiv

1. Arméintendenturförvaltningen uppskattar bränsleförbrukningen under budgetåret 1959/60 till 75 000 normalton kol. I äskandena för innevarande budgetår beräknades förbrukningen till 74 000 normalton kol, men den förbättring av temperaturhållningen i vissa lokaler, som anmäldes i 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 63), beräknas medföra en

ökning av bränsleförbrukningen under innevarande budgetår med 1 000 normalton kol.

Genomsnittspriset per normalton kol under nästa budgetår beräknar arméintendenturförvaltningen enligt den 1 april 1958 gällande priser till 115 kronor. För innevarande budgetår har bränslekostnaderna under förevarande anslag — fränsett kostnaderna för energiskatten — beräknats till sammanlagt 10 138 000 kronor, vilket med förenämnda bränslekvantitet motsvarar ($10\,138\,000 : 75\,000 =$) cirka 135 kronor per normalton kol. Kostnadsminskningen för nästa budgetår beräknas således till 20 kronor per normalton kol eller sammanlagt ($75\,000 \times 20 =$) 1 500 000 kronor.

2. Med ledning av kostnaderna under budgetåret 1957/58 för elektrisk energi m. m. uppskattar arméintendenturförvaltningen medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår — fränsett kostnaderna för energiskatten — till 6 000 000 kronor. I äskandena för innevarande budgetår beräknades motsvarande kostnader till 5 600 000 kronor och den beräknade ökningen utgör således 400 000 kronor.

3. Jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 10 april 1953 gottgöres förevarande anslag för bränslekostnaderna m. m. vid vissa försvarets verkstäder. Dessa kostnader beräknas under nästa budgetår uppgå till 660 000 kronor mot beräknade 760 000 kronor för innevarande budgetår. Medelsbehovet under detta anslag ökar till följd härav med 100 000 kronor.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att anslaget minskas med 1 000 000 kronor till 18 700 000 kronor. För egen del anser jag, att anslaget kan minskas ytterligare. Arméintendenturförvaltningen utgår i äskandena från en kostnad per normalton kol av 115 kronor. Enligt uppgifter under hand från ämbetsverket har bränslepriserna under sommaren och hösten 1958 nedgått väsentligt och priset per normalton kol utgjorde i november sistlidet år 98 kronor. På grund härav anser jag mig kunna räkna med ett anslag av 18 000 000 kronor, innebärande en minskning med 1 700 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Bränsle m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kronor.

[43] 15. **Armén: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 800 000	1 895 051
1958/59 (statsliggaren s. 211)	1 950 000	
1959/60 (förslag)	2 010 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 190 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Utbyggnad av larmanläggningar	20 000	
2. Växelanläggningar	396 000	228 000
	416 000	228 000
		+ 188 000
	Avrundat	190 000

Motiv

1. Kostnadsökningen betingas av en av fortifikationsförvaltningen planerad utbyggnad av larmanläggningar.

2. Arméintendenturförvaltningen räknar för nästa budgetår med anskaffning av ett antal nya växelanläggningar m. m. Sålunda räknas med 130 000 kronor för anskaffning av en för Linköpings garnison gemensam växelbordsanläggning m. m. Åtgärden medför enligt ämbetsverket väsentligt förbättrade förbindelser, varjämte antalet växeltelefonister beräknas kunna reduceras från fem till två. — För utbyte av två televäxlar vid Svea ingenjörregemente mot en växel räknar ämbetsverket med 82 000 kronor. Antalet telefonister vid förbandet bedömes kunna minskas från två till en efter utbytet. — För planerat utbyte av äldre telefonväxlar vid Dalregementet, Västernorrlands regemente och Norrlands trängregemente beräknas kostnaderna till sammanlagt 61 000 kronor. — Befintliga automatiska telefonväxlar vid V. militärbefälsstaben samt vid Svea livgarde anses böra kompletteras, vilket kostnadsberäknas till sammanlagt 33 000 kronor. — Slutligen räknar ämbetsverket med 90 000 kronor i merkostnader för växelanläggningar, för vilka medel tidigare anvisats. Kostnadsökningen betingas dels av att telestyrelsen vid utbyte av äldre televäxlar numera tillämpar lägre rabattsatser än tidigare, dels av att ytterligare kostnader för ledningsdragning uppstår i samband med utbyte av växlarna. — Sammanlagt beräknas således för nya växelanläggningar m. m. (130 000 + 82 000 + 61 000 + 33 000 + 90 000 =) 396 000 kronor.

Av anslaget för innevarande budgetår har cirka 228 000 kronor beräknats för garnisonsväxlar i Skövde och Örebro samt för vissa mindre växelanläggningar (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 64). Medelsanvisning i dessa hänseenden erfordras icke för nästa budgetår.

Departementschefen

På grund av ovissheten om den framtida organisationen av Linköpings garnison kan jag icke nu tillstyrka förslaget om anskaffning av en för garnisonen gemensam växelbordsanläggning m. m. I övrigt biträder jag arméin-

tendenturförvaltningens förslag. Jag föreslår således, att anslaget uppföres med 2 010 000 kronor, innebärande en höjning med 60 000 kronor. Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Telefon m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 010 000 kronor.

[44] 16. **Armén: Övriga expenser m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	885 000	877 891	38 757
1958/59 (statsliggaren s. 211)	985 000		
1959/60 (förslag)	1 065 000		

Reservationsmedelsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i huvudsak bunden genom utlagda beställningar.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 80 000 kronor för anskaffning av snabbkopieringsmateriel (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 65). Jag tillstyrker arméintendenturförvaltningens förslag och får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övriga expenser m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 065 000 kronor.

MATHÅLLNING M. M.

[45] 17. **Armén: Mathållning**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	41 800 000	40 582 054
1958/59 (statsliggaren s. 212)	42 000 000	
1959/60 (förslag)	42 700 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 3 500 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar	986 000
2. Skillnad mellan av arméintendenturförvaltningen beräknade kostnader samt beviljat anslag för budgetåret 1958/59	2 574 000
	3 560 000
	Avrundat 3 500 000

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda.

1958/59	Tjänstgöringsdagar 1959/60	ökning	För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kronor
13 110 000	13 400 000	290 000	3,40	986 000

Dagskostnadsbeloppet för budgetåret 1959/60 har av arméintendenturförvaltningen beräknats till oförändrat tre kronor 40 öre, varav tre kronor för normalportion och 40 öre för övriga mathållningskostnader. Beräkningen grundas på en av statens jordbruksnämnd utarbetad prognos rörande prisutvecklingen under åren 1958 och 1959. Under budgetåret 1957/58 har normalportionspriset uppgått till genomsnittligt två kronor 93 öre.

2. Med utgångspunkt i förut angivna uppgifter angående antalet tjänstgöringsdagar och beräknad dagskostnad för innevarande budgetår skulle kostnaderna för mathållning under budgetåret 1958/59 uppgå till $(13\,110\,000 \times 3,40 =)$ 44 574 000 kronor. Anslaget är emellertid för sagda budgetår uppfört med 42 000 000 kronor och skillnaden, 2 574 000 kronor, utgör det under denna punkt i sammanställningen redovisade beloppet.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har beräknat medelsbehovet under förevarande anslag till 45 500 000 kronor för nästa budgetår. Med ledning av belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 och med kännedom om den beräknade skillnaden i antalet tjänstgöringsdagar för budgetåren 1957/58 och 1959/60 anser jag mig för egen del ha anledning räkna med att ett anslag å 42 700 000 kronor skall vara tillfyllest. Detta belopp inkluderar även viss marginal för eventuell höjning under budgetåret 1958/59 av det i äskandena angivna normalportionspriset. Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag i tidigare avsnitt föreslagit, att avlöningskostnader, beräknade till cirka 200 000 kronor, överföres från detta anslag till det nytillkommande anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. Denna åtgärd har jag beaktat vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag.

Under återopande av det anförda får jag — under erinran om att anslagshöjningen utgör 700 000 kronor — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 42 700 000 kronor.

[46] 18. Armén: Furagering

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 200 000	1 690 062
1958/59 (statsliggaren s. 213)	1 800 000	
1959/60 (förslag)	1 500 000	

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 200 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal underhållsdagar		356 800
2. Minskad dagskostnad		144 790
3. Skillnad mellan äskat och beviljat anslag för budget- året 1958/59	300 000	
4. Omräkning i övrigt	1 590	
	301 590	501 590
	— 200 000	

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas på följande sätt.

	1958/59	Underhållsdagar 1959/60	minskning resp. ökning	För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kronor
Ridhästar (stat 1) ...	293 800	198 200	— 95 600	3,80	— 363 280
Remonter och drag- hästar (stat 2)	242 200	243 800	+ 1 600	4,05	+ 6 480
					— 356 800

2. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

	Underhållsdagar 1959/60	Beräknad dagskostnad 1958/59	1959/60	minskning	Summa kronor
Ridhästar (stat 1)	198 200	3,80	3,50	0,30	59 460
Remonter och drag- hästar (stat 2)	243 800	4,05	3,70	0,35	85 330
					144 790

Under budgetåret 1957/58 har normalrationspriset uppgått till genomsnittligt tre kronor 27 öre för stat 1 och tre kronor 42 öre för stat 2. Med hänsyn härtill samt med beaktande av en av statens jordbruksnämnd avgiven prognos rörande prisutvecklingen under åren 1958 och 1959 beräknar arméintendenturförvaltningen normalrationspriset för budgetåret

1959/60 till tre kronor 45 öre för normalfoderstat 1 samt tre kronor 65 öre för normalfoderstat 2, eller 30 respektive 35 öre lägre än som beräknades för innevarande budgetår. Övriga furageringskostnader beräknas till oförändrat 5 öre per underhållsdag.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att anslaget uppföres med 1 600 000 kronor. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 anser jag mig för egen del kunna räkna med ett anslag av 1 500 000 kronor, innebärande en minskning med 300 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Furagering* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[47] 19. *Armén: Beklädnad m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	135 000 000	24 710 330	20 813 459
1958/59 (statsliggaren s. 213)	42 000 000		
1959/60 (förslag)	52 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 79 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i huvudsak bunden genom utlagda beställningar.

År 1958 har antagits riktlinjer för täckande av brister i samt komplettering av krigsutrustningen av beklädnadsmateriel m. m. under budgetåren 1958/66. Enligt dessa riktlinjer skall under angivna tid verkställas anskaffningar till ett värde av 129 miljoner kronor (prop. 1958: 110, s. 345). Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har 6 miljoner kronor beräknats för bristtäckning m. m. enligt riktlinjerna. Riksdagen har därjämte bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar av beklädnadsmateriel för bristtäckning inom en kostnadsram av 30 miljoner kronor. Betalningsutfallet på dessa beställningar har förutsetts skola fördelas jämnt på budgetåren 1959/60 och 1960/61.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 10 450 000 kronor.

	Ökning
1. Ökat antal tjänstgöringsdagar	815 000
2. Bristtäckning m. m.	9 635 000
	<u>10 450 000</u>

Motiv

1. Kostnadsökningen beräknas sålunda:

	Tjänstgöringsdagar		ökning resp. minskning	För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kr.
	1958/59	1959/60			
Värnpliktiga m. fl. 13 650 000	14 064 000	+ 414 000	2,45	1 014 300	
Icke-ordinarie furirer m. fl.....	865 000	737 000	— 128 000	1,55	<u>— 198 400</u>
					815 900
					Avrundat 815 000

I det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och musikelever har arméintendenturförvaltningen för nästa budgetår inräknat 110 000 tjänstgöringsdagar för vapenfria värnpliktiga.

Dagskostnadsbeloppen upptager arméintendenturförvaltningen oförändrade, 2 kronor 45 öre för värnpliktiga m.fl. och 1 krona 55 öre för icke-ordinarie furirer och med dem i beklädnadshänseende jämställd personal. Vid bedömningen av medelsbehovet under innevarande budgetår räknade arméintendenturförvaltningen med en genomsnittlig prisstegring av 6 % i förhållande till 1956 års priser. Den enligt kommerskollegii partiprisindex (spånadsämnen och textilvaror) från januari 1956 till mars 1958 konstaterbara prisstegringen utgör 6,9 %. Ämbetsverket utgår på grund härav från oförändrade dagskostnadsbelopp under budgetåret 1959/60.

2. Enligt de förut nämnda riktlinjerna för bristtäckning m. m. i fråga om beklädnadsmateriel utgör årskvoten för budgetåret 1959/60 16,3 miljoner kronor. För innevarande budgetår är årskvoten 6 miljoner kronor. Arméintendenturförvaltningen räknar emellertid med att av anslaget för innevarande budgetår härutöver ta i anspråk ett belopp av 665 000 kronor för försök, skyddskläder m. fl. ändamål, för vilka medel beräknats inom ramen för de totala anskaffningarna om 129 miljoner kronor för bristtäckning m. m. Ökningen kommer härvid att utgöra (16,3 — 6,0 — 0,665 =) 9,635 miljoner kronor.

Av det för nästa budgetår beräknade beloppet, 16,3 miljoner kronor, åtgår 15 miljoner kronor för att likvidera beställningar, vilka utlagts med stöd av det för innevarande budgetår lämnade beställningsbemyndigandet.

För att kunna inrikta även den fortsatta beställningsverksamheten på längre sikt hemställer arméintendenturförvaltningen om bemyndigande att utlagga beställningar å materiel m. m. enligt antagna riktlinjer inom en

kostnadsram av 15 miljoner kronor utöver anslaget. Betalningsutfall förutsattes äga rum under budgetåret 1961/62 för hela beloppet.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrade dagskostnadsbelopp per tjänstgöringsdag i förhållande till innevarande budgetår. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga förutsattes öka med drygt 400 000 dagar, varvid dock till skillnad från vad som skett under innevarande budgetår även inräknats tjänstgöringsdagar för vapenfria värnpliktiga. I fråga om tjänstgöringsdagar för icke-ordinarie furirer beräknas en minskning med icke fullt 200 000 dagar. Slutligen beräknar ämbetsverket ett belopp av 16 300 000 kronor för bristtäckning inom ramen för det av 1958 års B-riksdag godkända programmet för dylik bristtäckning.

Jag har i stort sett icke funnit anledning till erinran mot arméintendenturförvaltningens anslagsberäkningar. I det föregående har jag emellertid förutsatt, att vissa avlöningskostnader som för närvarande belastar förevarande anslag från och med nästa budgetår skall bestridas från ett avlöningsanslag, Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. Med beaktande härav torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett avrundat belopp av 52 000 000 kronor, varav 16 300 000 kronor torde beräknas för bristtäckning i enlighet med föreliggande riktlinjer.

Arméintendenturförvaltningen har hemställt om ytterligare beställningsbemyndigande om 15 miljoner kronor utöver anslaget för utläggande av beställningar å materiel som avses skola anskaffas enligt förut nämnda riktlinjer. Betalningsutfall förutsattes för hela beloppet under budgetåret 1961/62. Jag biträder ämbetsverkets ifrågavarande förslag.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 10 000 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Armén: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 52 000 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar å beklädnadsmateriel må utläggas inom en kostnadsram av 15 000 000 kronor.

[48] 20. **Armén: Inventarier m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	4 500 000	4 478 413	573 492
1958/59 (statsliggaren s. 215)	4 800 000		
1959/60 (förslag)	5 500 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i huvudsak bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 200 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar		35 420
2. Särskilda engångsanskaffningar		
a) inventarier	590 000	
b) förplägnadsmateriel	560 000	
3. Omräkning	88 540	
4. Avrundning		3 120
	1 238 540	38 540
	+ 1 200 000	

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda:

	1958/59	Tjänstgöringsdagar 1959/60	minskning	För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kr.
Inventarier	14 373 000	14 161 000	212 000	0,09	19 080
Förplägnadsmateriel					
för personal	14 558 000	14 404 000	154 000	0,10	15 400
för hästar	536 000	442 000	94 000	0,01	940
					— 35 420

Antalet tjänstgöringsdagar för innevarande budgetår har i förevarande sammanställning upptagits i enlighet med de uppgifter, som enligt 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 68) legat till grund för anslagsberäkningen.

Dagskostnadsbeloppen bör enligt arméintendenturförvaltningens mening upptagas med oförändrade belopp.

2 a. Av anslaget för innevarande budgetår utnyttjas 510 000 kronor för engångsanskaffning av möbler till lektionssalar och av madrasser och kuddar av ny typ.

Arméintendenturförvaltningen beräknar medelsbehovet för engångsanskaffning av inventarier under nästa budgetår till 1 100 000 kronor, vilket innebär en ökning med 590 000 kronor.

Det för nästa budgetår beräknade beloppet förutsätter ämbetsverket skola utnyttjas för inredning av lektionssalar (300 000 kronor), anskaff-

ningar av inventarier till följd av beräknad ökning av antalet värnpliktiga under första tjänstgöring (50 000 kronor), anskaffning av inventarier för marketenterier och underbefälsmässar (100 000 kronor), återanskaffning av filter som 1953 ställts till nederländska statens förfogande (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 106 ff.) (150 000 kronor) samt fortsatt anskaffning av madrasser och kuddar av ny typ (500 000 kronor).

2 b. Av anslaget för innevarande budgetår må 640 000 kronor användas för viss engångsanskaffning av förplägnadsmateriel.

För nästa budgetår beräknar arméintendenturförvaltningen, att 1 200 000 kronor erfordras för engångsanskaffningar av förplägnadsmateriel. Av beloppet avses 560 000 kronor för fortsatt anskaffning av maskinell utrustning för bataljonstrossarnas maskingrupper m. m. och 640 000 kronor för anskaffning av nya tryckkokkittlar.

3. Till följd av den begränsning av antalet värnpliktiga i tjänstgöring som skett i samband med 1958 års försvarsbeslut beräknas antalet tjänstgöringsdagar under innevarande budgetår ha nedgått med 466 000 i förhållande till det ursprungligen beräknade antalet.

Departementschefen

Antalet tjänstgöringsdagar beräknas för nästa budgetår minska något i förhållande till vad som förutsattes vid anslagsberäkningarna för innevarande budgetår. Dagskostnadsbeloppen har av arméintendenturförvaltningen upptagits oförändrade. Vid sina medelsberäkningar har ämbetsverket vidare räknat med ökade belopp för täckande av brister och dylikt i fråga om inventarier och förplägnadsmateriel.

Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 5 500 000 kronor, innebärande en ökning med 700 000 kronor. Härvid har jag beaktat den överföring av avlöningskostnader, som förutsatts vid anmälan av anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. Inom den föreslagna anslagsramen bör det vara möjligt att för nästa budgetår i skälig omfattning tillgodose angelägna behov av bristtäckning främst i fråga om förplägnadsmateriel. Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma vilka ändamål som härvid i första hand bör tillgodoses.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor.

[49] 21. **Armén: Tvätt**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 850 000	3 530 933
1958/59 (statsliggaren s. 217)	4 000 000	
1959/60 (förslag)	4 000 000	

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Ämbetsverket utgår vid sina beräkningar av medelsbehovet från att tvätten skall fördelas mellan försvarets fabriksverks tvättanstalter och ämbetsverkets tvättinrättningar på samma sätt som under innevarande budgetår, d. v. s. med 58,5 % på de förra och 41,5 % på de senare. Antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m.fl. beräknas öka med omkring 400 000 jämfört med innevarande budgetår. Tvättkostnaderna per kg beräknas till 26,3 öre för vattentvätt vid ämbetsverkets tvättinrättningar, 54 öre för vattentvätt vid fabriksverkets tvättanstalter och 59 öre för kemisk tvätt. Angivna priser är högre än de ämbetsverket beräknade för innevarande budgetår (jfr prop. 1958: 110, s. 347). Ämbetsverket beräknar, att medelsbehovet under anslaget med angivna utgångspunkter skulle utgöra knappt 3 800 000 kronor. Med hänsyn till möjligheten av förskjutningar i utgångsvärdena anses anslaget dock böra avrundas uppåt till 4 000 000 kronor.

Departementschefen

Såsom arméintendenturförvaltningen föreslagit torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.[50] 22. **Armén: Övningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	31 500 000	32 500 588	2 638 986
1958/59 (statsliggaren s. 218)	36 500 000		
1959/60 (förslag)	34 500 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 bunden intill ett belopp av i runt tal 1 600 000 kronor.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 2 700 000 kronor.

	Ökning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar	555 000
2. Ökad förhyrning av motorfordon	250 000
3. Utbyggnad av helikopterorganisation	1 600 000
4. Krigsmaktsövning	300 000
	2 705 000
	Avrundat 2 700 000

Motiv

1. Antalet tjänstgöringsdagar under första tjänstgöring beräknas öka med 287 000, vilket enligt tidigare tillämpade beräkningsgrunder medför en kostnadsökning med angivet belopp.

2. Behovet av inlejning av hjultraktorer för repetitionsövningar ökar i samband med genomförandet av arméns gällande materielplan (jfr prop. 1958: 110, s. 352). Under budgetåret 1959/60 beräknas medelsbehovet för inlejning av traktorer till 4 500 000 kronor. Då arméintendenturförvaltningen beräknar att under innevarande budgetår 4 250 000 kronor står till förfogande för motsvarande ändamål, uppkommer en ökning med 250 000 kronor.

3. Under erinran om det av arméchefen den 9 november 1957 avlämnade förslaget rörande helikopterorganisation för armén (prop. 1958: 110, s. 348) beräknar arméintendenturförvaltningen 2 200 000 kronor erforderliga under budgetåret 1959/60, därest utbildningsverksamheten skall kunna genomföras i förutsatt omfattning. Då av anslaget för innevarande budgetår 600 000 kronor beräknas kunna utnyttjas för helikopterutbildning, ökar medelsbehovet med 1 600 000 kronor.

4. En krigsmaktsövning planeras äga rum hösten 1959 med deltagande av förband ur samtliga försvarsgrenar. Härvid uppkommer vissa merkostnader, främst för transporter, i förhållande till de övningar som årligen anordnas av militärbefälhavarna.

Arméintendenturförvaltningen har vid sina anslagsberäkningar utgått från oförändrat bensinpris, 60 öre för liter. Ämbetsverket anmäler emellertid att övergång till motorer med hög kompression kan medföra, att man måste använda drivmedel som är dyrare än de som f.n. användes. Om så blir fallet, beräknas detta medföra ett ytterligare medelsbehov av högst 500 000 kronor.

I skrivelse den 19 september 1958 har armétyg- och arméintendenturförvaltningarna föreslagit, att medel för *förhyrning m. m. av motorfordon*

för arméns övningar — för vilket ändamål medel för närvarande beräknas under arméns övningsanslag — från och med budgetåret 1959/60 skall anvisas under ett särskilt reservationsanslag, Förhyrning av motorfordon m. m. för övningar. Som motiv för sitt förslag anför ämbetsverken, att förhyrning av motorfordon m. m. för övningar lämpligen bör ombesörjas av armétygförvaltningen och denna myndighets regionala och lokala organ, vilka besitter teknisk sakkunskap för att bedöma kostnaderna för förhyrningar och för reparationer av skador, som inträffat under förhyrningstiden. Genom att all fordonsmateriel, såväl kronans egen som förhyrd, handhaves av samma förvaltningsmyndighet förenklas den administrativa handläggningen. Vidare sker reparationer av den förhyrda materielen ofta vid kronans verkstäder, fältmässiga verkstadsförband eller arméns tygverkstäder. — I framställningen upplyses att ämbetsverkens förslag tillkommit efter utredning inom ämbetsverken, som igångsatts sedan statens sakrevision i P.M. rörande förhyrningar av motorfordon vid A 1 hösten 1955 påtalat vissa oklarheter i ansvarsfördelningen vid förhyrning av motorfordon.

Yttranden

Försvarets civilförvaltning har tillstyrkt armétyg- och arméintendenturförvaltningarnas förslag. *Riksräkenskapsverket* har intet att erinra mot bifall till detsamma.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningen har för nästa budgetår hemställt om ökning av förevarande anslag för bland annat ökad helikopterutbildning samt krigsmaktsövning hösten 1959. Jag har inte funnit anledning till erinran mot ämbetsverkets ifrågavarande förslag. En viss restriktivitet i bedömningen av medelsbehovet i övrigt under anslaget är emellertid erforderlig med hänsyn till fastställd kostnadsram för försvarsutgifterna.

Armétyg- och arméintendenturförvaltningarna har föreslagit, att kostnader för förhyrning av motorfordon m. m. för övningar skall utbrytas ur förevarande anslag och bestridas från ett särskilt för ändamålet anvisat anslag. Jag har icke någon erinran häremot. I enlighet härmed föreslår jag, att från och med nästa budgetår ett nytt anslag Armén: Förhyrning av motorfordon m. m. uppföres under fjärde huvudtiteln. Från detta anslag, som lämpligen bör vara obetecknat, bör bestridas hyreskostnaderna för motorfordon och motorredskap, som inlejes för utbildningsverksamheten vid armén, ävensom kostnader som kronan kan få vidkännas till följd av skador å fordonen. Det nya anslaget bör för nästa budgetår uppföras med 4 250 000 kronor eller samma belopp som under innevarande budgetår avses för ändamålet under arméns övningsanslag.

Med beaktande av det anförda torde arméns övningsanslag för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 34 500 000 kronor. I förhållande till innevarande budgetår minskas alltså anslaget med 2 000 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 34 500 000 kronor.

[51] 23. **Armén: Ökning av drivmedelslagringen**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	100	4 175 140	3 876 604
1958/59 (statsliggaren s. 220)	300 000		
1959/60 (förslag)	100		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 icke till någon del bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att anslaget minskas med 299 900 kronor.

Motiv

Ämbetsverket anser, att anslaget bör uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor, enär utbyggnaden av viss anläggning försenats och resultaten av pågående undersökningar rörande möjligheterna att uthyra lagringsutrymmen bör avvaktas.

Departementschefen

Jag föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Ökning av drivmedelslagringen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[52] 24. **Armén: Drivmedelsförråd m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 600 000	2 355 276
1958/59 (statsliggaren s. 220)	2 700 000	
1959/60 (förslag)	2 700 000	

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 20 000 kronor. Av ökningen föranledes 17 000 kronor av ökat behov av kollektiv-avtalsanställd personal till följd av fortsatt arbetstidsförkortning och 3 000 kronor av löneklassuppflyttningar.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen på anslaget torde detta kunna uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Drivmedelsförråd m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.

[53] 25. Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	2 900 000	2 476 815	1 026 705
1958/59 (statsliggaren s. 220)	3 300 000		
1959/60 (förslag)	3 250 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Enligt riksdagens medgivanden har för budgetåren 1956/58, utöver beviljade anslag, beställningar av materiel för drivmedelstjänsten i krig fått utläggas inom en kostnadsram av 9 000 000 kronor. Bemyndigandena har förutsatts skola likvideras med 1 500 000 kronor budgetåret 1957/58, med 3 000 000 kronor vardera budgetåret 1958/59 och 1959/60 samt med 1 500 000 kronor budgetåret 1960/61.

År 1958 har antagits riktlinjer för anskaffningen av drivmedelsutrustning för krigsorganisationen under budgetåren 1958/66. Anskaffning av drivmedelsmateriel skall enligt dessa ske till en sammanlagd kostnad av 22 miljoner kronor, inräknat det belopp av 7,5 miljoner kronor för vilket beställningsbemyndiganden lämnats (prop. 1958: 110, s. 345).

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 50 000 kronor. Minskningen möjliggöres av ytterligare rationalisering av drivmedelsförråden och vissa begränsningar i fråga om ny-, om- och tillbyggnad av arméns distributionsanläggningar.

Av det för nästa budgetår beräknade anslaget avses 3 000 000 kronor för distributionsmateriel för krigsbruk. Beloppet motsvarar årskvoten för budgetåret 1959/60 enligt förenämnda riktlinjer samt det beräknade betalningsutfallet under samma budgetår för erhållna beställningsbemyndiganden.

Departementschefen

I enlighet med arméintendenturförvaltningens förslag torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 3 250 000 kronor, varav 3 000 000 kronor åtgår för betalningsutfall å tidigare lämnade beställningsbemyndiganden. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 3 250 000 kronor.

ANSKAFFNING OCH VÅRD AV HÄSTAR M. M.**[54] 26. Armén: Remontering**

	Anslag	Nettoinkomst	Behållning
1957/58	100	250 166	2 602 378
1958/59 (statsliggaren s. 220)	100		
1959/60 (förslag)	100		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 85 000 kronor bundna.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

	Ökning	Minskning
1. Ökad remontering av kallblodiga hästar	87 000	
2. Högre hästpriser	71 700	
3. Minskad utrangering av hästar	172 000	
4. Högre ackordavgifter		208 000
5. Omräkning	166 975	
6. Reservationsmedelsförbrukning		289 675
	497 675	497 675
	± 0	

Motiv

1. Enligt nuvarande organisation skall antalet kallblodiga ackordridhästar vara 200. Remontering av sådana hästar har hittills icke ägt rum, då antalet under avveckling varande varmblodiga ackordridhästar uppgått till över 200. Under nästa budgetår beräknas de varmblodiga ackordridhästarna minska till omkring 170. Ämbetsverket beräknar därför erforderlig remontering av kallblodiga ackordridhästar efter 15 % till 30 hästar. Om medelinköpspriset beräknas till samma belopp som i anslagsberäkningarna för innevarande budgetår eller 2 900 kronor, ökas kostnaderna under anslaget med ($30 \times 2\,900 =$) 87 000 kronor.

2. Under innevarande budgetår har medelinköpspriset för kallblodiga hästar beräknats till 2 900 kronor och för varmblodiga remonter till 4 000 kronor. Arméintendenturförvaltningen anser med hänsyn till den alltmer minskade uppfödningen och tillgången på hästar att medelinköpspriset för budgetåret 1959/60 icke bör beräknas lägre än till 3 100 kronor för kallblodiga hästar och 4 500 kronor för varmblodiga remonter. Med beaktande av under punkt 1 föreslagen ökning av remonteringen utgör inköpsbehovet av kallblodiga hästar $(166 + 30 =) 196$ och av varmblodiga remonter oförändrat 65. De höjda hästpriserna beräknas således medföra en kostnadsökning av $[196 \times (3\,100 - 2\,900) + 65 \times (4\,500 - 4\,000) =] 71\,700$ kronor.

3. Under nästa budgetår beräknas utrangeringen av hästar minska i förhållande till innevarande budgetår med 7 stamhästar och 150 ackordhästar. Vid oförändrade slaktpriser, 1 000 kronor respektive 1 100 kronor per häst, minskar inkomsterna under förevarande anslag med $(7 \times 1\,000 + 150 \times 1\,100 =) 172\,000$ kronor.

4. Sedan skyldigheten för fodervärd att försäkra ackordhäst upphört, har ackordavgiften höjts från 20 kronor till 72 kronor per häst. Om antalet ackordhästar, för vilka ackordavgifter inflyter, upptages till oförändrat 4 000, ökar inkomsterna under anslaget med $[4\,000 \times (72 - 20) =] 208\,000$ kronor.

5. Som omräkningspost upptages det belopp, varmed utgifterna under innevarande budgetår beräknats överstiga inkomsterna, minskat med anslaget, 100 kronor.

Departementschefen

Anslaget torde såsom arméintendenturförvaltningen föreslagit jämväl för nästa budgetår böra uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag har intet att erinra mot att remonteringen beräknas på det av ämbetsverket angivna antalet hästar. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Remonteringen* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[55] 27. Armén: Uttagning av hästar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	75 000	122 656
1958/59 (statsliggaren s. 222)	60 000	
1959/60 (förslag)	75 000	

Fråga angående ändring av bestämmelserna rörande besiktning av hästar för krigsmaktens behov

Enligt militära uttagningsförrordningen (SFS 1953: 673) skall uttagning av hästar ske efter besiktning. Besiktning förrättas av särskilt förordnad hästbesiktningsman i närvaro av uttagningsnämnd, vilken består av tre eller fem ledamöter. Plats för besiktning skall som regel bestämmas så att avståndet dit från vederbörande hästägares hemvist inte överstiger en mil. Endast i den mån hästägare för färd till besiktningsplatsen har att tillryggalägga längre avstånd än en mil är han berättigad till ersättning av statsmedel. Denna ersättning utgår för närvarande med 30 öre per kilometer.

Med anledning av två i ämnet väckta motioner framhöll statsutskottet vid 1956 års riksdag (SU 186) att behov av ändrade bestämmelser rörande uttagning av hästar förelåg. Utskottet fann det önskvärt, att de med uttagningsförfarandet förenade olägenheterna för hästägarna ävensom kostnaderna i samband med uppvisande av häst för uttagningsbesiktning i möjligaste mån begränsades. Det borde därför undersökas om icke ett förenklat och mindre tidsödande besiktningssätt skulle kunna införas. Utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t, på sätt Kungl. Maj:t funne lämpligt, skulle låta verkställa en översyn av den militära uttagningsförrordningen i av utskottet angivet syfte. På utskottets hemställan beslöt riksdagen (skr. 383) att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anförde.

Genom beslut den 8 februari 1957 uppdrog Kungl. Maj:t åt arméintendenturförvaltningen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till åtgärder för efterkommande av riksdagens beslut.

I skrivelse den 19 juni 1958 har *arméintendenturförvaltningen* avgivit förslag i ämnet. Av skrivelsen framgår att under år 1957 verkställts försök med hästbesiktning hos vederbörande hästägare genom hästbesiktningsman och reducerad uttagningsnämnd (ordförande och en ledamot). Försöken har visat att sådana besiktningar blir alltför tidskrävande och kostsamma. Sålunda har kostnaderna per besiktigad häst uppgått till mellan 2 och 2 1/2 gånger kostnaderna vid besiktning på särskilda besiktningsplatser. I syfte att på annat sätt göra besiktningarna mindre betungande för hästägarna har ämbetsverket föreslagit, att sådana ändringar skall göras i militära uttagningsförrordningen, att besiktningen av hästar skall förrättas av särskilt förordnad hästbesiktningsman i närvaro av reducerad uttagningsnämnd, bestående av ordförande och den ledamot som bäst känner till förhållandena inom den del av kommunen där besiktningen sker. Samtidigt föreslås att antalet besiktningsplatser ökas så att avståndet dit från vederbörande hästägares hemvist som regel icke överstiger en halv mil samt att resekostnadsersättning skall utgå till hästägare, som har att tillryggalägga längre avstånd till besiktningsplatsen. Slutligen föreslås att ersättning skall utgå till varje hästägare för inställelse på besikt-

ningsplats med tio kronor för varje uppvisad häst. De årliga kostnaderna för dylik ersättning uppskattar ämbetsverket till 180 000 kronor. Några merkostnader härutöver beräknas icke uppkomma vid bifall till ämbetsverkets förslag.

Över arméintendenturförvaltningens förslag har yttranden avgivits av försvarets civilförvaltning, lantbruksstyrelsen och statskontoret.

Civilförvaltningen tillstyrker arméintendenturförvaltningens förslag. Lantbruksstyrelsen uttalar att besiktningen bör organiseras på sådant sätt, att onödig tidsspillan och därav följande kostnader för hästägarna undvikas, varjämte skälig ersättning för med inställelsen förenade kostnader bör beredas dem. Lantbruksstyrelsen tillstyrker bifall till arméintendenturförvaltningens förslag. Styrelsen förutsätter emellertid, att en förnyad översyn av bestämmelserna utan dröjsmål vidtages, därest förslaget i praktiken icke skulle komma att tillgodose de av styrelsen angivna synpunkterna. Statskontoret finner att ett genomförande av förslaget om ökning av antalet besiktningsplatser måste anses innebära en betydande rationalisering av besiktningsförfarandet. Förutom att transporten av hästarna skulle komma att taga mindre tid i anspråk än hittills skulle, enligt ämbetsverket, tiden för själva förrättningen komma att nedbringas därigenom att ett mindre antal hästar skulle komma att besiktigas på varje plats. Med hänsyn till den avgjorda förbättring för hästägarnas del, som enligt det anförda uppnås, samt till det förhållandet att veterinärundersökningen är av värde för hästägarna kan statskontoret däremot icke tillstyrka, att särskild ersättning för inställelse vid besiktningsplats får utgå.

Arméintendenturförvaltningens förslag till anslagsäskande

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att anslaget ökas med 200 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Höjda årsarvoden till hästbesiktningsmän	6 000	
2. Ersättning till hästägare för inställelse på besiktningsplats	180 000	
3. Minskade kostnader för resor och traktamenten samt dagarvoden för ledamöter i uttagningsnämnder		15 000
4. Omräkning	29 000	
	215 000	15 000
		+ 200 000

Motiv

1. Från och med den 1 juli 1957 höjdes årsarvodet för hästbesiktningsman från 1 200 kronor till 1 500 kronor. Då antalet hästbesiktningsmän

beräknas utgöra 20, bör anslaget uppräknas med $[20 \times (1\,500 - 1\,200) =]$ 6 000 kronor.

2. Enligt ämbetsverkets förslag den 19 juni 1958 till ändrade bestämmelser rörande besiktning av hästar för krigsmaktens behov skall särskild ersättning med 10 kronor per uppvisad häst utgå till hästägare för inställelse å besiktningssplats. Antalet årligen uppvisade hästar beräknas till 18 000. Den erforderliga anslagsuppräknningen utgör således $(18\,000 \times 10 =)$ 180 000 kronor.

3. Enligt ämbetsverkets förenämnda förslag skall antalet ledamöter i uttagningsnämnd reduceras. Till följd härav beräknas rese- och traktementskostnader samt kostnader för dagarvoden för ledamöter i dylika nämnder komma att minska med 15 000 kronor.

4. Ökningen har framkommit vid exaktberäkning av anslaget.

Departementschefen

Arméintendenturförvaltningens förslag till ändringar i förfarandet vid besiktning av hästar har biträts av remissmyndigheterna. Då förslaget innebär, att hästbesiktningarna i framtiden förenklas och blir mindre tidskrävande för hästägarna, tillstyrker jag detsamma. Med hänsyn till vad statskontoret därutinnan anfört anser jag mig dock icke kunna tillstyrka att särskild ersättning skall utgå till hästägare för inställelse på besiktningssplats. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i militära uttagningsförfordningen som må bli erforderliga.

Med hänsyn till att jag icke räknar med den av arméintendenturförvaltningen föreslagna särskilda ersättningen till hästägare och med beaktande av det minskade hästantalet bör det vara tillfyllest att anslaget till uttagning av hästar för nästa budgetår uppföres med 75 000 kronor, vilket innebär en ökning med 15 000 kronor i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Jag har därvid även beaktat den under år 1957 vidtagna höjningen av dagarvoden åt ledamöter i uttagningsnämnder.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Uttagning av hästar* för budgetåret 1959/60
anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

[56] 28. **Armén: Veterinärvård**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	110 000	84 259	114 272
1958/59 (statsliggaren s. 223)	100 000		
1959/60 (förslag)	80 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 88 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal underhållsdagar för hästar		9 400
2. Bristtäckning	100 000	
3. Omräkning		2 600
	100 000	12 000
	+ 88 000	

Motiv

1. Antalet underhållsdagar för hästar beräknas för budgetåret 1959/60 till 442 000, eller 94 000 färre än för innevarande budgetår beräknade 536 000 dagar. Dagskostnaden för underhållsdag beräknas till oförändrat 10 öre, varför medelsbehovet minskas med $(94\,000 \times 0,1 =) 9\,400$ kronor.

2. I sitt förslag den 27 februari 1958 till intendenturmaterielplan för armén under budgetåren 1958/66 upptog arméintendenturförvaltningen under förevarande anslag kostnader för avhjälpande av brister avseende veterinärmateriel m. m. till ett belopp av 835 000 kronor. Härav hänförde sig 700 000 kronor till laboratorieutrustning. Några riktlinjer för anskaffning av här avsedd materiel har icke fastställts.

För innevarande budgetår har ett belopp av 20 000 kronor beräknats för anskaffning av djurläkemedel för mobiliseringsbehov. För nästa budgetår beräknar arméintendenturförvaltningen ett belopp av 120 000 kronor (+ 100 000 kronor) för bristtäckning i fråga om veterinärmateriel m. m. Ökningen, 100 000 kronor, hänför sig helt till utrustning för veterinärmedicinska laboratorier och överensstämmer med det belopp som för detta ändamål upptagits för budgetåret 1959/60 i förslaget till intendenturmaterielplan. Ämbetsverket framhåller vidare, att riktlinjer för anskaffning av veterinärmateriel för krigsbruk är erforderliga.

Departementschefen

Enligt vad som upplysts erfordras föreslagen anskaffning av laboratoriemateriel för att säkerställa statens veterinärmedicinska anstalts verksamhet vid mobilisering. Jag anser mig icke kunna tillstyrka, att medel för detta ändamål anvisas under fjärde huvudtiteln. Enligt min mening är det icke påkallat att fastställa några riktlinjer rörande materielanskaffningen avseende veterinärmateriel m. m. Medelsbehovet under förevarande anslag beräknar jag för nästa budgetår — med beaktande av den överföring av avlöningskostnader, som föreslagits vid anmälan av anslaget Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar — till 80 000 kronor, vilket innebär en anslagsminskning med 20 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Veterinärvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[57] 29. **Armén: Hundväsendet**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	60 000	59 155	1 715
1958/59 (statsliggaren s. 223)	60 000		
1959/60 (förslag)	60 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av arméintendenturförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hundväsendet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

TYGMATERIEL M. M.

[58] 30. **Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 305 000 000	304 683 256	466 529
1958/59 (statsliggaren s. 224)	350 000 000		
1959/60 (förslag)	355 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 388 000 kronor.

Armétygförvaltningen (arméförvaltningen) har för budgetåren 1947/58 bemyndigats att beställa tygmateriel m. m. för 2 687,⁹⁵⁰ miljoner kronor, häri icke inräknade medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln för budgetåren 1954/58. För att bestrida kostnaderna för ifrågavarande beställningar har anvisats tillhopa 1 961,⁶⁹⁰ miljoner kronor. I sistnämnda belopp har inräknats ett belopp av 2,⁹⁴⁰ miljoner kronor som ställts till förfogande enligt beslut av Kungl. Maj:t den 16 maj 1957. Den 30 juni 1958 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av (2 687,⁹⁵⁰ — 1 961,⁶⁹⁰ =) 726,²⁶⁰ miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har beställningsbemyndiganden lämnats till ett belopp av 76,⁰ miljoner kronor, medan 350,⁰ miljoner kronor anvisats i betalningsmedel. Den 30 juni 1959 kommer alltså enligt hittills meddelade beslut bemyndiganden till ett värde av (726,²⁶⁰ + 76,⁰ — 350,⁰ =) 452,²⁶⁰ miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 350 miljoner kronor icke utnyttjade.

Enligt beslut vid 1958 års B-riksdag har fastställts en ekonomisk ram för anskaffningen av tygmateriel m. m. för armén under budgetåren 1958/66. Ramen har bestämts till 2 995 miljoner kronor.

Armétygförvaltningen hemställer, att kostnadsramen för tygmaterielanskaffning för budgetåren 1959/66 skall bestämmas till 2 655 miljoner kronor, en minskning med 340 miljoner kronor i förhållande till den av 1958 års B-riksdag godkända kostnadsramen. Förändringen betingas dels av att kostnadsramen minskas med en årskvot, 350 miljoner kronor, dels av att den uppräknas med ett belopp av 10 miljoner kronor utgörande kompensation för prisstegringar under tiden juli 1957—mars 1958. Prisstegringarna har armétygförvaltningen — som i fråga om beräkningsmetoderna samrått med försvarets förvaltningsdirektion — beräknat till 1/3 %.

Armétygförvaltningen hemställer för nästa budgetår om ett beställningsbemyndigande av 600 miljoner kronor och ett anslag av 362 miljoner kronor. I särskild skrivelse har ämbetsverket lämnat en översikt av beställningsbemyndigandets fördelning på viktigare anskaffningar.

Departementschefen

Som armétygförvaltningen föreslagit bör övergång ske till sjuårsplan för arméns tygmaterielanskaffning. Jag vill erinra om att jag vid anmälan av propositionen 1958:110 uttalade, att möjligheterna att övergå till en dylik plan borde prövas i samband med budgetarbetet för budgetåret 1959/60. Kostnadsramen bör alltså minskas med första årskvoten i 1958 års kostnadsram. Härutöver bör kostnadsramen minskas med hänsyn till överföringar till andra anslag, huvudsakligen de förut omnämnda överföringarna av avlöningskostnader till armétygförvaltningens avlöningsanslag. Kostnadsramen bör liksom anslagen för innevarande och nästa budgetår hänföras till medelprisläget för budgetåret 1958/59. Den kostnadsram som med dessa förutsättningar bör fastställas för budgetåren 1959/66 framgår av följande sammanställning.

	Budgetår (belopp i miljoner kronor)								Summa
	1958/ 59	1959/ 60	1960/ 61	1961/ 62	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	
1958 års kostnadsram (budgetåren 1958/66)									
Årskvoter enligt prop. 1958:110	350	360	365	370	375	385	390	400	2 995
Minskning med första årskvoten i 1958 års kostnadsram	— 350	—	—	—	—	—	—	—	— 350
Överföring till andra anslag	—	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 5	— 35
1959 års kostnadsram (budgetåren 1959/66)		355	360	365	370	380	385	395	2 610

Anslaget för nästa budgetår torde böra uppföras med samma belopp som årskvoten för budgetåret enligt den föreslagna kostnadsramen. Beställningsbemyndigandet föreslår jag skola uppföras med 550 miljoner kronor. Jag vill framhålla, att jag funnit det nödvändigt med ett relativt stort beställningsbemyndigande för nästa budgetår i syfte att erhålla tillräcklig fasthet i planeringen av anskaffningsverksamheten under de närmaste budgetåren.

Vid bifall till i det föregående redovisade förslag kommer den 30 juni 1960 bemyndiganden till ett sammanlagt belopp av (452,26 + 550,0 — 355,0 =) 647,26 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å tygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 550 000 000 kronor;

b) till *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 355 000 000 kronor.

[59] 31. *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	176 000 000	76 163 812	23 172 096
1958/59 (statsliggaren s. 225)	77 500 000		
1959/60 (förslag)	71 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 1 270 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med 79 miljoner kronor, innebärande en ökning med 1,5 miljon kronor. Ämbetsverket utgår härvid från att förevarande anslag inom den för armén angivna kostnadsramen bör uppföras med 77,6 miljoner kronor. Härtill har ämbetsverket lagt beräknade pris- och lönestegringar under tiden juli 1957—mars 1958, 1,4 miljon kronor. Vid beräkning av pris- och lönestegringarna har armétygförvaltningen enligt inhämtade upplysningar utgått från att av anslaget 55 % utgöres av lönekostnader och 45 % av materielkostnader. Lönerna har enligt ämbetsverket stigit med 3 %, under det att prisstegringarna på materiel beräknas till 0,3 % (jfr anslaget *Armén: Anskaffning av tygmateriel m. m.*).

Departementschefen

Förevarande anslag bör för nästa budgetår — liksom för innevarande budgetår — beräknas efter de uppskattade medelpriserna för budgetåret 1958/59. Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår bör vidare hänsyn tagas till de överföringar av avlöningskostnader från förevarande anslag till avlöningsanslagen för armétygförvaltningen och armétygförvaltningens anstalter, som jag föreslår för nästa budgetår. Med beaktande härav torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med ett till 71 000 000 kronor avrundat belopp. Detta innebär en minskning med 6 500 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Underhåll av tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 71 000 000 kronor.

[60] 32. *Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.*

Anslag

1959/60 (förslag) 4 250 000

Under hänvisning till vad jag anfört vid anmälan av arméns övningsanslag i det föregående hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Förhyrning av motorfordon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett anslag av 4 250 000 kronor.

[61] 33. *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	130 000	130 000
1958/59 (statsliggaren s. 225)	160 000	
1959/60 (förslag)	160 000	

I enlighet med förslag av armétygförvaltningen torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Uttagning av motorfordon och motorredskap* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

FASTIGHETER

[62] 34. Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	31 657 000	33 250 188
1958/59 (statsliggaren s. 225)	38 993 000	
1959/60 (beräknat belopp) ...	40 569 000	

Fortifikationsförvaltningen har avgivit förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1959/60. Enär prövningen av förslaget icke kan slutföras innan statsverkspropositionen avlåtes, torde jag få framdeles i särskild ordning anmäla frågan om proposition i ämnet. Med hänsyn härtill bör anslagen till ersättning till fastighetsfonden i riksstatförslaget upptagas med allenast beräknade belopp. Anslagen kan härvid preliminärt beräknas till 40 569 000 kronor för arméns delfond, 13 211 000 kronor för marinens delfond, 26 955 000 kronor för flygvapnets delfond och 23 267 000 kronor för befästningars delfond. Jag återkommer i det följande till hemställan beträffande de tre sistnämnda anslagen och hemställer i detta sammanhang, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 40 569 000 kronor.

HEMVÄRNET

[63] 35. Armén: Hemvärnets avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	478 000	642 017
1958/59 (statsliggaren s. 227)	650 000	
1959/60 (förslag)	655 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 220 000 kronor.

	Ökning
1. Personalförstärkning	
Chef för hemvärnets stridsskola Ao 23	27 372
2. Höjda arvoden till kretshemvärnschefer m. fl.	185 245
3. Ersättning till köks- och servisbiträden vid hemvärnets stridsskola	5 555

	Ökning
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	800
5. Omräkning	1 028
	220 000

Motiv

1. Rikshemvärnschefen har ånyo föreslagit, att en beställning för major i Ao 23 inrättas för chef för hemvärnets stridsskola (jfr senast prop. 1958: 1, bil. 6, s. 82). Civilförvaltningen biträder alltjämt förslaget.

2. Rikshemvärnschefen har upprepat tidigare framställt förslag om höjda arvoden till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer (jfr senast prop. 1958: 1, bil. 6, s. 82) samt föreslagit uppräknig av de från och med innevarande budgetår inrättade kompanichefsarvodena. Härför erforderlig anslagsökning beräknas uppgå till 185 245 kronor.

3. Rikshemvärnschefen föreslår, i likhet med föregående år, att dag-arvodena för ifrågavarande biträden (lottor) höjes från 10 till 12 kronor (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 82). Civilförvaltningen, som erinrar om att Kungl. Maj:t den 24 maj 1957 medgivit att till lottor finge för frivillig tjänstgöring utgå arvode med högst 10 kronor för dygn, anser sig icke kunna biträda förslaget. Enligt ämbetsverkets beräkningar erfordras med nuvarande antal tjänstgöringsdagar för biträdena i fråga en uppräknig av medelsanvisningen under detta anslag med 5 555 kronor.

Departementschefen

Förslaget om att inrätta en beställning i Ao 23 avsedd för chef för hemvärnets stridsskola kan jag icke biträda.

Jag kan icke heller tillstyrka att arvoden till kretshemvärnschefer och hemvärnschefer samt de från och med innevarande budgetår inrättade arvoden till hemvärnskompanichefer höjes.

Någon uppräknig av medelsanvisningen under förevarande anslag för arvoden åt köks- och servisbiträden (lottor) vid oförändrat antal tjänstgöringsdagar synes mig icke erforderlig.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1959/60 till 655 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 100 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. m. till (103 900 + 2 100 =) 106 000 kronor.

Posten Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar ökas med 1 300 kronor till (44 700 + 1 300 =) 46 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 600 kronor till (29 400 + 600 =) 30 000 kronor.

Posterna Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 445 000 kronor, och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 27 000 kronor, upptages med oförändrade belopp.

En som förslagsvis betecknad post *Kompensation för höjda folkpensionsavgifter* tillkommer under anslaget och upptages med 1 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 5 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för hemvärdet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	106 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	46 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	445 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	27 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	655 000

b) till *Armén: Hemvärdets avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 655 000 kronor.

[64] 36. *Armén: Hemvärdets omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	599 000	591 682
1958/59 (statsliggaren s. 228)	599 000	
1959/60 (förslag)	630 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 59 000 kronor.

Rikshemvärnschefen har ånyo föreslagit en ökning av medelsanvisningen under sjukvårdsposten för täckande till en del av föreliggande brister i hemvärdets sjukvårdsutrustning. För ändamålet äskas nu ett belopp av 7 000 kronor. Civilförvaltningen räknar icke med bifall till förslaget.

För att möjliggöra att resor för inspektion, materielvård, förråds- och expeditionskontroll m.m. skall kunna äga rum i större omfattning tillstyrker civilförvaltningen av rikshemvärnschefen föreslagen anslagsuppräkning med 15 000 kronor. Vidare bör enligt civilförvaltningen anslaget

höjas med 3 000 kronor på grund av den under 1958 vidtagna höjningen av järnvägstaxorna.

Rikshemvärnschefen har därjämte upprepat tidigare framfört förslag (jfr senast prop. 1958: 1, bil. 6, s. 84) om uppräknig med 41 000 kronor av den del av anslaget, som avses för bidrag till anskaffning av expedition- och förrådslokaler. Civilförvaltningen biträder förslaget.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen räknar jag med en uppräknig av anslaget med 3 000 kronor för höjda järnvägstaxor. Vidare bör under anslaget i enlighet med rikshemvärnschefens förslag 7 000 kronor beräknas för bristtäckning avseende sjukvårdsmateriel. Därutöver kan jag endast tillstyrka att anslaget höjes med 8 000 kronor för reseersättningar och med 13 000 kronor för bidrag till anskaffning av expedition- och förrådslokaler. Den sammanlagda anslagsuppräknigen utgör således 31 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 630 000 kronor.

[65] 37. Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	450 000	450 000	—
1958/59 (statsliggaren s. 229)	475 000		
1959/60 (förslag)	475 000		

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 280 000 kronor.

I sitt förslag den 27 februari 1958 till intendenturmaterielplan för armén under budgetåren 1958/66 (jfr prop. 1958:110, s. 344 f.) upptog arméintendenturförvaltningen ett belopp av 1 965 000 kronor för täckande av brister i hemvärnets mobiliseringsutrustning. Några riktlinjer för verksamheten under förevarande anslag har emellertid icke fastställts. För att medelsbehovet för den i intendenturmaterielplanen för budgetåret 1959/60 förutsatta bristtäckningen, vilken kostnadsberäknats till 280 000 kronor, skall kunna tillgodoses, föreslår ämbetsverket att anslaget upptages till (475 000 + 280 000 =) 755 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har därjämte hemställt att från anslaget må, i likhet med vad som medgivits för innevarande budgetår, utgå bidrag till hemvärnsfonden med högst 25 000 kronor för underhåll av hemvärnets stridsskola.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka att särskilda medel anvisas för bristtäckning. Liksom tidigare bör från anslaget få utgå bidrag till underhåll av hemvärnets stridsskola med belopp, vars storlek det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa. Jag föreslår att anslaget upptages med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 kronor.

[66] 38. Armén: Hemvärnets övningar

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 762 000	1 716 989	70 790
1958/59 (statsliggaren s. 229)	1 800 000		
1959/60 (förslag)	1 900 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Yrkande

Arméintendenturförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 550 000 kronor.

	Ökning
1. Höjda biljettpriser	12 500
2. Höjda priser på drivmedel	8 500
3. Ökade förplägnadskostnader	10 000
4. Höjning av daglönen	59 000
5. Ungdomskurser	60 000
6. Krigsspel	400 000
	550 000

Motiv

1. Kostnaderna för hemvärnspersonalens resor har ökat på grund av den höjning av järnvägstaxorna med omkring 5 %, som genomfördes från och med den 1 februari 1958. Biljettkostnaderna tar i anspråk 15 % av övningsanslaget.

2. Ökningen hänför sig huvudsakligen till beräknad prisstegring på bensin med 5 %. Drivmedelskostnaderna motsvarar 10 % av anslaget.

3. Med hänsyn till att portionspriset ökat sedan den 1 juli 1957 föreslår arméintendenturförvaltningen en uppräknig av medelsanvisningen för hemvärnsmännens förplägnad med 5 %. Utgifterna för ifrågavarande ändamål motsvarar 12 % av anslaget.

4. Enligt gällande bestämmelser utgår daglön med åtta kronor till hemvärnsman för tjänstgöring, som fullgöres under minst tre dagar i följd och i genomsnitt omfattar minst åtta timmar varje dag. Under tjänstgöring före det år då hemvärnsmannen fyller 20 år utgår daglön dock endast under övning, i vilken även äldre hemvärnsmän deltar, och då endast med fyra kronor.

Arméintendenturförvaltningen hemställer, efter förslag av rikshemvärnschefen, att hemvärnsmännens daglön höjes från åtta till tolv kronor. Såsom motiv härför har rikshemvärnschefen anfört i huvudsak följande.

När det gäller hemvärnsmännens utbildning uppnås de bästa resultaten genom kursverksamhet. Kurser anordnas dels av försvarsområdesbefälhavarna (i regel 3—6 dagars kurser), dels ock av rikshemvärnschefen i form av kurser om en till två veckors längd vid hemvärnets stridsskola. För dem som icke är driftvärnsmän innebär deltagande i hemvärnskurs ett betydande ekonomiskt avbräck. Visserligen utbetalas genom hemvärnets centrala förtroendenämnd stipendier med högst 6 kronor för dag åt hemvärnsman som genomgår kurs vid stridsskolan, men då medeldagsinkomsten för arbetare kan beräknas uppgå till minst 35 kronor, torde mången hemvärnsman tveka att underkasta sig den löneminskning som deltagande i kurs vid stridsskolan medför. Varje höjning av hemvärnsmännens daglön är därför värdefull för att öka antalet deltagare i kurserna.

Den föreslagna höjningen av hemvärnsmännens daglön beräknas medföra en kostnadsökning av 59 000 kronor. Kostnaderna för daglön motsvarar 7 % av övningsanslaget.

5. Arméintendenturförvaltningen anför, att militärområdesvis anordnade ungdomskurser (se prop. 1957: 1, bil. 6, s. 108 f.) utbildningsmässigt givit ett mycket gott resultat. Kurserna torde enligt ämbetsverket ha bidragit till att bland ungdomen skapa intresse för hemvärnsrörelsen. Med hänsyn till de uppnådda utbildningsresultaten beräknas dylika kurser komma att anordnas inom samtliga militärområden under såväl innevarande som nästa budgetår. Ungdomskurserna, vilka för budgetåret 1959/60 beräknas kosta 60 000 kronor, minskar emellertid nu med motsvarande belopp möjligheterna att ge de äldre hemvärnsmännen utbildning. Övningsanslaget bör därför uppräknas med 60 000 kronor.

6. Ämbetsverket upptar ånyo tidigare (jfr senast prop. 1958: 1, bil. 6, s. 86) väckt fråga om särskild medelsanvisning för anordnande av krigsspel. Sådana har hittills endast kunnat bedrivas i begränsad omfattning. Ifrågavarande utbildningsverksamhet angives vara av väsentlig betydelse för att höja hemvärnets effektivitet och förbereda samverkan mellan totalförsvarets olika grenar. Med hänsyn härtill och då en nära utbildningskontakt med civildförsvaret är särskilt angelägen bör anslaget höjas med 400 000 kronor.

Departementschefen

För de anmälda kostnadsökningarna föreslår jag en uppräknings av anslaget med 25 000 kronor.

Arméintendenturförvaltningen har efter förslag från rikshemvärnschefen hemställt att hemvärnsmännens daglön höjes från åtta till tolv kronor. Genom beslut vid 1957 års riksdag höjdes daglönen för såväl hemvärnsmän som medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer från sex till åtta kronor. Jag är icke nu beredd tillstyrka någon ytterligare höjning.

I övrigt anser jag mig kunna föreslå en höjning av förevarande anslag med 75 000 kronor. Nämda anslagsuppräknings torde till större delen erfordras för ungdomskurserna men synes även kunna möjliggöra att krigsspelsövningar bedrives i något ökad omfattning.

Aberopande det anförda hemställer jag, under erinran om att anslaget höjes med 100 000 kronor, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets övningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 900 000 kronor.

[67] 39. Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	4 300 000	4 253 407	99 104
1958/59 (statsliggaren s. 230)	4 300 000		
1959/60 (förslag)	4 400 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Armétygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 100 000 kronor. Det ökade medelsbehovet avser ammunition för övningar och föranledes av att ämbetsverket räknat med vissa mindre ändringar beträffande ammunitionstilldelningen per skytt. För underhåll av tygmateriel räknar armétygförvaltningen med oförändrat medelsbehov.

Departementschefen

Jag anser mig böra tillstyrka en uppräknings av anslaget med 100 000 kronor för att tillgodose det ökade behovet av övningsammunition för moderna vapen. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armén: Hemvärnets tygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 4 400 000 kronor.

MARINEN**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL****[68] 40. Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	77 600 000	85 270 660
1958/59 (statsliggaren s. 255)	86 800 000	
1959/60 (beräknat belopp) ...	90 000 000	

Under återopande av vad jag anført vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 90 000 000 kronor.

[69] 41. Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	12 800	14 124
1958/59 (statsliggaren s. 239)	11 000	
1959/60 (förslag)	3 700	

Försvarets civilförvaltning uppskattar medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till 3 010 kronor, innebärande en minskning med 7 990 kronor. Ämbetsverket anmäler, att endast en beställningshavare kommer att avlönas från anslaget under nästa budgetår och att denne avgår med pension den 30 september 1959. För egen del föreslår jag, att anslaget uppföres med 3 700 kronor, innebärande en minskning med 7 300 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 kronor.

[70] 42. Marinen: Avlöningar till personal å reservstat

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	120 000	133 023
1958/59 (statsliggaren s. 239)	130 000	
1959/60 (förslag)	135 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För egen del föreslår jag med hänsyn till medelsförbrukningen under budgetåret 1957/58, att anslaget höjes med 5 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 135 000 kronor.

[71] 43. **Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 900 000	1 697 812
1958/59 (statsliggaren s. 239)	1 900 000	
1959/60 (förslag)	1 950 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 beräknar jag för egen del medelsbehovet för de ändamål, som hittills hänförts till förevarande anslag, till 1 800 000 kronor.

I det föregående (se arméns allmänna avlöningsanslag) har jag föreslagit, att ekiperingsersättningar i fortsättningen skall bestridas från vederbörliga avlöningsanslag. Under anslaget *Marinen: Ekiperingsersättningar* har för innevarande budgetår anvisats 1 200 000 kronor och civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrat medelsbehov för ifrågavarande ändamål. Nettoutgifterna under sistnämnda anslag uppgick under budgetåret 1957/58 till 1 125 019 kronor mot anvisade 1 200 000 kronor. Jag har intet att erinra mot civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet, vilket torde fördela sig med 1 050 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 150 000 kronor för reservpersonal. Jag förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

I enlighet med det nu anförda beräknar jag förevarande anslag för nästa budgetår till 1 950 000 kronor, innebärande en höjning med 50 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

[72] 44. **Marinen: Rekryteringskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	100 000	92 479
1958/59 (statsliggaren s. 240)	100 000	
1959/60 (förslag)	70 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer — i enlighet med förslag av chefen för marinen och efter samråd med försvarets socialbyrå — att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För egen del föreslår jag, med hänsyn till den beslutade minskningen av marinens organisation, att anslaget minskas med 30 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

[73] 45. **Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 800 000	2 108 497
1958/59 (statsliggaren s. 241)	1 925 000	
1959/60 (förslag)	2 500 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning (skr. ^{16/9} och ^{17/10} 1958) hemställer, att anslaget höjes med 355 000 kronor på grund av överföring av avlöningskostnader från andra anslag m. m.

Motiv

Chefen för marinen har anfört, att antalet förrådsarbetare vid Gotlands kustartilleriförsvär bör minskas med en medan vid Blekinge kustartilleriförsvär bör tillkomma en förrådsarbetare.

I sina ordinarie medelsäskanden (skr. ^{16/9} 1958) räknar civilförvaltningen — i avvaktan på organisationsändringar vid Stockholms och Göteborgs kustartilleriförsvär — med oförändrat 180 arbetare med avlöning från förevarande anslag. Ämbetsverket kan med hänsyn till att Blekinge kustartilleriförsvär nyligen varit föremål för organisationsundersökningar icke tillstyrka förslaget om utökning av personaluppsättningen därstädes.

Sedan Kungl. Maj:t den 29 augusti 1958 meddelat beslut angående organisationen i fred av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvär, har civilförvaltningen (skr. ^{17/10} 1958) redogjort för därmed sammanhängande förändringar i fråga om arbetarpersonalen vid försvarsområdena m. m. I anslutning härtill räknar ämbetsverket under förevarande anslag med en ökning av antalet förrådsarbetare med 33. Av dessa är 29 man direkt avsedda för nämnda försvarsområden m. m., medan återstående fyra arbetare beräknas såsom reserv för tillgodoseende av uppkommande behov av tillfällig arbetskraft. Ifrågavarande arbetare har tidigare avlönats antingen från arméns motsvarande anslag eller från sakanslag.

Avlöningskostnaderna för nämnda 33 arbetare beräknas till 355 000 kronor.

Departementschefen

För innevarande budgetår får med anlitande av detta anslag finnas anställda 180 förrådsarbetare m. fl. I anledning av vad civilförvaltningen anfört rörande behovet av arbetare vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden m. m. räknar jag tills vidare med den av ämbetsverket angivna ökningen under förevarande anslag med 33 förrådsarbetare vid nämnda försvarsområden m. m. Därjämte räknar jag med den av marinchefen föreslagna minskningen med en arbetare vid Gotlands kustartilleriförsvar. Det sammanlagda behovet av förrådsarbetare m. fl. med avlöning från detta anslag beräknar jag således till 212 man. På grund härav samt med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 uppskattar jag medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1959/60 till 2 500 000 kronor, innebärande en höjning med 575 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[74] 46. *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga.*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	10 500 000	10 045 825
1958/59 (statsliggaren s. 242)	9 500 000	
1959/60 (förslag)	10 000 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor.

Chefen för marinen beräknar antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid marinen under nästa budgetår till cirka 2 412 900, varav cirka 1 291 400 dagar vid flottan och cirka 1 121 500 vid kustartilleriet. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar fördelar sig med cirka 2 100 500 dagar på första tjänstgöring (motsvarande) och 312 400 dagar på repetitionsövningar. Antalet tjänstgöringsdagar understiger med cirka 87 000 dagar det antal, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Med utgångspunkt i nämnda antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för penningbidrag m. m. under nästa budgetår till 8 935 000 kronor. På grundval av uppgifter från chefen

för marinen om antalet till premier berättigade värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för premier till i runt tal 810 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag beräknas således till (8 935 000 + 810 000 =) avrundat 9 800 000 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 anser jag mig för budgetåret 1959/60 kunna räkna med att en medelsanvisning av 9 300 000 kronor skulle vara tillfyllest vid oförändrade värnpliktsförmåner. Härtill kommer emellertid kostnaderna för den av mig föreslagna höjningen av penningbidragen (jfr arméns motsvarande anslag). Dessa kostnader har jag beräknat till cirka 700 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår beräknar jag således till 10 000 000 kronor, innebärande en höjning med 500 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kronor.

SJUKVÅRD

[75] 47.. Marinen: Sjukvård

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	750 000	913 895
1958/59 (statsliggaren s. 242)	775 000	
1959/60 (förslag)	825 000	

Yrkande

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Belastningen under budgetåret 1957/58	140 000	
2. Förmånligare avtal om vård av militära patienter på centrallasarettet i Karlskrona		90 000
	140 000	90 000
	+ 50 000	

Motiv

1. Av beloppet motsvarar cirka 80 000 kronor kostnader för remisstandvård (jfr arméns motsvarande anslag).

2. Med Blekinge läns landsting har träffats nytt avtal om vård av

militära patienter på centrallasarettet i Karlskrona. Avtalet, som träder i kraft den 1 januari 1959, kommer enligt sjukvårdsstyrelsens beräkningar att medföra en kostnadsminskning under förevarande anslag av 90 000 kronor.

Departementschefen

Under hänvisning till vad jag anfört under arméns motsvarande anslag och med godtagande av sjukvårdsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår föreslår jag, att detta uppföres med äskat belopp, 825 000 kronor.

Under erinran om att anslagshöjningen utgör 50 000 kronor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 825 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[76] 48. **Marinen: Reseersättningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	3 650 000	3 877 417
1958/59 (statsliggaren s. 242)	3 650 000	
1959/60 (förslag)	3 900 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 150 000 kronor på grund av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58. För egen del anser jag den föreslagna uppräknigen inte vara tillräcklig utan räknar med ett anslag för nästa budgetår av 3 900 000 kronor, innebärande en höjning med 250 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[77] 49. **Marinen: Bränsle m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	6 100 000	7 913 752
1958/59 (statsliggaren s. 243)	6 600 000	
1959/60 (förslag)	7 100 000	

Marinförvaltningen (skr. 18/9 1958) hemställer, att anslaget minskas med 140 000 kronor. Å ena sidan räknas på grund av sänkta bränslepriser med en minskning av bränslekostnaderna med 320 000 kronor, medan å andra sidan kostnaderna för elkraft m. m. beräknas stiga med 180 000 kronor på grund av höjda elkraftspriser. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 anser jag det för egen del erforderligt med en uppräknig av anslaget. Då bränslepriserna under år 1958 nedgått väsentligt, torde höjningen kunna begränsas till 500 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bränsle m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 100 000 kronor.

[78] 50. **Marinen: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	885 000	958 456
1958/59 (statsliggaren s. 244)	1 050 000	
1959/60 (förslag)	1 050 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 64 000 kronor, avseende halva kostnaden för utbyte av telefonväxel vid örlogsvarvet i Karlskrona. Marinförvaltningen framhåller, att den nu befintliga telefonväxeln vid varvet är otillräcklig och att frågan om anskaffande av en större växel varit aktuell i flera år. Den beräknade minskningen av verksamheten vid örlogsvarvet till följd av ändringar i marinens organisation bedömes icke få sådan omfattning, att den befintliga växeln kan tillgodose ett rimligt kommunikationskrav.

För egen del anser jag mig icke för närvarande böra räkna med utbyte av nämnda telefonväxel. Jag föreslår därför, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. I enlighet härmed får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Telefon m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 050 000 kronor.

[79] 51. **Marinen: Övriga expenser m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	360 000	364 254	—
1958/59 (statsliggaren s. 244)	375 000		
1959/60 (förslag)	375 000		

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 10 000 kronor.

Härav betingas 3 000 kronor av höjningar av tidningarnas annonstaxor samt höjning av priserna på tidningar, böcker m. m. Av återstoden beräknas 5 000 kronor för materiel för snabbkopieringsapparater (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 98) samt 2 000 kronor för extra expenskostnader i samband med genomförande av organisationsändringar vid Göteborgs kustartilleriförsvär. Jag kan icke biträda marinförvaltningens förslag utan föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. I enlighet härmed får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 375 000 kronor.

MATHÅLLNING

[80] 52. *Marinen: Mathållning*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	14 500 000	13 961 962
1958/59 (statsliggaren s. 245)	13 500 000	
1959/60 (förslag)	12 300 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 750 000 kronor på grund av minskat antal tjänstgöringsdagar.

Kostnaderna för mathållning under nästa budgetår beräknas på följande sätt.

	Tjänstgörings- dagar1959/60	För 1959/60 beräk- nad dagskostnad	Summa kronor
Landportion	2 029 000	3,40	6 898 600
Skeppsportion	730 000	4,80	3 504 000
Mässpennningar			
officerare	72 000	8,05	579 600
underofficerare	121 000	7,80	943 800
högbåtsmän, överfurirer	100 000	2,50	250 000
furirer, furirsaspiranter	185 000	2,00	370 000
kockar, hovmästare	85 000	2,50	212 500
			12 758 500
			Avrundat 12 750 000

Marinförvaltningen räknar för nästa budgetår med samma portionspriser som för innevarande budgetår, d. v. s. tre kronor 40 öre för landportion och fyra kronor 80 öre för skeppsportion.

Kostnaderna för mässpennningar till sådana kockar och hovmästare, som icke är högbåtsmän, furirer eller furirsaspiranter, har *marinförvaltningen* ti-

digare beräknat genom att till dagskostnaden för mässpenningar åt officerare och underofficerare lägga ett belopp av 50 öre. Av ämbetsverket gjord undersökning har emellertid givit vid handen, att detta tillägg varit för lågt beräknat. Ifrågavarande kostnader redovisas därför nu som en särskild post.

Departementschefen

Marinförvaltningen föreslår en minskning av anslaget med 750 000 kronor. Med hänsyn till belastningen på anslaget under budgetåret 1957/58 och med beaktande av minskningen av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid marinen (jfr anslaget Marinen: Avlöningar m. m. till värnpliktiga samt prop. 1958: 110, s. 393) anser jag mig för egen del kunna räkna med en ytterligare minskning av medelsbehovet med 450 000 kronor. Jag får således — under erinran om att anslagsminskningen utgör 1 200 000 kronor — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[81] 53. Marinen: Beklädnad m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	18 800 000	6 975 641	2 091 928
1958/59 (statsliggaren s. 246)	7 900 000		
1959/60 (förslag)	8 200 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 19 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 900 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar		117 000
2. Anskaffning och underhåll av specialbeklädnad m. m.	467 000	
3. Omräkning m. m.	550 000	
	1 017 000	117 000
	+ 900 000	

Motiv

1. Antalet tjänstgöringsdagar under innevarande budgetår beräknades enligt propositionen 1958:110 (s. 399) till 2 700 000 för personal med rätt till fri beklädnad samt 400 000 för icke-ordinarie furirer och med dem i beklädnadshänseende jämställd personal. För nästa budgetår anger marinförvaltningen motsvarande antal tjänstgöringsdagar till 2 602 000 respektive 479 000. Då dagskostnaderna beräknas till oförändrade belopp, 2 kronor 45 öre för personal med rätt till fri beklädnad samt 1 krona 55 öre för icke-ordinarie furirer m. fl., uppkommer till följd av förändringarna i antalet tjänstgöringsdagar en minskning av medelsbehovet med $[(2\,700\,000 - 2\,602\,000) \times 2,45 - (479\,000 - 400\,000) \times 1,55 =]$ avrundat 117 000 kronor.

2. Inom det för innevarande budgetår anvisade anslaget har särskilda medel icke kunnat avses för anskaffning m. m. av specialbeklädnad eller anskaffning av beklädnadsutrustning för kvinnlig krigstjänstpersonal. Marinförvaltningen anser det emellertid erforderligt, att medel för ändamålen finnes tillgängliga under nästa budgetår. Ämbetsverket beräknar därför 325 000 kronor för specialbeklädnad, främst stridsbeklädnad för personal på flottans fartyg, samt 142 000 kronor för beklädnad för kvinnlig krigstjänstpersonal, i första hand uniformspersedlar för marinlottor.

3. Anslaget för innevarande budgetår avses för normalt beklädnadsunderhåll och vissa lönekostnader för förrådspersonal m. fl. Därest medelsbehovet för normalt beklädnadsunderhåll beräknas på grundval av det för innevarande budgetår aktuella antalet tjänstgöringsdagar och tillämpliga dagskostnadsbelopp, återstår för ifrågavarande lönekostnader ett belopp av 665 000 kronor.

De verkliga avlöningskostnaderna beräknas emellertid enligt uppgifter från marinens lokalityndigheter till i runt tal 1 300 000 kronor. Genom personalbesparingar till följd av rationaliseringar beräknas kostnaderna kunna nedbringas med 120 000 kronor. För 3 % lönehöjningar anses å andra sidan böra beräknas 35 000 kronor. Avlöningskostnaderna under budgetåret 1959/60 beräknas i enlighet härmed till $(1\,300\,000 - 120\,000 + 35\,000 =)$ 1 215 000 kronor.

Såsom omräkningspost upptages under förevarande punkt $(1\,215\,000 - 665\,000 =)$ 550 000 kronor.

Vid behandlingen av förevarande anslag i prop. 1958:110 (s. 399) uttalades, att en begränsning av kostnaderna för löner till tjänstemän och förrådspersonal med avlöning från anslaget vore erforderlig. I skrivelse den 11 september 1958 anför *marinförvaltningen*, att ämbetsverket med anledning härav låtit undersöka, huruvida en minskning av dylik personal är möjlig vid vissa av marinens lokala intendenturförvaltningar. Denna undersökning har givit vid handen att vissa smärre reduceringar beräk-

nas kunna företagas under innevarande budgetår. Sålunda räknar marinförvaltningen med att kunna friställa vid marinkommando Ost fyra arbetare samt en e. o. tjänsteman och vid marinkommando Syd sju arbetare. Med erinran om att Kungl. Maj:t genom brev den 9 maj 1958 meddelat föreskrifter om särskilda förmåner till viss övertalig personal vid örlogsvarven och försvarets fabriksverk (jfr 1958 prop. 101; SU 76; rskr. 200) hemställer marinförvaltningen, att förenämnda brev måtte ges utsträckt tillämpning att gälla även för motsvarande övertalig personal vid marinkommandonas och kustartilleriförsvarens intendenturförvaltningar.

Departementschefen

Jag har inte funnit anledning till erinran mot marinförvaltningens beräkningar av dagskostnadsbeloppen — som upptages oförändrade — och av antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier. Jag delar vidare ämbetsverkets uppfattning att en viss ökning av anslaget är erforderlig med hänsyn till de lönekostnader som belastar anslaget. Inom fastställd kostnadsram är det däremot inte möjligt att tillgodose marinförvaltningens önskemål, att särskilda medel beräknas för specialbeklädnad. Vidare medför den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvaret att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag eller bortfaller. Med beaktande av det anförda torde förevarande anslag för nästa budgetår böra bestämmas till 8 200 000 kronor.

I likhet med marinförvaltningen finner jag det skäligt, att särskilda övergångsförmåner skall kunna beredas personal vid marinkommandonas och kustartilleriförsvarens intendenturförvaltningar, som entledigas till följd av rationaliseringsåtgärder i samband med marinens anpassning efter 1958 års försvarsbeslut. Som marinförvaltningen föreslagit synes dessa föreskrifter böra ges samma innehåll som de av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande den 9 maj 1958 meddelade föreskrifterna angående särskilda förmåner för viss övertalig personal vid örlogsvarven och försvarets fabriksverk. Kungl. Maj:t torde därför böra inhämta riksdagens bemyndigande att meddela dylika föreskrifter beträffande nu aktuell personal vid marinens intendenturförvaltningar, vilken entledigas under innevarande eller nästa budgetår.

Aberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget höjes med 300 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Marinen: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 8 200 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om förtidspension och särskilda ersättningar m. m. till övertalig personal enligt vad som angivits i det föregående.

[82] 54. Marinen: Inventarier m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	2 100 000	1 732 868	373 697
1958/59 (statsliggaren s. 248)	2 100 000		
1959/60 (förslag)	1 500 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 100 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar		91 980
2. Ökade lönekostnader	45 000	
3. Höjd möbelstandard	88 000	
4. Anskaffningar för nya lokaler m. m.	24 500	
5. Minskat medelsbehov för musikmateriel		7 000
6. Omräkningar m. m.	41 480	
	198 980	98 980
	+ 100 000	

Motiv**1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda:**

	Tjänstgöringsdagar			För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kronor
	1958/59	1959/60	ökning resp. minskning		
Inventarier	3 838 000	3 332 000	— 506 000	0,09	— 45 540
Förplägnadsmateriel ..	3 709 000	3 193 000	— 516 000	0,10	— 51 600
Serviseffekter och duk- tyg till fartygsmässar:					
officerare m. fl.	315 000	295 000	— 20 000	0,105	— 2 010
furirer	113 300	185 000	+ 71 700	0,10	+ 7 170
					— 91 980

Antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier m. m. har i sammanställningen beräknats i överensstämmelse med vad som redovisats i 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 100 f.).

2. Lönekostnaderna för förrådspersonal beräknades enligt 1958 års statsverksproposition till 215 000 kronor. Marinförvaltningen beräknar för nästa budgetår 260 000 (+ 45 000) kronor för motsvarande ändamål.

Ämbetsverket har därvid utgått från att lönekostnaderna under innevarande budgetår utgör 290 000 kronor. Dessa kostnader anses kunna begränsas genom personalinskränkning men ökas å andra sidan till följd av beräknade lönehöjningar med 8 000 kronor.

3. För ersättningsanskaffning och underhåll av möbler m. m. beräknar marinförvaltningen för nästa budgetår 300 000 kronor. I förhållande till det i statsverkspropositionen förutsatta beloppet, 212 000 kronor, innebär detta en ökning med 88 000 kronor. Marinförvaltningen framhåller, att inredningsstandarden i marinens förläggningar i allmänhet är låg och att möbelbeståndets underhåll år från år starkt eftersatts.

4. Under de senaste budgetåren har medel anvisats för anskaffning av förplägnadsmateriel till vissa nytillkommande försvarsanläggningar, såsom kustartilleribatterier o. d. För innevarande budgetår har av förevarande anslag 190 000 kronor förutsatts skola disponeras för dylika ändamål (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 102). För nästa budgetår beräknar marinförvaltningen medel — 214 500 kronor — för ett större och fyra mindre kustartilleribatterier samt två gemensamma uppehållsplatser. Ämbetsverket utgår emellertid vid sin beräkning från att endast cirka 90 000 kronor disponeras för liknande ändamål under innevarande budgetår (jfr p. 6).

5. Enligt organisationsnämnden för militärmusiken erfordras för omställning av musikmateriel endast 18 000 kronor mot för innevarande budgetår disponerade 25 000 kronor.

6. Vid sina beräkningar av medelsbehovet förutsätter marinförvaltningen i flera fall en annan användning av anslaget för innevarande budgetår än som förutsatts av departementschefen. Såsom nämnts under p. 4 utgår ämbetsverket sålunda från att endast cirka 90 000 kronor avses för anskaffning av förplägnadsmateriel för nytillkommande försvarsanläggningar. Å andra sidan förutsätter ämbetsverket att högre belopp beräknats för bl. a. avlöningskostnader, möbelunderhåll, anskaffning av kontorsmaskiner m. m. Ämbetsverket räknar därjämte med att 65 000 kronor av anslaget disponeras för utbyte av halmmadrasser m. m., ehuru medel för dylikt ändamål överhuvudtaget icke inräknats vid anslagsberäkningen. (För nästa budgetår bör enligt ämbetsverket 62 000 kronor utnyttjas för fortsatt dylikt utbyte).

Nettoresultatet av dylika skiljaktigheter i fråga om utgångspunkterna för medelsberäkningen upptages under förevarande punkt som omräkning.

Departementschefen

Jag har inte funnit anledning till erinran mot marinförvaltningens beräkningar av dagskostnadsbelopp och antalet tjänstgöringsdagar för olika personalkategorier. För avlöningskostnader beräknar jag ett belopp av 225 000 kronor. Vid bedömningen av medelsbehoven i övrigt under förevarande anslag bör enligt min mening betydande återhållsamhet iakttagas. Å andra sidan är det nödvändigt att tillgodose vissa med hänsyn till krigs-

beredskapen särskilt angelägna ändamål. Med dessa utgångspunkter anser jag mig böra föreslå, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 1 500 000 kronor. Inom ramen för ett anslag å detta belopp kan enligt mina beräkningar 215 000 kronor avses för anskaffning av förplägnadsmateriel till vissa kustartillerianläggningar.

Åberopande det anförda hemställer jag — under erinran om att anslaget minskas med 600 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Marinen: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

[83] 55. **Marinen: Tvätt**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 100 000	999 688
1958/59 (statsliggaren s. 250)	1 000 000	
1959/60 (förslag)	900 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget med hänsyn till minskat tvättbehov sänkes med 100 000 kronor. Ämbetsverket anför, att någon säker beräkning av tvättbehovets omfattning icke kan göras men att en nedräkning med 100 000 kronor synes befogad även om viss höjning av tvättpriserna skulle inträffa. Jag biträder ämbetsverkets förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.

[84] 56 **Marinen: Övningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	26 000 000	27 950 779	5 454 062
1958/59 (statsliggaren s. 250)	24 000 000		
1959/60 (förslag)	23 000 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 4 760 000 kronor bundna.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

	Ökning	Minskning
1. Höjda priser m. m.		
a) Målflygning	265 000	
b) Höjda timarvoden m. m.	125 000	
2. Ökad helikopterverksamhet	200 000	
3. Utbyte av artilleripjäser	30 000	
4. Robotutbildning	400 000	
5. Sänkta drivmedelspriser		835 000
6. Minskad verksamhet		185 000
	1 020 000	1 020 000
		± 0

Motiv

1 a) Kostnaderna för målflygning har ökat bl. a. till följd av lönehöjningar. De fasta kostnaderna, som under budgetåret 1952/53 uppgick till 650 000 kronor, är f. n. 915 000 kronor. Någon medelsökning har ej erhållits härför. Därest icke luftvärnsutbildningen skall eftersättas, är det därför erforderligt att höja anslaget med 265 000 kronor.

1 b) Kostnaderna för särskilda utbildningskurser har under de senaste åren ökat bl. a. till följd av höjda traktamenten och höjda timarvoden.

2. Marinen har f. n. 4 egna helikoptrar och beräknas under innevarande budgetår komma att tillföras ytterligare 6 sådana. Driften av helikoptrarna ökar medelsbehovet med angivet belopp.

3. Kostnaderna för övningsammunition vid kustartilleriet väntas stiga till följd av att ett antal 57 mm pjäser utbytes mot 75 mm pjäser.

4. Robotar avses skola ersätta och komplettera vissa lätta kustartilleribatterier. För utbildning erfordras under nästa budgetår enligt marinförvaltningen 14 robotar SS 11 à 7 000 kronor och 76 robotar SS 10 à 4 000 kronor. Kostnaderna härför utgör i avrundat tal 400 000 kronor.

5. Drivmedelskostnaderna är beräknade på grundval av följande priser (inom parentes anges de priser som var aktuella vid anslagsberäkningarna för innevarande budgetår): kol 85 kr/ton (140 kr/ton), pannbrännolja 7,5 öre/l (13,5 öre/l), motorbrännolja 11,5 öre/l (17,5 öre/l), flygbensin 68 öre/l (70 öre/l), bilbensin 59 öre/l (60 öre/l) och smörjolja 125 öre/kg (125 öre/kg).

Därest angivna priser blir bestående under budgetåret 1959/60, minskar medelsbehovet med angivet belopp.

6. Minskningen erfordras med hänsyn till marinens kostnadsram under budgetåret 1959/60.

Departementschefen

De av marinförvaltningen angivna prishöjningarna, som inträffat i varje fall före ingången av budgetåret 1958/59, torde inte vara av den natur att kompensation för dem bör utgå enligt grunderna för 1958 års försvarsbe-

slut. Med hänsyn härtill och då ytterligare begränsning av anslaget erfordras för anpassning till fastställd kostnadsram föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 23 000 000 kronor. Till följd av inträffade prissänkningar på drivmedel torde en i huvudsak oförändrad övningsvolym vara möjlig inom denna anslagsram.

Anslagsminskningen utgör 1 000 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kronor.

[85] 57. **Marinen: Drivmedelsförråd m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	515 000	522 624
1958/59 (statsliggaren s. 251)	500 000	
1959/60 (förslag)	470 000	

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 10 000 kronor.

Motiv

Utgifterna under anslaget anses kunna begränsas med 45 000 kronor, varav 25 000 kronor till följd av personalinskränkningar, 15 000 kronor genom ökad användning av marinens tankfartyg och 5 000 kronor till följd av minskade underhållskostnader. Å andra sidan beräknas inkomsterna till 270 000 kronor eller 35 000 kronor mindre än vad som beräknats för innevarande budgetår. Medelsbehovet under anslaget nedgår alltså med (45 000 — 35 000 =) 10 000 kronor.

Departementschefen

Mot marinförvaltningens anslagsberäkningar har jag icke funnit anledning till annan erinran än att jag anser mig böra räkna med något större minskning av inkomsterna än marinförvaltningen förutsatt. Den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar medför vidare att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag. Med beaktande av det anförda torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 470 000 kronor, innebärande en minskning med 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

[86] 58. **Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	75 000	52 278	22 943
1958/59 (statsliggaren s. 252)	100 000		
1959/60 (förslag)	100 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i huvudsak bunden.

I enlighet med förslag av marinförvaltningen torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av drivmedelsutrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[87] 59. **Marinen: Materialförråd m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	580 000	615 731
1958/59 (statsliggaren s. 252)	620 000	
1959/60 (förslag)	605 000	

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Ämbetsverket förutsätter härvid, att en begränsning av utgifterna med 15 000 kronor (varav 7 000 kronor hänför sig till avlöningar och 8 000 kronor till anskaffning av inventarier m. m.) skall uppvägas av en väntad minskning av inkomsterna i samband med omorganisation av Stockholms kustartilleriförsvar.

Departementschefen

Den nya organisationen av stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar medför, att vissa avlöningskostnader överföres till andra anslag. Med beaktande härav och under hänsynstagande till belastningen under sistförflutet budgetår föreslår jag, att anslaget minskas med 15 000 kronor till 605 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Materialförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 605 000 kronor.

[88] 60. Marinen: Hundbevakningstjänsten

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	10 000	9 766	2 643
1958/59 (statsliggaren s. 252)	10 000		
1959/60 (förslag)	10 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 icke till någon del bunden.

I enlighet med förslag av marinförvaltningen torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

FLYTANDE MATERIEL, VAPENMATERIEL M. M.**[89] 61. Marinen: Fartygsbyggnader m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 107 000 000	133 718 239	379 606
1958/59 (statsliggaren s. 253)	108 000 000		
1959/60 (förslag)	94 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 100 000 kronor.

Verksamheten under förevarande anslag har intill innevarande budgetår reglerats med stöd av *dels* planer omfattande nybyggnader och moderniseringar som beslutats för budgetåren 1947/52 (äldre nybyggnadsplan, äldre moderniseringsplan), *dels* en plan för budgetåren 1952/59 inefattande a) det på grundval av propositionen 1952:18 fastställda programmet för flottans fartygsbyggnader samt b) för ifrågavarande sju budgetår beräknade moderniseringar för flottan jämte nybyggnader m. m. för kustartilleriet och för marinen gemensamma ändamål (1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m.), *dels* vissa av 1956—1958 års riksdagar beslutade fartygsbyggnader m. m. för flottan och för marinen gemensamma ändamål (1956—1958 års fartygsbyggnader m. m.). Medel för försök rörande fartygsmateriel redovisas vid sidan av nämnda planer.

Vid utgången av budgetåret 1957/58 hade marinförvaltningen erhållit beställningsbemyndiganden om sammanlagt 1 306,516 miljoner kronor, häri icke inräknade medel som under budgetåren 1954/58 överförts från anslag under tolfte huvudtiteln. I betalningsmedel hade 831,255 miljoner kronor anvisats. Den 30 juni 1958 var således beställningsbemyndiganden till ett

belopp av (1 306,516 — 831,255 =) 475,261 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har 108 miljoner kronor anvisats i betalningsmedel, medan ytterligare beställningsbemyndiganden icke lämnats. Den 30 juni 1959 kommer således enligt hittills meddelade beslut beställningsbemyndiganden till ett belopp av (475,261 — 108,0 =) 367,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 233 miljoner kronor icke utnyttjade.

Enligt beslut av 1958 års B-riksdag skall vissa tidigare beslutade objekt utgå ur de planer enligt vilka verksamheten under förevarande anslag reglerats. Avbeställningskostnaderna — vilka intill dess de slutligt reglerats belastar förevarande anslag — skall enligt riksdagens beslut i första hand täckas med intäkter genom försäljning eller överlåtelse av avbeställd materiel, genom anlitage av medel till Kungl. Maj:ts disposition under förevarande anslag, med inkomster som må uppkomma vid försäljning av äldre krigsmateriel samt med anlitage av medel till Kungl. Maj:ts disposition under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. till den del dessa medel icke åtgår för i första hand avsedda ändamål. Skulle den del av avbeställningskostnaderna, som faller på budgetåret 1958/59, icke kunna täckas med anlitage av de finansieringsmetoder, som nyss angivits, skall frågan om dessa kostnaders bestridande ånyo underställas riksdagens prövning.

Intill dess frågan om avbeställningskostnadernas bestridande slutligt reglerats, kommer osäkerhet att råda beträffande omfattningen av den verksamhet som kan bedrivas under förevarande anslag. Kungl. Maj:t har därför erhållit befogenhet att, inom ramen för av riksdagen tidigare medgivna beställningsbemyndiganden, besluta om ändrat utnyttjande av dessa i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredragande departementschefen föreslagit vid anmälan av propositionen 1958: 110, punkt 40.

I enlighet med sålunda erhållet bemyndigande har Kungl. Maj:t genom beslut den 15 augusti 1958 omfördelat beställningsbemyndiganden om tillhopa 103,9 miljoner kronor, vilka tidigare avsetts för objekt som skall utgå ur gällande planer. Härvid har marinförvaltningen bemyndigats att utnyttja belopp om 9,6 miljoner kronor och 7,8 miljoner kronor för anskaffning av helikoptrar respektive försöksverksamhet. Ett belopp om 23,0 miljoner kronor har avsetts för prisstegringar på sex ubåtar av modifierad Hajentyp och 22,0 miljoner kronor för prisstegringar på övriga objekt i 1956—1958 års fartygsbyggnader och 1952 års sjuårsplan för fartygsbyggnader m. m. Beträffande ett belopp av 41,5 miljoner kronor har Kungl. Maj:t förklarat sig vilja framdeles meddela beslut efter förslag av marinförvaltningen.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer

- 1) *dels* om ett beställningsbemyndigande av 2 400 000 kronor,
- 2) *dels* om ett anslag av 97 400 000 kronor, innebärande en sänkning med 10 600 000 kronor.

Motiv

1. Beloppet avses för täckande av prisstegringar under tiden den 1 april 1957—den 1 april 1958. Dessa har i samråd med försvarets förvaltningsdirektion beräknats till cirka 2½ %.

Marinförvaltningen — som erinrar om att beställningsbemyndiganden för nya objekt under budgetåret 1959/60 förutsatts skola erhållas genom omdisposition av tidigare medgivna beställningsbemyndiganden — anmäler sin avsikt att, när betalningsläget så tillåter, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till utnyttjande av de bemyndiganden om 41,5 miljoner kronor beträffande vilka beslut om ianspråktagande ännu ej meddelats.

2. Marinförvaltningen erinrar om att ämbetsverket vid sin planering för budgetåret 1959/60 enligt uttalande av föredragande departementschefen (prop. 1958: 110, s. 145) haft att utgå från att förevarande anslag och anslaget till anskaffning av vapenmateriel m. m. tillsammans kan uppföras med högst 175 miljoner kronor. Ämbetsverket har fördelat nämnda belopp med 80 miljoner kronor å anslaget till anskaffning av vapenmateriel och 95 miljoner kronor å förevarande anslag. Sistnämnda belopp har där- efter uppräknats med 2½ % för prisstegringar (jfr p. 1) till 97,4 miljoner kronor. Ämbetsverket — som förutsätter att särskilda medel anvisas för bestridande av avbeställningskostnaderna för objekt som utgår ur planerna — anmäler att om anslaget uppföres med föreslaget belopp, nya beställningar kommer att kunna utläggas under budgetåret 1959/60 endast i mycket liten omfattning.

Departementschefen

1958 års B-riksdag fattade beslut om att ett antal tidigare beslutade fartygsobjekt skulle utgå ur planerna under förevarande anslag. Riksdagen beslöt vidare om sättet för avbeställningskostnadernas bestridande. I det föregående har jag erinrat om innehållet i riksdagens beslut i denna fråga. Marinförvaltningen har i skrivelse den 27 november 1958 beräknat avbeställningskostnaderna för samtliga utgående objekt — efter avdrag av ett belopp av 1,3 miljoner kronor, avseende materiel som prövats kunna ersätta sådan som eljest skolat anskaffas — till 51,2 miljoner kronor, varav 17,7 miljoner kronor hänför sig till tiden efter utgången av budgetåret 1957/58. Åtgärder för att genom försäljning täcka kostnaderna har hittills icke lämnat några positiva resultat. Det är således ännu en öppen fråga i vilken utsträckning dessa kostnader kan täckas genom försäljningsinkomster eller

dylikt. På grund härav är det också oklart vilken verksamhet som kan bedrivas under förevarande anslag. Jag vill erinra om att Kungl. Maj:t med hänsyn härtill i anslutning till ett uttalande av mig vid anmälan av prop. 1958: 110, p. 40, erhållit riksdagens medgivande att, inom ramen för av riksdagen tidigare medgivna beställningsbemyndiganden, besluta om ändrat utnyttjande av dessa. Riksdagens ifrågavarande medgivande torde avse jämväl nästa budgetår.

Anslaget för budgetåret 1959/60 bör — liksom anslaget för innevarande budgetår — hänföras till det beräknade medelprisläget under budgetåret 1958/59. Jag beräknar således icke några medel för de av marinförvaltningen angivna prisstegringarna. Vid anslagsavvägningen bör beaktas den överföring av avlöningskostnader till marinförvaltningens avlöningsanslag som jag föreslagit i det föregående. Med beaktande av det anförda torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 94 miljoner kronor. Som följer av det förut anförda, räknar jag icke med ytterligare beställningsbemyndiganden under nästa budgetår.

Då några långsiktsplaner med bestämda årskvoter inte föreligger i fråga om marinens materielanslag, torde det — som jag inledningsvis anført — vara erforderligt att någon riktpunkt för beställningsverksamheten anges åtminstone för det närmast följande budgetåret. Jag förutsätter, att marinförvaltningen vid planerandet av sin beställningsverksamhet bör utgå från att förevarande anslag och anslaget till anskaffning av vapenmateriel m. m. för budgetåret 1960/61 i varje fall icke kommer att överstiga anslagen under budgetåret 1959/60. Verksamheten bör planeras så, att möjligheter föreligger att anpassa marinens kostnadsram till en lägre nivå.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (367,261 — 94,0 =) 273,261 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Fartygsbyggnader m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 000 kronor.

[90] 62. **Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	185 000 000	85 932 158	221 200
1958/59 (statsliggaren s. 255)	85 500 000		
1959/60 (förslag)	77 000 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 67 000 kronor.

Anskaffningen av vapenmateriel m. m. har från och med budgetåret 1953/54 reglerats enligt en plan, som godkänts av riksdagen. Efter vissa

sedermera vidtagna justeringar uppgår kostnadsramen till 647,5 miljoner kronor, medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln oräknade. För anskaffningar som upptagits i planen har för budgetåren 1953/59 lämnats bemyndiganden om sammanlagt 527,5 miljoner kronor. Av planens totalbelopp återstår alltså ($647,5 - 527,5 =$) 120,0 miljoner kronor. Enligt beslut vid 1958 års B-riksdag (jfr prop. 1958: 110, p. 41) skall verksamheten under budgetåren 1958/60 provisoriskt regleras enligt sexårsplanen med viss begränsning.

Marinförvaltningen har för budgetåren 1947/58 erhållit bemyndiganden att utlägga beställningar till ett belopp av 796,486 miljoner kronor, varvid fråndragits bemyndiganden som indragits enligt beslut av Kungl. Maj:t den 28 februari 1958. I betalningsmedel har 593,329 miljoner kronor anvisats. Vid utgången av budgetåret 1957/58 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp ($796,486 - 593,329 =$) 203,157 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har ytterligare beställningsbemyndiganden ej anvisats. I betalningsmedel har anvisats 85,5 miljoner kronor. Vid utgången av innevarande budgetår kommer således beställningsbemyndiganden till ett belopp av ($203,157 - 85,5 =$) 117,657 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Den 1 oktober 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 45 miljoner kronor icke utnyttjade.

Marinförvaltningen hemställer för nästa budgetår om medgivande att utlägga beställningar inom en kostnadsram av 60 miljoner kronor. Bemyndigandet avses för slutförande av de efter beslutad begränsning av sexårsplanen återstående delarna av planen, innefattande bland annat anskaffning av viss robotmateriel, ersättning av försliten materiel, komplettering av utrustningen för kustartilleribatterier under byggnad, installationer m. m.

Marinförvaltningen hemställer vidare, att anslaget uppföres med 82 miljoner kronor. Ämbetsverket utgår härvid från att anslaget inom föreliggande kostnadsram bör uppföras med 80 miljoner kronor (jfr *Marinen: Fartygsbyggnader m.m.*). Detta belopp har ökats med 2 miljoner kronor med hänsyn till löne- och prisstegringar, vilka för tiden den 1 april 1957—den 1 april 1958 beräknats utgöra $2\frac{1}{2}\%$.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår — liksom för innevarande budgetår — böra bestämmas med hänsyn till det beräknade medelprisläget för budgetåret 1958/59. Vid bestämmandet av anslagsbeloppet måste viss begränsning ske med hänsyn till den fastställda ramen för försvarsutgifterna under nästa budgetår. Slutligen bör beaktas överförandet av vissa avlöningskostnader till marinförvaltningens avlöningsanslag. På anförda skäl föreslås,

att anslaget uppföres med 77 000 000 kronor, medan beställningsbemyndigandet torde böra bestämmas till 40 000 000 kronor.

Jag vill erinra om vad jag vid anmälan av föregående anslag anförde rörande planerandet av beställningsverksamheten.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av $(117,657 + 40,0 - 77,0 =) 80,657$ miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å vapenmateriel m. m. inom en kostnadsram av 40 000 000 kronor;

b) till *Marinen: Anskaffning av vapenmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 77 000 000 kronor.

[91] 63. *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	150 900 000	53 179 971	5 814 798
1958/59 (statsliggaren s. 256)	46 700 000		
1959/60 (förslag)	45 500 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 488 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Yrkande

Marinförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 400 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskad verksamhet		700 000
2. Lönestegringar	2 100 000	
	2 100 000	700 000
	+ 1 400 000	

Motiv

1. Minskningen av marinens kostnadsram gör det nödvändigt att begränsa verksamheten under förevarande anslag. Begränsningen åstadkommes genom att inställa eller uppskjuta vissa översynsarbeten m. m., vilka planerats äga rum under budgetåret 1959/60. Ämbetsverket anmäler i samband härmed att försening av materielöversynerna kan medföra försämrade materielberedskap. Ämbetsverket anser det nödvändigt att översyner för framtiden anordnas lika ofta som hittills.

2. Lönekostnaderna beräknas under tiden den 1 juli 1957—den 1 april

1958 ha ökat med 4½ % till följd av avtalsenliga lönehöjningar och löneglidning för kollektivavtalsanställd personal samt lönehöjningar för tjänstemän.

Marinförvaltningen — som icke anser det möjligt att f. n. uppgöra någon långtidsplan för underhållsarbeten — uppskattar medelsbehovet för budgetåret 1960/61 till 49 500 000 kronor i pris- och löneläget den 1 april 1958. Ämbetsverket understryker samtidigt, att vid denna uppskattning intet utrymme finnes för den avräkning med 3 000 000 kronor för vissa i arbetslöshetsbekämpande syfte utförda underhållsarbeten, som förutskickats i propositionen 1958: B 2, bilaga 1.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår uppföras med 45 500 000 kronor, innehållande en minskning med 1 200 000 kronor. Anslaget hänföres därvid till det beräknade medelprisläget för budgetåret 1958/59. Vid anslagsavvägningen har beaktats de överföringar av avlöningskostnader till andra anslag, som ägt rum vid fastställande av den nya organisationen för stabs- och förvaltningstjänsten vid Göteborgs och Bohus samt Hallands försvarsområden jämte Göteborgs kustartilleriförsvar och som i det föregående föreslagits i fråga om marinförvaltningen.

Med anledning av vad marinförvaltningen anfört om medelsbehovet under budgetåret 1960/61 vill jag endast framhålla, att en betydande minskning å andra anslag torde bli erforderlig, därest anslaget för detta budgetår skall kunna uppföras med belopp som marinförvaltningen angivit. Om dylika minskningar inte anses möjliga eller lämpliga, torde utrymme inte finnas för att uppföra förevarande anslag med av marinförvaltningen uppskattat belopp.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Underhåll av fartyg m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 45 500 000 kronor.

[92] 64. *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.*

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	700 000	827 730	466 961
1958/59 (statsliggaren s. 256)	700 000		
1959/60 (förslag)	600 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 405 000 kronor bundna.

Marinförvaltningen — som framhåller att det föreligger ett stort behov

av att komplettera maskinutrustningen vid marinens verkstäder — hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Med hänsyn till fastställd kostnadsram för försvarsutgifterna under nästa budgetår torde emellertid en viss minskning av anslaget vara nödvändig. Jag föreslår, att minskningen bestämmes till 100 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Anskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

FASTIGHETER

[93] 65. **Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	10 544 000	10 638 388
1958/59 (statsliggaren s. 256)	11 944 000	
1959/60 (beräknat belopp) ...	13 211 000	

Under åberopande av vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 13 211 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[94] 66. **Marinen: Bidrag till sjövärnsskären**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	330 000	332 385	45 903
1958/59 (statsliggaren s. 257)	330 000		
1959/60 (förslag)	330 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

I enlighet med förslag av försvarets civilförvaltning torde anslaget för budgetåret 1959/60 böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Marinen: Bidrag till sjövärnsskären* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kronor.

FLYGVAPNET**AVLÖNINGAR M. M. TILL FAST ANSTÄLLD PERSONAL****[95] 67. Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	90 300 000	104 335 352
1958/59 (statsliggaren s. 258)	108 200 000	
1959/60 (beräknat belopp) ...	112 000 000	

Under återopande av vad jag anfört vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 112 000 000 kronor.

[96] 68. Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	34 500	41 531
1958/59 (statsliggaren s. 261)	32 000	
1959/60 (förslag)	40 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. För egen del föreslår jag med hänsyn till medelförbrukningen under budgetåret 1957/58, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 40 000 kronor, innebärande en höjning med 8 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[97] 69. Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 300 000	1 804 321
1958/59 (statsliggaren s. 262)	1 600 000	
1959/60 (förslag)	1 900 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår med beaktande av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58, att anslaget höjes med 175 000 kronor. För egen del bedömer jag denna höjning såsom otillräcklig och föreslår en uppräknings på grund av belastningen m. m. med 250 000 kronor.

I det föregående (se arméns allmänna avlöningsanslag) har jag föreslagit, att ekiperingsersättningar i fortsättningen skall bestridas från vederbörliga avlöningsanslag. Under anslaget Flygvapnet: Ekiperingsersättningar har för budgetåren 1957/58 och 1958/59 anvisats 1 250 000 kronor och civilförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrat medelsbehov för ifrågasvarande ändamål. Nettoutgiften under sistnämnda anslag uppgick under budgetåret 1957/58 till 1 244 677 kronor. Jag har intet att erinra mot civilförvaltningens beräkning av medelsbehovet, vilket torde fördela sig med 1 200 000 kronor för aktiv personal m. fl. och med 50 000 kronor för reservpersonal. Jag förutsätter ingen ändring i nu gällande grunder för ekiperingshjälp åt reservpersonal.

I enlighet med det nu anförda beräknar jag förevarande anslag för nästa budgetår till 1 900 000 kronor, innebärande en höjning med 300 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

[98] 70. Flygvapnet: Rekryteringskostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	160 000	165 862
1958/59 (statsliggaren s. 262)	160 000	
1959/60 (förslag)	160 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, efter samråd med försvarets socialbyrå, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag biträder förslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Rekryteringskostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

[99] 71. Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	240 000	256 942
1958/59 (statsliggaren s. 263)	240 000	
1959/60 (förslag)	240 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	ökning	Minskning
1. 1 förrådsarbetare har utgått		11 000
2. 50 arbetsmånader utbytes mot tjänster under annat anslag		41 000
3. Omräkning	52 000	
	52 000	52 000
		± 0

Motiv

1. Från och med innevarande budgetår finnes vid flygstabens bok- och kartförråd inrättad en tjänst för förrådsman i Ag 7. För ifrågavarande arbetsuppgifter har tidigare avsetts en arbetare, avlönad från förevarande anslag. På grund av det anförda beräknar civilförvaltningen behovet av förrådsarbetare m. fl. under förevarande anslag till sju man mot tidigare åtta man.

2. Civilförvaltningen föreslår under flygvapnets allmänna avlöningsanslag, att en tjänst för reparatör i Ag 8 inrättas vid vardera Östgöta, Jämtlands och Göta flygflottiljer. Vid bifall härtill kan enligt civilförvaltningen under förevarande anslag beräknade arbetsmånader för grov- och diversearbetare i eldningstjänst minskas med 50.

3. Civilförvaltningen beräknar med beaktande av behovet av förrådsarbetare samt personal i eldledningstjänst anslaget för nästa budgetår till oförändrat 240 000 kronor. Detta innebär med hänsyn till de under punkterna 1 och 2 angivna kostnadsminskningarna en uppräknings med 52 000 kronor.

Departementschefen

På grund av vad civilförvaltningen anförat räknar jag för budgetåret 1959/60 med sju förrådsarbetare m. fl. under förevarande anslag. Till förslagen om inrättande av reparatörstjänster vid vissa flygflottiljer tar jag icke nu ställning. Dessa förslag torde få upptagas till prövning samtidigt med övriga förslag under flygvapnets allmänna avlöningsanslag. Till följd härav räknar jag icke nu med den av civilförvaltningen angivna minskningen av antalet arbetsmånader för grov- och diversearbetare i eldningstjänst.

Med beaktande av vad jag nu anfört samt i avvaktan på närmare erfarenheter av anslagsbelastningen föreslår jag, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar till viss arbetarpersonal* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

AVLÖNINGAR M. M. TILL VÄRNPLIKTIGA

[100] 72. Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	8 200 000	8 030 586
1958/59 (statsliggaren s. 264)	8 400 000	
1959/60 (förslag)	9 100 000	

Försvarets civilförvaltning föreslår, att anslaget minskas med 600 000 kronor.

Chefen för flygvapnet beräknar antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid flygvapnet under nästa budgetår till cirka 2 510 700, varav för första tjänstgöring 2 375 700 dagar och för repetitionsövningar 135 000 dagar. Det sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar understiger med cirka 293 000 dagar det antal tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, som ligger till grund för medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Civilförvaltningen beräknar medelsbehovet för penningbidrag under nästa budgetår med beaktande av förenämnda antal tjänstgöringsdagar till 7 030 000 kronor. På grundval av uppgifter från flygvapenchefen om antalet till premier berättigade värnpliktiga beräknar civilförvaltningen medelsbehovet för premier till 215 500 kronor. För flygtillägg m. m. åt värnpliktiga räknar civilförvaltningen med i runt tal 500 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag beräknas således till (7 030 000 + 215 500 + 500 000 =) i runt tal 7 800 000 kronor.

Departementschefen

För egen del beräknar jag medelsbehovet under detta anslag för nästa budgetår vid oförändrade värnpliktsförmåner till 8 400 000 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår. Därvid beaktar jag — förutom anslagsbelastningen under sistförflutet budgetår samt förut angivna förändringar i fråga om antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. m. — från flygstaben under hand inhämtade uppgifter om det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för lottor under budgetåret 1959/60. Omfattningen av tjänstgöringen för dylik personal med avlöning från förevarande

anslag beräknas till cirka 76 000 dagar mot beräknade 30 000 dagar under innevarande budgetår (jfr prop. 1958:110, s. 473). — Under arméns motsvarande anslag har jag föreslagit en höjning av de värnpliktigas penningbidrag med cirka 10 %. Kostnaderna härför torde för flygvapnets del kunna beräknas till cirka 700 000 kronor. — Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag beräknar jag således till 9 100 000 kronor, innebärande en höjning med 700 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Avlöningar m. m. till värnpliktiga* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 000 kronor.

SJUKVÅRD

[101] 73. Flygvapnet: Sjukvård

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	400 000	669 024
1958/59 (statsliggaren s. 264)	450 000	
1959/60 (förslag)	650 000	

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, att anslaget höjes med 200 000 kronor på grund av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58. Av höjningen motsvaras cirka 163 000 kronor av kostnader under sagda budgetår för remisstandvård (jfr arméns motsvarande anslag). Jag biträder sjukvårdsstyrelsens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Sjukvård* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

RESEERSÄTTNINGAR M. M.

[102] 74. Flygvapnet: Reseersättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	4 200 000	4 934 607
1958/59 (statsliggaren s. 264)	4 350 000	
1959/60 (förslag)	5 200 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 850 000 kronor på grund av anslagsbelastningen under budgetåret 1957/58. Jag

biträder civilförvaltningens förslag och får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

EXPENSER M. M.

[103] 75. Flygvapnet: Bränsle m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	6 200 000	7 603 254
1958/59 (statsliggaren s. 265)	8 150 000	
1959/60 (förslag)	7 500 000	

Yrkande

Flygförvaltningen (skr. ¹⁵/₉ 1958) hemställer, att anslaget minskas med 480 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Sänkta bränslepriser m. m.		1 000 000
2. Ökade kostnader för elenergi, renhållning m. m.	520 000	
	520 000	1 000 000
		— 480 000

Motiv

1. Flygförvaltningen uppskattar bränsleförbrukningen under budgetåret 1959/60 till 27 000 normalton, vilket är samma kvantitet som beräknades för innevarande budgetår. Genomsnittspriset per normalton under nästa budgetår beräknas till 106 kronor mot 140 kronor för budgetåret 1958/59. Härtill kommer att kostnaderna för energiskatt på bränsle beräknas till 12 kronor per normalton för nästa budgetår, medan motsvarande kostnader för innevarande budgetår beräknades till 16 kronor per normalton. Enligt uppgift under hand från flygförvaltningen föranledes sistnämnda kostnadsminskning av ökad övergång till oljeeldning. Den sammanlagda kostnadsminskningen per normalton beräknas således till 38 kronor och den totala minskningen av flygvapnets bränslekostnader till (27 000 × 38 =) avrundat 1 000 000 kronor, varav (27 000 × 4 =) cirka 100 000 kronor hänför sig till energiskatten.

2. Med hänsyn till medelsförbrukningen under budgetåret 1957/58 för elenergi m. m. räknar flygförvaltningen med att medelsbehovet för ifrågasvarande ändamål ökar med 520 000 kronor, varav 400 000 kronor för elenergi, 100 000 kronor för renhållning samt 20 000 kronor för vatten och bad.

Departementschefen

Flygförvaltningen hemställer om en minskning av anslaget med 480 000 kronor. Med hänsyn till den ytterligare sänkning av bränslepriserna, som skett under sommaren och hösten 1958 (jfr arméns motsvarande anslag), anser jag mig för egen del kunna räkna med en minskning av förevarande anslag med 650 000 kronor. Jag får sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Bränsle m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 500 000 kronor.

[104] 76. **Flygvapnet: Telefon m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	2 100 000	2 299 224
1958/59 (statsliggaren s. 265)	2 450 000	
1959/60 (förslag)	2 900 000	

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 495 000 kronor. Beloppet utgör huvudsakligen de beräknade merkostnaderna under anslaget för luftbevakning och fjärrskriftförbindelser i samband med en för budgetåret 1959/60 planerad flygvapenövning. För egen del föreslår jag, att anslaget höjes med 450 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Telefon m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

[105] 77. **Flygvapnet: Övriga expenser m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	265 000	257 841	31 280
1958/59 (statsliggaren s. 266)	290 000		
1959/60 (förslag)	290 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 10 000 kronor för ökade annonskostnader, betingade av ökad rekryteringsverksamhet. Jag kan icke tillstyrka flygförvaltningens förslag utan föreslår att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övriga expenser m.m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

MATHÅLLNING

[106] 78. Flygvapnet: Mathållning

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	8 300 000	8 336 995
1958/59 (statsliggaren s. 266)	8 600 000	
1959/60 (förslag)	8 200 000	

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget minskas med 600 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal tjänstgöringsdagar		737 000
2. Minskat antal försålda portioner	46 000	
3. Omräkning	91 000	
	137 000	737 000
	— 600 000	

Motiv

1. Kostnadsminskningen beräknas sålunda.

1958/59	Tjänstgöringsdagar 1959/60	minskning	För 1958/59 beräknad dagskostnad	Summa kronor
2 705 000	2 485 000	220 000	3,35	737 000

Flygförvaltningen räknar för nästa budgetår med oförändrad dagskostnad, d. v. s. tre kronor för normalportion samt 35 öre för övriga mathållningskostnader.

2. Under förevarande anslag redovisas nettotinkomsten av försäljning av portioner till enskilda (jfr prop. 1952: 1, bil. 6, s. 154). Antalet dylika portioner beräknas för nästa budgetår till 310 000, medan flygförvaltningen i äskandena för innevarande budgetår räknat med 350 000 portioner. Med oförändrat tilläggspris per portion, en krona 15 öre, uppkommer således en ökning av medelsbehovet med $(40\,000 \times 1,15 =)$ 46 000 kronor.

3. I äskandena för innevarande budgetår beräknade flygförvaltningen de totala kostnaderna under förevarande anslag till 8 659 250 kronor, vilket avrundades till 8 600 000 kronor. Motsvarande kostnader för nästa budgetår beräknar flygförvaltningen till 7 968 250 kronor, vilket avrundas till 8 000 000 kronor. Summan av de belopp varmed äskandena sålunda avrundats utgör $(59\,250 + 31\,750 =)$ 91 000 kronor.

Departementschefen

Det av flygförvaltningen i äskandena för nästa budgetår beräknade antalet tjänstgöringsdagar omfattar, bland annat, 20 000 dagar för lottor. Enligt vad som sedermera upplysts från flygstaben torde emellertid antalet tjänstgöringsdagar för lottor böra beräknas till cirka 76 000 under budgetåret 1959/60. På grund härav samt med beaktande av minskningen av antalet tjänstgöringsdagar i övrigt m. m. föreslår jag, att anslaget uppföres med 8 200 000 kronor, innebärande en minskning med 400 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Mathållning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 8 200 000 kronor.

INTENDENTURMATERIEL M. M.

[107] 79. Flygvapnet: Beklädnad m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	6 400 000	5 948 421	3 343 919
1958/59 (statsliggaren s. 267)	7 700 000		
1959/60 (förslag)	7 600 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 95 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Ändrat antal tjänstgöringsdagar		439 990
2. Ökade dagskostnader	220 980	
3. Ökat slitage	75 000	
4. Engångsanskaffningar	950 000	700 000
5. Omräkning		10 990
	1 245 980	1 150 980
	+ 95 000	

Motiv

1. Flygförvaltningen räknar för nästa budgetår med ökat antal tjänstgöringsdagar för lottor samt med minskat antal i fråga om övriga kategorier. Antalet tjänstgöringsdagar beräknas till (inom parentes anges förändring i förhållande till innevarande budgetår): för normalbe-

klädnad 3 061 000 (— 257 000), för skyddsbeklädnad 1 866 000 (— 148 000), för lottabeklädnad 76 000 (+ 30 000) samt för beklädnad åt tekniska biträden 41 000 (— 1 000). Angivna förändringar medför — om till grund för beräkningen lägges de dagskostnadsbelopp som flygförvaltningen angivit i sina medelsäskanden för innevarande budgetår — att medelsbehovet minskar med 378 990 kronor. Det minskade antalet tjänstgöringsdagar medför vidare att reparationskostnaderna för beklädnadsmateriel väntas nedgå med 75 000 kronor. Minskat antal tjänstgöringsdagar för icke-ordinarie furirer och tekniska biträden medför å andra sidan minskade inkomster och därmed ökat medelsbehov av 16 000 kronor. Slutligen anses medelsbehovet med hänsyn till den anskaffning av ylleveror för försvaret, som skett efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1952: 85, kunna begränsas med 2 000 kronor utöver vad som förutsatts under innevarande budgetår.

I enlighet med det anförda upptages som minskning under förevarande punkt ett belopp av $(378\,990 + 75\,000 + 2\,000 - 16\,000 =)$ 439 990 kronor.

2. Dagskostnadsbeloppen för normalbeklädnad och skyddsbeklädnad beräknas öka med 6 öre respektive 2 öre till 1 krona 61 öre respektive 23 öre. Med det antal tjänstgöringsdagar, som för nästa budgetår beräknas för dessa slag av beklädnadsmateriel, uppkommer på grund av angivna förändringar av dagskostnadsbeloppen ett ökat medelsbehov av $[(3\,061\,000 \times 0,06) + (1\,866\,000 \times 0,02) =]$ 220 980 kronor.

3. Anskaffningskostnaderna för speciell flygbeklädnad väntas öka med 75 000 kronor till 465 000 kronor till följd av ökat slitage.

4. I anslaget för innevarande budgetår har inräknats belopp om sammanlagt 700 000 kronor för engångsanskaffning av flyghjälmar och av vinterutrustning (prop. 1958: 110, s. 479).

Flygförvaltningen anmäler nu ånyo medelsbehov för att täcka brister i krigsförråd samt för genomförande av 1952 års värnpliktsutrednings förslag (jfr prop. 1958: 110, s. 478). Kostnaderna för täckande av brister i krigsförråd anges numera till 19 700 000 kronor, medan kostnaderna för genomförande av värnpliktsutredningens förslag anges till oförändrat 17 200 000 kronor. Flygförvaltningen föreslår, att för nästa budgetår belopp om 550 000 kronor och 400 000 kronor anvisas för anskaffningar för att påbörja täckande av brister i krigsförråd respektive realiserandet av värnpliktsutredningens förslag.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag anfört i det föregående vid anmälan av arméns och marinens beklädnadsanslag, räknar såväl arméintendenturförvaltningen som marinförvaltningen för nästa budgetår med oförändrade dagskostnadsbelopp. Flygförvaltningen räknar däremot med vissa kost-

nadsökningar. Det torde emellertid inte finnas några skäl att antaga, att prisutvecklingen för flygvapnets beklädnadsmateriel skulle vara annorlunda än den för motsvarande materiel vid armén och marinen. Jag föreslår därför, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 7 600 000 kronor, varav 950 000 kronor torde böra avses för täckande av brister m. m.

Under erinran om att anslaget minskas med 100 000 kronor hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Beklädnad m. m.* för budgetåret 1959/60
anvisa ett reservationsanslag av 7 600 000 kronor.

[108] 80. **Flygvapnet: Inventarier m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 100 000	1 026 981	196 132
1958/59 (statsliggaren s. 267)	1 175 000		
1959/60 (förslag)	1 175 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 234 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Minskat antal tjänstgöringsdagar		53 390
2. Engångsanskaffningar		
a) inventarier	218 000	
b) förplägnadsmateriel	63 000	
3. Ökad anskaffning av musikmateriel	2 000	
4. Omräkning	4 390	
	287 390	53 390
		+ 234 000

Motiv

1. Antalet tjänstgöringsdagar i fråga om såväl inventarier som förplägnadsmateriel väntas nedgå med 281 000. Dagskostnaden förutsättes vara oförändrad, sammanlagt 19 öre. Härvid uppkommer en kostnadsminskning av $(281\,000 \times 0,19 =)$ 53 390 kronor.

2 a) Flygförvaltningen räknar med att för anskaffningar för nya lokaler m. m. under innevarande budgetår disponera ett belopp av 170 000 kronor. Medelsbehovet för liknande ändamål under nästa budgetår beräknas till 388 000 kronor, innebärande en ökning med 218 000 kronor.

Av förenämnda belopp om 388 000 kronor beräknas bl. a. 60 000 kronor

för fortsatt övergång till lysämnesrör i hangarer, 40 000 kronor för anskaffning av klädska för teknisk personal vid flottiljerna, 20 000 kronor för höjd standard i underbefälsmässar, 40 000 kronor för inventarier för fortsatt utbyggnad av luftbevakningen och 40 000 kronor för inventarier för fasta radiostationer. Medel beräknas vidare för ett antal underofficersmässar som förutsättes skola ombyggas.

2 b) Av innevarande budgetårs anslag beräknas 60 000 kronor komma att utnyttjas för engångsanskaffningar av förplägnadsmateriel. För motsvarande ändamål beräknas för nästa budgetår 123 000 (+ 63 000) kronor. Det totala anslagsbehovet anges till 723 000 kronor, varav 703 000 kronor för brister i krigsförplägnadsmaterielen och återstoden för förplägnadsmateriel för matsalsbarack vid permanent bas. Flygförvaltningen räknar med att behoven skall tillgodoses successivt under budgetåren 1959/60—1965/66.

3. Behovet har beräknats på grundval av uppgifter från organisationsnämnden för militärmusiken.

Departementschefen

Mot flygförvaltningens beräkningar av dagskostnadsbelopp och antal tjänstgöringsdagar har jag inte funnit anledning till erinran. Vid anslagsavvägningen bör emellertid viss återhållsamhet iakttagas. Jag föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Härvid bör det vara möjligt att i huvudsak tillgodose av flygförvaltningen anmälda medelsbehov för anskaffning av krigsförplägnadsmateriel. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Inventarier m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 175 000 kronor.

[109] 81. Flygvapnet: Tvätt

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	900 000	937 812
1958/59 (statsliggaren s. 268)	1 000 000	
1959/60 (förslag)	950 000	

Flygförvaltningen, som beräknar att antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1959/60 skall bli 5 % lägre än antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1957/58, föreslår att anslaget minskas med 50 000 kronor. Jag biträder ämbetsverkets förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Tvätt* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 950 000 kronor.

ÖVNINGAR M. M.**[110] 82. Flygvapnet: Övningar m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	5 000 000	4 579 994	982 221
1958/59 (statsliggaren s. 268)	5 800 000		
1959/60 (förslag)	5 500 000		

Av reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i runt tal 400 000 kronor bundna.

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag finner det emellertid erforderligt, att medelsanvisningen begränsas till 5 500 000 kronor, innebärande en minskning med 300 000 kronor, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Övningar m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 5 500 000 kronor.

[111] 83. Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	18 000	20 032	3 190
1958/59 (statsliggaren s. 269)	18 000		
1959/60 (förslag)	22 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden.

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 4 000 kronor. Ämbetsverket anför, att den omständigheten att anslaget under en följd av år uppförts med oförändrat belopp, ehuru priserna på hundar samt stall- och dressyrmateriel ökat avsevärt, har medfört att ersättningsanskaffning av hundar icke kunnat ske i erforderlig utsträckning. Jag biträder ämbetsverkets förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Hundbevakningstjänsten* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 22 000 kronor.

FLYGMATERIEL M. M.

[112] 84. Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 490 000 000	662 293 135	9 213 785
1958/59 (statsliggaren s. 269)	742 000 000		
1959/60 (förslag)	730 000 000		

¹ Därutöver 180 000 000 kronor anvisade på tilläggsstat samt 590 000 kronor överförda från anslag under tolfte huvudtiteln.

För budgetåren 1947/58 har riksdagen medgivit utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 4 324,475 miljoner kronor, häri icke inräknade medel som överförts från anslag under tolfte huvudtiteln. Såsom betalningsmedel har under samma tid anvisats 3 451,375 miljoner kronor. I sistnämnda belopp har jämväl medräknats ett belopp av 9,2 miljoner kronor som ställts till förfogande enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 mars 1957. Den 30 juni 1958 var alltså beställningsbemyndiganden till ett belopp av 873,1 miljoner kronor icke täckta av betalningsmedel.

För innevarande budgetår har riksdagen medgivit, att beställningar må utläggas inom en kostnadsram av 828 miljoner kronor samt anvisat 742 miljoner kronor i betalningsmedel. Enligt hittills meddelade beslut kommer alltså den 30 juni 1959 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (873,1 + 828,0 — 742,0 =) 959,1 miljoner kronor att icke vara täckta av betalningsmedel. Av anslag och beställningsbemyndiganden för innevarande budgetår har 68 miljoner kronor respektive 78 miljoner kronor reserverats till Kungl. Maj:ts disposition.

Den 1 september 1958 var beställningsbemyndiganden till ett belopp av i runt tal 874 miljoner kronor, häri inräknade bemyndiganden som stod till Kungl. Maj:ts disposition, icke utnyttjade.

Den av riksdagen godkända kostnadsramen för budgetåren 1958/65 uppgår till 5 294 miljoner kronor.

Flygförvaltningen hemställer, att kostnadsramen för budgetåren 1959/66 upptages till 5 589 miljoner kronor. Bifall till ämbetsverkets förslag skulle således innebära en ökning med (5 589 — 5 294 =) 295 miljoner kronor. Sistnämnda belopp hänför sig till delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Prisstegringar	281	
2. Överföring till andra anslag		156
3. Förskjutning av kostnadsramen ett budgetår	170	
	451	156
	+ 295	

Vad flygförvaltningen anfört i sina medelsäskanden är delvis av sådan natur att en redogörelse härför icke kan lämnas till statsrådsprotokollet. För inhämtande av närmare upplysningar torde få hänvisas till de handlingar som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Här må följande anföras.

1. Kostnadsramen för budgetåren 1958/65 är beräknad med hänsyn till pris- och löneläget den 1 april 1957. Flygförvaltningen beräknar kostnadsstegringarna till följd av prishöjningar från nämnda dag till den 1 april 1958 till 5,3 %. Prishöjningarna har beräknats på grundval av närmare undersökningar av prisutvecklingen inom de tre dominerande materielgrupperna, flygplan, motorer och telemateriel. Undersökningarna har utförts dels såsom direkta kostnadsjämförelser dels i form av analys av kostnadsutvecklingen för inköpt materiel, arbetslöner, tjänstemannalöner, avskrivningar på anläggningar och övriga kostnader.

Beträffande flygplantillverkningen har prisberäkningar utförts enligt följande. I fråga om inköpt materiel har direkt jämförande kalkyler gjorts över prisstegringarna under åren 1954—1957. Den genomsnittliga konstaterade prisökningen under dessa år har antagits gälla även för den aktuella perioden, ehuru prisökningen under denna enligt statistik legat högre än angivna genomsnitt. Arbetarlöner och tjänstemannalöner har beräknats enligt socialstyrelsens index för genomsnittlig timförtjänst inom metall- och verkstadsindustrien respektive statistik från arbetsgivareföreningen. Kostnadsökningen i fråga om avskrivningar har ansetts vara lika med den genomsnittliga ökningen under den senaste treårsperioden enligt Svenska tarifföreningens index för lättare maskiner och index för fabriksbyggnader. Övriga kostnader har beräknats på grundval av konsumentprisindex, undergruppen Diverse.

Sedan ifrågavarande kostnadsgrupper vägts samman med hänsyn till sina andelar i produktionskostnaderna för flygplantillverkningen, har kostnadsstegringen för flygplantillverkningen under den aktuella perioden beräknats till 5,9 %. Motsvarande undersökningar beträffande motormateriel och telemateriel utvisar prisökningar om 5,1 % respektive 5,3 %. För övriga materielgrupper inom anslaget har prisökningarna beräknats med utgångspunkt i kommerskollegii index för järnmanufaktur och socialstyrelsens index för genomsnittlig timförtjänst inom metall- och verkstadsindustrien. De olika materielgrupperna har vägts med hänsyn till sina andelar i det totala anslaget. Prisstegringarna för anslaget i dess helhet har härvid framräknats till 5,3 % under den aktuella perioden.

Flygförvaltningen anför, att möjligheterna att rationalisera flygplantillverkningen i hög grad begränsas av de korta tillverkningsserierna och av att produkterna är föremål för ständiga förändringar under tillverkningen. Den rationalisering som trots detta kan inplaneras och fullföljas har enligt flygförvaltningen redan beaktats vid kostnadsramens uppgörande. Ökade

arbetslöner kommer därför att utöva ett dominerande inflytande på prisutvecklingen för flygmateriel. Ämbetsverket pekar i detta sammanhang jämväl på att cirka 1/5 av hela anskaffningskostnaden hänför sig till forsknings- och typutvecklingsarbeten.

2. 1958 års försvarsbesluts karaktär av allmänna riktlinjer för försvarets utformning inom en given kostnadsram innebär enligt flygförvaltningen, att organisationens omfattning och innehåll kommer att bestämmas av kostnaderna för och takten i den tekniska utvecklingen. Man kan därför också framdeles tvingas till avvägningar som innebär beskrningar i flygplanbeståndet för att bereda utrymme för tekniska förbättringar eller ökade kostnader under andra anslag. Då anslaget till anskaffning av flygmateriel är den dominerande posten inom flygvapnets ekonomiska ram, kommer detta anslag enligt flygförvaltningen att få tjäna som budgetregulator i den utsträckning fördyringar på grund av den tekniska utvecklingen inte kan rymmas inom den givna totalramen.

Den reduktion av kostnadsramen som föreslås i detta sammanhang har enligt flygförvaltningen blivit nödvändig för att inom flygvapnets kostnadsram bereda utrymme för ökade kostnader under andra anslag, främst anslaget till drift och underhåll av flygmateriel m. m.

3. Årskvoten för budgetåret 1965/66 föreslås av flygförvaltningen till 880 miljoner kronor. Årskvoten för budgetåret 1958/59 utgör 674 miljoner kronor — efter uppräknig med 5,3 % för prisstegringar 710 miljoner kronor. Som ökning upptages under denna punkt (880 — 710 =) 170 miljoner kronor. Beträffande grunderna för framräknandet av kostnadsförändringen torde få hänvisas till 1952 års statsverksproposition (bil. 6, s. 164—165).

Flygförvaltningen anför, att förutsättningarna för planläggning och anskaffning av flygmateriel genom 1958 års försvarsbeslut ändrats i väsentliga grunder. Ämbetsverket anser det därför angeläget att klarlägga de nya förutsättningarna för verksamhetens bedrivande. Enligt ämbetsverkets mening är förutsättningarna för den fortsatta anskaffningen av flygmateriel följande.

1. Den av riksdagen godkända kostnadsramen skall inrymma alla kostnader för teknisk utveckling. Blir dessa kostnader högre än som förutsetts vid ramens uppgörande, skall materielanskaffningen minskas i motsvarande grad.

2. Kompensation för pris- och lönestegringar skall utgå. Då dessa kostnader ej är kända vid ramens uppgörande, förutsättes att — i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår — särskilda medel kommer att stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att löpande täcka dylika kostnader.

3. Anskaffningsverksamheten skall så bedrivas, att det sammanlagda behovet av betalningsmedel vid varje tidpunkt icke överskrider det sammanlagda värdet av kostnadsramens årskvoter vid samma tidpunkt.

4. Icke utnyttjade delar av årskvoten för ett budgetår (skillnad mellan årskvot och anslag) står till förfogande under följande budgetår.

5. Reservationer från ett budgetår får utnyttjas under följande budgetår.

Flygförvaltningen hemställer för budgetåret 1959/60, att beställningsbemyndiganden lämnas till ett belopp av 800 miljoner kronor och att anslaget uppföres med 748 miljoner kronor.

Departementschefen

Förevarande anslag torde i likhet med övriga anslag under fjärde huvudtiteln för nästa budgetår böra bestämmas med hänsyn till det beräknade medelprisläget under budgetåret 1958/59. Även kostnadsramen bör hänföras till samma prisläge. För innevarande budgetår har anslaget, vilket av flygförvaltningen beräknats med hänsyn till prisläget våren 1957, i riksstaten uppförts med ett belopp som med 68 miljoner kronor överstiger vad flygförvaltningen beräknat erforderligt enligt nyssnämnda prisläge. Uppräkningen har verkställts för att möjliggöra en anpassning till medelprisläget budgetåret 1958/59 i fråga om flygmateriel men har därutöver avsetts även för vissa andra kostnadsstegringar. Det kan ännu ej slutligt bedömas, hur kostnadsutvecklingen gestaltar sig under innevarande budgetår. Det är vidare ovisst hur prisförändringarna bör beräknas. Som jag inledningsvis anført är denna fråga föremål för särskilda undersökningar. Flygförvaltningen har för sin del beräknat, att en prisstegring med 5,3 % ägt rum från våren 1957 till våren 1958. Prisförändringarna har beräknats efter grunder för vilka tidigare redogjorts. Dessa beräkningsmetoder har inte tillämpats tidigare, då i stället kommerskollegii indexserier för gruv-, metall- och maskinindustrivaror utnyttjats. Vid anslagsberäkningarna för innevarande budgetår verkställdes en sammanvägning av kommerskollegii

	Budgetår (beloppen i miljoner kronor)								Summa
	1958/ 59	1959/ 60	1960/ 61	1961/ 62	1962/ 63	1963/ 64	1964/ 65	1965/ 66	
<i>1958 års kostnadsram (budgetåren 1958/65)</i>									
Årskvoter enligt prop. 1958:									
110.....	674	720	730	755	780	805	830	—	5 294
Justering till medelpriser 1958/59	31	32	33	34	35	36	37	—	238
	705	752	763	789	815	841	867	—	5 532
Överföringar till andra anslag	—	—22	—7	—7	—7	—7	—7	—	—57
Förskjutning av kostnadsramen ett budgetår	—705	—	—	—	—	—	—	875	170
<i>1959 års kostnadsram (budgetåren 1959/66)</i>	—	730	756	782	808	834	860	875	5 645

nyssnämnda index, socialstyrelsens index för genomsnittlig timförtjänst inom gruv- och verkstadsindustrien samt verkstadsindustriens noteringar om löneutvecklingen. Utan att taga någon ställning vare sig till hur prisförändringarna för framtiden bör beräknas eller till hur stort belopp av till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel som kan komma att ställas till flygförvaltningens förfogande under innevarande budgetår, har jag i förevarande sammanhang beräknat en ökning med i runt tal 4,5 % för justering av prisläget våren 1957 till medelprisläget 1958/59. Jag föreslår, att kostnadsram och anslag justeras i överensstämmelse härmed. Kostnadsram och anslag torde härutöver böra jämkas med hänsyn till de överföringar till andra anslag, huvudsakligen av avlöningskostnader för personal i flygförvaltningen, som jag föreslår. Jag är emellertid inte beredd att i enlighet med flygförvaltningens förslag nu föreslå minskning av kostnadsramens årskvoter för tiden efter budgetåret 1959/60 för överföringar till främst drift- och underhållsanslaget. Det bör i stället i samband med budgetarbetet för kommande budgetår provas, huruvida jämkningar i kostnadsramen för anskaffning av flygmateriel m. m. är erforderliga för anpassning till fastlagd total kostnadsram för försvarsutgifterna. Jag vill i detta sammanhang framhålla, att den justering till medelpriserna för budgetåret 1958/59, som gjorts i fråga om kostnadsramarna för arméns och flygvapnets materielanskaffningar, av naturliga skäl är en approximation. Därest utvecklingen sedermera ger anledning härtill, kan en förnyad justering bli aktuell. Denna måste emellertid verkställas inom den i 1958/59 års medelpriser bestämda ramen för försvarshuvudtiteln.

Med beaktande av det anförda föreslår jag, att kostnadsramen för budgetåren 1959/66 bestämmas till 5 645 miljoner kronor på sätt framgår av sammanställningen på s. 236. Anslaget för nästa budgetår bör uppföras med samma belopp som den i kostnadsramen för budgetåret upptagna årskvotens eller 730 miljoner kronor. Även beställningsbemyndigandet torde böra bestämmas till samma belopp.

Av flygförvaltningen uppgjort förslag till anskaffningsplan för budgetåren 1959/66 torde tillika med övriga handlingar i ärendet böra överlämnas till riksdagens vederbörande utskott.

Vad flygförvaltningen anfört rörande förutsättningarna för anskaffningsverksamhetens bedrivande föranleder icke något särskilt uttalande från min sida i vidare mån än att jag vill hänvisa till vad jag inledningsvis anförat rörande sättet för verkställande av löne- och prisomräkning. Härutöver vill jag erinra om att Kungl. Maj:t i anvisningar för anskaffningsverksamhetens bedrivande bl. a. föreskrivit, att den enligt bemyndigandeplanerna medgivna anskaffningsverksamheten skall bedrivas på sådant sätt att utbetalningarna för varje budgetår rymmes inom den för budgetåret i kostnadsramen upptagna årskvoten.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits kommer den 30 juni 1960 beställningsbemyndiganden till ett belopp av (959,1 + 730,0 — 730,0 =) 959,1 miljoner kronor att sakna täckning av betalningsmedel.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggandet av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 730 000 000 kronor;

b) till *Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 730 000 000 kronor.

[113] 85. **Flygvapnet: Luftförsvarsrobot**

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 24 200 000 kronor. I sina medelsäskanden föreslår flygförvaltningen, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 80 000 000 kronor. Enär beredningen av ärendet icke kan slutföras innan statsverkspropositionen avlätes, bör anslaget i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknat belopp. Anslaget torde härvid böra upptagas med ett belopp av 65 000 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Luftförsvarsrobot* för budgetåret 1959/60 beräkna ett reservationsanslag av 65 000 000 kronor.

[114] 86. **Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1106 000 000	108 930 354	3 992 810
1958/59 (statsliggaren s. 270)	138 000 000		
1959/60 (förslag)	139 800 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 210 000 kronor.

Av reservationsbehållningen stod vid utgången av budgetåret 1957/58 ett belopp av i runt tal 2 675 000 kronor till Kungl. Maj:ts disposition, medan återstående del i sin helhet var bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 18 700 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har beräknade förändringar av medelsbehovet uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Sänkta drivmedelspriser		128 000
2. Kostnadsförändringar vid oförändrad flygtid:		
a) underhåll		3 990 000
b) drivmedel	3 828 000	
3. Kostnadsförändringar vid utökad flygtid:		
a) underhåll	12 510 400	
b) drivmedel	8 289 400	
4. Löne- och prisstegringar (som ej beaktats under under p. 2 och 3)	572 000	
5. Underhåll av nytillkommande materiel	1 500 000	
6. Ökad ersättning för reservdelar		3 900 000
7. Avrundning	18 200	
	26 718 000	8 018 000
	+ 18 700 000	

Motiv

1. Drivmedelspriserna antages i allmänhet komma att bli desamma som förutsatts för innevarande budgetår. Beträffande isopropylnitrat och smörjolja räknas dock med prissänkningar med 80 öre/l respektive 5 öre/l. Under förutsättning av oförändrad drivmedelsförbrukning nedgår medelsbehovet till följd härav med angivet belopp.

2. Den effektiva flygtid, som kan uttas under innevarande budgetår, har föredragande departementschefen vid anmälan av förevarande anslagsfråga (prop. 1958: 110, s. 495 ff.) under angivna förutsättningar uppskattat till 150 000 timmar. Vid denna flygtid skulle den genomsnittliga underhållskostnaden per flygtimme för flygplanskrov, motorer och propellrar bli 473 kronor 40 öre. Detta belopp har beräknats med ledning av den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda staten för anslaget och med inkluderande av de reserver, vilka enligt departementschefens vid anmälan av förenämnda proposition gjorda uttalanden inräknats i anslaget med hänsyn till merkostnader för vissa motoröversyner och eventuella löne- och prisstegringar under budgetåret 1958/59.

Flygförvaltningen beräknar för budgetåret 1959/60 den genomsnittliga underhållskostnaden per flygtimme för flygplanskrov, motorer och propellrar till 446 kronor 80 öre. Som utgångspunkt vid denna beräkning har ämbetsverket haft den faktiska genomsnittskostnaden under budgetåret 1957/58, 344 kronor 10 öre per flygtimme. Beloppet har omräknats med hänsyn till ändrad fördelning av flygtiden på olika flygplantyper samt inträffade pris- och lönestegringar under tiden 1/4 1957—1/4 1958. Sistnämnda kostnadsökningar har av flygförvaltningen beräknats till 4,6 %. Enär emellertid utgångspunkten för kostnadsberäkningarna är grundad

på statistik från budgetåret 1957/58 och pris- och lönestegringarna inträffat successivt under året, har uppräknigen för pris- och lönestegringar begränsats till 2,3 %.

Med angivna utgångspunkter skulle vid oförändrad flygtid, 150 000 flygtimmar, medelsbehovet för underhåll av flygplanskrov m. m. nedgå med $[150\,000 \times (473,40 - 446,80) =]$ 3 990 000 kronor.

2 b. Den genomsnittliga drivmedelskostnaden per flygtimme kan för innevarande budgetår med ledning av staten för anslaget beräknas till 270 kronor 53 öre. Med den drivmedelsförbrukning flygförvaltningen förutsätter för nästa budgetår blir motsvarande kostnad 296 kronor 5 öre, en ökning med 25 kronor 52 öre. Ökningen föranledes av att flygtidsuttagets fördelning på olika flygplantyper ändras, därvid fortsatt övergång sker till mer bränslekrävande flygplantyper. Sålunda tillkommer för nästa budgetår flygplan 32 B och 35.

Enligt vad nyss anförts kan medelsbehovet för drivmedel till följd av fortsatt övergång till mer bränslekrävande flygplantyper beräknas öka med $(150\,000 \times 25,52 =)$ 3 828 000 kronor.

3. Flygtiden under innevarande budgetår har, som förut nämnts, angivits till 150 000 flygtimmar. Ett så lågt flygtidsuttag har ur utbildnings- och övningssynpunkt ansetts otillräckligt (jfr prop. 1958: 110, s. 496). För innevarande budgetår har det dock icke varit möjligt att i den fastställda kostnadsramen inrymma större flygtidsuttag.

Chefen för flygvapnet har för nästa budgetår beräknat flygtidsbehovet till 178 000 flygtimmar, en ökning med 28 000 timmar. Beräkningen har gjorts efter tidigare tillämpade flygtidsnormer med reduktion av 12 % för oförutsedda personalavgångar (jfr prop. 1957: 1, bil. 6, s. 182—183).

Utökningen av flygtiden medför betydande merkostnader under förrevarande anslag. För att möjliggöra att kostnaderna det oaktat inrymmas i kostnadsramen för flygvapnet förutsätter chefen för flygvapnet vissa om-dispositioner mellan olika anslag inom kostnadsramen (jfr Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m.).

Den ökade flygtiden medför, med utgångspunkt i förut angivna genomsnittskostnadsbelopp för flygplanskrov, motorer och propellrar, 446 kronor 80 öre, samt för drivmedel, 296 kronor 5 öre, merkostnader med $(28\,000 \times 446,80 =)$ 12 510 400 kronor respektive $(28\,000 \times 296,05 =)$ 8 289 400 kronor.

4. Här upptages sådana löne- och prisstegringar, som icke beaktas vid beräkning av underhållskostnaderna för flygplanskrov, motorer och propellrar. Kostnadsökningen för materielunderhåll beräknas såsom angivits i det föregående till 4,6 %. Av förut angivna skäl har flygförvaltningen med hänsyn härtill ansett de medel som avses för underhåll bära uppräknas med 2,3 %. Den del av anslaget som avses för avlöningar till tjänstemän

föreslås uppräknad med 1,5 % med hänsyn till den lönehöjning på 3 % som skett från och med den 1 januari 1958.

5. Merkostnaderna hänför sig till förnyelsen av krigstelefon- och fjärrskriftnätet, den fortsatta utbyggnaden av radiolänknätet samt tillkomsten av ytterligare radarmateriel av skilda slag (1 400 000 kronor) ävensom periodiska översyner av robotmateriel (100 000 kronor).

6. Som ersättning för reservdelar tillföres förevarande anslag årligen visst belopp från anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. Beloppet har alltsedan budgetåret 1953/54 utgjort 8 000 000 kronor. För nästa budgetår beräknas beloppet däremot till 11 900 000 kronor, innebärande en ökning och därmed ett minskat medelsbehov under förevarande anslag med 3 900 000 kronor.

Departementschefen

Vid anmälan av medelsbehovet under detta anslag för innevarande budgetår bedömdes, att det inom ramen för föreslaget anslagsbelopp — 138 000 000 kronor — icke skulle bli möjligt att ta ut mer än knappt 150 000 flygtimmar. Ett flygtidsuttag av denna storlek ansågs dock mindre tillfredsställande ur utbildnings- och övningssynpunkt. Det borde därför eftersträvas att nedbringa kostnaderna för att såvitt möjligt öka flygtiden. Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att flygförvaltningen numera anser det möjligt att inom en given kostnadsram uttaga något längre flygtid än som ansågs kunna ske, då förevarande anslagsfråga anmälades i propositionen 1958: 110.

Inom fastställd kostnadsram bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med 139 800 000 kronor, varjämte ett belopp av 2 000 000 kronor av medel som står till Kungl. Maj:ts förfogande bör kunna utnyttjas för att tillgodose föreliggande medelsbehov.

I enlighet med flygförvaltningens förslag räknar jag vidare med att anslaget skall tillgodoföras ett belopp av 11 900 000 kronor för reservdelar. Av anslaget bör 5 000 000 kronor utnyttjas för omställning av verkstadsdriften. Anslaget bör — i likhet med anslaget för innevarande budgetår — hänföras till medelprisläget för budgetåret 1958/59. Under angivna förutsättningar bedömer jag, att det under nästa budgetår bör bli möjligt att ta ut en flygtid av ungefär 162 000 timmar. Detta innebär en viss ökning i förhållande till det flygtidsuttag som vid anslagsberäkningarna förutsattes för innevarande budgetår.

I sina anslagsäskanden har flygförvaltningen även upptagit ett belopp om 1 500 000 kronor under ett särskilt anslag till ökning av drivmedelslagringen. Till stöd för förslaget återopas en plan för drivmedelslagringen som ingivits i särskild ordning. Inom den kostnadsram som fastställts för nästa budgetår har jag emellertid icke funnit det möjligt att tillgodose medelsbehovet för drivmedelslagringen.

Under erinran om att anslaget ökas med 1 800 000 kronor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 139 800 000 kronor.

[115] 87. Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	6 700 000	5 693 135
1958/59 (statsliggaren s. 272)	7 400 000	
1959/60 (förslag)	7 750 000	

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 100 000 kronor. Vid ärendets beredning inom försvarsdepartementet har denna ökning uppdelats på delposter enligt följande.

	Ökning	Minskning
1. Lägre transportkostnader		650 000
2. Ökad transportmängd	1 707 500	
3. Avrundning	42 500	
	1 750 000	650 000
	+ 1 100 000	

Motiv

1. För innevarande budgetår har förutsatts att den drivmedelskvantitet, som skall transporteras, icke kommer att överstiga 250 000 m³. Då ett belopp av 6 800 000 kronor beräknats för frakter och transporter, utgör genomsnittskostnaden per transporterad kubikmeter 27 kronor 60 öre. För nästa budgetår uppskattar flygförvaltningen — med ledning av den verkliga genomsnittskostnaden per kubikmeter under budgetåret 1957/58, 22 kronor 70 öre — motsvarande kostnad till 25 kronor. Ökningen i förhållande till budgetåret 1957/58 föränledes av ökade transportlängder. Under förutsättning av oförändrad transportmängd skulle alltså medelsbehovet i förhållande till innevarande budgetår nedgå med $[250\,000 \times (27:60 - 25:00) =]$ 650 000 kronor.

2. Transportmängden under innevarande budgetår har som nyss nämnts uppskattats till högst 250 000 m³. Under nästa budgetår beräknas emellertid transportmängden till följd av ökad flygtid och fortsatt övergång till mera bränslekrävande flygplantyper stiga till 318 300 m³. Härigenom ökar medelsbehovet med $[(318\,300 - 250\,000) \times 25:00 =]$ 1 707 500 kronor.

Departementschefen

Mot flygförvaltningens beräkningar av transportkostnaderna pr m³ har jag icke funnit anledning till erinran. Med hänsyn till den flygtid, med vilken jag räknat vid anmälan av anslaget till drift och underhåll av flygmateriel m. m. i det föregående, torde det emellertid vara tillfyllest om förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 7 750 000 kronor. Detta innebär en ökning med 350 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Drivmedelsförråd m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 750 000 kronor.

[116] 88. Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 800 000	1 267 813	1 420 350
1958/59 (statsliggaren s. 272)	2 100 000		
1959/60 (förslag)	2 500 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Flygförvaltningen hemställer, att anslaget höjes med 1 180 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Ökad drivmedelsförbrukning	110 000	
2. Drivmedelsutrustning för berghangarer	800 000	
3. Cisterner på flygplatser	610 000	
4. Minskat behov av järnvägstransportmateriel		340 000
	1 520 000	340 000
	+ 1 180 000	

Motiv

Flygförvaltningen redogör i särskild skrivelse närmare för medelsbehovet under förevarande anslag. För inhämtande av närmare upplysningar härutinnan torde få hänvisas till de handlingar, som i vanlig ordning kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott. Rörande de särskilda punkterna i det föregående må här anföras följande.

1. Beloppet hänför sig till drivmedelsutrustning i allmänhet. Medelsbehovet härför beräknas med ledning av drivmedelsförbrukningen. För nästa budgetår förutsattes ökad drivmedelsförbrukning. Ökningen har i förestående sammanställning beräknats i förhållande till det belopp, som

för innevarande budgetår upptagits för drivmedelsutrustning i allmänhet i den av Kungl. Maj:t fastställda planen för anslagets användning.

2. I nyssnämnda dispositionsplan har för innevarande budgetår 300 000 kronor upptagits för drivmedelsutrustning för berghangarer. Enligt beräkning av fortifikationsförvaltningen erfordras emellertid 1 100 000 kronor för ifrågavarande ändamål utöver de medel som redan anvisats. Medelsbehovet ökar alltså med $(1\,100\,000 - 300\,000 =)$ 800 000 kronor.

3. För cisterner för flygplatser har i dispositionsplanen för innevarande budgetår upptagits 1 000 000 kronor. Med hänsyn till planerad flygfältsutbyggnad under de närmaste budgetåren beräknas emellertid det genomsnittliga medelsbehovet för ifrågavarande ändamål komma att uppgå till drygt 1 600 000 kronor under ett vart av budgetåren 1959/63. Då 1 610 000 kronor beräknas för nästa budgetår, utgör ökningen $(1\,610\,000 - 1\,000\,000 =)$ 610 000 kronor.

4. Medelsbehovet för järnvägstransportmateriel angavs föregående budgetår av flygförvaltningen till 5 282 000 kronor under budgetåren 1958/65 (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 120). För innevarande budgetår har 600 000 kronor beräknats för ändamålet. Flygförvaltningen beräknar numera det totala medelsbehovet för järnvägstransportmateriel till 1 824 000 kronor under budgetåren 1959/66. Medelsanvisning förutsättes skola ske med jämn fördelning på de olika budgetåren eller med 260 000 kronor på varje budgetår. I förhållande till innevarande budgetår innebär detta en minskning med $(600\,000 - 260\,000 =)$ 340 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår att anslaget uppföres med 2 500 000 kronor, innebärande en ökning med 400 000 kronor. Det bör härvid bli möjligt att tillgodose behovet av järnvägstransportmateriel i den utsträckning flygförvaltningen förutsatt, medan vissa begränsningar måste göras i fråga om medelstilldelningen för utrustning i berghangarer och för cisterner på flygplatser. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Anskaffning av drivmedelsutrustning*
för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av
2 500 000 kronor.

FASTIGHETER

[117] 89. Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	20 264 000	20 178 304
1958/59 (statsliggaren s. 272)	23 322 000	
1959/60 (beräknat belopp)	26 955 000	

Under återopande av vad jag anført vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga för armén hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidaan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets del-fond* för budgetåret 1959/60 beräkna ett förslagsanslag av 26 955 000 kronor.

BIDRAG OCH UNDERSTÖD

[118] 90. Flygvapnet: Understöd åt privatflyget

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1409 000	409 047	—
1958/59 (statsliggaren s. 272)	420 000		
1959/60 (förslag)	366 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 8 700 kronor.

Från anslaget utgår för närvarande statsbidrag för vissa kostnader för segel- och modellflygverksamhet. Enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat för anslaget utgör för budgetåret 1958/59 det till modellflygverksamheten hänförliga bidraget 54 616 kronor, varav 17 616 kronor för arvode åt en förste flyginstruktör och 37 000 kronor för bidrag till utbildningsverksamhet.

Luftfartsstyrelsen (skr. ²⁵/₈ 1958) har, efter samråd med chefen för flygvapnet, hemställt att anslaget till understöd åt privatflyget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 420 000 kronor.

För egen del kan jag icke tillstyrka att bidrag från anslag under fjärde huvudtiteln i fortsättningen utgår till modellflygverksamhet, som enligt min mening har sin huvudsakliga betydelse såsom fritidssysselsättning för ungdom. Med hänsyn härtill och då jag i övrigt icke har något att erinra mot luftfartsstyrelsens förslag anser jag, att förevarande anslag bör minskas med 54 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygvapnet: Understöd åt privatflyget* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 366 000 kronor.

D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål

KRIGSARKIVET

[119] 1. Krigsarkivet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	311 000	333 543
1958/59 (statsliggaren s. 273)	354 000	
1959/60 (förslag)	405 000	

Yrkande

Krigsarkivarien (skr. ²²/₈ 1958) hemställer, att anslaget höjes med 103 200 kronor.

	Ökning
1. Personalförstärkningar	
2 arkivarier Ae 21	45 576
1 amanuens	16 728
1 kansliskrivare Ae 10	12 924
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	8 124
(1 expeditiönsvakt Ao 7)	11 076
2. Lönegradsuppflyttningar	
1 arkivarie Ae 21 — Ae 23	1 344
1 biblioteksassistent Ao 10 — förste biblioteksassistent Ao 12	756
1 konserveringsbiträde Ae 7 — bokbindare Ae 8	579
3. Löneklassuppflyttningar m. m.	6 114
	103 221
	Avrundat 103 200

Motiv

Krigsarkivarien framhåller, bland annat, att huvudproblemet för krigsarkivet har varit och är att med den alltför fåtaliga personalen kunna bemästra sina i instruktionen fastställda, kvantitativt sett alltmer svällande åligganden. Det framstår därför som en angelägenhet av första ordningen, att den starka och alltför i oförminskad takt pågående expansionen åtföljes av en motsvarande utbyggnad av personalorganisationen. Under det senaste decenniet har krigsarkivet utvecklats i ett tempo som saknar motsvarighet inom andra arkivinstitutioner. Nya uppgifter har tillkommit, samlingarna har undergått en mycket kraftig tillväxt och antalet forskare och forskarbesök har oavbrutet ökats. Medan krigsarkivets samlingar år 1938 utgjorde omkring 7 000 hyllmeter handlingar samt 90 000 ritningar och

kartor, består de i dag av omkring 22 000 hyllmeter handlingar samt 150 000 ritningar och kartor.

Krigsarkivets arkiv och samlingar är uppdelade på fyra sektioner. Sektionsföreståndare är fyra förste arkivarier i 24 lönegraden. Därjämte finns en administrativ avdelning under ledning av en arkivarie i 21 lönegraden. Denna avdelning handlägger, bland annat, de alltmer betydelsefulla gallringsfrågorna.

1. En av de föreslagna arkivarietjänsterna är närmast avsedd för biträde åt föreståndaren för den största och mest arbetstyngda av krigsarkivets sektioner. För den administrativa avdelningen föreslår krigsarkivarien en personalförstärkning med en arkivarie, en amanuens och en kansliskrivare. Sistnämnde befattningshavare skulle anförtros utredningsarbeten av enklare beskaffenhet.

För skriv- och kontorsgöromål disponerar krigsarkivet endast ett kontorsbiträde. Krigsarkivarien framhåller, att två biträden för skriv- och kontorsgöromål framstår som ett absolut minimum, och föreslår att en biträdestjänst tillkommer från och med nästa budgetår.

På personalförteckningen för krigsarkivet finns uppförd en tjänst för expeditionsvakt i Ao 7 med föreskrift att tjänsten vid vakans icke må återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Tjänsten är sedan länge vakant. Krigsarkivarien hemställer nu om återbesättande av tjänsten. Befattningshavaren skulle i första hand avses för krigsarkivets nya depå på Solvallaområdet.

2. Såsom nämnts i det föregående tjänstgör en arkivarie som chef för den administrativa avdelningen. Tjänsten är placerad i Ae 21. Krigsarkivarien föreslår nu att tjänsten uppflyttas till Ae 23. Därvid åberopas arten och omfattningen av de arbetsuppgifter, som åvilar befattningshavaren. Denne har att bereda och föredraga ärenden, som ankommer på krigsarkivet såväl i dess funktion såsom arkivdepå och forskningsanstalt som i dess egenskap av arkivmyndighet.

Vidare föreslår krigsarkivarien, att en tjänst för biblioteksassistent i Ao 10 uppflyttas till tjänst för förste biblioteksassistent i Ao 12 samt att en tjänst för konserveringsbiträde i Ae 7 utbytes mot tjänst för bokbindare i Ae 8. I fråga om biblioteksassistenten framhålles, bland annat, att på denne befattningshavare ställes betydande anspråk i fråga om språkkunskaper, bibliotekskännedom och initiativförmåga. Bokbindartjänsten skulle avses för förmannen vid krigsarkivets konserveringsanstalt.

Yttranden

Försvarets civilförvaltning anser att krigsarkivets nuvarande personaluppsättning är för knappt tilltagen och att åtgärder bör vidtagas för att

förbättra personalläget. Ämbetsverket anser emellertid, att utbyggnaden av kostnadsskäl bör ske successivt och att för nästkommande budgetår allenast de mest trängande behoven bör tillgodoses. I anslutning härtill tillstyrker civilförvaltningen förslagen om inrättande av en amanuens tjänst samt om uppflyttning av tjänsterna för en biblioteksassistent och ett konserveringsbiträde. Med anledning av krigsarkivariens äskande av nya tjänster för en kansliskrivare och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål föreslår civilförvaltningen — i avvidan på närmare erfarenheter — att en tjänst för kanslibiträde i Ae 7 inrättas vid krigsarkivet. Vidare tillstyrker civilförvaltningen, att den vakanta tjänsten för expeditiösvakt från och med nästa budgetår får utnyttjas för sitt ändamål. Däremot anser sig civilförvaltningen icke för närvarande kunna tillstyrka förslaget om inrättande av två nya arkivarietjänster. Med hänsyn till att på den s. k. B-listan för innevarande års löneförhandlingar upptagits frågan om uppflyttning av arkivarietjänsten i Ae 21 till Ae 24, föranleder krigsarkivariens äskande beträffande denna tjänst icke något uttalande från civilförvaltningens sida. Med beaktande av, bland annat, det nu anförda beräknar civilförvaltningen förevarande anslag för nästa budgetår till 403 000 kronor.

Statens lönenämnd har intet att erinra mot förslaget om uppflyttning av tjänsten för biblioteksassistent. Yrkandet om utbyte av tjänsten för konserveringsbiträde mot en bokbindartjänst bör enligt nämndens mening prövas i samband med pågående utredning rörande löneställningen för teknisk biträdespersonal. Vidare uttalar nämnden, att — därest den föreslagna personalutökningen bör komma till stånd — nämnden icke har någon erinran mot de föreslagna lönegraderna.

Departementschefen

Krigsarkivarien har — under åberopande av den allt större omfattningen av krigsarkivets uppgifter m. m. — framlagt förslag till personalförstärkning vid arkivet. Civilförvaltningen, som anser att åtgärder bör vidtagas för att förbättra personalläget, föreslår emellertid av kostnadsskäl att för nästa budgetår endast de mest angelägna behoven tillgodoses. För egen del föreslår jag att från och med nästa budgetår inrättas en tjänst för arkivarie i Ae 21 samt en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål. Därjämte räknar jag med att den befintliga tjänsten för expeditiösvakt i Ao 7 får tillsättas från och med nästa budgetår. Vidare föreslår jag — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anförut vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor — att tjänsten för biblioteksassistent i Ao 10 utbytes mot en tjänst för förste biblioteksassistent i Ao 12. Övriga av krigsarkivarien framförda förslag om nya tjänster och lönegradsuppflyttningar är jag däremot icke beredd att tillstyrka.

Anslaget för budgetåret 1959/60 beräknar jag till 405 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän höjes med 9 576 kronor för en expeditionsvakt i Ao 7, med 648 kronor för uppflyttning av en biblioteksassistent i Ao 10 till förste biblioteksassistent i Ao 12 och med 312 kronor för löneklassuppflyttning till $(95\,400 + 9\,576 + 648 + 312 =)$ avrundat 105 900 kronor.

Posten Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 7 600 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 19 728 kronor för en arkivarie i Ae 21, med 7 788 kronor för ett biträde för skriv- och kontorsgöromål och med 5 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. till $(202\,000 + 19\,728 + 7\,788 + 5\,000 =)$ avrundat 235 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg höjes med 5 000 kronor till $(49\,000 + 5\,000 =)$ 54 000 kronor.

En såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tillkommer under anslaget. Posten upptages med 2 500 kronor.

Anslagsökningen utgör 51 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för krigsarkivet som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	105 900
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	235 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 500
Summa kronor	405 000

c) till *Krigsarkivet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kronor.

[120] 2. **Krigsarkivet: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	40 000	39 721
1958/59 (statsliggaren s. 274)	40 000	
1959/60 (förslag)	33 000	

Krigsarkivarien hemställer, att anslaget höjes med 1 000 kronor, huvudsakligen motsvarande utgiftsökningar för elektrisk energi. — *Krigsarkivarien* framhåller, att anslagsposten till reseersättningar, 1 700 kronor, är för knappt tillmätt, men avstår likväl från att äska ytterligare medel för ifrågasvarande ändamål. I stället avser *krigsarkivarien* att senare — därest så oundgängligen erfordras — hemställa om ett överskridande av anslagsposten.

Försvarets civilförvaltning anser med hänsyn till storleken av de under de senaste budgetåren redovisade kostnaderna för uppvärmning av ämbetsbyggnaden på Gärdet, att för krigsarkivet anvisade medel för bränsle kan minskas med 3 000 kronor. Med beaktande härav samt av krigsarkivariens äskande om höjning av medelsanvisningen för andra ändamål med 1 000 kronor föreslår *civilförvaltningen*, att förevarande anslag minskas med 2 000 kronor.

Departementschefen

I det föregående under anslaget *Försvarets civilförvaltning*: Omkostnader har jag föreslagit ett ändrat redovisningssystem beträffande kostnaderna för uppvärmning av ämbetsbyggnaderna på Gärdet. Vid bifall till förslaget kommer kostnader av ifrågasvarande art icke att belasta krigsarkivets omkostnadsanslag. Av detta anslag har för innevarande budgetår 8 500 kronor beräknats för bränsle. På grund härav samt med beaktande av det ökade medelsbehovet för elektrisk energi och för reseersättningar föreslår jag, att förevarande anslag uppföres med 33 000 kronor, innebärande en minskning med 7 000 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Krigsarkivet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60
anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kronor.

[121] 3. **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	2 000	2 118	137
1958/59 (statsliggaren s. 274)	2 000		
1959/60 (förslag)	2 000		

I enlighet med ett av krigsarkivarien framställt, av försvarets civilförvaltning tillstyrkt förslag torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 kronor.

[122] 4. **Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	29 000	17 793	11 207
1958/59 (statsliggaren s. 274)	100		
1959/60 (förslag)	49 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 obunden.

Krigsarkivarien hemställer, att anslaget höjes med 48 900 kronor.

I äskandena för budgetåret 1957/58 anmälde krigsarkivarien behov av ytterligare arkivaliemagasin. Vissa av Stockholms tygstation disponerade förrådsbyggnader (fem större och tre mindre) på Solvallaområdet kunde ställas till förfogande för ifrågavarande ändamål. Byggnadernas inredning för arkivbruk var avsedd att ske etappvis. För nämnda budgetår anvisades 29 000 kronor för inredning av en av byggnaderna (prop. 1957: 1, bil. 6, s. 193).

Det nu äskade anslaget är avsett för inredning av ytterligare en av de nämnda byggnaderna. Kostnaderna härför samt för transport och uppställning av arkivalier i byggnaden beräknas till sammanlagt 60 570 kronor. Då den odisponerade behållningen jämte anslaget för innevarande budgetår uppgår till 11 307 kronor, erfordras för nästa budgetår ett anslag av (60 570 — 11 307 =) i runt tal 49 000 kronor.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker, att anslaget uppföres med det av krigsarkivarien äskade beloppet.

Departementschefen

På skäl, som anfördes av min företrädare vid anmälan av ifrågavarande anslag för budgetåret 1957/58, anser jag, att av krigsarkivarien äskade medel bör ställas till förfogande för nu aktuella inredningsarbeten m. m. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Krigsarkivet: Inredning av vissa arkivaliemagasin* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 49 000 kronor.

ARMÉMUSEUM

[123] 5. **Armémuseum: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	167 000	186 084
1958/59 (statsliggaren s. 274)	197 000	
1959/60 (förslag)	200 000	

Yrkande

Styresmannen för armémuseum (skr. 5/7 1958) hemställer, att anslaget höjes med 7 600 kronor.

	Ökning
1. 1 preparator Ao 9 — textilföreståndare Ao 12	2 076
2. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	1 200
3. Omräkning	4 300
	7 576
	Avrundat 7 600

Motiv

1. Förslaget om uppflyttning av preparatorstjänsten har framförts i äskanden för tidigare budgetår (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 125).

Yttrande

Försvarets civilförvaltning har intet att invända mot de förslag, som framförts av styresmannen för armémuseum.

Departementschefen

Jag är icke heller nu beredd tillstyrka förslaget om uppflyttning av preparatorstjänsten.

Anslaget för budgetåret 1959/60 beräknar jag till 200 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 1 500 kronor med hänsyn till belastningen till (138 500 + 1 500 =) 140 000 kronor.

Posterna Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 9 700 kronor, och Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 25 000 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Rörligt tillägg ökas med 500 kronor till (23 800 + 500 =) 24 300 kronor.

En såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd *Kompensation för höjda folkpensionsavgifter*, tillkommer under anslaget. Posten upptages med 1 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 3 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	140 000
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	25 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	200 000

b) till *Armémuseum*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

[124] 6. *Armémuseum*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	45 000	54 563
1958/59 (statsliggaren s. 275)	60 000	
1959/60 (förslag)	60 000	

Styresmannen för armémuseum hemställer, att anslaget minskas med 7 400 kronor. För innevarande budgetår har för inredning av nya lokaler för armémuseum anvisats 11 000 kronor (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 127). Medel för detta ändamål äskas inte för budgetåret 1959/60. Däremot förefinnes enligt styresmannen ett behov av ökade anslagsmedel för fortlöpande underhåll av monstrar, etiketter, bibliotek och armatur m. m. För budgetåret 1958/59 äskades för dessa ändamål en höjning av anslaget med 7 540 kronor, men det för budgetåret anvisade anslaget innebar en uppräkningshärför med endast 4 000 kronor. På grund härav bör anslagsminskningen enligt styresmannen begränsas till (11 000 — 3 540 =) avrundat 7 400 kronor.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker, att anslaget minskas med 7 400 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till utgifterna för bränsle, lyse och vatten under budgetåret 1957/58 — cirka 29 000 kronor mot beräknade 22 200 kronor — samt med beaktande av styresmannens äskande i övrigt föreslår jag, att anslaget uppföres med oförändrat belopp, 60 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armémuseum: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

[125] 7. **Armémuseum: Samlingars konservering m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	12 000	12 051	—
1958/59 (statsliggaren s. 275)	12 000		
1959/60 (förslag)	15 000		

Styresmannen för armémuseum hemställer, att anslaget höjes med 6 000 kronor för prishöjningar och erinrar därvid om att anslaget varit uppfört med samma belopp, 12 000 kronor, under sju budgetår (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 128). Försvarets civilförvaltning ifrågasätter om icke anslagshöjningen kan begränsas till 3 000 kronor. Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

FÖRSVARETS FORSKNINGSANSTALT

[126] 8. **Försvarets forskningsanstalt: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	4 620 000	4 819 769
1958/59 (statsliggaren s. 275)	6 575 000	
1959/60 (förslag)	7 950 000	

Yrkande

Försvarets forskningsanstalt (skr. 20/9 1958) hemställer, att anslaget höjes med 2 491 000 kronor.

	Ökning
1. Nya tjänster m. m.	
1 avdelningschef högst Bp el. Br 4	40 812
7 avdelningsdirektörer Bp el. Br 1	254 016

	Ökning
6 laboratoriechefer el. laboratorer högst ABp el. Ar 26	206 784
4 laboratorer högst ABp el. Ar 26	137 856
10 laboratoriechefer el. laboratorer högst Ae 26	295 200
3 byrådirektörer Ae 24	79 848
18 laboratorer el. förste forskningsingenjörer högst Ae 24, var- av 6 alternativt docenter Ae 24	479 088
25 förste forskningsingenjörer el. forskningsingenjörer högst Ae 23 (nu Ag 23 på forskningsanslaget)	631 800
1 förste byråsekreterare Ae 21	22 788
9 forskningsingenjörer Ae 21 (nu Ag 21 på forskningsanslaget)	205 092
2. Lönegradsuppflyttningar m. m.	
3 laboratoriechefer el. laboratorer högst ABp el. Ar 26 — avdelningsdirektörer Bp el. Br 1	5 472
3 laboratorer högst ABp el. Ar 25 — laboratoriechefer el. laboratorer högst ABp el. Ar 26	5 220
1 byråingenjör Ae 21 — förste byråingenjör Ao 23	1 272
1 kamrerare Ae 19 — Ae 21	2 220
1 förrådsförmän Ao 9 — förmän Ao 10	756
3. Ändrade anställningsformer i övrigt m. m.	
1 assistent Ae 15 (forskningsanslaget) — Ao 15	16 728
Ordinarie sättnings av 2 byråsekreterare Ae 19, 4 förste verk- mästare Ae 16, 1 assistent Ae 15, 2 kansliskrivare Ae 10, 3 kontorister Ae 9, 2 kanslibiträden Ae 7 samt 3 tekniska biträden Ae 7	
—	
4. Omräkning	
Löneklassuppflyttningar m. m.	52 000
Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	54 000
	2 490 952
	Avrundat 2 491 000

Motiv

I äskandena för innevarande budgetår anmälde forskningsanstalten, att anstalten i samråd med representanter för försvarsstaben och försvarsgre-
narna utarbetat en rullande femårsplan för den långsiktiga planeringen
och prioriteringen av anstaltens verksamhet (prop. 1958: 110, s. 500). Fem-
årsplanen omfattar en redogörelse för de olika huvudområden, som an-
stalten skall bearbeta, samt insatsens omfattning på dessa i stora drag.
Som komplement till femårsplanen utarbetas mera detaljerade planer för
närmaste budgetår. Under budgetåret 1957/58 har femårsplanen över-

arbetats med hänsyn till, bland annat, i ÖB-utredningen 1957 och propositionen 1958: 110 framlagda synpunkter. Även i fortsättningen måste — anför anstalten — planen successivt överses och justeras med hänsyn till utvecklingen.

Rörande inriktningen av forskningsverksamheten framhåller forskningsanstalten, bland annat, följande. Hög prioritet har givits åt problem beträffande atomstridsmedel och robotvapen ävensom de hjälpmedel i form av spanings- och stridsledningssystem, som i det moderna kriget erfordras för att ge tillräcklig snabbhet och precision. På grund av den stora betydelse nämnda hjälpmedel även har för en motståndare har telemotmedel bedömts vara ett område, där man stundom med jämförelsevis små medel kan nå stort avbräck för motståndaren. De kemiska och biologiska stridsmedlen måste ägnas ett fortsatt ingående studium, inte minst med hänsyn till civilförsvaret. Med hänsyn till att ett kommande krig helt eller delvis kan bli av sådan typ, att konventionella stridsmedel kommer till användning i avsevärd utsträckning, kan icke forskning beträffande dessa avvaras. Civilförsvaret har tillmätts stor betydelse, varför anstaltens medverkan i civilförvarsfrågor måste ägnas ett särskilt intresse.

Forskningsanstalten utvecklar sina synpunkter i fråga om atomvapenforskningen sålunda.

Vi måste tillsvidare räkna med att atomvapen kan komma att användas i ett framtida krig. Studiet av dessa, deras verkan och skyddet mot desamma — jämlikt proposition 1958: 110 (sid. 93) till vilken riksdagen anslutit sig (SU 1958: B 53, sid. 40) — måste därför ges högsta prioritet. Dessa undersökningar kräver en relativt omfattande insats, väsentligt större än den, som för närvarande göres på området. Forskningen inriktas på att klara ut, vad atomvapnens utveckling kan komma att innebära för vårt försvar gentemot atomvapenattack. Härvid avses att skapa erforderligt underlag för strategiska och taktiska bedömningar, för utformning av egna vapensystem med hänsyn till fiendens atomvapen, för konstruktion av materiel och skyddsanordningar av olika slag samt för normer för förbands och enskilda soldaters uppträdande vid atomvapenattack, liksom för civilförvarsåtgärder m. m.

I skrivelse till anstalten har överbefälhavaren uttalat, att medel bör äskas för forskning och undersökningar med ändamål att snarast framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar och att därvid under arbetets gång skaffa en allt säkrare teknisk och ekonomisk grund för ett framtida ställningstagande till frågan om anskaffning av svenska atomvapen. I anledning härav äskar anstalten under forskningsanslaget vissa medel för ifrågavarande ändamål.

Rörande forskningsresurserna framhåller forskningsanstalten, att den utökning som skett enligt beslut av 1958 års B-riksdag icke motsvarar det av arbetsuppgifterna motiverade behovet. En redan under budgetåret

1957/58 inträffad eftersläpning i verksamheten kommer enligt anstalten att härigenom accentueras, varigenom behovet av anslagsmedel och befattningar ytterligare ökar för de närmast kommande budgetåren.

Forskningsanstalten beräknar medelsbehovet för budgetåret 1959/60 under anstaltens samtliga anslag till 38 066 000 kronor. Då anslagen till anstaltens verksamhet för innevarande budgetår uppgår till ett sammanlagt belopp av 26 130 000 kronor, erfordras en anslagsökning av (38 066 000 — 26 130 000 =) 11 936 000 kronor. Härav utgör enligt anstaltens beräkningar 786 000 kronor automatiska kostnadsökningar, hänförliga till pristegringar, löneklassuppflyttningar m. m. Frånräknas dessa kostnader kvarstår av ökningen (11 936 000 — 786 000 =) 11 150 000 kronor. Det är att märka att i här redovisade anslag och äskanden för forskningsanstalten inberäknats kostnaderna för den nytillkomna organisationen för operationsanalys inom försvaret (jfr prop. 1958: 110, s. 507).

Rörande de särskilda yrkandena torde följande få anföras.

1 och 2. Till stöd för yrkandet om inrättande av en ny tjänst för avdelningschef i högst Bp eller Br 4 åberopar forskningsanstalten, bland annat, följande. Den under senare år starkt expanderande forskningsverksamheten har medfört, att avdelningarna vuxit i en tidigare icke förutsedd omfattning och kommit att omfatta en allt mera differentierad forskningsverksamhet. Antalet anställda per avdelning har utökats från 30 å 40 år 1945 till 300 å 350 för närvarande. Då dessutom inom flera särskilt viktiga områden en ytterligare expansion kan förutses, har styrelsen ansett tiden vara inne att till prövning taga upp frågan om inrättande av ytterligare en eller två avdelningar. En utredning har påbörjats för att söka utröna, vilka organisationsförändringar som på mest ändamålsenliga sätt skulle gagna den fortsatta verksamheten. Ehuru utredningen icke slutförts, kan med säkerhet förutses att behov av åtminstone en ny befattning för avdelningschef kommer att föreligga redan under budgetåret 1959/60. Anstalten grundar denna sin uppfattning bland annat på det förhållandet, att en av de nuvarande avdelningscheferna sedan flera år är helt befriad från honom i egenskap av chef för viss avdelning åliggande göromål för att uteslutande kunna ägna sig åt nya och under uppbyggnad varande forskningsområden.

Genom beslut av 1958 års B-riksdag har inrättats fyra tjänster för avdelningsdirektör i Bp eller Br 1 (jfr prop. 1958: 110, s. 506 och 507). Forskningsanstalten föreslår nu, att ytterligare tio tjänster för avdelningsdirektör inrättas, varav tre i utbyte mot tjänster för laboratoriechef eller laborator i högst ABp eller Ar 26. Angående motiveringen för förslaget torde få hänvisas till propositionen 1958: 110 (s. 501 f.).

Den organisation för operationsanalys inom försvaret, som tillkommit innevarande budgetår, omfattar bland annat sex tjänster för laborator, avsedda för verksamheten vid försvarsstaben och försvarsgrensslaberna.

Forskningsanstaltens äskande i denna del för budgetåret 1958/59 avsåg emellertid tio dylika tjänster, vilket ansågs som ett minimum (prop. 1958: 110, s. 505). Anstalten föreslår därför, att fyra tjänster för laborator i högst ABp eller Ar 26 inrättas för här avsett ändamål från och med budgetåret 1959/60.

För innevarande budgetår föreslog forskningsanstalten inrättande av sex tjänster för docent i Ae 24 (prop. 1958: 110, s. 502). Anstalten föreslår nu, att av de yrkade tjänsterna för laborator eller förste forskningsingenjör i högst Ae 24 sex tjänster må alternativt få ersättas med docenttjänster i Ae 24. — *Kanslern för rikets universitet* samt *överstyrelsen för de tekniska högskolorna* har avgivit utlåtande över förslaget och anser sig icke kunna tillstyrka detsamma.

Vid forskningsanstalten finns inrättade tre tjänster för laborator i högst ABp eller Ar 25. Anstalten föreslår, att dessa tjänster utbytes mot tjänster för laboratoriechef eller laborator i högst ABp eller Ar 26 och åberopar därvid, bland annat, att nämnda tjänster i 25 lönegraden är helt jämförbara med tjänsterna i 26 lönegraden i fråga om såväl arbetsuppgifter som kompetenskrav.

Beträffande motiveringarna i övrigt för den föreslagna utökningen av antalet forskartjänster hänvisas till innehållet i en av forskningsanstalten i särskild ordning överlämnad skrivelse, som av sekretesskäl icke bör redovisas i statsrådsprotokollet men som kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Forskningsanstalten upprepar det för innevarande budgetår framförda förslaget om inrättande av tjänster för tre byrådirektörer i Ae 24 och en förste byråsekreterare i Ae 21, avsedda för underrättelsetjänst (prop. 1958: 110, s. 502).

För administrativa byrån inom forskningsanstalten finns inrättad en tjänst för byråingenjör i Ae 21, avsedd för ärenden rörande skyddstjänst, anstaltens byggnader m. m. Anstalten föreslår, att tjänsten utbytes mot en tjänst för förste byråingenjör i Ao 23. Anstalten framhåller, bland annat, att ifrågavarande befattningshavare har att själv ta initiativ och självständigt handlägga ärenden samt att ett stort ansvar åvilar honom, särskilt beträffande skyddsfrågorna.

Förslaget om uppflyttning av kamreraretjänsten till Ae 21 innebär en upprepning av tidigare framförda förslag (prop. 1958: 110, s. 499). Tjänsten har innevarande budgetår uppflyttats från Ae 17 till Ae 19 (jfr nämnda prop., s. 506).

Vidare föreslår forskningsanstalten, att en tjänst för förrådsförman i Ao 9 uppflyttas till tjänst för förman i Ao 10. Befattningshavaren tjänstgör som föreståndare för material- och materielförrådet vid avdelning 1.

Departementschefen

Forskningsanstaltens organisation har under flera år utökats i betydande omfattning genom ökad medelsanvisning och inrättande av nya tjänster. Trots detta motsvarar — anför anstalten — forskningsresurserna icke det av arbetsuppgifterna motiverade behovet. Forskningsanstalten framhåller, bland annat, att studiet av atomvapen, deras verkan och skyddet mot desamma kräver en väsentligt större insats än den, som för närvarande göres på området. Jag vill erinra om att forskningen inom detta område tillmätts stor betydelse vid 1958 års försvarsbeslut och jag anser det angeläget, att medel anvisas för ändamålet. Jämväl andra forskningsområden, beträffande såväl nya typer av vapen och hjälpmedel som konventionella stridsmedel, kräver betydande insatser. Därjämte vill jag liksom forskningsanstalten framhålla, att anstaltens medverkan i civilförsvarsfrågor måste ägnas ett särskilt intresse. Med hänsyn till det nu anförda anser jag det nödvändigt, att utbyggnaden av forskningsanstalten fortsättes, och jag föreslår i det följande ett antal nya forskartjänster samt en betydande ökning av medelsanvisningen under anstaltens forskningsanslag.

Överbefälhavarens och forskningsanstaltens förslag om anvisande av medel för forskning med ändamål att framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar m. m. har jag behandlat i inledningen till fjärde huvudtiteln. Jag har därvid förklarat, att jag icke kan tillstyrka förslaget ifråga.

Forskningsanstaltens förslag till personalförstärkning omfattar 50 nya tjänster. Jag finner det icke möjligt att för nästa budgetår tillgodose ett personalbehov av denna omfattning. För egen del föreslår jag, att antalet nya tjänster begränsas till 15, nämligen tjänster för fem laboratoriechefer eller laboratorer i högst Ae 26, två laboratorer i högst Ae 26, en byrådirektör i Ae 24, fyra laboratorer eller förste forskningsingenjörer i högst Ae 24, två förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ae 23 samt en förste byråsekreterare i Ae 21. De två tjänsterna för laborator i högst Ae 26 avses för operationsanalytiker vid försvarsstaberna och (eller) försvarsgrensstaberna. Tjänsterna för en byrådirektör i Ae 24 och en förste byråsekreterare i Ae 21 avses för underrättelsetjänsten vid forskningsanstalten. Vidare tillstyrker jag förslaget om att inrätta tjänster under förvarande anslag för 25 förste forskningsingenjörer eller forskningsingenjörer i högst Ae 23 samt nio forskningsingenjörer i Ae 21 i utbyte mot motsvarande extra tjänster på forskningsanslaget.

Förslagen om lönegradsuppflyttningar är jag icke beredd att tillstyrka utom såvitt avser kamreraretjänsten. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att sistnämnda tjänst uppflyttas från Ae 19 till Ae 21.

Av det nu anförda framgår att jag icke är beredd att tillstyrka forsk-

ningsanstaltens nu framlagda förslag om, bland annat, en ny tjänst för avdelningschef samt nya forskartjänster i Bp eller Br 1 och ABp eller Ar 26. Jag kan icke heller tillstyrka förslaget om inrättande av docenttjänster vid forskningsanstalten.

Jag föreslår ordinariesättning av följande tjänster, nämligen för fyra förste verkmästare i Ae 16, två assistenter i Ae 15, två kontorister i Ae 9, ett kanslibiträde i Ae 7 och två tekniska biträden i Ae 7. Avlöningskostnaderna för en av assistenttjänsterna överföres samtidigt till förevarande anslag från forskningsanslaget. Forskningsanstaltens övriga förslag om ordinariesättning kan jag däremot icke tillstyrka.

Med beaktande av det nu anförda samt beräknade kostnader för löneklassuppflyttningar m. m. och kompensation för höjda folkpensionsavgifter beräknar jag anslaget för budgetåret 1959/60 till 7 950 000 kronor enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 650 000 (+ 150 000) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 16 700 ($\pm$ 0) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 5 150 000 (+ 990 000) kronor;

Rörligt tillägg 1 083 300 (+ 185 000) kronor;

Kompensation för höjda folkpensionsavgifter 50 000 (+ 50 000) kronor.

Anslagshöjningen utgör 1 375 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försvarets forskningsanstalt, som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för försvarets forskningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 650 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	16 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	5 150 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 083 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	50 000
Summa kronor	7 950 000

c) till *Försvarets forskningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 7 950 000 kronor.

[127] 9. **Försvarets forskningsanstalt: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	650 000	694 763
1958/59 (statsliggaren s. 277)	755 000	
1959/60 (förslag)	815 000	

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 105 000 kronor, varav cirka 30 000 kronor uppges vara betingade av prisstegringar och återstoden av den utökade verksamheten vid anstalten. Den äskade anslagshöjningen fördelar sig med 10 000 kronor för reseersättningar, 25 000 kronor för bränsle, vatten och elektrisk ström samt 70 000 kronor för övriga expenser. För egen del föreslår jag, att anslagshöjningen begränsas till 60 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 815 000 kronor.

[128] 10. **Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	13 200 000	13 589 198	676 655
1958/59 (statsliggaren s. 277)	17 000 000		
1959/60 (förslag)	23 600 000		

¹ Därutöver överfört från anslag under tolfte huvudtiteln 975 000 kronor.

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 i sin helhet bunden genom utlagda beställningar.

Yrkande

Försvarets forskningsanstalt hemställer dels om en höjning av anslaget med 9 840 000 kronor, dels ock om bemyndigande att utlägga beställningar på materiel för forskningsändamål intill ett belopp av 2 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Beräkningen av den äskade anslagshöjningen framgår av följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Ökad forskning inom atom-, robot-, motmedels- m. fl. områden	6 969 000	
2. Ökad utveckling och tillverkning av elektronrör	300 000	
3. Forskning för konstruktion av atomladdningar	2 800 000	
4. Prisstegringar	400 000	
5. Löneklassuppflyttningar m. m.	150 000	
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	75 000	
7. Överföring av tjänster till avlöningsanslag		854 000
	10 694 000	854 000
		+ 9 840 000

Motiv

1. Forskningsanstalten framhåller, att forskningen inom atomområdet, innefattande dels studiet av de olika faktorer som är av betydelse för atomvapnens verkningar, dels ock utveckling av för skyddet mot atomvapen erforderliga metoder och utrustning, ställer ökade krav på forskningsresurserna. Dessutom måste emellertid — anför anstalten — forskningen inom andra områden såsom robotvapen, spaning och stridsledning samt telemotmedel utvidgas, om insatsen skall motsvara de i forskningsplanen redovisade behoven. Den expanderande verksamheten inom de angivna områdena medför enligt anstalten en ökning av medelsbehovet med 6 969 000 kronor för forskar- och biträdespersonal, materielanskaffning och experimentverksamhet samt för utnyttjande av specialister och forskningsresurser i övrigt utanför forskningsanstalten.

2. Under förevarande anslag har under en följd av år anvisats 900 000 kronor för utveckling och tillverkning av elektronrör. Under åberopande av dels stigande löne- och materialkostnader, dels ock behovet av en med hänsyn till teleteknikens stigande betydelse utvidgad verksamhet inom ifrågavarande område föreslår forskningsanstalten en ökning av medelsanvisningen i förevarande hänseende med 300 000 kronor.

3. Såsom i det föregående under forskningsanstaltens avlöningsanslag anförts har överbefälhavaren uttalat, att forskningsanstalten bör äska medel för forskning och undersökningar med ändamål att framtaga underlag för konstruktion av atomladdningar och att därvid under arbetets gång skaffa allt säkrare teknisk och ekonomisk grund för ett framtida ställningstagande till frågan om anskaffning av svenska atomvapen.

Forskningsanstalten framhåller, att det är förenat med betydande svårigheter att exakt beräkna härför erforderliga medel. För nästa budgetår räknar anstalten emellertid med 2 800 000 kronor för ändamålet. För de därefter närmast följande budgetåren uppskattar anstalten medelsbehovet i förevarande hänseende till cirka 6 000 000 kronor för år.

4. Vid sin beräkning av erforderlig ökning av medelsanvisningen på grund av prisstegringar utgår forskningsanstalten från prisläget den 1 april 1957 och räknar med att den genomsnittliga prisstegring, som där- efter inträffat, uppgår till 4,7 % beträffande den materiel m. m. som anskaffas med anlitande av förevarande anslag. Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda planen för dispositionen av anslaget för budgetåret 1958/59, 17 000 000 kronor, har för anskaffning och underhåll av apparatur m. m., materialier och andra omkostnader, resekostnader samt utveckling och tillverkning av elektronrör beräknats sammanlagt 8 500 000 kronor. Med utgångspunkt häri beräknar anstalten de av prisstegringar betingade kostnadsökningarna till i runt tal 400 000 kronor.

Forskningsanstalten framhåller, att en stor del av de varor och tjänster, som anstalten behöver för sin verksamhet, är av mycket speciell natur och ofta fordrar en förhållandevis stor insats av mänsklig arbetskraft, varför bland annat löneökningar kraftigt återverkar på priserna.

7. Det under denna punkt upptagna beloppet utgör den beräknade kostnadsminskningen under anslaget vid bifall till de under avlöningsanslaget redovisade förslagen om överförande av vissa tjänster till sistnämnda anslag.

I särskild skrivelse har anstalten närmare redogjort för hur anslaget avses skola användas. Då redogörelse härför icke bör lämnas till statsråds- protokollet, torde få hänvisas till de handlingar som kommer att tillhanda- hållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

I det föregående har jag förklarat, att jag icke kan tillstyrka överbefäl- havarens och forskningsanstaltens förslag om medelsanvisning till forsk- ning för konstruktion av atomladdningar m. m. Däremot anser jag det angeläget, att forskningsanstalten ges ökade resurser för forskning i öv- rigt inom såväl atomområdet som robot- m. fl. områden. I dessa delar an- sluter jag mig till vad forskningsanstalten anför. Vidare torde ökade me- del böra ställas till förfogande för utveckling och tillverkning av elektron- rör. På grund av det nu anförda och med beaktande av beräknade kost- nader under anslaget för löneklassuppflyttningar m. m. och kompensation för höjda folkpensionsavgifter ävensom den äskade överföringen av tjäns- ter till avlöningsanslag föreslår jag, att förevarande anslag uppföres med 23 600 000 kronor, innebärande en höjning med 6 600 000 kronor. Jag ut- går därvid från att anstalten allttjämt skall erhålla bidrag för sin verk- samhet från försvarsgrensförvaltningarna (jfr prop. 1958:110, s. 510). Därjämte bör anstalten medgivas att utlägga materielbeställningar intill ett belopp av 2 500 000 kronor utöver anvisade medel.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Försvarets forskningsanstalt: Viss forskningsverksamhet* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 23 600 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att därutöver beställningar av materiel för försvarets forskningsanstalts verksamhet må utläggas inom en kostnadsram av 2 500 000 kronor.

[129] 11. **Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning**

	Anslag	Nettoutgift	Behållning
1957/58	1 500 000	478 411	1 023 205
1958/59 (statsliggaren s. 277)	1 800 000		
1959/60 (förslag)	1 075 000		

Reservationsbehållningen var vid utgången av budgetåret 1957/58 icke till någon del bunden.

Försvarets forskningsanstalt hemställer, att anslaget minskas med 500 000 kronor.

Under förevarande anslag har för budgetåret 1958/59 anvisats sammanlagt 480 000 kronor för anskaffning av instrument och apparatutrustning, möbler och kontorsutensilier samt verkstadsutrustning m. m. Forskningsanstalten räknar för nästa budgetår med en ökning av medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål med 425 000 kronor. Härav anges ett belopp av 25 000 kronor vara betingat av prisstegringar, inträffade efter våren 1957, medan 400 000 kronor erfordras i anledning av den ökade verksamheten vid anstalten.

För flyttning av vissa delar av avdelning 3 till nya lokaler beräknar forskningsanstalten ett medelsbehov av 100 000 kronor.

Slutligen äskas för inredning och utrustning av vissa nytillkomna lokaler vid avdelning 1 samt försöksstationen vid Grindsjön ett sammanlagt belopp av 295 000 kronor. Häri ingår kostnaderna för inredning och utrustning av laboratorium för fjärrstyrda kemiska arbeten, inredning och utrustning av nybyggt fysikaliskt laboratorium, utrustning av provbås m. m.

För innevarande budgetår har anvisats sammanlagt 1 320 000 kronor för viss utrustning av avdelning 2 samt för inredning och utrustning av nya lokaler i kvarteret Garnisonen i Stockholm. Medelsanvisning i dessa hänseenden erfordras icke för nästa budgetår.

Minskningen av medelsbehovet utgör således (1 320 000 — 425 000 — 100 000 — 295 000 =) 500 000 kronor.

Departementschefen

För inredning m. m. av vissa nytillkommande lokaler vid avdelning 1 och försöksstationen vid Grindsjön samt för flyttning av vissa delar av avdelning 3 till nya lokaler räknar jag med äskade medel, sammanlagt 395 000 kronor. För anskaffning i övrigt av instrument och apparatutrustning m. m. räknar jag med 680 000 kronor. I enlighet härmed beräknar jag anslaget för budgetåret 1959/60 till 1 075 000 kronor, innebärande en minskning med 725 000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets forskningsanstalt: Engångsanskaffning av viss utrustning* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 1 075 000 kronor.

FÖRSVARETS SOCIALBYRÅ

[130] 12. Försvarets socialbyrå: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	275 000	282 659
1958/59 (statsliggaren s. 278)	320 000	
1959/60 (förslag)	326 000	

Styrelsen för försvarets socialbyrå (skr. ²⁷/₈ 1958) hemställer, att anslaget höjes med 20 000 kronor, varav 15 000 kronor för kompensation för höjda folkpensionsavgifter och 5 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m.

Försvarets civilförvaltning föreslår — med beaktande av de automatiska kostnadsökningarna under anslaget — att detta uppföres med 326 000 kronor.

Departementschefen

I likhet med civilförvaltningen beräknar jag anslaget för budgetåret 1959/60 till 326 000 kronor. Anslaget beräknas därvid på följande sätt.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 42 100 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 200 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 4 000 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. m. till (226 000 + 4 000 =) 230 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg, 42 700 kronor, uppföres med oförändrat belopp.

Under anslaget uppföres en såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd *Kompensation för höjda folkpensionsavgifter*. Posten upptages med 2 000 kronor.

Anslagsökningen utgör 6 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets socialbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	230 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000
Summa kronor	326 000

- b) till *Försvarets socialbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 326 000 kronor.

[131] 13. Försvarets socialbyrå: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	137 000	134 475
1958/59 (statsliggaren s. 278)	140 000	
1959/60 (förslag)	140 000	

Styrelsen för försvarets socialbyrå hemställer, att anslaget höjes med 2 000 kronor, utgörande ökade kostnader för upplysningsverksamheten för underbefälsrekrytering m. m.

Försvarets civilförvaltning föreslår — under erinran om att anslaget för innevarande budgetår höjdes med 3 000 kronor för ifrågavarande ändamål — att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag biträder civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

- att till *Försvarets socialbyrå: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

[132] 14. **Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	950 000	721 358
1958/59 (statsliggaren s. 279)	1 025 000	
1959/60 (förslag)	1 000 000	

Styrelsen för försvarets socialbyrå hemställer, att anslaget minskas med 25 000 kronor. Å ena sidan räknar styrelsen med en ökning av medelsbehovet för tjänstepremier åt fältflygare och flygnavigatorer med 50 000 kronor. Ökningen sammanhänger med de av 1957 års riksdag samt 1958 års B-riksdag beslutade förbättringarna av förmånerna åt ifrågavarande personalkategorier. Å andra sidan räknar styrelsen med en minskning av medelsbehovet för övriga civilanställningsförmåner med 75 000 kronor. Enligt styrelsen föranledes denna minskning av de i början av 1950-talet beslutade förändringarna i fråga om underbefälsorganisationen, vilka nu återverkar på förevarande anslag genom att antalet till civilanställningsförmåner berättigade underbefäl nedgår.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker, att anslaget minskas med 25 000 kronor.

Departementschefen

Jag biträder styrelsens förslag och hemställer således — under erinran om att anslaget minskas med 25 000 kronor — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets socialbyrå: Vissa civilanställningsåtgärder* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

[133] 15. **Försvvarshögskolan: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	215 000	247 066
1958/59 (statsliggaren s. 280)	245 000	
1959/60 (förslag)	248 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

	Ökning
1. Ökning av antalet civila lärare	46 500
2. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	800
3. Omräkning	2 700
	50 000

Motiv

1. För innevarande budgetår föreslog chefen för försvarshögskolan en utökning av de civila lärarbefattningarna vid försvarshögskolan med en heltidstjänstgörande lärare samt med deltidstjänstgörande lärare, motsvarande fyra tjänstgöringsmånader (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 132). Den främsta arbetsuppgiften för den heltidstjänstgörande läraren skulle vara att företräda den civila sektorn av totalförsvaret, medan tillkomsten av de övriga befattningarna ansågs möjliggöra en förbättring av skolans kontakt med verksamhetsgrenar, som nu endast är tillfälligt representerade vid skolan, såsom den tekniska forskningen, kommunikationsväsendet och det allmänna civila medicinalväsendet. Det av skolchefen sålunda för budgetåret 1958/59 framlagda förslaget har icke vunnit bifall, och skolchefen upprepar för nästa budgetår förslaget om ifrågavarande personalökning. Därvid räknas för den heltidstjänstgörande läraren med ett arvode, motsvarande lönen i B 1, jämte ett utbildningsarvode om 200 kronor för månad. Avlöningskostnaderna för de deltidstjänstgörande lärarna beräknar skolchefen till 10 500 kronor.

Försvarets civilförvaltning — som i äskandena för innevarande budgetår tillstyrkte den föreslagna utökningen av antalet tjänstgöringsmånader för deltidstjänstgörande lärare men ifrågasatte om icke behovet i övrigt kunde tillgodoses genom begränsning av arbetsbelastningen för de deltidstjänstgörande lärarna — anser sig nu böra förorda, att högskolan tillföres en heltidstjänstgörande civil lärare samt deltidstjänstgörande lärare i förenämnd omfattning. Ämbetsverket stöder sig därvid på uttalande av skolchefen, att erfarenheterna under det sista verksamhetsåret ytterligare bestyrkt nödvändigheten av att förstärka den civila lärarpersonalen vid skolan. I fråga om löneställningen för den heltidstjänstgörande läraren ifrågasätter civilförvaltningen, om det icke vore tillfyllest med ett arvode motsvarande lön i befattning såsom lektor inom det civila skolväsendet, d. v. s. högst A 26.

Chefen för försvarshögskolan upprepar tidigare framfört förslag om inrättande av en beställning i Bo 5 eller Bo 4 för skolchefen i utbyte mot nuvarande beställning i Bo 4 (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 132). Civilförvaltningen räknar alltjämt icke med någon jämkning av löneställningen för ifrågavarande beställning.

Departementschefen

Jag anser mig icke för nästa budgetår kunna räkna med några personalförändringar vid försvarshögskolan.

Anslaget för budgetåret 1959/60 beräknar jag till 248 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 000 kronor på grund av omräkning till (127 000 + 2 000 =) 129 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 16 400 kronor, Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 66 700 kronor, Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 10 700 kronor, samt Rörligt tillägg, 24 200 kronor, uppföres med oförändrade belopp.

En såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tillkommer under anslaget. Posten upptages med 1 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 3 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	129 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	16 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	66 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	10 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 200
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	248 000

b) till *Försvarshögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 248 000 kronor.

[134] 16. **Försvarshögskolan: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	75 000	75 852
1958/59 (statsliggaren s. 280)	77 000	
1959/60 (förslag)	55 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 8 500 kronor, varav 7 500 kronor för engångsanskaffning av undervisningsmateriel och inventarier samt 1 000 kronor för ökade expenskostnader i övrigt.

Departementschefen

Från förevarande anslag bestrides, bland annat, rese- och traktamentskostnader för militära och civilmilitära elever vid försvarshögskolan. Motsvarande kostnader för civila elever bestrides av vederbörande myndigheter (se prop. 1953: 110, s. 185). Med hänsyn till svårigheterna att i förväg beräkna medelsbehovet under anslaget för ifrågakvarande ändamål och för att vinna överensstämmelse med vad som eljest tillämpas vid kommandering av militär och civilmilitär personal till centralt anordnad utbildning föreslår jag, att resekostnader och traktamenten för elever av dessa kategorier i fortsättningen bestrides från vederbörande försvarsgrens reseanslag. Vid bifall härtill torde försvarshögskolans omkostnadsanslag böra uppföras med 55 000 kronor, innebärande en minskning med 22 000 kronor. Jag tager icke nu ställning till hur anslaget bör fördelas på olika ändamål. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom vid fastställande av stat för anslaget. Jag räknar emellertid med att det skall vara möjligt att inom ramen för nu föreslaget anslag i åtminstone någon utsträckning tillgodose det anmälda behovet av ökade medel för expenser.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

FÖRSVARETS LÄROVERK

[135] 17. **Försvarets läroverk: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	815 000	907 065
1958/59 (statsliggaren s. 281)	900 000	
1959/60 (förslag)	1 020 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 149 000 kronor.

	Ökning
1. Timarvoden	91 900
2. Höjning av vissa arvoden	700
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	6 000
4. Omräkning	50 400
	149 000

Motiv

1. Styrelsen för försvarets läroverk räknar för nästa budgetår med att undervisningen under 241 lektionstimmar per vecka kommer att bestridas av timlärare. Med utgångspunkt häri och då läsåret beräknas omfatta 30 veckor skulle, med ett genomsnittsarvode av 27 kronor för timme, medelsbehovet i förevarande hänseende uppgå till $(30 \times 241 \times 27 =)$ 195 210 kronor. Därjämte beräknas 685 lektionstimmar åtgå för undervisning i vissa extra kurser. För detta ändamål erfordras $(685 \times 27 =)$ 18 495 kronor. För timarvoden i samband med vissa inträdes- och flyttningsprövningar räknas med 200 kronor. Totalt skulle således för timarvoden under nästa budgetår erfordras $(195\,210 + 18\,495 + 200 =)$ avrundat 213 900 kronor. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 122 000 kronor, varav 25 445 kronor för vissa extra kurser samt för inträdes- och flyttningsprövningar. Ökningen utgör således $(213\,900 - 122\,000 =)$ 91 900 kronor. Ökningen av medelsbehovet torde främst vara betingad av ett stigande elevantal vid läroverket. Sålunda har enligt uppgifter under hand elevantalet under sistförflutet läsår jämfört med läsåret 1956—57 ökat med närmare 70.

Civilförvaltningen räknar med det av styrelsen för läroverket angivna beloppet för timarvoden under nästa budgetår.

2. Från förevarande anslag må bestridas arvoden å 1 900 kronor till bibliotekarie och 2 800 kronor till rektorsbiträde vid läroverket. Styrelsen för läroverket föreslår, att ifrågavarande arvoden uppräknas med 20 % till 2 300 kronor respektive 3 300 kronor, och åberopar därvid den höjning som skett av motsvarande arvoden vid de allmänna läroverken.

Civilförvaltningen har intet att erinra häremot men beräknar den för den föreslagna arvodesregleringen erforderliga medelsökningen till 700 kronor, enär återstående belopp rymmes inom det för ifrågavarande arvoden redan anvisade beloppet, 4 900 kronor.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka förslaget om höjning av arvodena åt bibliotekarien och rektorsbiträdet.

Med hänsyn till vad styrelsen för läroverket anfört torde medelsanvisningen för timlärararvoden böra höjas. Jag anser mig emellertid kunna räkna med en till 63 000 kronor begränsad höjning. Därmed skulle för timlärararvoden vid läroverket under budgetåret 1959/60 böra anvisas sammanlagt 185 000 kronor, varav cirka 18 700 kronor avser vissa extra kurser samt inträdes- och flyttningsprövningar.

På grund av belastningen under budgetåret 1957/58 på vissa anslagsposter m. m. samt för kompensation för höjda folkpensionsavgifter räknar jag med en ytterligare höjning av anslaget med 57 000 kronor.

Anslaget för budgetåret 1959/60 beräknar jag således till 1 020 000 kronor. Anslaget beräknas därvid på följande sätt.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 45 000 kronor på grund av omräkning till (590 000 + 45 000 =) 635 000 kronor.

Posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskas med 200 kronor på grund av omräkning till (4 900 — 200 =) 4 700 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 63 000 kronor för timlärararvoden men minskas med 2 000 kronor på grund av omräkning till (199 000 + 63 000 — 2 000 =) 260 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg höjes med 8 200 kronor till (106 100 + 8 200 =) 114 300 kronor.

En såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tillkommer under anslaget. Posten uppföres med 6 000 kronor.

Anslagsökningen utgör 120 000 kronor.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets läroverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	635 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	260 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	114 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	6 000

Summa kronor 1 020 000

b) till *Försvarets läroverk: Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 020 000 kronor.

[136] 18. **Försvarets läroverk: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	75 000	71 520
1958/59 (statsliggaren s. 282)	79 000	
1959/60 (förslag)	79 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Styrelsen för läroverket har föreslagit en uppräknig av anslaget med 400 kronor för reseersättningar. För egen del biträder jag civilförvaltningens förslag och hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets läroverk: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 79 000 kronor.

FÖRSVARETS BREVSKOLA

[137] 19. **Försvarets brevskola: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	143 000	159 122
1958/59 (statsliggaren s. 282)	167 000	
1959/60 (förslag)	169 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 35 000 kronor.

	Ökning
1. 1 civil lärare Ae 21	22 884
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål	9 034
2. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	1 000
3. Omräkning	2 082
	35 000

Motiv

1. Chefen för brevskolan upprepar det senast för innevarande budgetår framförda förslaget om inrättande av tjänster för en civil lärare i Ae 21 samt ett biträde för skriv- och kontorsgöromål (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 137). Lärartjänsten avses för undervisningen i historia med samhällslära. Ifrågavarande arbetsuppgifter handhaves för närvarande av den

lärare, som tidigare avlönats från anslag under elfte huvudtiteln (se nämnda prop.) men nu är anställd med ianspråktagande av vakant lön under fjärde huvudtiteln. Enligt skolchefen borde lämpligen en samordning ske av undervisningen i ämnet stats- och samhällslära vid de militära skolorna i Stockholms närhet. Ifrågavarande befattningshavares tjänstställganden borde därvid omfatta skyldighet att bestrida erforderlig medborgarundervisning vid nämnda skolor.

Civilförvaltningen tillstyrker förslaget om inrättande av berörda tjänster för en lärare och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Chefen för brevskolan föreslår ånyo, att beställningen för skolchef i Ao 23 utbytes mot en beställning i Ao 26 eller Ao 23 (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 137). Chefen för armén framhåller i yttrande över förslaget, att beställningen icke bör upptagas som alternativt Ao 26 eller Ao 23 utan att för befattningen regelmässigt bör avses en beställning i Ao 26 alternativt arvodesbefattning i A: 29. Civilförvaltningen räknar alltså icke med ändrad löneställning för befattningen.

Vidare hemställer chefen för brevskolan om inrättande av en tjänst för expeditionsvakt i Ae 7 (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 138). Med hänsyn till att arméchefen upplyst att en ekonomivärnpliktig alltså kan ställas till skolans förfogande är civilförvaltningen icke beredd att tillstyrka skolchefens ifrågavarande förslag.

Departementschefen

Jag är alltså icke beredd att tillstyrka de redovisade förslagen om inrättande av nya tjänster vid brevskolan och om uppflyttning av skolchefsbeställningen.

Anslaget för budgetåret 1959/60 beräknar jag till 169 000 kronor enligt följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 57 300 kronor, Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 100 kronor, samt Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 920 kronor, uppföres med oförändrade be-
lopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 1 000 kronor på grund av löneklassuppflyttning m. m. till (86 000 + 1 000 =) 87 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg, 21 680 kronor, uppföres med oförändrat be-
lopp.

En såsom förslagsvis betecknad utgiftspost, benämnd Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, tillkommer under anslaget. Posten upptages med 1 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 2 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets brevskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	57 300
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 920
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	87 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	21 680
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 000
Summa kronor	169 000

b) till *Försvarets brevskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

[138] 20. **Försvarets brevskola: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	32 000	32 182
1958/59 (statsliggaren s. 283)	32 000	
1959/60 (förslag)	35 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, att anslaget höjes med 3 200 kronor, utgörande täckning för automatiska kostnadsstegringar under de senaste budgetåren. Chefen för brevskolan har föreslagit en höjning av anslaget med ytterligare 1 800 kronor på grund av ifrågavarande kostnadsstegringar samt för att möjliggöra att tjänsteresor äger rum i något ökad omfattning.

För egen del föreslår jag, att anslaget höjes med 3 000 kronor. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets brevskola*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSFÖRRÅD

[139] 21. Försvarets sjukvårdsförråd: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	434 000	518 676
1958/59 (statsliggaren s. 284)	481 000	
1959/60 (förslag)	486 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget höjes med 5 000 kronor utgörande kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter samt löneklass-uppflyttningar m. m.

På grund av beslutad arbetstidsförkortning räknar sjukvårdsstyrelsen för budgetåret 1959/60 med ett ytterligare bortfall av arbetstid vid de centrala sjukvårdsförråden på sammanlagt 42 arbetstimmar i medeltal per vecka. Styrelsen föreslår att medel anvisas under förevarande anslag för att täcka härav betingad kostnadsökning. Civilförvaltningen anser sig för närvarande icke kunna tillstyrka förslaget.

Sjukvårdsstyrelsen föreslår vidare en höjning av de förtroendemannaarvoden, som utgår till vissa föreståndare för läkemedelscentraler. Civilförvaltningen anser att frågan bör prövas i annan ordning.

Departementschefen

Jag biträder civilförvaltningens förslag och beräknar anslaget för budgetåret 1959/60 till 486 000 kronor, med fördelning på poster enligt följande.

Anslagsposterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 45 800 kronor, Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 27 600 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 32 200 kronor, upptages med oförändrade belopp.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med 800 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. m. till (345 000 + 800 =) 345 800 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 1 200 kronor till (63 700 + 1 200 =) 64 900 kronor.

En som förslagsvis betecknad post Kompensation för höjda folkpensionsavgifter tillkommer under anslaget. Den upptages med 3 000 kronor.

Inkomstposten Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och apoteksbiträde vid läkemedelscentralen i Boden upptages med oförändrat 33 300 kronor.

Anslagshöjningen utgör 5 000 kronor.

Aberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförråd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	45 800
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, <i>förslagsvis</i>	27 600
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	32 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	345 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	64 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 000
Summa kronor	519 300

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Norrbottens läns landsting för lön åt apotekare och apoteksbiträde vid läkemedelscentralen i Boden	33 300
Nettoutgift kronor	486 000

b) till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 486 000 kronor.

[140] 22. Försvarets sjukvårdsförråd: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	92 000	135 064
1958/59 (statsliggaren s. 286)	105 000	
1959/60 (förslag)	105 000	

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets sjukvårdsförråd*: *Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 105 000 kronor.

GARNISONSSJUKHUSEN

[141] 23. Garnisonssjukhusen: Avlöningar

Anslag

	1957/58	1958/59 (statsl.s. 287)	1959/60 (förslag)
Utgifter	1 510 000	1 508 000	1 265 000
Vårdavgifter	1 350 000	1 263 000	1 000 000
Nettoanslag	160 000	245 000	265 000
Utfall			
Utgifter	1 841 417		
Vårdavgifter	1 762 197		
Nettoutgift	79 220		

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer (skr. ¹⁶/₉ och ²¹/₁₁ 1958), med anledning av förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget höjes med 65 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar vid militärmedicinska undersökningscentralen		
1 förste underläkare Ag 23	25 272	
2 sjuksköterskor Ag 9	24 528	
1 röntgensköterska Ag 9	12 264	
1 deltidsanställd röntgenläkare (arvode)	7 500	
1 statistiker (arvode)	6 000	
2. Forskningsavdelning vid Karolinska sjukhuset		
1 förste underläkare Ag 23	25 272	
1 sjuksköterska Ag 10	12 924	
3. Personalförändringar vid garnisonssjukhuset i Karlsborg		
1 eldare av 1. klass Ae 7, t.f. maskinist Ae 9 — maskinist Ag 9	—	
1 eldare Ag 7 — vaktmästare Ag 7	—	
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	7 000	
5. Nedläggande av garnisonssjukhuset i Eksjö m. m. ...		318 760
6. Vårdavgifter	263 000	
	383 760	318 760
		+ 65 000

Motiv

1. Sedan 1951 har försvarsmedicinska nämnden understött forskning avseende den fysiska arbetsförmågan hos militär personal. Till en början bedrevs dessa undersökningar i anslutning till kliniskt-fysiologiska laboratoriet vid Karolinska sjukhuset. Undersökningarna har sedermera utvidgats och verksamheten provisoriskt organiserats i form av en till Karolinska sjukhuset knuten undersökningscentral med beteckningen militärmedicinska undersökningscentralen.

Undersökningarna har numera delvis lämnat forskningsstadiet och bedrivs huvudsakligen med sikte på den militära personalens klassificering i medicinskt avseende. På grund härav har försvarsmedicinska nämnden förklarat sig icke kunna ekonomiskt stödja verksamheten efter budgetåret 1958/59. Försvarets sjukvårdsstyrelse framhåller att det är ett vitalt intresse för försvarssjukvården att verksamheten vid militärmedicinska undersökningscentralen kan bedrivas även efter utgången av innevarande budgetår. Avsikten är att den i fortsättningen skall försiggå i sjukvårdsstyrelsens regi. Styrelsen föreslår den personaluppsättning som framgår av sammanställningen. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

2. Försvarsmedicinska nämnden har sedan 1953 också understött viss forskningsverksamhet rörande brännskador. Ifrågavarande verksamhet är numera förlagd till Karolinska sjukhusets kirurgiska klinik (jfr prop. 1958: 87, s. 58). Sjukvårdsstyrelsen anser att även denna verksamhet är av sådan vikt för försvarssjukvården att möjlighet bör skapas till fortsatt verksamhet på området. Styrelsen föreslår att för ändamålet inrättas en tjänst för förste underläkare i Ag 23 och en tjänst för sjuksköterska i Ag 10. Civilförvaltningen tillstyrker förslaget.

3. Försvarets civilförvaltning och fortifikationsförvaltningen tillstyrker att en tjänst för maskinist i Ag 9 inrättas vid garnisonssjukhuset i Karlsborg i utbyte mot en befintlig tjänst för eldare av 1. klass i Ae 7, vars innehavare enligt gällande bestämmelser må förordnas att bestrida göromål som eljest ankommer på maskinist i Ae 9.

Civilförvaltningen och fortifikationsförvaltningen tillstyrker jämväl att den vid garnisonssjukhuset i Karlsborg befintliga tjänsten för eldare i Ag 7 omvandlas till tjänst för vaktmästare i Ag 7. Enligt fortifikationsförvaltningen bör dock tjänstebenenämningen vara vaktmästare tillika eldare.

5 och 6. Medelsbehovet påverkas av att garnisonssjukhuset i Eksjö nedlagts från och med innevarande år.

Departementschefen

Jag biträder civilförvaltningens och sjukvårdsstyrelsens förslag att vid militärmedicinska undersökningscentralen inrättas tjänster för en förste underläkare i Ag 23 och två sjuksköterskor i Ag 9. Med anledning av förslagen om inrättande av en tjänst för röntgensköterska i Ag 9 samt arvoden för deltidsanställd röntgenläkare och statistiker beräknar jag medel om sammanlagt 19 500 kronor för utförande av ifrågavarande arbetsuppgifter.

Jag räknar icke med inrättande av några tjänster för forskningsverksamhet rörande brännskador.

Jag biträder förslaget att en tjänst för maskinist i Ag 9 inrättas vid garnisonssjukhuset i Karlsborg i utbyte mot en befintlig tjänst för eldare av 1. klass i Ae 7, vars innehavare enligt gällande bestämmelser må förordnas att bestrida göromål som eljest ankommer på maskinist i Ae 9. Likaså tillstyrker jag, att den vid garnisonssjukhuset i Karlsborg befintliga tjänsten för eldare i Ag 7 omvandlas till tjänst för vaktmästare i Ag 7.

Anslagsberäkningen för nästa budgetår påverkas, förutom av de föreslagna nya tjänsterna, av att verksamheten vid garnisonssjukhuset i Eksjö upphört från och med den 1 januari 1959.

Enligt beslut av 1948 års riksdag skall de vårdavgifter, som inflyter såsom ersättning för vård av civila patienter vid garnisonssjukhusen, redovisas såsom inkomster under garnisonssjukhusens avlönings- och omkostnadsanslag. Dessa inkomster beräknas för nästa budgetår till 1 482 000 kronor, varav 1 000 000 kronor torde böra redovisas under avlöningsanslaget.

Anslaget beräknar jag för budgetåret 1959/60 till 265 000 kronor med fördelning på poster enligt följande.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 49 000 (— 11 000) kronor;

Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar 11 000 (— 4 500) kronor;

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 105 000 (± 0) kronor;

Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 912 000 (— 167 000) kronor;

Avlöningar till viss arbetarpersonal 49 000 (— 21 000) kronor;
Rörligt tillägg 132 000 (— 46 500) kronor.

En som förslagsvis betecknad post Kompensation för höjda folkpensionsavgifter tillkommer under anslaget. Den upptages med 7 000 kronor.

Inkomstposten Vårdavgifter upptages med 1 000 000 (— 263 000) kronor.

Anslagsökningen utgör 20 000 kronor.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	49 000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbe- fattningar, <i>förslagsvis</i>	11 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	105 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>för- slagsvis</i>	912 000
5. Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsvis</i> ...	49 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	132 000
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000
Summa kronor	1 265 000

Särskilda uppbördsmedel

Vårdavgifter	1 000 000
Nettoutgift kronor	265 000

b) till *Garnisonssjukhusen*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 265 000 kronor.

[142] 24. Garnisonssjukhusen: Omkostnader

Anslag	1957/58	1958/59 (statsl. s. 289)	1959/60 (förslag)
Utgifter	835 000	744 000	572 000
Vårdavgifter	650 000	608 000	482 000
Nettoanslag	185 000	136 000	90 000
Utfall			
Utgifter	802 196		
Vårdavgifter	848 465		
Nettoinkomst	46 269		

Med hänsyn till nedläggandet av garnisonssjukhuset i Eksjö från och med den 1 januari 1959 föreslår försvarets sjukvårdsstyrelse att anslaget minskas med 46 000 kronor, vilket belopp beräknas motsvara de på nämnda garnisonssjukhus för ett halvt budgetår belöpande nettoutgifterna. Jag föreslår i enlighet härmed att anslaget uppföres med 90 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

MILITÄRAPOTEKET

[143] 25. Militärapoteket: Avlöningar

Anslag	1957/58	1958/59 (statsl. s. 290)	1959/60 (förslag)
Utgifter	709 400	825 000	833 000
Inkomster	239 400	263 000	278 000
	Nettoanslag	562 000	555 000
Utfall			
Utgifter	770 491		
Inkomster	244 961		
	Nettoutgift	525 530	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av chefen för militärapoteket, att anslaget höjes med 10 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändring		
1 förrådsman Ag 7	11 076	
2. Löneregleringar m. m.		
Chefen för militärapoteket Bp 1 — Bp 3	—	
1 laboratoriebiträde Ag 7 — tekniker Ag 9	1 188	
1 laboratoriebiträde Ag 5 — Ag 7	1 104	
1 biträde Ae 4 — apoteksbiträde Ae 5	564	
1 förrådsman Ae 7 — tekniker Ae 9	—	
Höjda förtroendemannaarvoden	—	
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	5 000	
4. Omräkning	6 068	
5. Överskott på förrådstitel		15 000
	25 000	15 000
	+ 10 000	

Motiv

1. Chefen för militärapoteket föreslår att en tjänst för förrådsman i Ag 7 inrättas vid apotekets förråds-, packnings- och distributionsavdelningar. Den nuvarande personalen på dessa avdelningar är enligt apotekschefen otillräcklig och betydande svårigheter föreligger att medhinna arbetsuppgifterna. Civilförvaltningen biträder förslaget.

2. Chefen för militärapoteket föreslår ånyo att tjänsten som chef för apoteket uppflyttas från lönegrad Bp 1 till Bp 3 (prop. 1958:1, bil. 6, s. 146). Civilförvaltningen, som alltjämt anser att denna fråga bör prövas i annat sammanhang, är icke beredd att för närvarande tillstyrka någon ändrad löneställning för tjänsten.

Apotekschefen upprepar jämväl tidigare (prop. 1958:1, bil. 6, s. 146) framfört förslag om utbyte av två för analytiska laboratoriet avsedda tjänster för laboratoriebiträde i Ag 7 respektive Ag 5 mot tjänster för tekniker i Ag 9 och laboratoriebiträde i Ag 7. Civilförvaltningen tillstyrker alltjämt förslaget.

Civilförvaltningen tillstyrker vidare det föreslagna utbytet av en för apotekets avdelning för inläggning och ompackning avsedd biträdestjänst i Ae 4 mot tjänst för apoteksbiträde i Ae 5. Förslaget har framförts tidigare (prop. 1958:1, bil. 6, s. 146).

Apotekschefen föreslår ånyo att en tjänst för förrådsman i Ae 7 utbytes mot tjänst för tekniker i Ae 9 (prop. 1958:1, bil. 6, s. 146). I avvaktan på resultatet av pågående översyn av löneställningen m.m. för viss civil tjänstemannaanställd förrådspersonal inom försvaret är civilförvaltningen för närvarande icke beredd tillstyrka förslaget.

Chefen för militärapoteket föreslår vidare en höjning av de förtroendemannaarvoden som utgår till vissa apotekare. Civilförvaltningen anser att förslaget bör prövas i annan ordning.

Departementschefen

Jag räknar icke med några personalförändringar under anslaget för nästa budgetår. Frågan om förtroendemannaarvodenas storlek anser jag böra prövas i annat sammanhang.

Anslaget beräknar jag till 555 000 kronor, med fördelning på poster enligt följande.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas på grund av löneklassuppflyttningar m.m. med 3 000 kronor till (639 800 + 3 000 =) 642 800 kronor.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 68 200 kronor, Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 6 400 kronor, och Rörligt tillägg, 110 600 kronor, upptages med oförändrade belopp.

En som förslagsvis betecknad post Kompensation för höjda folkpensionsavgifter tillkommer. Den upptages med 5 000 kronor.

Inkomstposten Överskott på förrådstitel upptages med (263 000 + 15 000 =) 278 000 kronor.

Anslagsminskningen utgör 7 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	68 200
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	6 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	642 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	110 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 000
Summa kronor	833 000

Särskilda uppbördsmedel

Överskott på förrådstitel	278 000
Nettoutgift kronor	555 000

b) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 555 000 kronor.

[144] 26. *Militärapoteket: Omkostnader*

Anslag	1957/58	1958/59 (statsl. s. 291)	1959/60 (förslag)
Utgifter	95 000	101 000	104 000
Inkomster	46 000	53 000	56 000
Nettoanslag	49 000	48 000	48 000

Utfall

Utgifter	106 281
Inkomster	48 992
Nettoutgift	57 289

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Militärapoteket: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 48 000 kronor.

[145] 27. **Militärapoteket: Engångsanskaffning av viss utrustning m. m.**

	Anslag
1958/59 (statsliggaren s. 292)	50 000
1959/60 (förslag)	50 000

Jämlikt beslut av 1957 och 1958 års riksdagar (prop. 1957:104 och 1958:1, bil. 32, s. 7) har medel anvisats för utbyggande av Karolinska sjukhuset. Härav har sammanlagt 765 000 kronor avsetts för utbyggnad av militärapotekets lokaler inom sjukhuset.

Försvarets sjukvårdsstyrelse hemställer, efter förslag av chefen för militärapoteket, att för nästa budgetår anvisas 50 000 kronor för inredning m. m. av militärapotekets nya lokaler. Av 1958 års statsverksproposition (bil. 6, s. 148) framgår att medelsbehovet för inventarier, utrustning m. m. för militärapoteket med anledning av ombyggnaden enligt en inom apoteket företagen utredning beräknas uppgå till totalt 150 000 kronor. För innevarande budgetår har riksdagen för ifrågavarande ändamål anvisat ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår i enlighet med myndigheternas förslag att anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Militärapoteket: Engångsanskaffning av viss utrustning m. m.* för budgetåret 1959/60 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

FÖRSVARETS TANDVÅRD

[146] 28. **Försvarets tandvård: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	1 680 000	1 857 122
1958/59 (statsliggaren s. 292)	1 900 000	
1959/60 (förslag)	1 950 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse, att anslaget höjes med 50 000 kronor utgörande

kostnader för kompensation för höjda folkpensionsavgifter och löneklassförändringar m. m.

Sjukvårdsstyrelsen upprepar tidigare framfört förslag om inrättande av nya tjänster för försvarstandläkare i Ae 16 (jfr prop. 1958:1, bil. 6, s. 149), såvitt avser två tjänster avsedda för marinkommando Syd. Civilförvaltningen räknar alltså icke med bifall till förslaget.

Sjukvårdsstyrelsen upprepar jämväl tidigare framfört förslag (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 149) om ordinariesättning av de extra ordinarie tjänsterna för försvarsövertandläkare, förste försvarstandläkare och försvarstandläkare. Civilförvaltningen är för närvarande icke beredd tillstyrka detta förslag.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka några personalförändringar under förevarande anslag för nästa budgetår.

Anslaget beräknar jag till 1 950 000 kronor. I avlöningsstaten tillkommer en förslagsvis betecknad post Kompensation för höjda folkpensionsavgifter.

Anslagsposterna torde upptagas enligt följande.

Posten Avlöningar till icke-ordinarie personal ökas med 20 000 kronor för löneklassuppflyttningar m. m. och med 20 000 kronor på grund av omräkning till (1 640 000 + 20 000 + 20 000 =) 1 680 000 kronor.

Posten Rörligt tillägg, 260 000 kronor, upptages med oförändrat belopp.

Posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter upptages med 10 000 kronor.

Anslagshöjningen utgör 50 000 kronor.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för försvarets tandvård, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 680 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	10 000
Summa kronor	
1 950 000	

- b) till *Försvarets tandvård*: Avlöningar för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 1 950 000 kronor.

[147] 29. Försvarets tandvård: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	265 000	257 424
1958/59 (statsliggaren s. 293)	280 000	
1959/60 (förslag)	280 000	

I enlighet med förslag av försvarets sjukvårdsstyrelse föreslår jag, att anslaget uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försvarets tandvård: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

MILITÄRPSYKOLOGISKA INSTITUTET

[148] 30. Militärpsykologiska institutet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	275 000	288 801
1958/59 (statsliggaren s. 293)	337 000	
1959/60 (förslag)	381 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av militäröverpsykologen, att anslaget höjes med 118 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar		
1 förste militärpsykolog Ae 24 — Ae 26	1 500	
1 militärpsykolog Ae 24	26 616	
1 militärpsykolog Ae 23 — Ae 24	1 404	
1 militärpsykolog Ae 21 — Ae 23	2 484	
3 kaptener Ar 21	68 364	
2. Arvoden till sakkunniga m. fl.	21 500	
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	2 000	
4. Omräkning m. m.		5 868
	+ 118 000	

Motiv

1. Militäröverpsykologen har framhållit, att den psykologiska prövningsverksamheten kraftigt expanderat under de senaste åren. För att institutet skall kunna tillmötesgå de militära myndigheternas krav på att institutet till facklig behandling skall upptaga ytterligare områden inom dess in-

struktionsmässigt fastställda verksamhetsfält är en utökning av psykologpersonalen nödvändig. Sålunda erfordras en militärpsykolog i Ae 24 för arbetspsykologiska arbetsuppgifter, aktualiserade genom den tilltagande automationen och tekniseringen inom krigsmakten, särskilt inom flygvapnet. För arbetsuppgifter sammanhängande med personalplaneringen inom krigsmakten på längre sikt, såsom frågor rörande befattningsanalyser och samordning mellan civil och militär utbildning, erfordras vidare två militärpsykologer i Ae 24.

Militäröverpsykologen har vidare framhållit, att möjligheterna att rekrytera och behålla kvalificerad psykologpersonal avsevärt försämrats. Med hänsyn härtill och då inom andra grenar av statsförvaltningen psykologpersonal med motsvarande kvalifikationer — filosofie licentiatexamen och mångårig praktisk erfarenhet — är placerad i lägst 24 lönegraden, föreslås vissa lönegradsuppflyttningar för psykologtjänsterna vid institutet, nämligen för tjänsten för förste militärpsykolog från Ae 24 till Ae 26 samt för tjänsterna för militärpsykolog i Ae 23 och Ae 21 till respektive Ae 24 och Ae 23.

Militäröverpsykologen har ånyo föreslagit, att den för diarieföring m. m. avsedda kanslibiträdestjänsten i Ae 7 utbytes mot tjänst för kontorist i Ae 9 (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 151).

Med hänsyn till den för budgetåret 1959/60 fastställda kostnadsramen för försvaret har överbefälhavaren ansett sig endast kunna tillstyrka, att en ny tjänst för militärpsykolog i Ae 24 inrättas. För denna tjänst bör icke givas någon detaljerad arbetsbeskrivning, utan militäröverpsykologen bör ha möjlighet att ge innehavaren av tjänsten arbetsuppgifter inom de verksamhetsområden, som vid varje tillfälle är mest angelägna. Dock bör hög prioritet ges de undersökningar som har samband med personalplanering inom krigsmakten på längre sikt. Överbefälhavaren har vidare ansett, att de föreslagna höjningarna av psykologtjänsterna vid institutet är motiverade vid jämförelse med lönesättningen för andra psykologtjänster i samhället. Uppflyttningen av kanslibiträdestjänsten har däremot, med hänsyn till löneställningen för motsvarande tjänster vid jämförbara institutioner, syns mindre motiverad.

Civilt förvaltningen, som finner en utbyggnad av institutets personaluppsättning nödvändig, räknar med anledning av överbefälhavarens ställningstagande till föreslagna personalökningar endast med att en ny tjänst för militärpsykolog i Ae 24 tillkommer från och med nästa budgetår. Mot de föreslagna lönegradsuppflyttningarna av psykologtjänsterna vid institutet har ämbetsverket icke något att erinra. Däremot anser civilförvaltningen sig alltså icke kunna tillstyrka ett utbyte av den befintliga kanslibiträdestjänsten i Ae 7 mot en tjänst för kontorist i Ae 9.

Chefen för armén har i sitt militärorganisatoriska underlag i likhet med föregående år föreslagit, att en kaptensbeställning, avsedd för officer ur armén, uppföres på militärpsykologiska institutets personalförteckning (prop. 1958: 1, bil. 6. s. 152). Civilförvaltningen, som tidigare hävdade att militära beställningar bör tillföras institutet från samtliga försvarsgrenar samt att kostnaderna härför bör belasta institutets avlöningsanslag, räknar alltså med att tre kaptensbeställningar i Ar 21 uppföres på institutets personalförteckning.

2. Till bestridande av utgifter för arvoden åt sakkunniga m. fl., vilka huvudsakligen tages i anspråk för personalprövning, har för innevarande budgetår anvisats 85 000 kronor. Den totala kostnaden för ifrågavarande verksamhet beräknas av militäröverpsykologen för budgetåret 1959/60 utgöra 106 500 kronor, vilket innebär en ökning med 21 500 kronor i förhållande till innevarande budgetår.

Civilförvaltningen räknar i enlighet med militäröverpsykologens förslag med en höjning av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar med 21 500 kronor.

Departementschefen

Med anledning av civilförvaltningens förslag föreslår jag, att en tjänst för militärpsykolog i Ae 21 tillkommer vid institutet. Tjänsten synes i anslutning till vad överbefälhavaren framhållit i första hand böra avses för arbetsuppgifter sammanhängande med personalplanering på längre sikt. I övrigt kan jag icke tillstyrka några personalförändringar vid institutet.

Jag föreslår att till bestridande av kostnader för arvoden åt sakkunniga m. fl. anvisas 100 000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 15 000 kronor.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 381 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ökas med 15 000 kronor till $(85\,000 + 15\,000 =)$ 100 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 19 728 kronor för en militärpsykolog i Ae 21 och med 3 872 kronor till följd av löneklassuppflyttningar m. m. till $(167\,000 + 19\,728 + 3\,872 =)$ 190 600 kronor.

Posten Rörligt tillägg ökas med 3 800 kronor till $(34\,200 + 3\,800 =)$ 38 000 kronor.

Posterna Avlöningar till ordinarie tjänstemän, 41 600 kronor, och Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, 9 200 kronor, upptages med oförändrade belopp.

En som förslagsvis betecknad post **Kompensation för höjda folkpensionsavgifter** tillkommer under anslaget och upptages med 1 600 kronor.

Anslagshöjningen utgör 44 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för militärpsykologiska institutet uppföra ytterligare en tjänst för militärpsykolog i Ae 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för militärpsykologiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	41 600
2. Arvode till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	100 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	190 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	38 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 600
Summa kronor	381 000

c) till *Militärpsykologiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 381 000 kronor.

[149] 31. Militärpsykologiska institutet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	100 000	126 223
1958/59 (statsliggaren s. 294)	155 000	
1959/60 (förslag)	117 000	

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av militäröverpsykologen, att anslaget sänkes med 38 000 kronor.

I anslagsposten till *expenser* är för innevarande budgetår inräknat ett belopp av 40 000 kronor för vissa engångskostnader sammanhängande med institutets flyttning till nya lokaler. Anslaget skall följaktligen budgetåret 1959/60 minskas med motsvarande belopp. Militäröverpsykologen har föreslagit, att anslagsposten till *expenser* samtidigt härmed uppräknas med 3 000 kronor till följd av ökade utgifter för främst lyse och städning. Civil-

förvaltningen erinrar om att expensposten för innevarande budgetår uppräknats med 10 000 kronor för täckande av ökade kostnader för bland annat lyse och städning till följd av institutets inflyttning i nya lokaler. Ämbetsverket beräknar på grundval av senaste uppgifter rörande anslagsbelastningen, att den redan vidtagna uppräknningen av expensposten i stort sett skall täcka det ökade medelsbehovet för ifrågavarande ändamål och föreslår därför, att ifrågavarande anslagspost minskas med 40 000 kronor.

Militäröverpsykologen har vidare föreslagit att anslagsposten till publikationstryck höjes med 3 000 kronor till följd av värnpliktskontingentens successiva ökning, tillkomsten av ny psykologisk provningsmateriel samt prisstegringar. Civilförvaltningen biträder förslaget.

Civilförvaltningen föreslår slutligen att anslagsposten till sjukvård med hänsyn till belastningen minskas med 1 000 kronor.

Departementschefen

I likhet med försvarets civilförvaltning anser jag att anslaget kan sänkas med 38 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Militärpsykologiska institutet: Omkostnader* för budgetåret 1959/60 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

CENTRALA VÄRNPLIKTSBYRÅN

[150] 32. Centrala värnpliktsbyrån: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1957/58	700 000	778 161
1958/59 (statsliggaren s. 294)	800 000	
1959/60 (förslag)	794 000	

Yrkande

Försvarets civilförvaltning hemställer, med anledning av förslag av chefen för centrala värnpliktsbyrån, att anslaget höjes med 6 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Personalförändringar		
1 förvaltare Ao 15 — Ao 17	2 124	
1 maskintekniker Ae 13 — assistent Ae 15	924	
1 maskinoperatör Ag 10		12 924

	Ökning	Minskning
1 biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång	9 000	
2 biträden för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång — kontorsbiträden Ao 5	—	
2. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	4 600	
3. Omräkning	2 276	
	+ 6 000	

Motiv

Chefen för centrala värnpliktsbyrån har ånyo hemställt, att den vid värnpliktsbyrån för personalregistrator avsedda förvaltarbeställningen i Ao 15 måtte utbytas mot beställning för förvaltare i Ao 17 (prop. 1958: 1, bil. 6, s. 156). Civilförvaltningen anser sig alltjämt böra biträda förslaget.

Chefen för värnpliktsbyrån har vidare upprepat ett senast i anslags-äskandena för budgetåret 1956/57 framfört förslag om uppflyttning av den vid värnpliktsbyrån befintliga tjänsten för maskintekniker i Ae 13 (jfr prop. 1956: 1, bil. 6, s. 240). Med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter som åligger innehavaren av nämnda tjänst föreslås nu att tjänsten omvandlas till assistenttjänst i Ae 15. Civilförvaltningen biträder förslaget.

På grundval av en av statens organisationsnämnd den 23 maj 1958 avgiven undersökningsrapport rörande personalredovisningen vid flottan har chefen för marinen i sitt militärorganisatoriska underlag för budgetåret 1959/60 föreslagit, bland annat, att en tjänst för hålkortstekniker i Ae 10 skall tillkomma hos chefen för flottans underofficerare, underbefäl och meniga i utbyte mot tjänsten för maskinoperatör i Ag 10 vid värnpliktsbyrån. Såväl chefen för värnpliktsbyrån som civilförvaltningen tillstyrker detta förslag.

Chefen för värnpliktsbyrån har återkommit till frågan om personal för byråns telefonväxel (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 156) och föreslagit, att en tjänst för biträde för skriv- och kontorsgöromål inrättas från och med budgetåret 1959/60 för ifrågavarande ändamål. Civilförvaltningen har intet att erinra mot förslaget.

I likhet med föregående år har chefen för värnpliktsbyrån upprepat tidigare förslag om ordinariesättning av två kontoristtjänster i Ae 9 och tre kanslibitrådestjänster i Ae 7 (jfr prop. 1958: 1, bil. 6, s. 156). Med hänsyn till pågående omorganisation av försvaret är civilförvaltningen för närvarande icke beredd biträda förslaget.

Slutligen har chefen för värnpliktsbyrån anmält att i enlighet med principerna för reglerad befordringsgång två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål bör utbytas mot kontorsbitrådestjänster i Ao 5.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet förut denna dag anfört vid anmälan av För flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag att tjänsten för maskintekniker i Ae 13 omvandlas till tjänst för assistent i Ae 15. Vidare tillstyrker jag att två tjänster för kontorsbiträde i Ao 5 tillkommer vid centrala värnpliktsbyrån i utbyte mot två tjänster för biträde för skriv- och kontorsgöromål i reglerad befordringsgång. Till marinchefens förslag rörande personaluppsättningen hos chefen för flottans underofficerare, underbefäl och meniga kommer jag att taga ställning först då jag slutligt anmäler marinens allmänna avlöningsanslag för nästa budgetår. I förevarande sammanhang räknar jag emellertid med att en tjänst för maskinoperatör i Ag 10 indrages vid värnpliktsbyrån. Övriga förslag rörande personalförändringar vid byrån kan jag icke biträda.

Anslaget beräknar jag för nästa budgetår till 794 000 kronor enligt följande.

Anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 18 168 kronor för två ordinarie kontorsbiträden i Ao 5 till (292 000 + 18 168 =) avrundat 310 000 kronor.

Posten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 2 992 kronor till följd av föreslagen lönereglering, löneklassuppflyttningar m. m. men sänkes med 18 168 kronor på grund av föreslagen ordinarie sättnings och med 11 184 kronor för den maskinoperatörstjänst som förutsatts skola indragas till (350 000 + 2 992 — 18 168 — 11 184 =) 323 640 kronor.

Posten Rörligt tillägg minskas med 2 140 kronor till (110 140 — 2 140 =) 108 000 kronor.

Posterna Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattningar, 46 900 kronor, och Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 960 kronor, upptages med oförändrade belopp.

En som förslagsvis betecknad post Kompensation för höjda folkpensionsavgifter tillkommer under anslaget och upptages med 4 500 kronor.

Anslagsminskningen utgör 6 000 kronor.

Äberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) på personalförteckningen för centrala värnpliktsbyrån uppföra ytterligare två tjänster för kontorsbiträde i Ao 5;

b) fastställa följande avlöningsstat för centrala värnpliktsbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1959/60: